Jurnalul unui cântăreț de jazz

Bujor Nedelcovici

Bujor
Nedelcovici

Jurnalul unui cântăreț de jazz

EDITURA ALLFA

JURNALUL UNUI CÂNTĂREȚ DE JAZZ
Bujor Nedelcovici

ISBN 978-973-724-718-6

Redactare : Olimpia Novicov
Tehnoredactare : Claudiu Isopescul
Corectură : Marga Popescu
Design copertă : Alexandru Novac

Editura ALLFA
Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,
sector 6, cod 060512, București
Tel.: 021 402 26 00
Fax: 021 402 26 10

Distribuție:
021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi:
comenzi@all.ro

www.all.ro

Bujor Nedelcovici

Jurnalul unui cântăreț de jazz

EDITURA ALLFA

PRIMA CARTE

Uitarea și orbirea

„Sunt trei timpuri: prezentul trecutului, prezentul prezentului și prezentul viitorului. Prezentul trecutului este memoria, prezentul prezentului este intuiția, iar prezentul viitorului este așteptarea."

Sfântul Augustin

„Ma conscience n'a rien de commun avec la vôtre."

Nietzsche

Sunt singur…

Nu am rude, nici familie, nici copii, nici măcar prieteni. Am o pisică și ea înlocuiește toate absențele și lumea întreagă… Pisica se numește Bill sau „Le Chat Botté“, blana ei este albă cu pete negre, iar în jurul ochilor are niște ochelari negri cu care mă privește precum un om… Dar am avut… Da! Am avut și muzica de jazz. Cum să trăiesc acum? Cum se pot armoniza singurătatea și muzica de jazz care presupune o comuniune și o comunicare cu ceilalți?

Nu am trecut, nici amintiri… Nu mai știu nimic despre copilărie, școală, părinți, studii… războaie… Parcă au fost două războaie? Nu îmi mai amintesc exact dacă am cântat la trompetă și pian... Mi-am pierdut chiar și numele. Poate mă numesc Pascal, Walter ori Benjamin. Nu! Walter Benjamin a fost un pictor sau un scriitor.

Mie gustul și parfumul madelenei nu-mi provoacă amintiri și nici nu sunt „în căutarea timpului pierdut“, cum a zis cineva… Eu trăiesc un singur timp, acum și aici. Orfeu – parcă așa se numea? – nu mai privește în urma lui spre Euridice, iar ea a ieșit din infern și rătăcește în… infernul de aici. Prin indiferența mea, ea a rămas în viață…

Am vrut și am reușit să uit până și ziua de ieri și trăiesc în „imediatul de fiecare clipă“. Privesc cerul pe fereastră… este o zi senină de toamnă, cu soare, fără niciun nor… albastrul cupolei

cerești este perfect și nu trece niciun avion care să lase urma lui albă ca o trăsătură de condei sau o semnătură…

Nimeni nu semnează nimic și nimeni nu este autorul timpului pe care îl trăiesc. Nici chiar Dumnezeu…

Dar care este numele meu? Nu știu! Poate eu sunt Eu și o să mă numesc EU! Atunci când o să mă cheme cineva la telefon sau o să mă prezint la primărie și funcționarul o să mă întrebe: „Care este numele dumneavoastră?“ Eu o să răspund: „EU! Ăsta e numele meu!“

Nu! Așa nu mai merge! O să mă duc la doctorul Poireaux sau la Boubaker să vadă ce se petrece cu mine. Nu e o situație normală și poate eu nu mai sunt… normal! „Bine-bine, domnule, ai vrut să uiți tot prin ce ai trecut de-a lungul vieții, poate ai avut dreptate, ai suferit un traumatism ori mai multe sau niciunul, dar să-ți uiți chiar și numele? Nu e posibil!“

Am fost la un neurolog și am făcut MMS (Mini Mental Score) și am răspuns foarte bine la toate întrebările. Am făcut analizele, chiar și un IRM, adică m-au băgat într-un aparat ca un tub spațial, în timpane au început să-mi răsune tot felul de sunete și zgomote, dar noroc că aveam căști la urechi. M-au sucit, m-au învârtit și apoi m-au scos de acolo de parcă aș fi fost într-un clopot de biserică și nu mai știam cum să merg. Un doctor s-a uitat la un aparat în care era înfățișat creierul în mai multe forme și secțiuni, parcă ar fi fost niște felii de parizer, apoi a zis că nu am nimic la cap. Ba nu! Am două semne, ca două virgule albe pe lobul stâng. Poate am avut un accident vascular și nu mi-am dat seama. Ar fi fost mai bine dacă era un punct și totul se termina, „fraza-vieții“ lua sfârșit și eu nu cunoșteam finalul… Dar așa?! Spectacolul va continua… În rest, sunt perfect sănătos… și mă amuz de tot ce trăiesc.

Ei! Mi-am amintit! Bravo! Beniamin a fost ultimul fiu al lui Iacob și al Rașelei! Ei! Nu sunt chiar așa de idiot… Dar cine a fost Walter Benjamin?!

La toate aceste întâmplări neîntâmplate și neobișnuite se mai adaugă încă o nebunie. Mi-am cumpărat o pereche de ochelari

negri, așa cum poartă orbii, și un baston alb rabatabil. Când ies din casă sunt un orb… care vede. Uneori, când traversez strada, câte un binevoitor mă ia de braț și mă ajută să ajung pe celălalt trotuar. De multe ori trec prin fața unei vitrine și când îmi văd silueta reflectată în geam îmi amintesc de Charlie Chaplin în *Circul*, care avea melon, un mers… inimitabil, geniul umorului și al gagului. Nu semăn cu el. Regret… Eu sunt înalt, robust, am aerul unui domn respectabil, dar… sunt orb. Ieri m-am oprit în fața unui magazin, mi-am zărit silueta în vitrină și am izbucnit în râs. Mai mulți oameni au vrut să vadă ce văd eu și de ce râd, credeau că se petrece ceva caraghios în acel magazin care era o farmacie. Unul dintre ei s-a apropiat mai mult de geam, și-a pus palma streașină la ochi, s-a uitat înăuntru, și a zis: „Nu e nimic special! Ăsta e un nebun care își bate joc de noi!"

Dar cum poate să fie orb un cântăreț de jazz?! Ray Charles a fost orb cu adevărat și a cântat… Bine-bine! Ai uitat că ai cântat jazz la trompetă și la pian și ai trăit toată viața pentru muzică?! Aaaa! Asta nu e bine! Și dacă Ray Charles a fost orb cu adevărat și tu poți să cânți jazz pentru că ești doar un orb fals…

Oricum viața nu e tristă și eu încerc să mă distrez în fiecare zi.

Que la paix soit avec vous.

*

— Tu ești Valter? l-am întrebat eu cu o reală curiozitate.

— Da. De ce?!

— Pentru că am crezut că numele meu este Valter…

S-a uitat lung la mine și m-a privit în ochi descumpănit și fără să rostească niciun cuvânt.

— Spune-mi, tu semnezi cu V simplu sau cu dublu V, adică Walter?

— Cu V simplu de la Victor, adică Valter, că m-ai înnebunit… Ce se întâmplă cu tine, Pascal? Nu arăți prea bine, poate ești bolnav?

— Ai zis Pascal? Aaa! Înseamnă că Pascal este numele meu! Da-da! Mi-am amintit. Iată, domne! Ce chestie nostimă!

— Adică…Nu-ți mai aminteai numele tău?!

— Ei! Da! Se mai întâmplă. Și iarăși m-a privit în ochi neștiind ce să creadă despre mine: oscila între glumă, impresia că îi joc o farsă și ipoteza că trăiesc o amnezie maladivă în care mi-am uitat chiar și propriul nume.

— Am auzit că ai divorțat, a continuat el dorind să schimbe subiectul convorbirii și să intrăm pe un domeniu mai concret.

— Aaa! De mult timp… Adică nu am divorțat, am plecat de acasă și… Ea zice că de fapt îmi doresc să trăiesc într-o scorbură sau peșteră și refuz să aud și să văd pe cineva. S-o am alături doar pe pisica Bill…

— Păi, de ce zicea așa? Nu cumva alergai „să prinzi fluturi“?!...

— Voia să spună că sunt un om primitiv, de grotă, „asocial“, era cuvântul ei preferat, chiar dacă sunt un cântăreț de jazz și mă urc deseori pe scenă… Sau poate crezi că „am fluturi la cap“, cum ai spus?!

Când ne-am întâlnit ultima oară repetai întruna cuvintele: „Ha-lu-ci-nant“ și „Nă-u-ci-tor“, a zis Valter fără să-mi răspundă la întrebare.

— Da! E adevărat? Mă obsedau și le pronunțam deseori… Poate trăim cu toții într-o continuă halucinație fără să ne dăm seama și nu facem altceva decât să râdem de noi fără să știm…

— Nu e rău răspunsul tău…

— Dar eu nu sunt singurul care aleargă pe câmp și fuge cu o plasă în mână să prindă fluturi…

— Au mai fost și alte cazuri? m-a întrebat el insinuant, dorind să afle dacă au mai fost și alți nebuni ca mine, adică cu „fluturi la cap“.

— Da. A fost un filosof german… Stai! Poate îmi amintesc numele! Heidegger sau… Nu! Poate Jünger, care era colecționar de fluturi. Avea o plasă cu un baston lung, alerga prin iarbă sau printre copaci, prindea fluturii, îi aducea acasă, înfigea un ac în ei

și îi așeza într-o cutie alături de alte cutii care formau colecția lui. Pasiunea asta are un nume, dar nu mi-l amintesc… Auzi, domne! Minunea naturii, fluturii cu aripile lor diafane și colorate de mâna lui Dumnezeu să fie uciși cu un ac și să te bucuri de frumusețea lor… moartă! Dar înainte de a muri, fluturii se zbăteau și dădeau din aripi crezând că se pot elibera. Îți imaginezi scena?! El fusese militar și poate așa își satisfăcea instinctul războinic. Nu mai putea să împuște oameni, înțepa fluturi… Până unde poate să ajungă perversiunea ucigașă a oamenilor!

— Și pe mine m-a interesat în adolescență migrația fluturilor, a peștilor și a păsărilor, a continuat Valter, bucuros că a găsit un subiect concret pentru conversația noastră. Fluturii din Canada pornesc în zbor spre Mexic și pe drum mor cu miile! Dar când ajung în Mexic… găsesc raiul pe pământ și își continuă metamorfoza… În ultimul timp, notez într-un caiet cuvintele care mă interesează, dar și pentru a nu le uita. Uneori le scriu chiar și pe partiturile muzicale, dar câteodată nu mai știu ce am scris…

— Și tu faci asta?! Bravo! Știam eu de ce suntem prieteni de atâția ani. Ieri am scris două cuvinte: „tandrețe“ și „candoare“. Nu-i așa că sunt frumoase?!

— Ei! Sigur, dar pentru că ai amintit despre migrația păsărilor și a peștilor… Știi? Anghilele! Peștii ăia lungi ca niște șerpi parcurg mii de kilometri pentru a ajunge în Marea Sargaselor și acolo își depun icrele înainte de a muri. Efortul depus pentru a ajunge la locul reproducerii îi transformă atât de mult, încât capul lor seamănă cu un cap de vampir, dar apoi își găsesc liniștea misiunii divine împlinite și… mor.

— Cine ai spus că era colecționar de fluturi? m-a întrebat Valter după o pauză, de parcă nu ar fi auzit ce i-am spus, iar discuția dintre noi părea să aibă… ceva halucinant.

— Nu știu prea bine, dar unul dintre cei doi pe care i-am amintit sau poate era altul, dar era totuși un om…

— Ascultă, Pascal! Mi-a plăcut discuția pe care am avut-o, însă… iartă-mă! Este ceva care nu funcționează cum trebuie în

capul tău... Ai grijă de tine… Am venit să mai aflu vești și să-ți propun să faci parte dintr-o orchestră de jazz. Mai cânți la trompetă?

— Prefer pianul… În ultimul timp am fost bolnav de plămâni… Nimic grav, dar mă feresc să suflu în goarnă… Și amândoi am râs și am dus mâinile la gură sugerând o trompetă...

*

Azi mi-a telefonat Benjamin și m-a invitat să bem o cafea la un restaurant din colțul străzii. Acum am înțeles că numele meu nu este nici Valter, nici Benjamin, dar de unde – mă întreb de unde și de ce?! – am crezut că am alt nume? Am înnebunit complet! Sau poate toată încurcătura asta a pornit de la Benjamin, adică Walter Benjamin. Poate ăla, adică Walter Benjamin, un străin, locuiește în mine și mi-a furat numele meu adevărat. Ei! Las-o baltă și nu te mai gândi la el…

Stăm la o masă pe trotuarul din fața restaurantului. E o zi plăcută de toamnă cu cer senin și soare. Este cald, dar în aer se simte o schimbare ce anunță iarna. Prin fața noastră defilează trecătorii într-un sens și în celălalt și eu îi privesc cu interes pentru că mi-a plăcut întotdeauna să asist la spectacolul străzii. Soarele mă împiedică să văd bine, așa că îmi pun ochelarii negri și trag bastonul spre mine.

— Dar ce-i cu tine? De ce porți ochelarii ăștia? mă întreabă Benjamin surprins și puțin intrigat.

Eu îi fac semn că soarele este puternic, nu pot să văd bine și așa se explică nevoia de a-mi pune ochelarii.

— Și cu bastonul ăsta alb ce mai este?!

Nu știu ce să-i răspund, apoi apăs mâna pe baston în semn că mă sprijin de el.

— Dragă Pascal! Ce rol vrei să mai joci acum? În liceu te țineai mereu de glume și de farse. Într-o zi ai venit îmbrăcat în costum de pirat și te-au eliminat trei zile. Altă dată… Îmi amintesc

perfect! Altă dată ai cântat la trompetă și ai aruncat petarde și artificii de era să dai foc școlii. Au chemat pompierii… Mi-ai spus că ai fost de mai multe ori la Festivalul de la Veneția și la Carnavalul de la Rio de Janeiro și chiar la cel de la Nisa… Evident! Acolo purtai costume de carnaval și măști…

Am simțit un aer de ironie în comentariul lui Benjamin, sarcasm și chiar superioritate. Între noi a existat dintotdeauna o concurență nedeclarată, poate pentru că amândoi cântam jazz la trompetă. Trec cu ușurință peste acest amănunt și încerc să-i răspund.

— Da! Mi-au plăcut sărbătorile și petrecerile populare în care simți că și ceilalți sunt fericiți și se bucură de fiecare clipă. E prea multă tristețe și suferință în lumea asta, dragă Beni! …Mi-a plăcut să dansez vals, polcă, mazurcă, menuet… La Veneția am intrat în palate cu holuri vaste și decorate după stilul arhitectural al Renașterii. Am privit pe ferestre canalele cu apă pe care treceau vaporete și gondole. Vai! Doamne, cât era de frumos! Mi-au plăcut femeile care se ascundeau în spatele evantaielor și al măștilor, invitându-te să le îmbrățișezi, dar pe care nu puteai nici măcar să le săruți… Un fel de amor fără amor și doar senzualitate, invitație, tentație, ispită… Știi, se spune că frumusețea este o promisiune! Iar femeile cu măști colorate ascundeau o promisiune… nedeclarată. Mi-au plăcut costumele prinților, conților, regilor în care poți să te travestești pentru câteva ceasuri purtând o mască pe figură, din spatele căreia privești lumea din jur, fără ca ceilalți să-ți vadă chipul, expresia și ochii… Mi-a plăcut să fiu altul și altfel decât sunt în fiecare zi! Poate pentru că mă plictisesc cu mine, cu ceilalți și vreau să-mi schimb identitatea, să fiu alt om… sau altul… un străin care vrea să trăiască în mine, să mă locuiască… Cum este Walter Benjamin de care nu mai scap și nici nu știu cum a apărut în mintea mea…

— Noi am făcut liceul împreună, apoi Conservatorul și am reușit – adică așa cred – am reușit să ne cunoaștem destul de bine… Tu ești un om timid, reținut, un introvertit, chiar un blegoman…

Iartă-mă că îți spun, dar numai în aparență! În realitate ești un trăsnit, un nebun, un rebel, un revoltat, un provocator și chiar… un anarhist! Acum vrei să joci rolul unui orb și ți-ai luat ochelari negri și baston alb. Spune-mi! Dar sincer… Ce te-a determinat să adopți „această postură și impostură“ și să joci un rol atât de trăsnit?!

Nu știu ce să răspund, sau știu, dar nu vreau să mă grăbesc pentru că simt că Beni dorește să-mi spună ceva.

— Acum nu mai ești tânăr ca înainte, când eram în liceu. Atunci înțelegeam, dar acum? Am câștigat câțiva ani sau am pierdut câțiva ani din viață… Poate că acum ies în evidență trăsăturile de caracter pe care am încercat să le ascundem…

— Dragă Beni, așa îți spuneam noi în liceu. Nu este un rol pe care vreau să-l joc în acest spectacol numit viață. Nu m-am urcat pe scenă în „comedia umană“ despre care a scris nu mai știu ce romancier. Eu… Nu mai pot și nu mai vreau să văd ce se petrece în jurul meu și în lumea în care trăiesc… O lume urâtă și crudă din toate punctele de vedere. Nu mai pot să văd oameni urâți – nu toți, nici vorbă –, dar unii sunt urâți, vulgari, grotești și cu expresii tâmpe… Vezi pe stradă și în metrou… grași, burtoși, cu pantalonii în vine, gata să le cadă pe jos, și de fiecare dată am senzația că trebuie să-i ajut să-și ridice centura… Femei grase, diforme, îmbrăcate cu pantaloni strânși pe corp, dar cu un cur imens și fesele care saltă la fiecare pas ca două mingi de fotbal – mingi dezumflate și scofâlcite… Ieri am văzut în metrou un bărbat care nu avea gât, dar avea în schimb o bărbie lungă și o gușă de parcă era un pelican. Nu rămânea decât să cloncăne! Știi cum fac pelicanii? Pac-pac! Dar ei sunt nostimi și îi iubesc… Eram tentat să mă apropii de el și să-i spun la ureche: „Du-te, domne, la spital și taie-ți gușa! Cum poți să te privești în oglindă dimineața când te bărbierești și te speli pe dinți?! Nu cumva vezi în oglindă un pelican și te sperii?“ Mă uit la ei, dar nu este vina lor, ci a mea pentru că încerc să-i cunosc… fără să-i cunosc… Și asta nu se reduce la câțiva trecători. „Simt enorm și văd monstruos!“ Nu știu cine a zis,

dar a zis bine. Văd urâțenia, hidoșenia care ne înconjoară, dar și frumusețea fragilă și plină de candoare ce vrea să reziste în fața acestui carnaval apocaliptic care nu se petrece la Veneția, ci aici, în jurul nostru și în fiecare zi. Și uite așa… Am luat decizia să nu mai văd nimic și să merg cu ochelari negri de orb și cu un baston alb. Ei! Toate mașinile se opresc când vreau să traversez strada și asta mă amuză enorm, uneori râd în hohote în sinea mea, dar fără zgomot, să nu mă audă careva, că m-ar lua la bătaie sau m-ar duce la poliție…

Tace. Beni tace și soarbe din cafea. Nu ridică privirea spre mine. Simt că nu este de acord, dar este surprins de tot ce i-am spus și de felul meu de a gândi și a mă comporta.

— …Tu vezi urâtul celorlalți și al lumii în care trăim! Bine! Foarte bine! Dar tu nu te vezi pe tine? Și cu ce drept îi judeci pe cei din jurul tău?! Că sunt grași, că sunt diformi, că le cad pantalonii?!

— Nu o să-ți spun acum ce părere am despre mine, dar eu nu îi judec și nici nu-i condamn… „Je vois, donc je pense. Non! Je ne vois pas, et je ne pense pas." Nu o să-ți fac o teorie a „observatorului observat" pentru că nu am suficiente cunoștințe… Refuz să-i mai privesc și să gândesc. Atâta tot!… Chiar dacă îmi deranjează privirea… Nimic altceva!

— Dar nu te-ai întrebat dacă privirea ta nu este o indiscreție, o agresiune, un viol?! Îi dezbraci și le scoți chiloții de pe ei! Asta găsești tu că e normal?

— Nici vorbă! Știu că prin imaginea și chipul celuilalt pătrundem într-un spațiu al ființei interioare, ajungând în acea lume divină care se ascunde în fiecare dintre noi… Știu-știu!

— Nu cred că știi, dragă Pascal… Chipul uman este sfânt și dacă îl privim în ochi pe cel din fața noastră nu mai putem să-l ucidem. Așa se zice, dar…

— Prin expunerea în exterior a chipului uman credem că se deschide o poartă interioară, dar aceasta nu poate fi atinsă prin indiscreție și nici prin „cunoașterea intuitivă", cum a pretins cineva…

Al treilea ochi care vede ceea ce alții nu văd. Ochiul din frunte! Hai! Ne-am luat cu vorba și îmi face plăcere că am schimbat câteva idei, chiar dacă tu nu ești de acord cu… „orbirea mea deliberată pentru a evita privirea indiscretă“! și am râs amândoi.

— Da! Și mie mi-a plăcut să stau de vorbă cu tine și discuția noastră nu s-a redus la un simplu bla-bla-bla…

— Se zice că numai proștii trag repede concluzii… Dacă aș fi știut să scriu, aș fi vrut să compun un poem închinat nebuniei, umorului, ironiei, satirei, pamfletului, carnavalului, bâlciului, farsei, clovneriei și deriziunii… în special autoderiziunii… dar în niciun caz un poem închinat cinismului, aroganței, sfidării, snobismului și disprețului tăcut…

— „La dérision c'est la politesse du désespoir“, a zis Beni și eu am tăcut, considerând că aici se poate opri convorbirea noastră.

Priveam trecătorii și ochii noștri alergau fără să se oprească asupra niciunuia. Mi-am dat seama că nu mai aveam ochelarii negri pe nas, iar bastonul alb alunecase lângă scaun.

— Îți propun să mergem la un restaurant vietnamez și să mâncăm pește crud. Îți place? l-am întrebat eu.

— Ador peștele crud, dar te invit eu. Rândul trecut ai plătit tu!

— Știu un restaurant în apropiere, și ne-am ridicat amândoi, apoi am traversat strada.

*

La restaurantul vietnamez nu am găsit nicio masă liberă și Beni mi-a propus să mergem în Place Bastille pentru că știe pe Rue de la Roquette un restaurant pakistanez cu mâncăruri excelente. Când am intrat în restaurant, patronul – un bărbat voinic și cu expresie gravă – l-a întâmpinat pe Beni pe care îl recunoscuse, a aplecat capul în semn de salut și ne-a arătat o masă la fereastră. Atmosfera era plăcută, nu era prea multă lume, doar câteva tinere râdeau zgomotos cu voci pițigăiate de rațe sau gâște care se îndreaptă fericite spre râu.

Un tânăr ne-a adus lista de bucate și am remarcat că era de o frumusețe neobișnuită. Lui Beni nu i-a scăpat privirea mea și a zâmbit insinuant, ca și cum mi-ar fi spus: „Lumea și oamenii nu sunt chiar atât de urâți cum crezi tu“.

Eu am ales să mănânc *gambas* la grătar, un fel de crustacee, asortate cu orez și câteva sosuri. Tânărul chelner s-a apropiat de noi și ne-a întrebat ce am ales. I-am spus și după ce și-a notat într-un carnețel, privindu-l cu insistență, nu am reușit să tac și l-am întrebat: „Dumneata ești pakistanez?“ Beni a început să zâmbească de curiozitatea mea nestăpânită. „Nu! Sunt din Bangladesh“, și a zâmbit. „Dar cred că știi că în regiunea aceea au fost multe războaie?“ l-am întrebat eu dorind să mai stau de vorbă cu el și să-l privesc. „Nu! Eu sunt prea tânăr și am venit la Paris de câțiva ani. Dacă vreți să aflați mai multe, întrebați-l pe patron…“ și s-a îndreptat spre bucătărie.

— Vezi că nu sunt chiar toți atât de urâți și cu pantaloni gata să le cadă! a remarcat ironic Beni.

— Ai văzut ce frumos era?! Adonis! Apollo! Și să nu crezi că îmi plac băieții…

Am râs amândoi, am mai schimbat câteva cuvinte și imediat patronul a venit la masa noastră. Fusese prevenit de tânărul chelner și era încântat de dorința noastră de a afla câteva amănunte despre ei. Patronul ne-a spus că el este indian, locuiește de mai mulți ani la Paris, iar privitor la întrebarea mea, poate să-mi spună că Pakistanul, Bangladeshul și India au purtat mai multe războaie în special pentru problema Cașmirului. După care s-a retras aplecând din cap cu aceeași politețe… indiană. Dar Beni i s-a adresat imediat și el a fost nevoit să se întoarcă la masa noastră.

— Scuzați-mă! Noi suntem cântăreți de jazz și nu prea cunoaștem istoria acelei regiuni… Am auzit doar despre Gandhi…

— Despre Mahatma Gandhi? și văzând că Beni nu-i răspunde, a continuat. Mahatma Gandhi, Indira Gandhi și fiul lor Rajiv Gandhi… toți au fost asasinați… și aplecând din nou capul s-a retras.

— Pentru că ai pus o întrebare, am zis să fac la rândul meu pe deșteptul și nu știam altceva decât că am auzit cândva despre Gandhi! Cred că am făcut o gafă și ne-am dovedit ignoranța… și am zâmbit amândoi. Totuși! Trei șefi de stat au fost asasinați…

Am vorbit, am mâncat încercând să depășim momentul, apoi Beni m-a întrebat cu aerul că își aduce aminte ceva important despre mine:

— Dar ia spune-mi, dragă Pascal, ce alte nebunii ai mai făcut?

— …Ești ironic și ai avut întotdeauna… sau ai crezut că ai un ascendent asupra mea, am zis eu în glumă. Dar tu de ce nu îmi spui nimic despre tine? Nu ne-am văzut de multă vreme.

Beni a început să-mi povestească la ce concerte de jazz a participat, că s-a despărțit de curând de a treia femeie cu care are doi copii și că acum este cu o fată mai tânără cu douăzeci de ani, și a zâmbit insinuant. Și-a cumpărat de curând o casă la Medon, nu departe de casa în care a locuit Rodin, îi place localitatea pentru că are un peisaj plăcut și odihnitor, cu multă verdeață și copaci, așa se explică faptul că acolo au trăit mulți artiști. Este extrem de enervat că a început niște lucrări de reamenajare a locuinței și are multe probleme cu constructorii și cu o arhitectă care îi propune și îi impune modificări, iar el nu este de acord.

— Dar tu unde locuiești? m-a întrebat el.

— Nu departe de locul unde ne-am întâlnit, am zis, încântat că pot să divaghez puțin. Stau într-un apartament cu patru camere… un hol spațios unde am un pian și un sintetizator la care fac exerciții în fiecare zi… Sunt mulțumit! Din acest punct de vedere sunt mulțumit! am afirmat cu o falsă modestie… improvizând mult.

Minciuna era doar parțială, sau minciună prin omisiune… Apartamentul descris coincidea cu cel în care am locuit împreună cu soția și fiul meu. L-am cumpărat înainte cu mulți ani, când câștigam mai bine și după ce am fost prin mai multe turnee cu orchestre de jazz… Acum însă…

— Dar nu mi-ai povestit despre ultima ta nebunie! m-a iscodit el frecându-și palmele, ca și cum avea să mă aplaude în curând.

— Da! Îți povestesc, dar să nu mai râzi atât de zgomotos pentru că o să spargi geamurile!

— *Promis juré!*

— Am vrut și am reușit parțial… să uit totul! Trecut, amintiri, copilărie, familie, unde și când m-am născut, să uit chiar și numele pe care îl am! Valter mi-a amintit că mă numesc… Pascal!

Beni a izbucnit într-un hohot de râs atât de puternic încât toată lumea din restaurant a întors privirile spre noi și tinerele din colț au amuțit de parcă s-ar fi simțit în inferioritate sau ironizate pentru veselia lor zgomotoasă de până acum.

— Și de ce toată năzdrăvănia asta?! Ce ți-a provocat acest gând neomenesc și nebunesc? Un om fără memorie… nu este om! Poate vrei să spui „un trou dans la mémoire“? Așa! O gaură în minte și în amintiri? Dar se pune și problema…„enracinément“ sau „déracinément“. Îți pierzi rădăcinile și ești ca un copac…

— Cu rădăcinile în cer…

— Însă ești un om dezrădăcinat… și n-ai pământul sub picioare!

Am tăcut. Am regretat că îi fac această confesiune, poate nu avea capacitatea intelectuală și sensibilitatea necesară de a mă înțelege.

— Vezi! Dacă te-ai jucat prea mult cu tine și cu trecutul tău?! Farsorul și-a jucat propria lui farsă.

— …Poate…

— Sau poate ai o pierdere temporară de memorie. Iartă-mă că îți spun chestia asta! La vârsta noastră începem să avem probleme cu memoria. Mai întâi nu ne mai amintim numele persoanelor… „Aaaa! Îmi scapă numele“, zicem noi scuzându-ne de un lapsus generalizat. Apoi uităm cheile de la mașină, cheile de la casă, codul de la ușa de intrare, pinul de la cardul bancar… coduri și numai coduri…

— Da! Ai dreptate. Totul este codificat, iar noi poate suntem pentru alții un cod și ne-am pierdut numele și identitatea, am zis eu conștient că am căzut în cursa pe care mi-o întinsese.

— Dar există o memorie voluntară, involuntară, afectivă! Ei! Ce facem cu toate astea?!

Am tăcut și am așteptat să văd ce vrea să-mi demonstreze.

— Eu, sincer să fiu, dragă Pascal, nu am senzația că trăim într-o conspirație generalizată, un complot, chiar dacă sunt cercuri de interese, putere și manipulare. Dar trebuie să recunoaștem că există o dezumanizare civilizată, rafinată și perversă pentru a ne pierde mințile și a ne face cât mai idioți! O robotizare cu aspect uman! Nu mai cred aproape în nimic din ce văd la televizor, citesc în ziare sau din ce văd pe afișele care împânzesc orașul.

— Și eu am aceeași impresie! Dar, culmea! Ascultă ce mi s-a întâmplat și apoi poți să mă crezi nebun! Într-o zi, am descoperit că am în casă un computer. Cred că era al ultimei neveste, sau poate eu l-am luat când am plecat de acasă.

— Claire, așa se numea ultima ta nevastă, a ținut el să precizeze.

— Da! Claire! Am chemat un specialist să-mi explice cum funcționează mașina infernală! Îmi era teamă să nu-mi rup degetele când apăs pe clape… Mi-a spus cum se deschide și apoi mi-a înșirat verzi și uscate folosind cuvinte de care nu auzisem. La urmă nu am înțeles nimic. Eram un simplu idiot! Eram furios pe mine, pe prostia mea, dar i-am dat onorariul pentru cele două ore pe care le-a pierdut cu mine. Înainte de a închide ușa, mi-a spus să citesc toate indicațiile și totul va fi foarte simplu. M-am culcat extrem de obosit, mă durea capul și doream să uit acest episod penibil. Bill a venit lângă mine…

— Cine este Bill?

— Pisica mea preferată. A doua zi am văzut că funcționa computerul, nici măcar nu-l închisesem. M-am așezat la masă și am început să citesc și să urmez indicațiile. La un moment dat, am constatat că… totuși nu era atât de complicat. Era suficient să citesc cu atenție… După câteva zile am început să scriu la el. Dar eu nu aveam cui să-i scriu și nici cui să trimit mesaje. Nu știa nimeni că am o adresă și pot să comunic prin e-mail.

— Nu! Nu cred în ruptul capului! Iar îmi joci o farsă și iarăși vrei… Ești un impostor, un clovn!… Pe mine nu mă joci cum vrei!…

— Te rog să crezi că vorbesc serios! Dacă ai un computer să-mi dai adresa și îți trimit un mesaj. Cred că ai așa ceva.

— Da! Mai vrei o cafea? m-a întrebat el dornic să schimbe discuția și să scape de aiurelile mele.

La un semn al lui Beni, patronul a venit să ne aducă nota de plată într-o farfurioară cu desene indiene, în care mai erau două brățări confecționate din pânză subțire, viu colorate și împletite cu mare finețe.

— Poartă noroc, ne-a spus el cu un glas șoptit.

Am fost surprinși și privirile noastre s-au întâlnit într-un acord prietenesc.

— Vă mulțumim foarte mult și vă rugăm să ne scuzați pentru curiozitatea exagerată, a zis Beni.

— Nu! Din contra! Mi-a făcut plăcere să discut cu dumneavoastră și am apreciat că sunteți interesați de acea parte a lumii. Puțini clienți vor să afle câte ceva despre noi…

Patronul a zâmbit cu o sinceră politețe și amabilitate, și ne-a condus până la ușă oferindu-ne cartea de vizită a restaurantului care se numea Taj Mahâl, monumentul funerar din India pe care visam să-l vizitez, dar pe care eram convins că nu o să ajung niciodată să-l admir.

*

Ajuns acasă, înainte de a deschide ușa, Bill a început să miaune pentru că mi-a simțit prezența încă de când urcam scările. Mi-a sărit în brațe, mi-a cerut să-l mângâi, rotindu-și capul în mâna mea și a început să toarcă mulțumit. I-am dat să mănânce conserva lui preferată și i-am pus un supliment de boabe pentru că a fost cuminte. Când am intrat în cameră, am fost tentat să izbucnesc într-un râs homeric pentru că în locul apartamentului cu patru camere și hol

mare în care era un pian și un sintetizator, în fața ochilor mi se înfățișa doar o cameră, multe discuri, casete și cărți răvășite peste tot. Nu mai vorbesc de somptuosul meu fotoliu-pat care înlocuia un jilț imperial.

M-am repezit să caut un *Petit Robert* pentru a afla… în sfârșit cine a fost Walter Benjamin, în speranța că nu o să mă mai obsedeze până într-acolo încât să trăiesc cu senzația că mi-a uzurpat gândurile și personalitatea. Iată ce am găsit scris: „Benjamin Walter (1892-1940), scriitor și filosof german. Autor de eseuri istorice și critice, în parte autobiografice, în linia neomarxistă a Școlii de la Frankfurt (*Mit și violență*, *Poezie și revoluție*). Urmărit de Gestapo, s-a sinucis." Nu sunt mulțumit… Caut la Școala de la Frankfurt. Sunt enumerați mai mulți filosofi germani despre care nu am auzit, dar care „au încercat să explice fenomenele sociale și filosofice dintr-o perspectivă nouă, freudo-marxistă" Așadar… Marx și Freud?! Ce legătură putea exista între un filosof al materialismului istoric și fondatorul psihanalizei? Poate că amândoi aveau barbă! Sau poate era un prilej să se vorbească încă o dată de Marx și să nu se uite cine a fost. De altfel, Marx n-a murit niciodată, chiar dacă el a lansat ideea „luptei de clasă, a urii de clasă și a dictaturii proletariatului!" Ei! Ei! Mai trebuie să citești, dragul meu! Complicate sunt căile Domnului și ale Cunoașterii…

Prima întrebare care mi-a răsărit în minte a fost: „De unde am aflat eu despre Walter Benjamin și cum de s-a înfipt în gândurile mele?" Poate tata mi-a vorbit despre el pentru că a fost comunist și este posibil să fi auzit de neomarxiștii care aparțineau Școlii de la Frankfurt?! Mai mult ca sigur și tot de la el… da, mi-am amintit… Walter Benjamin s-a refugiat în Franța, dorind să treacă granița spre Spania, nu a vrut să fie prins de Gestapo și s-a sinucis. Da! Cred că aceasta este povestea! Dacă tatăl meu, militar, a aflat despre filosoful german Walter Benjamin, știind poate și despre ceilalți gânditori marxiști ai Școlii de la Frankfurt, cum a fost posibil ca după ce a ajuns șeful Securității unei regiuni, să facă anchete și să tortureze oamenii?! Nu-nu! Niciun gând despre tatăl

meu! Refuz să mă gândesc că a existat și șterg din memorie amintirea lui…

Ideea mă obsedează… După ani de zile, din dorința de a-l uita pe tatăl meu, Walter Benjamin apare în amintirile mele… Sau poate refuzând să-mi amintesc de trecutul comunist al tatălui meu, mi-am amintit de Walter Benjamin… Nu știu! „Transfer de personalitate sau inversare de personalitate“, ar zice un psihanalist… Dar știu că l-am scos pe Walter Benjamin din gândurile mele, chiar dacă a vrut să-mi domine personalitatea…

Acum vreau să mă culc și să mă odihnesc. Am avut o zi plină de evenimente… Sunt obosit… Mă lungesc pe fotoliul-pat, trag un scaun la picioare și îl aștept pe Bill să vină lângă mine.

Beni este un băiat bun, destul de deștept, dar are un fel de a fi care îmi displace. Sigur pe sine, ironic, detașat, puțin arogant și uneori chiar insolent. Am cântat împreună în mai multe orchestre și poate pentru că amândoi eram trompetiști, între noi s-a creat o concurență și o invidie reciprocă, poate chiar o gelozie. Nu știu cum să definesc relația noastră… De câte ori îl întâlnesc îmi face plăcere să discut cu el, cu toate că în același timp trăiesc... un disconfort sufletesc. Sunt mereu în contradicție și paradox…

Ei! Pisica Bill nu vine să ne culcăm și eu nu pot să adorm fără ea…

*

Trebuie să recunosc că nu am avut conștiința și voința unei afirmări și a unei strategii de a face o carieră de solist sau șef de orchestră… Am fost retras, modest, tăcut… Mi-a lipsit orgoliul, ambiția și prestanța pentru ca atunci când m-am prezentat la o audiție sau într-un grup de muzicanți să fiu remarcat și să se spună: „Ăsta este cineva și o să realizeze ceva deosebit!“ Un alt mare defect a fost lipsa „instinctului de relație“: prieteniile, lobby-ul de influență, pistoanele, pilele, grupurile de presiune și putere, gașca… Trebuie să ai mai multe agende, una cu adrese scrise, alta pentru cărțile de vizită. Să le consulți în fiecare zi și să telefonezi

celor interesați, care să nu te uite. Să accepți invitațiile în cercurile în care să întâlnești oameni influenți, nu e rău să ai o amantă frumoasă pentru a atrage atenția… Ei-ei! O întreagă strategie pe care trebuie să o ai din instinct! Am avut un timp un impresar, dar la urmă m-a abandonat pentru că nu îi dădeam cât cerea… Era un hoț și un șnapan… Eu am luptat singur și dacă lupți de unul singur nu reușești să te urci pe primul loc!

Cineva mi-a spus că a văzut un film în care două personaje stăteau de vorbă. Unul era medic și om politic, afirmat, celălalt un fotograf care își petrecea zile întregi în laborator developând fotografii. Medicul îi spunea: „Găsește-ți un stil! Îmbracă-te cu o pelerină și poartă un fular alb în jurul gâtului! Dă-ți importanță și coboară scările cu pași siguri și cu o ținută majestuoasă! Vorbește despre tine și numai despre tine. Dă din coate pentru că altfel ceilalți te calcă în picioare. Și lucrul cel mai important, caută să faci parte dintr-un cerc de personalități care să te propulseze cât mai sus! Altfel nu o să reușești nici în ruptul capului!“

Cum de mi-am amintit aceste cuvinte și în același timp… mi-am uitat numele?! Poate eu le-am inventat și mintea mea este dereglată și anapoda! Da-da! Ceva nu este în regulă în capul meu! „La mémoire est dans la chair.“ Nu cred și chiar dacă ar fi așa o să extirp bucata de carne precum un ganglion infectat.

Ce se ascunde în spatele acestui joc cu mine și cu ceilalți? Poate îmi este greu să recunosc că… am eșuat. Nu vreau să mă privesc pe mine și pe ceilalți pentru că sunt… un cântăreț de jazz ratat și mă ascund în acest joc al orbirii și al pierderii memoriei. „La grandeur de l’échec“ Nu am nici măcar… grandoarea eșecului! Dificil de acceptat, dar poate asta-i realitatea! Nu sunt gelos și invidios pentru reușita celorlalți, nu mă întreb cum au izbutit să depășească toate obstacolele, ce șiretenii și viclenii au folosit și pe care eu nu le-am cunoscut sau le-am refuzat… Un lucru este clar și cert! Lumea în care trăiesc este urâtă, monstruoasă, hidoasă, plină de ură, răzbunare, sânge, prostie… un „Imperiu al cinismului“ închinat Vițelului de aur, dar fără un Moise care să spargă

Tablele Legii… Se urmărește o strategie a idiotizării generalizate, populate de demoni, vampiri și prea puțini îngeri. Cine a strigat „Caut un om!“ Nu mai știu! Și eu vreau un om pe care să-l privesc în ochi, să simt că nu trișează și să-i spun: „Da! Ești omul pe care îl căutam!“

Ei! Aiureli! Iluzii! Prostii! Amurgul zeilor! Nu cumva toate aceste eforturi urmăresc să-ți justifice inadaptarea și eșecul?! Ai spus că ți-ai pierdut toate iluziile?! Da! Dar speranțele? În ce să mai cred, dacă nu mai cred în mine și nici în ceilalți? De la cine să aștept salvarea? Cui să mă închin? Un singur cuvânt! MUZICA! Am trăit numai pentru muzică! Idolii mei au fost Louis Armstrong, Mike Davis, Bessie Smith, Duke Ellington și Donna Summer. Muzica este o rugăciune adresată Cerului, dar și celui care este în mine și reprezintă semnul divin…

Mama spunea că dacă cei care au intenția să declare un război preventiv ar asculta înainte Concertul Nr. 5 pentru pian și orchestră, *Imperialul*, de Beethoven nu ar mai izbucni niciodată acest tip de conflict. Naivități! Utopii! Iluzii! Au fost armate care plecau la atac ascultând *Walkiria* de Wagner…

Iată! Bill a sărit lângă mine în pat, își caută locul preferat pe pernă și în apropiere de capul meu. Acum pot să dorm liniștit, fără vise și coșmaruri… Bill, „Le Chat Botté“, este singura mea bucurie pentru că pot să comunic cu el fără semne, fără grai, fără cuvânt rostit… Mă privește îndelung în ochi. Înțelege totul! El simte când am insomnii și trupul îmi este ca un coșciug gol și plec în vise care nu-mi aparțin. El îmi veghează corpul până mă întorc din călătoriile coșmarești și tot el mă readuce la viață. În fiecare noapte cunosc o moarte și o înviere. Dar despre pisica Bill o să vorbesc altă dată… Acum îi spun noapte bună.

*

Tot jucând rolul de orb, am început să nu mai văd. Poate am provocat providența și cineva a zis: „Vrei să fii orb? Orb să fii!“

Îmi schimb mereu ochelarii de distanță cu ochelarii de aproape, dar văd ca prin ceață. Va trebui să mă duc la doctorul oftalmolog, însă mi-a schimbat de curând dioptriile. Ce o să zic când o să mă vadă intrând iarăși în cabinet? Când vreau să citesc ceva sau mă uit la televizor ori pe ecranul computerului… ochii îmi lăcrimează și îmi șterg tot timpul lacrimile până mă enervez. Plâng fără să vreau să plâng și… într-un fel mă amuză! Am zărit de mai multe ori mesaje transmise prin computer de la o persoană care se numește Valerie, Relli sau Amélie, însă nu reușesc să descifrez ce scrie și renunț înfuriat de neputința mea… Când cobor treptele de la metrou mă sprijin de bară și de baston pentru a nu cădea... Nu mai știu când sunt orb și când nu sunt și asta mă amuză copios. Mă abțin să nu izbucnesc în râs pentru că ceilalți ar putea crede că sunt nebun.

Ieri am ieșit îmbrăcat cu un bluzon alb și m-am dus să-mi cumpăr ceva de mâncare pentru că de multe ori… uit să mănânc. Este adevărat! Vremea este frumoasă, cerul senin și aerul curat. O toamnă ce se prelungește neobișnuit de mult, iar apusul de soare așterne o lumină galbenă și blândă pe clădiri, biserici și monumente. Când am ieșit din magazin, m-am oprit ca de obicei în fața unei vitrine să văd… dacă văd totuși cu ochelarii negri. Măi, drăcie! Zăresc pe cineva care ar semăna cu mine, dar cu bluzonul îmbrăcat pe dos, adică se vedea o etichetă la guler, alta la buzunarul de sus… Am izbucnit într-un hohot de râs, dar mi l-am reținut repede, jenat. M-am dus într-o grădină din apropiere, am căutat un loc mai retras, în spatele statuii prietenului meu Léon Gambetta și am început să-mi scot bluzonul. Din repezeală, cămașa a ieșit și ea pe jumătate din pantaloni. Deodată, aud din spate vocea unui tânăr. Întorc capul și văd un băiat care stătea pe o bancă, iar în brațele lui o fată ce-l ținea de gât și îl săruta cu insistență.

— Faci striptease bătrâne! mi-a strigat el. Sau poate ești un voyeur?!

— Nu mi-am dat jos pantalonii, dar voi ar trebui să vă duceți acasă, să faceți dragoste și nu să vă masturbați printre oameni! am

zis eu puțin enervat, dar mândru de replica promptă pe care i-am oferit-o.

Mi-am aranjat cămașa, bluzonul, am luat sacoșele și am plecat spre casă.

Glumă… glumă, dar mâine ce ispravă o să mai fac?

*

Am ajuns acasă puțin tulburat de întâmplarea petrecută în spatele statuii lui Léon Gambetta. Evocarea acestui om de stat în situația trăită a micșorat proporțiile și gravitatea ei și am încercat „să mă împac cu mine și să fiu iertător cu ceilalți“. Ei! Ei, ce știu eu! „Judecă-ți aproapele iubindu-l.“ Nu e frumos?

Am ascultat *Preludiile* de Liszt, apoi Glenn Miller, Benny Goodman, Chick Corea și regele absolut și încoronat: Louis Armstrong.

Îmi lipsește muzica și parcă sunt bolnav și mă doare sufletul. Aici nu pot să cânt la trompetă. Am încercat, dar vecinii s-au revoltat. Am fost reclamat la poliție și m-au amendat de mai multe ori. De altfel… nu mi se recomandă să mai cânt la trompetă de când am avut o operație la plămâni. Mi-ar trebui un pian, dar nu știu dacă ar încăpea în garsoniera asta strâmtă. Am discuri, casete, CD-uri și pot să ascult muzică de jazz pe un post care emite în permanență. Dar unde am lăsat pianul? La nevastă-mea... Ar trebui să-mi cumpăr un pian, să am totuși un instrument în casă.

Pentru că mi-am amintit de nevastă-mea… Cum de l-am uitat pe fiul meu, Olivier?! De necrezut și de neiertat! Nu există nicio explicație, chiar dacă eu cred că am vrut să uit sau… am uitat cu adevărat câte ceva din viața mea…Va trebui să-i telefonez de urgență lui Olivier, dar îmi este teamă să nu aud în receptor vocea fostei mele neveste…

Ieri am încercat să-mi amintesc cum se folosește computerul. Pe e-mail am găsit zeci de mesaje: publicitate, reclame… Printre ele

am remarcat un nume care a revenit de mai multe ori: Valerie, Elli, Relli… O să încerc să citesc ce scrie și dacă are legătură cu mine.

Dacă aș fi fost scriitor, aș fi vrut să scriu o scurtă poveste a jazzului. A început cu muzica gospel care era cântată de negri în biserici. Apoi, despre cântăreții mei preferați: Ella Fitzgerald, Billie Holiday, Charlie Parker, Miles Davis, John Coltrane, Donna Summer, Barry White și în special… Ray Charles și Stevie Wonder, amândoi orbi adevărați, dar cântăreți minunați… De multe ori când sunt la pian, îmi dau seama că îl imit pe Ray Charles în felul în care intru în ritm, cum mă mișc și cum dansez cu piciorul stâng…

De curând am aflat că a murit Robin Gibb, care alături de ceilalți doi frați, Barry și Maurice, făcea parte din formația *The Bee Gees*. Ce mult îmi plăceau și în special *les voix de faussets*. Eram îndrăgostit de melodia lor *To love somebody* pe care am cântat-o de multe ori în concertele mele.

Ziceam că dacă aș fi fost scriitor aș fi închinat o pagină celor trei frați *The Bee Gees*, dar din nefericire nu sunt scriitor. Mă consolez să-i ascult, să cânt la trompetă sau la pian, și atunci simt că exist cu adevărat, trăiesc o bucurie imensă și o fericire amețitoare… „halucinantă“ pentru că „la musique doit se vivre, rien d'autre“.

În rest… „me laisser mourir en paix“…

*

Azi am ieșit din casă pentru că m-a invitat impresarul să stăm de vorbă în vederea unui turneu cu o trupă de jazz. M-am hotărât să nu semnez pe loc niciun contract, să-l iau acasă, să-l citesc cu atenție și apoi să-i spun ce părere am. Este un om viclean, vorbește mult, îți demonstrează cu aplomb care sunt avantajele, nu se gândește decât la bani și cum să câștige mai mulți, are o privire șireată, pătrunzătoare și de fiecare dată când îl văd îmi spun: „Satana este printre noi“.

Întâlnirea era stabilită într-un bar la Porte Montreuil. Ajuns la destinație, mi-am dat seama că nu prea cunosc acest cartier locuit de o populație predominant nord-africană. Știam că aici se ține în fiecare săptămână o piață în care poți să găsești lucruri destul de ieftine. Lume multă, culori diferite, predominant închise, fulare strânse în jurul gâtului și al capului, șepci pe frunte, voci cu accente guturale, miros puternic de carne friptă și sosuri picante. Destul de multă liniște în raport cu lumea care trecea printre standuri. Fără strigăte și reclame sonore. Și deodată… mi-am dat seama că nu cunosc Parisul, decât cartierul în care locuiesc. Sunt arondismente cu o populație dominant arabă, evreiască, africană… iar eu mă învârt în jurul acelorași străzi. Este firesc, dar poate ar trebui să cunosc și alte cartiere, să intru într-o moschee, o sinagogă, o biserică ortodoxă, catolică… În cartierul în care locuiesc, în zilele de sabat, văd pe străzi mulți evrei cu chipa pe cap îndreptându-se spre sinagogă. Nu am avut curiozitatea să-i urmez și să intru în templu alături de ei! Promit că săptămâna viitoare o să caut sinagoga ce se află în apropiere. Și poate cine știe, o să găsesc și o moschee. Dar eu ce sunt, adică ce religie am? Sunt catolic, evreu, protestant, musulman sau ortodox? N-are importanță! Există un singur Dumnezeu…

Convorbirea cu impresarul a fost destul de scurtă. Mi-a propus un turneu de o săptămână în Franța și apoi în Elveția la Festivalul de la Montreux. Am luat contractul, am întrebat ce sumă îmi oferă, cine va face parte din orchestră, i-am spus că pot să cânt doar la pian, a fost de acord și apoi ne-am luat rămas bun, urmând să-i comunic hotărârea ce o voi lua.

În stradă, am constatat cu plăcere că soarele ieșise din nori și oamenii pe care îi întâlneam erau la fel de preocupați de afacerile lor și de exponatele pe care voiau să le vândă.

Fiecare vinde și cumpără ce are. Eu mi-am oferit cunoștințele în domeniul muzicii de jazz, iar ei își oferă produsele… pantofi, cămăși, ceasuri și telefoane portabile… Eu un solo la pian, ritm

sacadat sau ritm rupt, ei în tăcere și cu privirile iscoditoare pentru a afla adevăratul cumpărător…

Fiecare cu ce poate…

*

Din toate traseele propuse – sinagogă, moschee –, nu știu cum am ajuns la Notre Dame. Mi-am amintit că a fost construită în urmă cu opt sute cincizeci de ani! Ei bine! Memoria mea a luat-o razna! Nu-mi amintesc amănunte legate de viața mea, dar nu am uitat când a fost construită… Am intrat într-un mic părculeț care se întindea între biserică și un braț al Senei, Square Jean XXIII. Am ajuns pe Quai de L'Archêveché și un pod mi-a atras atenția. Pe grilajul podului, sub bara de protecție, erau… zeci, sute sau poate mii de lacăte! „Păi ce să fie cu lacătele astea?", m-am întrebat uimit. M-am apropiat, m-am lăsat în genunchi și am zărit că pe fiecare lacăt – de diverse dimensiuni și culori – erau scrise două nume. „Sunt lacătele îndrăgostiților care au vrut să își însemne iubirea!" Poate au aruncat cheia și acum vor să rămână pentru toată viața uniți… înlănțuiți și încătușați de bună voie. Doamne! Ce bine că am văzut această poveste reală și parcă de neimaginat. Acum nu mai poți să întâlnești un Romeo și Julieta care își mărturisesc iubirea sub balcon. Azi tinerii iau un lacăt, scriu pe el numele lor, și îl prind de grilajul unui pod. Poate este o muzică a tăcerii răsunând între o catedrală – Notre Dame – și un râu – Sena – pe care nu o pot auzi decât cei care se iubesc, uniți într-o îmbrățișare ce se vrea eternă.

Ce ar fi ca mâine să vin aici și să pun un lacăt, dar... cum să îmi scriu numele pe care am vrut să-l uit? Pe cine iubesc cu adevărat și alături de cine aș vrea să trăiesc?! Cutremurătoare întrebare și pe moment nu am știut ce să răspund! Șoc! Panică! Alertă sufletească! „Ești singur și nu iubești pe nimeni?! Poate pe Bill, pisica Bill, «Le Chat Botté», și Olivier, fiul meu… Atunci de ce nu l-ai căutat de când ai plecat de acasă? De ce ai spus că ești singur, fără familie și fără rude?! Ești un mare mincinos! Un farsor și un impostor

și un saltimbanc! Și în rest… Iubesc cerul înstelat deasupra mea și muzica, căci dacă nu ar fi fost ea aș fi înnebunit sau poate m-aș fi sinucis…“

Am plecat tulburat, amețit, pașii îmi erau greoi, nesiguri și m-am bucurat când am ajuns acasă. Bill a simțit că se petrece ceva deosebit și mi-a sărit în brațe. Am pus un disc cu Andrés Segovia – *Andalucia*. Chitara clasică era asemănătoare unei harfe a lui Orfeu. Apoi am ascultat *Requiem*-ul de Verdi, dirijat de Lorin Maazel. Cerul se coborâse deasupra mea… După un timp, am constatat că discul se oprise, concertul se terminase și eu uitasem de mine. Am deschis radioul care se află lângă pat și Santana cânta la chitara electrică: *Every day, I have the blues*… Și deodată, întreaga mea ființă… mintea, sufletul, corpul, fiecare celulă din trupul meu a fost invadată de un fior de bucurie… fericire… entuziasm și extaz… Am avut senzația că am ieșit din mine și m-am înălțat spre sfere superioare… nu era o bucurie disperată, din contra, era o bucurie fericită și dacă aș fi avut ochii deschiși poate aș fi văzut că trupul meu era fosforescent… acoperit de o lumină astrală… eu fiind chiar un astru care strălucea pe pământ…

Am rămas în acea stare un timp fără timp, și uitând definitiv de mine…

Înainte, când trăim o senzație asemănătoare de transfigurare, îmi făceam o cruce, parcă aș fi acordat cuiva recunoștința pentru că trăiesc acele clipe. Acum, mâna mea care se ridica automat făcând semnul crucii, a rămas lipită de piept… și parcă eu eram cel care trebuia să acorde mântuirea, seninătatea și binecuvântarea și tot eu… eram cel care primea și trăia miracolul înfăptuit…

Mi-am pierdut oare și… credința? Îmi fac uneori rugăciunea? Sau am vrut să le pierd și acum îmi dau seama că îmi lipsesc?...

Ori poate este o altfel de credință…

*

Am intrat în metrou, am așteptat trenul, am găsit un vagon mai gol și am luat loc pe o banchetă. Și deodată mi-am pus întrebarea:

„Ce s-a întâmplat cu cele două mașini pe care le aveam și de ce călătoresc numai cu metroul?! Le-am lăsat la nevastă-mea? O mașină pentru ea, o mașină pentru Olivier, dar eu? Ce am făcut cu toți banii pe care i-am câștigat după ce am cântat în atâtea concerte și turnee? Nu mai știu! Sunt preocupat de «spectacolul lumii subterane», și fac studii de fizionomie pe fiecare călător! Hm! Mi-am ales viața asta și mă interesează personajele care defilează prin fața mea? Nimic de comentat."

La stația următoare s-au urcat două tinere care s-au așezat pe bancheta din fața mea. Râdeau, vorbeau, erau vesele și aveau în mână câte o cutie de bere din care turnau într-un pahar de plastic. Parcă nici nu existam, poate pentru că aveam ochelarii negri de orb și mă sprijineam în bastonul alb. Mă uitam la ele ce fericite erau și îmi ziceam: „Dacă trenul se va opri brusc, o să verse paharele cu bere peste mine". În clipa aceea, am înțeles că am avut întotdeauna tentația răului pe care uneori îl provoc. Aș fi putut să mă ridic și să caut un loc pe o altă banchetă, dar eu stăteam și așteptam ca inevitabilul să se producă. Într-adevăr! După câteva minute, trenul s-a oprit brusc… paharele s-au răsturnat și berea s-a vărsat pe pantalonii mei.

— Vai-vai, domnule! Vă rugăm să ne iertați! și amândouă au scos aferate câteva batiste și au început să-mi șteargă pantalonii.

Nimic nu-mi este mai neplăcut decât să-mi pătez hainele, dar în special să simt că sunt ud până la piele... Eram tentat să țip, să urlu, să le apuc de gât, dar am rămas împietrit, uimit… Nu puteam să accept ce mi s-a întâmplat și priveam pantalonii uzi de parcă ar fi fost ai unei persoane străine. Ridicolul a apărut imediat! Berea se vărsase în partea din față… parcă aș fi făcut pipi pe mine.

Cele două fete vorbeau preocupate în continuare… M-am ridicat și am coborât într-o stație fără să le dau nicio atenție. Fetele m-au urmat…

— Domnule! a zis una dintre ele oprindu-se în fața mea. Vă cerem scuze, regretăm ce s-a întâmplat și vă rugăm să ne iertați!… Noi mergem la un spectacol de muzică și dans… Avem un bilet în plus și îndrăznim să vă invităm… Nu ne refuzați!

— Cum domnișoară?! În halul ăsta?! și am arătat pantalonii uzi în față. Ce vor zice oamenii? Că am făcut pe mine…

— Nu-nu! Nu o să observe nimeni și chiar dacă sunteți nevăzător, noi vă conducem acolo să ascultați muzica… Să vă mai schimbați starea sufletească! Vă rugăm insistent! Și amândouă m-au luat la braț, aproape m-au obligat să mă mișc și am pornit într-o direcție pe care numai ele o cunoșteau.

Am intrat într-o sală spațioasă de sport. Eu făceam în continuare pe orbul și îmi era jenă să nu-mi continui rolul. Fetele au găsit locurile rezervate și ne-am așezat pe scaune. Pe scenă au intrat mai multe grupuri de dansatori. Au început să cânte melodii folclorice care erau interpretate de voci aparent stridente, cu rezonanțe barbare, parcă erau cântate de zânele pădurii sau de spiridușii care se ascundeau în tufișuri. Fetele aveau un program în mână, dar m-am jenat să le întreb din ce țară proveneau echipele de dansatori. Trăgeam cu ochii peste ochelari, parcă mă liniștisem și pantalonii se mai uscaseră. Mai multe grupuri dansau în cerc, apoi făceau un cerc mai mare, se despărțeau, iar ritmul muzicii și dansatorii erau într-o armonie perfectă. Costumele erau frumos și variat colorate. Parcă erau din Corsica sau Țara Bascilor… Femeile cu bluze albe, fuste negre, pălării pe cap. Bărbații cu cămăși albe, pantaloni negri și la mijloc un cordon gros de culoare roșie. Doamne! Cât erau de frumoși! Muzica, dansul și întreaga atmosferă de sărbătoare erau ca o răscumpărare pentru tot ce trăisem până atunci. La sfârșitul programului, după ce grupurile de dansatori își încheiaseră evoluția și muzica încetase, toată lumea a început să aplaude. Eu m-am ridicat în picioare, am strigat: „Bravooo!“ de câteva ori și am aplaudat cu entuziasm. Cele două tinere care era lângă mine mă priveau uimite și nu le venea să creadă...

— Ia uitați-vă la el! a zis cineva din spatele nostru. Vede perfect și e fericit! Parcă ar fi vrut chiar să și danseze!…

— În ziua de azi nu mai poți să crezi nici în orbi! a adăugat un altul. Și orbii au devenit niște impostori!

Nu am dat atenție celor spuse, eram atât de emoționat și entuziasmat de muzica și dansul pe care îl văzusem, încât aș fi vrut să le spun:

„Da! Sunt un orb care este orb când nu vrea să vadă și… vede numai când frumusețea din fața ochilor merită să fie privită…“

*

Remarca tânărului de la spectacol m-a preocupat în ultimele zile.

Poate am dus jocul mult prea departe?…

El m-a calificat drept un impostor care vrea să se dea drept altcineva decât este în realitate. Un mincinos, un trișor, un pervers care umblă în travesti cu ochelari negri și baston alb. Am fost tulburat și nu am deschis televizorul și nici computerul, sau parcă l-am deschis, dar când am văzut câte mesaje am primit, am lăsat totul baltă…

Și dacă totuși sunt un impostor, un trișor și un cabotin? Poate tânărul a avut dreptate și eu trăiesc într-un imens fals și săvârșesc o viclenie, o șiretenie, o escrocherie… o duplicitate pentru că duc o viață dublă… Un fariseu?! Dar cel care este viclean alege această „postură și impostură“ pentru că urmărește un interes… Este prădalnicul care aleargă după o pradă… „Și nu ne duce pe noi în ispită și ne izbăvește de cel viclean.“ Parcă așa spunea o rugăciune? Dar eu? Nu am niciun profit din treaba asta, doar dacă uneori cineva mă poartă de mână și mă traversează strada, cum s-a petrecut cu cele două fete care m-au dus la spectacol. Și atunci de ce sunt impostor? *Tartuffe sau Impostorul*. Cine a scris comedia asta? Hai! Nu te mai preface că ai uitat! Molière…

Singurul meu profit… dacă am un profit… este… „Frumosul și Frumusețea“. Eu nu mai vreau să văd „Urâtul“ și „Urâțenia“ chiar dacă nimeni nu le poate contesta, tocmai pentru ca celelalte să existe. Și atunci?...

Am aflat de la radio sau am văzut la televizor că o scriitoare a scris un roman adaptat mai apoi pentru film, în care a pretins că în copilărie a plecat de acasă, din Belgia, a traversat toată Europa și a ajuns în Ucraina pentru că a vrut să găsească mormintele părinților ei evrei asasinați de naziști. Autoarea a afirmat că povestea este autentică și că pe tot parcursul acestei aventuri a fost însoțită și apărată de lupi… Până la urmă s-a dovedit că era catolică, tatăl ei colaborase cu Gestapoul și a scris totul dintr-un complex, pentru a se reabilita. Culmea a fost că a recunoscut public această impostură, dar a băgat în buzunare banii pe care i-a câștigat după publicarea cărții și a prezentării filmului. Ei! Există un „geniu al imposturii“ și cred că îmi amintesc numele autoarei pentru că era asemănător cu cel al unei femei de care am fost îndrăgostit! Da! Mischa! Acesta era numele femeii pe care am iubit-o! Era înaltă, blondă, frumoasă și de la ea am învățat arta de a iubi. Autoarea se numea Misha Defonseca, dar am uitat titlul filmului! Ceva cu… lupii… Ei! Bravo! De data asta nu am fost mincinos și nu mi-am interzis să-mi amintesc numele scriitoarei…

Dar de ce a spus Valter sau Beni că am fost un rebel, un revoltat, un provocator? Poate pentru că înainte îmi asumasem anumite riscuri?! Nu-nu! Trebuie să lămurim chestia asta, chiar dacă eu trăiesc uneori în paradox, adică în conflict cu mine și cu ceilalți. Uneori sunt un blegoman, cum a zis Beni… Da! El a zis-o… Trăiesc în travesti, îmi place carnavalul, alteori sunt un revoltat și un rebel…

Am făcut parte din Societatea Autorilor și Compozitorilor. Mă duceam deseori la întruniri și luam cuvântul. Nu eram de acord cu propunerile lor politice, dar eram de acord cu revendicările sociale și profesionale. Pentru că nu eram înscris într-un partid sau sindicat, eram considerat un rebel și un anarhist. Mă duceam la manifestații numai când eram sigur că scopul nu ascundea o manipulare a unui partid sau organizații care dincolo de cele susținute urmăreau alte scopuri și interese. Odată, am scris pe o pancartă: „La déshumanisation civilisée“. Am fost întrebat ce înseamnă asta

și ce valori susțin? Ar fi banal să afirm că valorile, semnificațiile și sensurile în care cred sunt: adevărul, dreptatea, onestitatea, justiția, morala și în special… „dreptul de a gândi liber". Gândirea este un act de luciditate și responsabilitate și eu nu suport „spălarea creierelor", idiotizarea generalizată pe care unii o urmăresc deliberat și interesat. Este nevoie să se reducă distanța dintre gândire și realitate, între ceea ce spunem, ce facem și cine suntem! Nimeni nu e vinovat că este prost. Oare nu cumva ar trebui ca fiecare dintre noi să cunoască și alt drum decât al lingurii… către gură? Nu! Există ceva în noi care ne diferențiază și în „drumul lingurii către gură" sunt unii care ridică ochii spre cer… „Ce este adevărul?" s-a întrebat Pilat din Pont și de atunci mereu vrem să aflăm răspunsul… Într-un cuvânt, mi-am asumat riscul de a gândi liber pentru că am înțeles că adevărul este obscur, ascuns cu grijă, iar eu nu am tentația misterului, cu excepția aceluia transcendental. Este complicat ceea ce vreau și în același timp simplu… dacă vrei să fie simplu și ai dorința de a descoperi…

Aiureli! Naivități! Idealuri depășite! Stupizenii! Iluzii copilărești! M-am bătut și am lovit cu argumente raționale, dar ei m-au lovit cu pietrele, bolovanii și cu nisipul ignoranței și al șabloanelor de gândire. Lapidat prin cuvinte scrise sau rostite printre dinții încleștați de ură, venin și dorință de răzbunare.

A fost o perioadă în care am fost întrebat dacă nu sunt influențat de tatăl meu care a fost revoluționar și comunist și trimis în funcții de răspundere în țările din Est. Mi-am amintit de discuțiile avute de mama cu tatăl meu, însoțite întotdeauna de scandaluri, strigăte și țipete. Mama nu era de acord cu el și într-o zi a scos o revistă în care erau prezentate două fotografii cu un titlu scris cu litere mari: „Opération mains sales". În fotografia făcută în 1925, în stânga erau nouă tovarăși, cu Stalin la mijloc. În fotografia din dreapta – realizată după un an – rămăseseră doar patru tovarăși, cu Stalin la mijloc. Mama i-a arătat fotografia și l-a întrebat strigând: „Unde au dispărut cele cinci personaje?! Ori au fost împușcați, ori

fotografia a fost trucată!“ Apoi a adăugat: „Numai crime și minciuni!“.

În timp ce ei se certau, eu am luat revista și am ascuns-o în biblioteca mea. Nu după multă vreme am uitat de ea, dar uneori o descopeream întâmplător, o priveam și înțelegeam că niciodată nu o să pot urma exemplul tatălui și nici poziția lui politică. Cu timpul au căpătat denumiri mai atenuate, dar în esență au rămas aceleași…

Atunci am trăit cea mai interesantă și captivantă perioadă din viața mea! Mi-am asumat o misiune de nimeni cerută: cunoașterea celor pentru care încercam să fac ceva. Rezultatul? Un fiasco lamentabil ce îmi provoacă acum un zâmbet... Nu uitasem nicio clipă muzica de jazz pe care o cântam în turnee cu diverse orchestre. Dar de ce nu am reușit atunci în aventura începută? Ce mi-a lipsit?… Pentru că mi-a lipsit ceva care m-a făcut să eșuez!

Când vorbești într-o adunare, trebuie să ai o prestanță și o siguranță ce nu pot fi puse la îndoială de către cei pe care vrei să-i convingi și să-i cucerești. O aură politică și chiar o carismă! O impostură deliberată care să dea senzația că toate promisiunile pe care le faci se vor realiza. Trebuie să ai o doză ascunsă de aroganță, insolență, megalomanie, chiar un delir de grandoare. Și mai presus de orice: voința și dorința de putere care îți provoacă o energie… supraomenească. Recunosc că eu nu am avut aceste „calități“ și de aceea nu am reușit… Și nici nu regret…

Și acum ce fac? M-am oprit! Basta! Caramba! *Ta gueule!*

Repet! Atunci am trăit cea mai interesantă, captivantă și pasionantă perioadă din viața mea. Nu știu ce diavol m-a îndemnat să mă ridic pe o tribună imaginară și să vorbesc… Poate… pe de o parte, asumarea unei misiuni de nimeni cerute, cunoașterea celor pentru care încercam să fac ceva, pe de altă parte, rezultatul lamentabil… Un fiasco care mi-a provocat la urmă un amuzament și o veselie nebună. Nu era o autoderiziune, ci înțelegerea deriziunii și a paradoxului în care trăim. Sau cum a zis cineva: „Nu reușim să ducem nimic până la capăt“.

Destul cu teoria! Acum nu mai vreau să văd și să aud nimic și poate de aceea am adoptat „o amnezie voluntară și o orbire parțială“. O să-mi iau ochelarii, bastonul și o să fac o plimbare prin parcul din apropiere. Mă așez pe o bancă mai departe de groapa cu nisip în care se joacă copii gălăgioși. Îmi scot ochelarii, mă uit la statuia lui Léon Gambetta și încerc să stau de vorbă cu el. Statuia – din granit masiv – parcă ar fi fost coborâtă de pe un soclu, dar din atitudinea lui cu mâna întinsă și expresia înflăcărată și revoluționară parcă i-ar lipsi ceva… Am încercat să aflu câteva amănunte din viața acestui om politic și am citit pe o placă de marmură câteva date din viața lui. S-a declarat împotriva războiului din 1870 împotriva Germaniei. După înfrângerea de la Sedan, a părăsit Parisul în balon și ca ministru de Război a organizat rezistența împotriva inamicului, dar care a ieșit victorios și a ocupat Alsacia și Lorena. După război s-a alăturat „l'extreme gauche“, apoi s-a aliat „au centre“, a fost considerat „le champion de l'opportunisme“ și a participat la instaurarea Republicii din 1875.

Iată! Este un exemplu de om politic care a știut să-și schimbe poziția și atitudinea. La început s-a declarat împotriva războiului, apoi s-a urcat în balon și a organizat rezistența, s-a opus semnării tratatului de pace, după aceea s-a aliat extremei stângi, apoi centrului și până la urmă… Dar cel mai mult mi-a plăcut că s-a urcat în balon și a trecut peste tranșeele inamice… La epoca aceea trebuia să ai mult curaj să faci o călătorie în balon… De altfel, am văzut un afiș în stația de metrou – care îi poartă numele – reprezentându-l în balonul cu care a zburat. Poate istoria nu reține din viața unui om de stat decât o imagine hilară…

Acum mă duc acasă să-i dau de mâncare lui Bill și poate să gust și eu ceva…

*

Găsesc mereu scuze că nu mai cânt într-o orchestră și nu am făcut de mult timp un turneu. De ce nu-i telefonez lui Valter, Beni

sau Marc și să-i întreb „Băieți! Voi unde cântați?“ Valter și Beni mi-au propus, dar… și eu trebuie să țin legătura cu ei! Niciodată nu am știut ce înseamnă să menții relațiile, desigur că există un „instinct al comunicării“. Poate eu nu l-am avut și sunt un lup singuratic care nu urlă, ci vrea să strige într-o trompetă. Greșeală! Mare greșeală și de aceea am rămas singur! Sunt un laș, temător… tresar când sună telefonul și detest zgomotele stridente! Îmi scapă obiectele din mână și atunci izbucnesc în râs. Mă mulțumesc să ascult discuri, DVD-uri și CD-uri cu muzică de jazz. Am pus trompeta într-un cui pe perete și mă uit la ea ca un idiot! Ultima orchestră în care am cântat a fost M 5, dar s-a desființat și de atunci… Deșert! Pustiu! Postura de orb pe care am adoptat-o înseamnă neputința de a privi viața și lumea în față. Îmi este frică să rostesc numele adevărat! Bătrân! Poate sunt un bătrân și toate aceste strategii au scopul de a nu recunoaște… naufragiul, epava… Mai mult! Am început să refuz să văd bătrâni, poate tocmai să nu văd cum arăt eu… Și oricum, sunt urâți, cu expresii tâmpe, pielea curge de pe ei… păpuși, paiațe, marionete…

Și atunci ce fac? Mă amuz, zâmbesc…

*

Ieri am intrat în barul din Place Gambetta, am vrut să beau o bere și să încerc să mă obișnuiesc să privesc trecătorii, așa cum făceam înainte când îmi plăcea să mă uit la „spectacolul străzii“. Am gustat de mai multe ori din paharul cu bere apoi… m-am înecat. Nu mai puteam să respir! Tușeam! Mă sufocam! Și iar tușeam! Mă zbăteam în această strangulare, nu mai reușeam să trag aerul în plămâni. Parcă cineva îmi apucase cu mâna gâtul și mă strângea pentru a mă ucide. Un chelner a venit îngrijorat la mine și a început să mă bată cu pumnul în spate. Două doamne s-au ridicat de la masa lor, s-au îndreptat alarmate spre mine și au propus să cheme Salvarea… M-am oprit! Tusea a încetat ca prin minune! Am respirat adânc scoțând sunete bizare, apoi, văzând câți oameni s-au

strâns în jurul meu am început să râd în hohote. Nu mai puteam să mă opresc din râsul care mă făcea să tresar din tot corpul. Persoanele de la celelalte mese nu știau ce se întâmplă, de ce râd și ce atitudine să ia. Chelnerul a zis: „Ăsta a vrut să-și bată joc de noi și totul a fost numai un spectacol!“. O doamnă l-a contrazis vehement: „N-ai văzut că nu mai putea să respire și s-a sufocat?!“ „Da! La început s-a înecat cu berea, apoi s-a amuzat pe seama noastră că am intrat în panică, am fost niște proști și am vrut să chemăm Salvarea! Îi cunosc eu p-ăștia care nu fac altceva decât să se distreze pe seama noastră… a tâmpiților, cum ne consideră ei“. „Un nebun!“ a intervenit un bătrân care trăgea dintr-o țigară. „Bine că n-am înnebunit cu toții...“

Am plecat lăsând banii pe masă. Nici eu nu mi-am dat seama cât a fost adevărat și cât a fost un spectacol de care am vrut să mă amuz… Sau poate la început m-am înecat cu berea, dar apoi…

*

Văd pe ecranul televizorului… Nu! Pe ecranul computerului un nume care revine mereu: Relli, Valerie… Constat că reușesc să manipulez această mașinărie diabolică ce îmi provoacă teamă și chiar panică. La fiecare atingere a unei clape mă aștept să explodeze. Relli mă întreabă dacă eu sunt Pascal Radiquet. „Da! Eu sunt Pascal Radiquet“, i-am răspuns. Și ce credeți că îmi povestește?! Ne-am cunoscut în urmă cu mai mulți ani și ea este Relli, aceea care… Era studentă, a venit să asculte un concert de jazz, la urmă mi-a cerut un autograf, am invitat-o la un restaurant și am băut un pahar cu vin, apoi… a venit la mine acasă, am dormit împreună, adică după ce am făcut dragoste… Am fost prieteni o perioadă și de atunci… Nu a putut să mă uite… Este fericită că mi-a găsit adresa pe computer și este la curent cu spectacolele și turneele pe care le-am făcut.

— Ascultă domnișoară! Nu! Doamnă! Eu nu-mi amintesc de dumneavoastră. Am vrut să uit totul despre mine și despre trecutul

meu, așa că… Ar trebui să fac o întoarcere în viața dinaintea morții memoriei. Mă înțelegi?

— Nu prea și chiar deloc!

— Eu sunt Relli, studenta la Sorbona, secția Literatură!

— Nu-mi spune nimic numele tău. Așa că… te rog să mai aștepți, poate o să-mi amintesc și pentru a vedea… adică a vedea ce s-a întâmplat între noi, zic să văd… deoarece eu sunt orb și nu prea văd bine nici în prezent și nici în trecut.

— Da. Vă înțeleg! Dar nu are nicio importanță că sunteți orb. Și Ray Charles era orb și cânta la pian.

Ei! Când am auzit de Ray Charles era să cad pe jos…

— Atunci când v-am auzit la concert cântați la trompetă și acum… sunt fericită că v-am găsit… Adică te-am găsit și aș vrea să știi că ai fost prima mea iubire adevărată și asta nu se uită! Nu-i așa? Și încă două cuvinte. Când am stat o perioadă la tine, mi-ai spus să-mi aduc o cămașă de noapte. Eram fericită când ieșeam din dormitor și vedeam cămașa mea de noapte alături de pijamaua ta. Nu-ți amintești? Am fost câteva zile la munte. Nici asta nu-ți amintești?!

M-am ridicat de la computer extrem de tulburat. Răvășit… M-am întins în pat și am încercat să-mi amintesc de… Relli… Cine este și când ne-am întâlnit?!… Faptul că mi-a dat câteva amănunte concrete înseamnă că… totuși… ne-am cunoscut…

*

Am ascultat câteva ore muzică de jazz… Stăteam întins în pat. Degetele apăsau clapele unui pian imaginar. Sufletul vibra de bucurie și trupul intrase într-un ritm interior frenetic. Muzica îmi lipsește și parcă sunt bolnav când nu aud o bucată muzicală: blues, rumba sau salsa. Am ațipit un timp… Când m-am trezit, am simțit nevoia să intru în viața reală și să fac ceva… Bill îmi cerea de mâncare, dar am văzut în hol sacul cu gunoi pe care trebuia să-l duc afară. Prioritatea era Bill. După ce i-am dat să mănânce, am

luat sacul de plastic, am lăsat ușa deschisă și m-am îndreptat spre pubelele care se aflau în curtea interioară. De câteva săptămâni au loc lucrări de întreținere și zugrăveli în întreg blocul, de la parter până la ultimul etaj. Pe jos e plin de saci de moloz, cutii cu vopsele, scule, e plin de praf peste tot. M-am întors acasă, am închis ușa, dar… Bill… Nicăieri… Nu-l vedeam și am înțeles că a ieșit în hol sau poate în curtea interioară. Alertă! Panică! Mă uit în dreapta, în stânga… Nimic! Îl strig! Ascult cu atenție orice zgomot cât ar fi de mic. Dacă s-a speriat și a fugit pe schelă și acum… Nu știu cum să procedez. Îl strig din nou! Rămân mai multe minute în curtea interioară. Locatarii trec pe lângă mine, mă salută, iar unul dintre ei, văzându-mă alarmat, îmi spune: „Bună seara! Ați pierdut ceva? Pot să vă ajut?!“ „Mulțumesc…îmi caut pisica, dar..“. Locatarul a intrat în bloc ridicând din umeri în semn de neputință. Fac câțiva pași apoi. Îl strig din nou! Nimic! Privesc spre ultimul etaj, apoi cobor privirea și dintr-o dată un gând sinistru: „Dacă l-am pierdut pe Bill?! Doar pe el îl am… Cum o trăiesc singur? Nu se poate!“ Am rămas un timp împietrit fără să pot să iau nicio decizie. Nu știu câtă vreme a trecut… L-am strigat din nou. Am încercat să disting orice mic sunet… Nimic! Am intrat în casă. Se făcuse noapte. Am așteptat în fotoliu. Ieșeam în curte din sfert în sfert de oră să văd dacă nu a apărut. Stăteam cu ochii pe ceas pentru a vedea dacă au trecut cele cincisprezece minute. Cui să mă adresez? Cui și ce să-i spun? Unde să-mi îndrept privirea și de cine să mă rog? Cum să-mi strâng palmele în semn de rugăciune și pe cine să invoc? Înainte spuneam: „Ajută-mă, Doamne!“ Acum pot să mai chem aceeași putere nevăzută? Poate adevărata și profunda singurătate este să nu mai poți ridica ochii spre nimeni?! Simt nevoia… Caut… Aud un glas care strigă în mine cu disperare… „Nu mă lăsa singur! Poate am înnebunit, dar… Te rog! Ajută-mă!“

Nu am stins luminile în casă pentru ca Bill să vadă că îl aștept. Nu m-am culcat. Am ieșit din nou în curte, am privit printre barele metalice ale schelei. L-am strigat. Am scormonit printre sacii cu moloz, am răsturnat câteva roabe și l-am strigat din nou, fără să-mi

dau seama că pot să deranjez locatarii care dormeau. Am intrat din nou în casă, m-am lungit în pat și aveam de gând să nu mă culc până când nu va apărea… Am ațipit. Am tresărit de parcă… M-am uitat la ceas. Era ora 3 noaptea. Când a trecut și… Am ieșit din nou în hol și în curtea interioară. Nu mi-a venit să cred! Bill se îndrepta spre mine cu pași relaxați, era liniștit, m-a privit legănându-și coada, i-am deschis ușa, a intrat în casă și eu nu puteam să rostesc niciun cuvânt, mintea îmi era total paralizată. Nici măcar: „Bine ai venit, Bill!“ Nimic! Recunoștința, bucuria și chiar fericirea erau mult superioare oricărui cuvânt și oricărei rostiri… Era adresată altcuiva…

M-am lungit în pat. După un timp, Bill a venit lângă mine, s-a lungit pe pernă și și-a culcat liniștit capul. A început să toarcă mulțumit. Poate era obosit după escapada pe schelele care se ridicau de-a lungul a mai multor etaje. Și în clipa aceea am înțeles… Poate toată panica mea a fost nejustificată, anormală și nu am găsit răspunsul decât într-un zâmbet prelungit. Eram chiar tentat să râd, așa cum fac de obicei când mă aflu într-o situație fără explicație și aproape nebunească…

„E totuși bine să fii puțin nebun!“ mi-am zis și am adormit cu Bill în brațe.

*

Nici înainte nu-mi făcea plăcere să vorbesc… Nevastă-mea îmi zicea „Mutulică“. Acum nu citesc ziare, reviste, iar la televizor mă uit puțin, doar la emisiunile transmise pe postul L'Histoire și Arte. Uneori urmăresc Telejurnalul de la ora 20, dar nu mai suport veștile proaste, crimele, foametea, războaiele, copiii scheletici și muribunzi, animalele vânate, alegerile democratice care sunt un spectacol grotesc și nesfârșitele „comentarii la comentarii“. Vorbe, vorbe… bla-bla-bla, iar realitatea nu se lasă stăpânită de stăpânitorii vremelnici și superficiali…

Nu-mi place să vorbesc pentru că nu mai vreau să mă aud spunând prostii și să înșir verzi și uscate fără sens. În privința celorlalți… Uneori am impresia idioată că știu încă de la început ce vor scoate din gură… Am ajuns până acolo încât am impresia că evenimentele recente din istorie se repetă cu aceeași violență și șiretenie.

Deci! Gura! *Ta gueule!* Vreau puțină tăcere și liniște! În afară și în interior…

Ieri am vrut să beau o cafea, să mai ies din casă pentru a face puțină mișcare și a evita să mă anchilozez complet. Simt că am ruginit, iar articulațiile scârțâie ca niște uși vechi și neunse. Nu mai vorbesc că am „gât de lup“ și nu pot să-l rotesc nici într-o parte și nici în alta. M-am dus la bancă să văd câți bani mai am în cont! Panică! Ce o să fac când n-o să mai am nicio centimă? Am controlat dacă banii pe care îi trimit lunar lui Olivier pentru studii au fost virați. Da. M-am liniștit. Dar peste câteva luni… Am ajuns în Saint Michel, cartier care îmi place și deseori pașii parcă se îndreaptă singuri spre aceste locuri: Biserica Sainte Chapelle, Tribunalul, Conciergerie (unde a fost arestată Maria Antoaneta), podurile și Sena… Am ajuns la Café Sarah Bernhardt. Aici mă întâlneam cu colegii de liceu, cu cei de la Conservator și cu cei din orchestrele de jazz. Piața Châtelet este un loc de intersecție, nu prea aglomerat și are o deschidere spre Tour Saint Jacques de care sunt îndrăgostit, în special la apusul soarelui când lumina cade orizontal și îi pune în valoare etajele, sculpturile din Evul Mediu, *gargouilles* prin care se scurge apa de ploaie; demonii, dragonii, semne precreștine…

M-am grăbit să intru în Café Sarah Bernhardt și să beau o cafea.

Am cerut un espresso și mi-am îndreptat privirile spre trecători, însă nu mi-am oprit ochii pe o anumită persoană pentru a nu vedea dacă este grasă, cocoșată sau se scarpină în nas… Dar în special să-i evit pe cei care cască gura precum niște crocodili, fără să ducă mâna la gură, obligându-mă să le văd plombele sau dinții care le lipsesc.

După ce am gustat din cafea și am savurat-o, un bătrânel s-a oprit lângă mine și m-a rugat să am amabilitatea să ia loc la masă, deoarece celelalte erau ocupate și nu mai era niciun loc liber. La început, ideea mi-a displăcut. L-am privit lung și îndelung. Uite, domne! Cum nu scap eu să rămân singur și liniștit! Ținea un ziar în mână și nu părea chiar atât de dezagreabil încât să-l refuz. Și dacă cineva mă roagă ceva… nu pot să-l resping, din simplă politețe. Chiar dacă… „par politesse j'ai perdu ma vie"… zicea mama.

Bătrânelul s-a așezat pe scaunul din fața mea. Am tras cu coada ochiului spre el și am constatat că e destul de bine îmbrăcat, poartă ochelari moderni, are vreo șaizeci și cinci de ani și aerul unui om simplu, dar respectabil. A desfăcut ziarul, a comandat o bere și am sperat că o să pot sta liniștit să-mi beau cafeaua în pace. După o vreme, a început să scoată pe nas niște sunete de surpriză și de indignare despre ceea ce citea în ziar. Apoi, după ce am crezut că se liniștește, a lovit cu degetul în hârtia ziarului, l-a smucit și a continuat să pufăie pe nas și gură producând niște sunete neplăcute. Bine că nu își trăgea nasul… Am intrat în alertă. Eram gata să dau peste gât cafeaua și să plec, dar…

— Iar au descoperit niște mumii în Egipt! a zis el, vrând să împărtășească vestea cu mine. Iertați-mă! Eu am fost funcționar la poștă. Sunt din regiunea Camarque care se situează între cele două brațe ale râului Ron. Acolo am fost poștaș câțiva ani și duceam scrisorile cu barca pentru pescarii și casele mai izolate. Ei-ei! Acolo se cresc taurii negri pentru luptele de corrida și caii mici albi. O frumusețe! Ce să mai spun de păsările și florile din zonă! Mai apoi am deschis un atelier de construcții de bărci din lemn, iar acum, la pensie, am venit la fiica mea care lucrează la Paris. Ați auzit de Delta din Camarque?! a insistat el privindu-mă în ochi cu expresia prietenească și blajină a celui care se simte poate străin într-un oraș și vrea să schimbe câteva vorbe, chiar și cu un necunoscut.

— Da! Sigur că am auzit… Am făcut o excursie și am văzut că este una dintre cele mai mari și frumoase din Europa.

— Mai sunt și altele, cum ar fi Delta Nilului din Egipt, a ținut el să-și etaleze cunoștințele pentru a nu părea un simplu poștaș și nu întâmplător a remarcat că „în Egipt au fost descoperite alte mumii“.

— Da! Mai este încă una… am încercat eu să-l completez.

— Da! Știu! Una care se varsă în Marea Roșie…

— Nu. Poate Delta Dunării care se varsă în Marea Neagră…

— Da… Da. Așa este… Domnule dragă! Eu nu am călătorit și nu am fost în Egipt. Am știut cum făceau egiptenii ăia mumiile, dar cu vârsta am uitat…

— Și eu am uitat multe lucruri sau… am vrut să uit, am zis, de parcă mi-aș fi găsit un prieten de suferință.

— Ei? Și?... Cum făceau egiptenii ăia mumiile care rezistă de mii de ani?! Poți dumneata să mă lămurești?

— Aveau o tehnică specială de îmbălsămare, rămasă parțial necunoscută până în zilele noastre…

— Am știut eu! a spus bătrânelul ca și cum și-ar fi justificat ignoranța.

— Mai întâi scoteau toate organele din corp, apoi aveau niște bandelete care erau impregnate în diverse soluții, droguri medicinale, compoziții vâscoase cu bitum, care să reziste timpului.

— Cum adică bandelete?

— Erau niște fâșii de pânză cu care înfășurau cadavrul, impregnate în compozițiile amintite.

Bătrânul avea un aer nedumerit și nesigur de ceea ce încercam eu să-i explic.

— Imaginați-vă o clătită care are mai multe foi înfășurate în jurul unei… Ori… o ceapă care are mai multe foi în jurul miezului sub care nu intră niciun fir de praf sau aer… Am fost clar?

— Nu prea… Bine-bine! Dar mumia aia urâtă, pentru că este urâtă, trebuie să recunoaștem, nu este nici clătită și nici ceapă și nu se poate mânca precum o ceapă cu multe foi fără să usture! Ce-mi spui dumneata?! Și a luat un aer surprins, contrariat și chiar enervat.

— Era numai o metaforă pentru a vă explica… am încercat eu să-l liniștesc și în același timp să-mi păstrez răbdarea cuvenită.

— Ce-i aia metaforă? Ajută și ea să se împacheteze mumia?! a continuat bătrânelul din ce în ce mai supărat pe mine.

M-am uitat la ceas, m-am scuzat că am întârziat la o întâlnire, mi-am pus ochelarii negri pe nas, am lăsat banii pe masă și am aplecat capul în semn de rămas bun.

— Bine-bine! Dar cum rămâne cu mumia?! a strigat el spre mine.

M-am făcut că n-am auzit, am ieșit din bar și m-am îndreptat spre casă. Păi, dacă îl întrebam eu ce-i aia cheie fa, bossa nova sau improvizație la trompetă? Ce ar fi zis? Sau mai știu eu… imanent, transcendent ori epustuflant sau epatant? Poate m-ar fi întrebat astea cu ce se mănâncă? Ar fi trebuit să recunosc că exceptând termenii muzicali, nici eu nu știam prea bine cum s-ar explica celelalte cuvinte… și nici cu ce se mănâncă…

Mi-am reprimat orice zâmbet, chiar dacă aș fi fost tentat să izbucnesc în râs ca de obicei…

*

Ar trebui să mă gândesc mai serios la ceea ce mi-a scris Relli!

Amănuntele la care se referea nu puteau fi imaginare. Faptul că și-a lăsat o cămașă de noapte la mine este un detaliu… greu de negat. Văd dulapul de lemn din dormitor în care țineam în stânga hainele agățate în umerașe, iar în dreapta, pe mai multe etajere, cămășile, ciorapii și printre ele… văd o cămașă de noapte de culoare albastră de mătase… Da! Este adevărat! Dar nu-mi amintesc cui aparținea. Faptul că Relli a evocat acest mic detaliu îmi dă de gândit că s-ar putea să fie chiar ea… Am cunoscut multe tinere care după un concert îmi cereau un autograf, mă priveau în ochi și simțeam că mă doresc… Nici eu nu puteam să spun că nu voiam să fac dragoste cu ele, dar de aici… Poate Relli este chiar acea fată ce își lăsase cămașa de noapte în dulapul meu și poate am fost

împreună la munte sau la mare… Acum rămâne să-mi amintesc și să fac o legătură între ce a fost atunci și ce s-a întâmplat în realitate…

Sper că „voința mea de a uita totul“ nu va funcționa și în acest caz…

*

Îmi cad mereu obiectele din mână… ba un cuțit, ba o furculiță, ba un pantof… Tot făcând pe orbul, am început să nu mai văd bine și mi-a slăbit atenția și concentrarea. Văd ca prin ceață și mișcările îmi sunt ezitante.

Azi mi-am făcut o cafea, am luat ceașca și am intrat în cameră. Peste tot o dezordine infernală… Am căutat un loc pe masă și am pus ceașca peste niște partituri pe care voiam să le citesc. Nu am observat că partiturile erau așezate pe marginea mesei și cafeaua s-a răsturnat și s-a împrăștiat peste tot. Țipăt! Urlet! Revoltă pentru prostia mea! Nu suport să fiu atât de idiot și nu accept să fie murdar în jurul meu! Am șters imediat cu un prosop și mi-am propus… adică mi-am dat ordin să fiu mai atent la fiecare mișcare și chiar să zic cu glas tare: „Acum ridici paharul! Acum așezi cheile de la ușă în cuierul din hol!“ Bine! Zis și făcut sau mai degrabă zis și nu cred că nu se vor repeta gafele care mă enervează cumplit… Când am șters cafeaua, am descoperit că lângă partituri era un carnet învelit în piele de Cordoba. Îl luasem când avusesem un concert pentru că mi-a plăcut formatul, dar și că era confecționat din renumita piele de Cordoba. Pe clapa exterioară erau reproduse coloanele și arcadele din Moschee și imprimat cuvântul: *Mezquita*.

Am deschis carnetul cu emoție și curiozitate… Erau multe partituri cu bucățile muzicale pe care le interpretasem în concert, dar și câteva încercări de compoziții proprii. Apoi câteva pagini scrise cu stiloul: „Sunteți un om ocrotit, ați avut un singur dușman – dumneavoastră înșivă“ – Henry Miller. „Les gens heureux n’écrivent

pas. C'est une occupation obsessionelle, nevrotique et surtout solitaire." Fără autor… Pe altă pagină: „Duminică, 7 martie 2009. Nu trebuie să faci unele lucruri așa cum ar trebui făcute! Rufele ude – după ce au fost spălate – nu știu că au fost murdare și nu știu că au fost așezate pe o frânghie pentru a fi uscate. Și neștiind, până la urmă vor căpăta forma și aspectul inițial. Adică vor fi curate! Deci, necunoașterea este uneori preferabilă pentru a provoca cunoașterea adevărată și confirmarea regulei prin abaterea de la regulă." Buuunn! Și mai jos: „Text văzut și citit în vis." Cum adică?! Eu am visat cuvintele astea și tot eu le-am scris în carnet?! Mare minune! În vise sunt mai deștept decât în realitate…

A fost o perioadă în care colecționam cuvinte, adică învățam ce reprezintă și cum să le folosesc corect. Poate atunci am scris această frază… Dacă aș fi fost scriitor ar fi fost mult mai bine și poate înțelegeam altfel viața. Mereu tentația de a fi altceva! Eu sunt totuși… cântăreț de jazz! Am citit puține cărți și am trăit mereu în extazul muzicii – artă pură prin excelență – care nu are nevoie de cuvinte, ci doar de o stare secundă… emoție, pulsiune, transpunere, transfigurare, înălțare și iluminare în universul siderant al sunetului, al armoniei și al ritmului…

Dar să revin la textul amintit și pe care l-am văzut și citit în vis. Cum adică? Am zărit în vis aceste fraze, m-am trezit și le-am notat în carnet. Buuunn! Să admitem, chiar dacă nu-mi amintesc sau vreau să nu-mi amintesc… Deci! Eu făceam elogiul rufelor murdare care nu știau că au fost maculate și după ce au fost spălate pot crede că au fost curate încă de la început! Pledoarie pentru „necunoaștere", „abaterea de la regulă" și imoralitate… perversiunea cameleonului și a ipocritului… Păi, cum vine chestia asta? Sunt tocmai aspecte pe care le detest! Nu cumva Răul se definește ca interdicție și necunoaștere?! Al doilea soț al mamei, François, cu care se căsătorise mult timp după ce murise tatăl meu, era istoric și de la el am aflat multe lucruri, pretindea că studia o „hermeneutică a istoriei" – am uitat însă ce înseamnă cuvântul „hermeneutică". Scria afișe cu regii Franței, liste cu evenimentele din timpul Revoluției

Franceze, le lipea pe pereți și le citea mereu cu voce tare. Mama era nervoasă și îi cerea să le scoată. Îmi amintesc că am citit un afiș care era pe un perete din sufragerie: „Răul = privare de libertate și lipsa binelui; Răul = teama și imposibilitatea de a găsi binele; Răul = non-spirit și fără creatură; Răul = raționament fals și minciună; Răul este atât de înșelător că nu există; Contrar Răului = Iubirea." Când a văzut mama afișul a făcut o criză de nervi. A început să țipe și să se zbuciume dând din mâini. „Ce destin am avut eu? Să trăiesc între un comunist care laudă violența și un om preocupat de Rău, un adevărat Diavol!" Am fost foarte impresionat de reacția ei și am încercat s-o liniștesc. A doua zi, François a scos afișul de pe perete.

Poate în vis suntem invers decât dorim pentru a ne dori să fim altfel? Bine! Este posibilă această răsturnare în lumea onirică și a coșmarelor, tocmai pentru a fi contrariul în realitate. Dar eu făceam elogiul „necunoașterii" care este și mai grav! Păcatul inițial din Geneză! Ar fi fost mai bine ca Adam și Eva să nu se împreuneze și să rămânem niște idioți?! Nu am înțeles niciodată de ce sunt un păcătos încă de când m-am născut și toată viața să ispășesc păcatele… „pentru că Ei au mușcat mărul din Pomul Cunoașterii". Ei! Dar înaintea lor erau domnul Șarpe, adică Răul! Să nu uităm! Da! Mi-am amintit cuvântul, *karma*! Raportul dintre faptele trecute și evenimentele viitoare. Nu știu precis, dar…

Închid carnetul și mângâi coperta lucioasă din piele de Cordoba.

Rămân pe scenă și îi ascult pe… *The Bee Gees*, dorind în special să-l disting – între cei trei – pe Robin Gibb care avea „la voix de fausset" și a murit de curând…

*

Ieri mi-a telefonat Ibrahim, libanezul, să-mi propună să intru într-o orchestră de jazz alături de Marc și alții. Intenționează să înregistreze un disc și și-a planificat un turneu. I-am apreciat amabilitatea, dar Valter și Beni mi-au propus același lucru, cu toate că

niciunul dintre ei nu a trecut dincolo de invitație. Ibrahim seamănă mult cu Beni. Are un aer superior, puțin arogant și chiar sfidător și poate de aceea nu am avut o relație prea bună cu el.

Dar aștept… fără prea mare încredere și chiar cu mult scepticism…

Tot ieri am intrat într-un magazin să-mi cumpăr ceva de mâncare, dar m-am gândit în special la Bill, „Le Chat Botté“, care a terminat conservele de carne. Am ajuns la casă și am pregătit banii să plătesc. Ce văd în fața mea?! Casiera era o femeie nu grasă… imensă... cred că stătea pe două scaune, sânii erau atât de voluminoși și proeminenți că ajungeau până la sertarul cu bani… brațele erau ca două pulpe și umerii suportau un Atlas care purta în spate Pământul… Mi-am ferit privirea, însă atunci când am ajuns în dreptul ei și a trebuit să așez pachetele într-o sacoșă și am întins banii… ochii noștri s-au întâlnit. Mi-a mulțumit cu o voce plăcută, avea o privire simpatică și un zâmbet frumos. Șoc! Uimire! Am luat sacoșa, am bâlbâit ceva drept mulțumire și mi-am ferit privirea pentru a nu bănui ce am gândit înainte cu câteva clipe.

Persoanele grase, femeile și bărbații, sunt considerate plăcute pentru că știu să se bucure de viață – „savoire vivre“ – și de clipa trecătoare. Unele sunt chiar simpatice, amuzante, pline de umor și când râd… râd sănătos și cu mult zgomot. Atunci de ce mie nu-mi plac și întorc privirea? Mă limitez la aparență și nu trec de prima impresie! Greșeală! Mare greșeală! Dar au fost fotografi și pictori interesați de persoane grase, chiar diforme. Există un „urât frumos“ admis de toată lumea. Și atunci? Parcă am văzut o expoziție a unui pictor… nu… sculptor, care se numea, nu mai știu… Ah! Da! Bottero! Femei imense, cu pieptul ca două mingi de fotbal, cu pulpe de doi metri, cu un fund pe care nu puteai să-l îmbrățișezi și în care te puteai pierde... Da! Parcă a fost și o expoziție pe Champs Elysées? Dar și Giacometti avea niște sculpturi… Să nu încurc lucrurile! Ăla avea niște statui exact invers! Siluete subțiri, aplatizate, forme alungite, linie fină... Și atunci? Poate sunt la frontiera dintre „vizibil și invizibil“ și de aceea vreau să fiu orb, iar explicația se

află undeva dincolo de vizibil ascunzându-se într-un șoc trăit cândva ce are o descifrare mult prea profundă pe care eu nu o înțeleg, sau nu vreau s-o aflu și s-o înțeleg deoarece ar trebui să mă întorc… în memorie. Și eu am vrut să uit totul, să uit trecutul și să mă consider orb pentru prezent și poate vreau să fiu… puțin nebun și conștient de nebunia în care trăiesc…

Dar să nu uit: „La beauté est dans l'oeil qui nous regarde".

*

Am deschis computerul cu aceeași teamă de a nu strica ceva și de a șterge totul printr-o mișcare neatentă. Am mereu senzația că sunt un idiot în fața acestui aparat pe care nu-l stăpânesc. Relli! Iată! Din nou Relli! Ce spune ea? Ne-am cunoscut înainte de a ne întâlni la concert. Eram într-o vilă la munte. Un fel de sanatoriu sau casă de odihnă. Este adevărat! Eram bolnav de plămâni pentru că avusesem multe concerte, trompeta cere un efort imens și poate eu nu eram atât de dotat fizic să suflu prea mult… într-o goarnă. Ea venise acolo s-o vadă pe mama ei care fusese internată în sanatoriu. Într-o seară, eram în salon, alături de alți pacienți, ea a încercat să schimbe canalul de la televizor. Nu reușea și cred că televizorul era mult prea vechi și nu funcționa prea bine. Atunci… Ce zice ea, adică Relli? Eu m-am îndreptat spre televizor, am întins brațul spre comutator și în clipa aceea mâna ei a atins mâna mea… Acel sublim contact a fost pentru ea similar cu o descărcare electrică, două arcuri voltaice care au produs o scânteie interioară și din clipa aceea nu m-a uitat niciodată. „Așa cum animalele se înseamnă cu un fier roșu pentru a ști cui aparțin de-a pururi", a zis ea. Și de atunci a mers la toate concertele să mă asculte, să mă vadă, să mă întâlnească, după care … am invitat-o să bea un pahar cu vin într-un bar și a urmat toată povestea dintre noi…

Ce să cred și ce să zic? Scena evocată cu atingerea mâinilor – descrisă puțin patetic –, apoi admiratoarea unui cântăreț de jazz la

care a rămas într-o seară… Povestea este bizară, puțin convingătoare… Mi se pare că s-a petrecut în secolul trecut. Dar dacă s-a întâmplat așa și ea nu minte și eu nu-mi amintesc?… Când s-a petrecut toată peripeția asta? Acum 20 sau 30 de ani?! Dar eu nu vreau să-mi amintesc nici dacă a fost adevărată și nici dacă povestea ei a fost legată de mine! În fond, ce vreau eu de la mine și de la viață?! Să mă amuz și să mă distrez puțin pentru că refuz să văd partea grotească, iluzia și farsa, ascunse într-o realitate reală, dar… parcă ireală…

Mama îl imita pe soțul ei, François – chiar dacă protesta – și lipise un afiș pe un perete din bucătărie. Ea era intelectuala familiei și încerca să-mi facă puțină cultură. Deci! Pe afișul de pe perete era scris cu litere mari: „Malraux: Qu'est-ce qui vous a frappé, mon Général, en retrouvant Paris? La réponse de De Gaulle: Le mensonge, Malraux. Le mensonge". Eu nu pot să spun că m-a frapat minciuna din cele spuse de Relli. Și atunci? Cum să scap din situația asta cu… fața curată?!

În fiecare dimineață când ies din casă, văd în colțul străzii un pitic care are un pahar de plastic în mână și așteaptă să-i dau câteva monede. Întotdeauna îi dăruiesc câțiva bani și el îmi mulțumește zâmbind și ducând mâna la piept, așa cum fac americanii când ascultă imnul național. Și piticul este pentru mine un Rege! Nu! Eu sunt un Rege, el este Piticul Regelui și sunt bucuros că îl întâlnesc în fiecare zi și plec fericit de lângă el…

Poate amândoi avem un Regat imaginar ce ne aparține…

*

Am visat că am fost invitat la un party care se desfășura în grădina unei case care aparținea unui om foarte bogat. Clădirea fusese construită prin secolul al XIX-lea. Avea mai multe etaje, coloane, balcoane, peroane și scări care coborau în grădină. Pe iarbă, erau expuse mai multe mese pe care se puteau găsi tot felul de bunătăți, de la pește, carne friptă, mâncăruri, fructe, prăjituri,

torturi și băuturi dintre cele mai variate. Chelnerii, îmbrăcați în alb, alergau în toate direcțiile. Peste tot se simțea mirosul de grătar aprins pe care puteai găsi cele mai apetisante preparate. Și eu treceam prin fața fiecărei mese, îmi umpleam farfuria, mă retrăgeam câțiva pași și din nou mă apropiam de mese, îmi încărcam din nou farfuria și mâncam… mâncam… mâncam, fiindu-mi imposibil să mă satur… și iar înfulecam pantangruelic… homeric…

Mai schimbam câteva vorbe cu invitații, ne salutam, ne strângeam mâinile, dar pe mulți nu îi cunoșteam. Domnii erau elegant îmbrăcați, iar doamnele purtau rochii de seară. Atmosferă plăcută, luminată de lampioanele ascunse printre boscheți și arbuști. Dintr-un balcon se auzea muzica lui Vivaldi și a lui Mozart.

M-am trezit alarmat. Am sărit brusc din pat! Pisica Bill dădea semne de neliniște. Am înțeles că nu mâncase poate de câteva zile și de aceea mieuna… M-am dus în bucătărie și i-am dat de mâncare. Am deschis frigiderul și am constatat că era gol! Îmi era o foame necruțătoare! Poate de aceea în vis mâncasem pe săturate! Cum să nu râzi și să nu te amuzi de felul cum am rezolvat problema hranei, depășită cu prisosință în vis?!

M-am culcat liniștit și bine dispus, iar Bill și-a găsit poziția lui favorită lungit lângă perna mea…

Da-da! Somnul este dominat în „creierul reptilian de un circuit de recompensare“. Ce nu avem în viață, avem în vise…

Am adormit din nou… și am visat…

O tânără, poate Relli, s-a apropiat de mine și a vrut să-mi spună ceva. Eu am ascultat-o cu atenție și ea mi-a șoptit rușinată la ureche:

— Alergați de vreo două ore pe loc și… v-au căzut chiloții de sport!

Sigur! M-am trezit într-un hohot de râs imaginându-mi scena. Și culmea că alergam pe loc... Dacă aș fi alergat pe o potecă sau pe marginea unui lac, atunci mai admiteam, dar așa… În plus, aveam chiloții căzuți!

De data aceea nu am putut să mă mai stăpânesc și am explodat într-un râs care cred că a fost auzit de vecini în plină noapte. Pisica

Bill a sărit speriată și s-a refugiat în bucătărie. Am așteptat-o, dar nu a mai apărut toată noaptea, neștiind la ce se poate aștepta de la mine…

Ei! Uite așa îmi petrec nopțile și nu scap nicio ocazie să mă amuz…

*

Mi-a telefonat Marc și m-a invitat să-i fac o vizită. Mi-a dat o adresă nouă. La ora fixată am sunat la ușă. Afabil, curtenitor, bucuros că ne vedem după o lungă perioadă de timp. O secretară ne-a adus imediat două cafele. După câteva schimburi convenționale de idei, s-a ridicat și a vrut să-mi arate noul studio de înregistrare. Utilaje moderne, sisteme de control performante provenite de la cele mai cunoscute firme, pupitrul de coordonare semăna cu bordul unui avion supersonic… Sala de imprimare a discurilor – spațioasă și dotată cu multe microfoane, difuzoare, lumini și proiectoare. Folosea diverse comutatoare pentru a pune în funcțiune aparatele care au început să mă amețească și chiar să mă orbească. Voia să mă impresioneze… Am apreciat plăcuta surpriză și l-am felicitat pentru această realizare. A primit admirația mea cu o oarecare modestie, dar simțeam că îi făcea plăcere și aștepta o confirmare din partea mea.

Fusese de curând ales în funcția de președinte al Societății Autorilor și Compozitorilor. Și-a amintit că am activat în această organizație și am participat la multe proteste și manifestații.

— De ce te-ai retras? m-a întrebat el aplecându-se puțin spre mine.

— Nu am… sau mai precis îmi lipsește acel instinct sau… voința de putere care te-a propulsat pe tine în funcția de președinte.

— Și totuși… Ai fost activ, ieșeai în stradă cu pancarte și aveai un scop, un ideal, o speranță, a zis el dorind să treacă peste remarca mea care nu era prea flatantă.

Nu am știut ce se petrece în mintea mea. I-am auzit întrebarea și în același timp mi-au răsunat în minte câteva cuvinte care parcă veneau din altă parte: „Que puis-je savoire? Que dois-je faire? Que m'est-il permis d'espérer? Qu'est-ce que l'homme?“ Cine a vorbit în mine și cum mi-am amintit aceste cuvinte? Apoi mi-am auzit vocea rostind:

— Am pierdut orice scop, ideal și am păstrat puține… foarte puține speranțe… În special, am ieșit din capcana iluziilor și a utopiilor, cele mai periculoase, și a idolilor mentali în care am trăit mulți ani!

— Amurgul zeilor?!

— Mai mult… Dispariția lor sau chiar moartea zeilor mincinoși… În schimb, tu ești un om activ, nu te mulțumești să cânți muzică de jazz și vrei altceva…

— Puterea?

— Poate, și nu numai… Satisfacția și bucuria de a avea putere și de a conduce…

Secretara a intrat să-l anunțe că este căutat la telefon de o persoană importantă, făcând un semn evaziv cu mâna și ridicând ochii spre tavan.

S-a întors în cameră și cu același aer curtenitor m-a întrebat:

— Dar tu când ai cântat în ultimul concert?

I-am explicat că nu am cântat de mai mult timp, că nu mă simt bine cu sănătatea, că am probleme cu vederea și port ochelari de orb și baston alb. A fost surprins, sincer surprins, mi-a cerut amănunte și mi-a promis că o să mă invite să cânt într-o orchestră de jazz care va face câteva imprimări în studioul lui, și dacă nu pot să cât la trompetă, să cânt la pian.

M-a condus la ușă, ne-am strâns mâinile, ne-am privit în ochi și ne-am despărțit ca doi vechi prieteni.

*

Mergeam pe stradă, nu mă uitam la oameni și nici pe unde treceam, știam că pașii mă vor conduce acasă. Nu voiam să mă

gândesc la nimic și în special la Marc. Și totuși… Este un bun clarinetist, are spirit organizatoric și își permite să depășească indicațiile unui șef de orchestră. Este ironic, zeflemitor, are un aer superior, persiflant și arogant. Nu cumva exagerez?! Un megaloman ascuns cu abilitate și cu un zâmbet mereu în colțul gurii. Știe să se pună în valoare, dar cu rafinament și o falsă modestie. Poate îi găsești atâtea defecte pentru că tu nu reușești să fii altfel? Poate ești gelos și invidios pentru reușita lui? Nu știu! Nu era important că opiniile noastre nu coincideau, ci faptul că el voia să mă convingă că are dreptate. A remarcat că înainte participam la manifestații și ieșeam în stradă. Valter și Beni spuneau și ei că am fost un rebel, un revoltat, un provocator și chiar un anarhist. Și atunci? Care era diferența? Eu nu am vrut să am niciun stăpân și să rămân liber! Am evitat să intru în jocul celorlalți și mi-am păstrat jocul și rolul meu personal. Asta m-a deosebit de el și de ceilalți… Și acum plătești excluderea? Nu! Din contra! Sunt mulțumit și nu regret nimic, nici măcar că nu am un studio de înregistrare cum este al lui… El era mereu în mișcarea politică dominantă și cu partidul la putere. Schimb de șapcă și vestă! Și în special culoarea lor! De aceea aroganța lui s-a întâlnit cu dorința de afirmare cu orice preț și acum a fost ales președintele Societății Compozitorilor… Și poate așa se explică faptul că el este ceea ce este… și tu ești ceea ce ești… Adică ești singur… Ai auzit, băiatule! Da! Accept singurătatea și libertatea asumate lucid, și chiar orbirea sau amnezia parțială… Am multe motive să regret unele fapte și în special că am plecat de acasă și nu-l caut nici acum pe fiul meu, Olivier. Ar fi trebuit să suport toate neplăcerile conviețuirii cu soția mea și să nu-l părăsesc pe Olivier, care este la o vârstă când are nevoie de mine… Iată! Evit discuția pentru că îmi este jenă de mine și regretele îmi invadează sufletul și ființa… Și deodată un gând ca o explozie de lumină: „Esența nu este libertatea pe care o cauți de o viață, ci „une espèce d’enchaînement originel inéluctable, unique á notre corps“, o putere ce izvorăște din noi și care ne dirijează către o cale determinată… o necesitate irevocabilă care se împlinește fără asentimentul nostru“. Deci o înlănțuire în care depinde

ce verigi ai folosit : verigi de aur, verigi de argint, verigi de fier, verigi de sfoară sau de pește uscat ce miroase urât…

Am ajuns acasă, o să fac un duș și o să mă culc. Aștept cu plăcere când Bill o să sară în pat și o să doarmă cu mine, iar eu o să-i spun noapte bună.

*

Am început ziua cu o bucurie.

În loc să deschid radioul care e fixat pe un post ce difuzează numai muzică de jazz, am aprins televizorul. Să vezi și să nu crezi! Președintele Americii, Barack Obama, a invitat o orchestră de jazz la Casa Albă și el, în persoană, a cântat melodia *Chicago, Chicago*, interpretată cândva de Frank Sinatra. Voce baritonală, ritm alert și precis, eleganță în mișcări, simț muzical moștenit de la cei care au cântat la început gospel, soul ori blues. A urmat o emisiune în legătură cu viitoarele alegeri în care erau prezentați candidații republicani, evangheliști, sioniști, mormoni… cercuri de presiune și putere de tot felul și miliardari care investesc în candidați sute de milioane de dolari pentru ca în eventualitatea că vor câștiga alegerile vor primi în schimb multe avantaje. Farsă, dar fără tragedie! Nici măcar *commedia dell'arte*. Nu-nu! Basta! Caramba! M-am săturat să văd acest spectacol dezolant și penibil și am închis repede televizorul. Când am vorbit cu Marc, i-am spus că am ieșit din „capcana iluziilor și a utopiilor". Un exemplu… Copil fiind, apoi adolescent, mă duceam deseori să văd filmele western cu cowboy și indieni. Eram fericit când John Wayne călărea mândru pe calul lui și se lupta cu indienii și pieile roșii care foloseau arcuri cu săgeți și erau considerați sălbatici. Nu știam că acolo s-a produs unul dintre primele genocide în care au fost uciși mii de indieni care își apărau pământurile, pădurile și lacurile împotriva „pionierilor albi și civilizatori". Greșeală! Imensă eroare! Iar ai scrântit-o prietene! Istoria este scrisă de învingători! După ce

i-au așezat pe indieni în rezervații, au început lupta împotriva Mexicului care se întindea până la San Francisco, după aceea s-au luptat între ei în Războiul de Secesiune – unii îi apărau pe negri, alții erau pentru menținerea sclavagismului –, iar după aceea și-au omorât câțiva președinți, cu toate că acum se face elogiul „democrației americane“. De! Poate aceasta este democrația și eu nu înțeleg toate subtilitățile istorice…

Tatăl meu era comunist și lupta „împotriva capitalismului și a imperialismului american“! El era partizanul „lagărului comunist și al păcii“. Știa mai multe limbi: maghiara, germana, rusa și româna. Asculta Radio Moscova în direct… Hei! Când o să mă gândesc la tatăl meu? De ce evit mereu?…

Ei! *Ta gueule*! Gata! Termină! Mai bine... scoate-ți botul afară și bucură-te de această zi de toamnă splendidă! În curând o să vină iarna și o să hibernezi ca un urs în vizuina ta!

*

M-am dus, ca de obicei, în parcul prietenului meu Léon Gambetta. Am ales o bancă mai îndepărtată de groapa cu nisip unde se jucau copiii care strigau și țipau. M-am așezat pe bancă cu plăcerea celui care parcă a făcut zeci de kilometri pe jos și chiar am respirat adânc și cu satisfacție. Lângă mine, pe o bancă alăturată, un tânăr care avea o măsuță în fața lui, iar pe măsuță era o mașină de scris cu clape și panglică neagră. Surprins! Văd că pe măsuță era scris pe un carton: *POET* și nimic altceva. Intrigat. Consternat! Un poet cu o mașină veche de scris într-un parc?! Stau eu ce stau, îl privesc cu coada ochiului și intru în vorbă cu el.

— La mașinile astea de scris mai găsiți panglică? Acum se folosesc computerele și cred că aceste mașini au dispărut.

Îmi răspunde cu amabilitate și cu un glas plăcut că se mai pot procura panglici, dar numai de la anumite magazine de specialitate.

Apoi discuția s-a oprit și eu privesc cu interes și curiozitate micul afiș pe care stă scris *POET*.

— Deci, dumneavoastră sunteți poet?! zic eu.

— Poet al străzii, îmi răspunde el cu un aer de siguranță și abia acum îl văd cu adevărat. Un tânăr nu prea înalt, expresie inteligentă și cu un început de barbă, sau barba nerasă suficient, așa cum este la modă. Întoarce capul spre mine și mă privește remarcându-mi ochelarii negri.

— Sunteți orb? Sau poate vedeți cu dificultate?

Am legănat din cap fără să-i dau explicații. Apoi a început să-mi spună că sunt multe persoane care trec prin parc, se opresc, intră în vorbă, le compune un poem, discută cu ei și astfel își câștigă existența.

— Vreți să vă scriu un poem? m-a întrebat el și abia acum am remarcat că în mașină era deja o coală albă de hârtie.

A început să apese pe clapele mașinii care scotea un zgomot bizar de clănțănit, fier lovit pe fier, sau ca un scârțâit de ușă neunsă și cu un clopoțel care suna la terminarea fiecărui rând. La urmă mi-a întins coala de hârtie. Am luat-o ezitând, dar și plin de o curiozitate îndoielnică, parcă acolo s-ar fi ascuns o surpriză, o capcană și poate chiar o… deziluzie. Și tot el m-a scos din încurcătură.

— Poate vreți să o citesc eu?

Am aplecat din cap în semn afirmativ.

— „Deschizi ochii / spre lumina dimineții dintâi / Nu! Nu e moartea, îmi spui / și zâmbești într-o doară / privind pământul / care pulsează sub noi.“

Tac un timp, nu știu ce să cred. Apoi spun:

— Poate… mă înșel, dar versurile erau compuse înainte de a ne întâlni?!

— Nu-nu! Le-am compus pe loc și pentru dumneavoastră! a zis el cu un aer de satisfacție și sinceritate și eu mi-am aplecat capul uimit, simțind că nu minte și citind pe fața lui lumina și bucuria celui care fusese bine inspirat. Imediat mi-am dat seama că a înțeles totul despre mine atunci când a scris: „Deschizi ochii spre

lumina dimineții dintâi“. El a simțit că nu sunt… nu sunt ceea ce vreau să fiu și să par… Niciun cuvânt... Eram uimit, mi-am strâns umerii și m-am sprijinit de baston…

Am tăcut amândoi îndelung… Și-a întors privirea spre mine, m-a privit cu insistență și eu am întors capul spre el. Ochii noștri s-au atins, așa cum Relli a spus că mâinile noastre s-au atins și… un flux sau o energie nevăzută a produs o comunicare dincolo de cuvinte, transmisă de la unul la celălalt…

— Iertați-mă că îndrăznesc să vă întreb, a rostit el cu glas blând și plăcut. Cu ce vă ocupați? Scrieți și dumneavoastră poezii?

— Nu! Nu! Nici vorbă! am negat eu fără să-mi displacă curiozitatea lui decentă și amabilă.

— Dar atunci? și a lăsat privirea spre mâinile mele care erau sprijinite de baston. Abia acum mi-am dat seama că ochelarii îmi căzuseră pe piept, prinși cu un cordon special.

— Cânt… Așa îmi petrec timpul, sau mi-am petrecut viața… uneori ca o petrecere.

— La vreun instrument? a continuat el, ca și cum ar fi bănuit despre ce este vorba.

— La trompetă și la pian… Adică muzică de jazz.

— Eram sigur, a remarcat el cu satisfacție.

— De ce erai atât de sigur?!

— Aveți mâna și degete lungi de pianist, iar la gură, adică pe buze, o vagă urmă a unui cerc aproape invizibil… poate lăsat de trompetă!

— Da! Exact! De la trompetă! și am râs împreună cu o reală plăcere, ca și cum intuiția și spiritul lui de observație s-au dovedit exacte.

— Ei! Jim Morrison, cântărețul. N-ați auzit?

— Cum să nu! Era cântăreț de rock prin anii șaizeci.

— Da! Era cântăreț, dar și poet! A scris o melodie: *Nimeni nu va ieși de aici în viață*, care a fost reluată de Francis Ford Coppola în filmul *Apocalypse Now*.

În parc și-a făcut apariția un grup de copii care fuseseră aduși de la grădiniță pentru a se juca în groapa cu nisip și a se da în leagăne. Strigăte, țipete, urlete, goană pe alei și printre bănci. Am tresărit înfiorat! Nu suport sunetele stridente și dizarmonice, chiar dacă copiii îmi plac… Poetul a simțit dizarmonia și s-a crispat și el.

— Sunt oameni clarvăzători, a spus el după un timp.

— Cum ești dumneata! am subliniat eu.

— Nu-nu! Dumneavoastră, chiar dacă poate aveți probleme cu vederea, și a coborât iarăși privirea spre ochelarii mei. Dar sunt oameni care văd… cu auzul și se orientează cu mirosul. Poate au refuzat să vadă și să audă în jurul lor partea urâtă a vieții…

Am fost uimit și siderat! Siderat de remarcile și cuvintele acestui poet al străzii, apoi am tăcut amândoi. El se uita printre hârtiile de lângă mașina de scris. Soarele trecuse de copacii din parc și cobora spre apus. Era o lumină blândă și galbenă ce înconjura parcul cu o fină poleială de aur. Totul strălucea în jurul nostru…

M-am ridicat de pe bancă, am luat coala de hârtie pe care scrisese poezia, am împăturit-o cu grijă, am pus-o în buzunar, mi-am așezat ochelarii, am luat bastonul și am lăsat pe măsuță o bancnotă. Tânărul s-a ridicat, mi-a întins mâna cu un gest amabil și elegant și a zis:

— Poate mai veniți prin parc. Mă găsiți joi și duminică pe la aceeași oră. Mi-a făcut plăcere să vă cunosc și, dacă nu uitați, vă rog să mă invitați la viitorul concert.

— Sigur! Nu o să te uit și o să te invit cu multă plăcere! apoi i-am strâns mâna și am plecat încântat de această întâlnire cu totul specială și cu un om deosebit.

Înainte erau scriitori publici pe care îi întâlneai în holurile primăriilor sau ale sălilor de așteptare pentru a scrie petițiile celor care nu erau știutori de carte. Am auzit că există și „sociologues du pavé“ care fac sondaje printre trecători pe anumite probleme sociale și politice. Acum, în epoca computerelor și a informaticii, el este poate singurul poet al străzii… care este un adevărat POET.

Am întors capul în urma mea pentru a mă convinge că nu a fost o iluzie. Tânărul mă purta cu privirea, rămăsese în picioare și parcă avea mâna ridicată în semn de rămas bun.

*

Am făcut câteva exerciții la trompetă. Prin solfegii am început să-mi recapăt suflul și să-mi regăsesc abilitatea și elasticitatea degetelor. Imediat am auzit bătăi în calorifer, în pereți, în tavan. Canaliile! *Merde!* De o mie de ori *merde!* Am făcut o criză de nervi, am vrut să sparg trompeta și s-o calc în picioare, să arunc discurile, să distrug totul, casetele, cărțile… Am țipat, am urlat… Bill a intrat în cameră cu pași lenți și s-a uitat la mine mirat, ca și cum mi-ar fi spus: „Ce te-a apucat și de ce nu te stăpânești?!" M-am așezat în pat și el a venit lângă mine și m-am liniștit. Ar fi trebuit să iau pianul când am plecat de acasă! Să încerc să-i găsesc aici un loc… Nu pot să trăiesc fără muzică și uneori mă trezesc că degetele îmi joacă pe clapele imaginare ale unui pian… imaginar.

Am auzit telefonul sunând și am tresărit, ca de obicei, la sunetul strident, alarmant și insuportabil. De fiecare dată am impresia că în cameră intră o mașină a pompierilor cu alarma declanșată. Am ridicat receptorul sperând că o să aud vocea unui prieten care o să mă invite să cânt într-un concert sau într-un spectacol. „Poate este Valter, Beni sau Marc", mi-am zis… Spre surprinderea mea am auzit o voce de femeie! Imediat am recunoscut glasul fostei mele soții. Voia să afle vești de la mine, să știe ce mai fac… La început tonul a fost calm, apoi a crescut din ce în ce mai mult și mi-am amintit când nu putea să vorbească decât ridicând vocea, țipând… fiind atrasă mereu de dispută, ceartă, conflict, arțag… O auzeam, dar nu o ascultam pentru că nu înțelegeam nimic din ce îmi spunea. Aveam un singur gând! S-o întreb ce face fiul meu, Olivier, și dacă pot să vorbesc cu el. La un moment dat nu mai auzeam decât freamătul unui glas subțire de femeie. Mi-am dat seama că dacă am încercat și parțial am reușit să „nu mai văd", ori

să „nu mai am amintiri“… acum pot să „nu mai aud“ pe cineva care… Am alungat un surâs involuntar și am continuat să țin receptorul în mână. Dar mi-am zis: „De ce nu închizi telefonul?!“ Nu am găsit nicio explicație, poate din politețe sau dintr-un conformism desuet, după care nu s-a mai auzit niciun sunet în receptorul pe care îl țineam îndepărtat de ureche și am înțeles că ea a închis telefonul.

Tulburat! Răvășit sufletește! Și nu am aflat nimic despre Olivier! Cum aș putea afla numărul lui de mobil? Cred că există un procedeu. Dar eu nu-l știu! Pe cine să întreb? Am încercat de multe ori, de foarte multe ori, să-mi explic de ce nu am reușit să mă înțeleg cu această femeie. Nu era numai un dezacord sufletesc, afectiv, erotic, dar… trăiam în altă lume. De fiecare dată când încercam să comentăm un eveniment transmis la televizor, ea era de partea învingătorului și nu-i remarca pe cei care aveau de suferit, victimele… Eu eram mereu de partea celui asuprit, pe când ea… Nimic! Absolut oarbă! Milioane de oameni mureau și ea nu avea conștiința răului și a crimelor… Dar abandonam repede discuția. Gata! Basta! Poate ea are dreptate și eu sunt un *grand connard* că nu iau lumea așa cum este! Este suficient să spui și să gândești altceva decât ceilalți și ești un naiv, stupid, imbecil, idiot, retardat mintal… sau masochist. Dar a mai rămas și o parte frumoasă și de acceptat, însă… lupii nu mai sunt de recunoscut, poartă cravată, se plimbă în limuzine elegante, frecventează bordeluri și păzesc turmele oilor imbecile. Nu ea este vinovată, ci eu sunt un idiot… Poate Walter a avut dreptate… Da! Cred că știu… Poate Walter Benjamin – care mi-a apărut de mai multe ori în minte fără să-mi explic de ce – a avut dreptate când a spus „Nous vivons des époques malheureuses parce que la violence s’est fait droit“. Ei! Iată că Walter a ieșit din ascunzătoarea sufletului meu… Fii bine venit, prietene! O să mă opresc la tine, să aflu de unde te știu și cum de am aflat de tine?

Dar să revin la fosta mea soție… În urmă cu câteva zile am primit o scrisoare de la ea. Am evitat s-o deschid. Dar unde am pus-o?

Nu cred că am aruncat-o! O caut printre partiturile, ziarele, revistele și cărțile care sunt răvășite pe parchet. O găsesc! Da! Scrisoarea este de la ea! Ezit s-o deschid pentru a nu mă enerva încă o dată. Nu reușesc… Sunt mereu tentat să văd până unde ajunge Răul și Urâtul…

„Tu ar fi trebuit să cânți numai jazz la trompetă sau la pian. Și nimic altceva! Ar fi trebuit să rămâi în abstractul muzicii și să nu cobori pe pământ, pentru a evita să-ți murdărești picioarele și sufletul în noroiul realității. Toți trăiesc viața practică a fiecărei zile și doar puțini viața speculativă și contemplativă a artei și a muzicii. Dar tu nu ai vrut să rămâi numai… în armonia, melodia și ritmul jazzului. Ai păcătuit de moarte pentru că ai vrut să afli și să cunoști ceea ce nu era necesar să cunoști! Ai citit prea multe cărți și nu te-ai dedicat numai și numai muzicii. Cine ți-a dat acele cărți pe care nu ar fi trebuit să le citești?"

Șocat! Sfâșiat! Nu cred că ea ar fi putut să gândească și să scrie această scrisoare. Textul are un nivel prea înalt de meditație și exprimare… De fapt, poate nu are nicio importanță dacă a copiat-o dintr-o carte sau a fost scrisă de ea! Esențial este dacă este adevărat tot ce a scris, sau este o simplă invenție și o minciună.

Ei bine! Trebuie să accept… trebuie să accept că nu s-a înșelat când a spus că „am vrut să cunosc ceea ce nu era necesar să citesc și să cunosc".

De unde a început totul? Pentru că a fost un început care a coincis cu o nevoie interioară și s-a transformat în… păcatul cunoașterii! Și cel puțin dacă aflam ceva esențial care m-ar fi ajutat să trăiesc mai bine, mai frumos și mai liniștit. Seninătatea! Dar așa?! Nu am aflat decât că existența este irațională, fără finitudine și dominată de suferință, lacrimi… și moarte.

Mama… iarăși mama, deoarece tatăl meu era mereu plecat în armată și în misiunile lui politice… Deci! Ea m-a așezat la pian la vârsta de cinci ani… Tot ea îmi arăta cărțile din biblioteca bunicilor care fuseseră profesori de istorie și filosofie… Dar nu mă obliga să citesc, doar îmi lăsa o carte pe colțul biroului și în apropierea

pianului… Am ținut o carte în mâna stângă, pe când cealaltă mână era așezată pe clapele pianului… O întâlnire care se opunea! Și toată viața am fost la mijloc, în acea poziție „între“… dar nu era o ruptură și nicio fractură pentru că eu căutam armonia și seninătatea de a trăi, nu era o cădere nehotărâtă, ci o înălțare pe niște culmi înverzite și răspunsul la câteva întrebări esențiale ce mă obsedau: „La ce sunt bun și ce o să fac din mine și din viața mea?!“ „Je sentis avant de penser.“

Am considerat că sunt un bun pianist, apoi trompetist și… cititor. Atunci a apărut nevoia de a concilia două contrarii: „cunoașterea ființei“ și trăirea în „armonia și ritmul jazzului“. Poate totul ar fi fost mai simplu dacă aș fi rămas fidel pianului… Lui Thelonious Monk, un pianist de jazz renumit, i s-au pus mai multe întrebări în cadrul unui interviu, printre care: „Cum ați defini jazzul?“ El a răspuns: „Definiția jazzului: ăsta este jazz, ăsta nu este. Muzicienii nu au timp să se ocupe de asta, e treaba fanilor să o facă. Eu vreau să cânt și să compun și să câștig bani“. Da! Așa ar fi trebuit să procedez și eu. Ar fi fost de preferat să gândesc mai puțin și să câștig mai mulți bani. Dar acum e prea târziu… Și totuși! La aceeași întrebare Armstrong a răspuns: „Dacă până acum nu știi ce este jazzul, nu o să știi niciodată!“ Am ținut o cuvântare în cadrul Societății Autorilor și Compozitorilor despre revoluțiile muzicale. Nu cumva *Le Sacre de Printemps* sau *L'oiseau de feu* de Stravinsky au revoluționat muzica simfonică? Muzica de jazz a anilor '60 a cunoscut și ea o revoluție prin saxofonistul John Koltrane, care a produs o ruptură la nivel de compoziție simultană cu apariția noului roman. În anii următori a avut loc despărțirea de trecut a avangardelor muzicale, din care s-au născut noile stiluri: pop, reggae, electro, hip-hop, jazz modal, jazz free, jazz-manouche, jazz live, world music cu influențe arabe și chiar jazz simfonic. Să nu uit… să nu uit scriitorii care au fost alături de aceste mișcări muzicale. De la Jack Kerouac, care a scris *Sur la route*, romanul generației Beat, îndrăgostit de muzica de jazz, la Allen Ginsberg, care vedea în istoria modernă și americană o vastă

conspirație ce reduce umanitatea la o simplă conștiință mecanică și distruge partea de cunoaștere împărțită cu Creatorul… până la Boris Vian, asupra căruia ar trebui să mă opresc puțin deoarece a fost pentru mine un model posibil. Era preocupat de mecanica automobilelor, de jazz (a cântat la trompetă), ziarist, scriitor, autorul a mai multor „romans noirs“ printre care *J'irai cracher sur vos tombes*. A murit la 39 de ani. Deci… se poate face jazz și în același timp să fii preocupat și de alte domenii ale artei. Pe un perete dintr-o piață am citit următoarea frază: „L'écrivain a pour mission de rendre les autres furieux“. Nu! Un muzicant, un cântăreț de jazz la trompetă sau pian, are misiunea de a-i face pe auditori „heureux“ și să îndepărteze neliniștea și tristețea din sufletele lor…

Da-da! Totul este clar la nivel de informare și gândire muzicală, dar, eu ca om? Ceva… ceva esențial mi-a lipsit! Nu am avut anvergură… nu am avut acea voință de afirmare, putere și chiar grandoare care îți sunt dăruite pentru a depăși simpla poziție de bun instrumentist care uneori mai și gândește. Nu „voința de putere“, ci „voința cea bună“, „voința din umbră“ care te propulsează dincolo de simplele criterii profesionale sau morale.

Acum este prea târziu... Poate am ratat totul… și mă consolez când zic că „Le monde est une merde plein de fils de pute“. Toate au fost duse la cimitir de Marele Gropar – Istoria. Cuvinte umflate și idei găunoase. Trăim Cruciada Cavalerilor Orbi! Un bâlci al deșertăciunilor și un dans al saltimbancilor! Mercenarii care primesc 30 de arginți, precum Iuda, după ce au ucis un om! Mascaradă, farsă, iluzie, speranță deșartă… Impostură! Multă impostură! Cinism și sadism generalizat! Au apărut „les pervers narcissiques qui vampirisent leur proie“. Dar cel puțin Marchizul de Sade a stat în pușcărie 27 de ani! În schimb, aceștia trăiesc în fiecare zi fericiți! Oare nu s-a observat „la déstructuration de la perception et de la personnalité“? Omul făcut țăndări, spart în bucăți… Poate de aceea mi-am pus ochelarii de orb… Dar am întâlnit în parc un poet al străzii! Și dacă există unul, este salvată… lumea întreagă… Da! Mă plec în fața acelui poet! Poate merită să trăiesc pentru a depune

mărturie despre tot ce am trăit și am văzut și să citesc în fiecare zi poemul pe care mi l-a dăruit, să-l citesc ca pe o rugăciune…

Un zâmbet pentru fiecare zi! Așa mi-am propus și așa o să fac…

*

De fiecare dată când deschid computerul sunt curios să văd dacă mai pot să-l folosesc și dacă nu cumva am uitat totul cu desăvârșire. Constat cu uimire că degetele parcă se dirijează singure și descopăr cu satisfacție că pot să citesc mesajele primite. Ei! Nu sunt chiar atât de blegoman cum mi-a spus Valter sau Beni! Aflați domnilor că am pătruns câteva mistere din lumea informaticii! În afară de multe anunțuri publicitare, văd câteva mesaje de la Relli. Ce mai vrea și fata asta de la mine?! Dacă m-ar vedea ar fugi cu tot cu computer! Spune că am fost într-o vară la mare și își amintește că înotam în larg și era îngrijorată să nu mă înec. Este adevărat că îmi plăcea să înot până când țărmul rămânea mult în urma mea. Își amintește cum preparam cafeaua și stăteam pe terasă și o savuram împreună privind apusul soarelui și chiar apariția lunii. Și eu eram bine dispus după ce avusesem un concert într-o sală plină de spectatori care mă aplaudaseră și ovaționaseră. Remarcase faptul că după spectacol îmi plăcea să rămân singur cu ea, departe de prieteni și de cei din orchestră. Într-o zi, am înotat împreună în mare și după ce am trecut de baliza care marca limita de înaintare, m-am apropiat de ea, i-am scos costumul de baie și ne-am iubit… și ne-am iubit, eu rotindu-mă în jurul ei și sărutând-o peste tot… în cele mai intime locuri ale trupului… i-am deschis picioarele, i-am sărutat sexul, apoi a fost rândul ei și ne priveam prin apa limpede în care strălucea soarele de parcă eram doi delfini ce se jucau fericiți unul în jurul celuilalt… Apoi și-a amintit că am fost la munte, locuiam într-o cabană în apropierea unui râu care avea o cascadă și ea s-a dezbrăcat, a rămas fără nimic pe trup, a intrat sub apa ce curgea pe ea și râdea fericită. Când a ieșit de sub apă, ne-am întins pe iarbă și am făcut dragoste… întâi eu deasupra ei, apoi ea deasupra mea, fără nicio teamă că ne-ar fi văzut cineva din

întâmplare… ne-am rostogolit trupurile prin iarba umedă, răcoroasă, moale, primitoare de parcă ne-ar fi reconstituit urmele corpurilor într-un mulaj viu și ea s-a ridicat, s-a rezemat de un copac și a vrut să ne iubim în picioare… așa, împreunați ca doi arbori cu aceeași rădăcină din care am fi crescut amândoi, așa zicea ea… adică Relli… și după aceea am văzut că tot spatele ei era zgâriat de scoarța aspră a copacului… și am sărutat urmele roșii de pe pielea ei albă... apoi am intrat în râu, ne-am așezat amândoi sub cascadă și ea țipa, adică amândoi urlam de fericire, dar ecoul nu se forma, de parcă glasurile noastre ne-ar fi înfășurat într-o mantie transparentă și ne-ar fi protejat și ocrotit de tot restul lumii… Așa a zis ea, dar văd că nici tu, bătrâne *conard*, nu ai uitat ce s-a întâmplat acolo! Hei! Hei! Nu ți-ai pierdut total memoria și parcă vezi și simți ce s-a petrecut în pădure… Vezi și simți mai bine ce s-a petrecut acolo, decât ce vezi și ce trăiești aici! Apoi ne-am despărțit, așa a zis ea, adică eu am plecat primul, poate în Normandia sau în Bretania, sau în Sud și ea, după o perioadă de timp, a plecat în altă țară… parcă a zis în Grecia, Liban sau Israel?... Nu am înțeles prea bine, dar este o țară cu mult soare și căldură și s-a căsătorit, are doi copii, este profesoară de franceză, însă nu m-a uitat niciodată și tot timpul s-a gândit la mine și acum este fericită… foarte fericită că m-a găsit și mă iubește… mă iubește…

M-am oprit din lectura mesajelor. Simt că ochii mi-au obosit sau fac din nou pe impostorul și cabotinul pretextând că nu mai văd și că ochii îmi sunt bolnavi, iar privirea… mi se pare că mă uit prin ceață, că am nisip în ochi sau poate refuz să mai aflu ceva de la Relli, refuz să-mi amintesc și să recunosc că tot ce a spus este adevărat… refuz pentru că nu aș avea nicio ocazie s-o mai văd, nici măcar nu știu unde a plecat și… Gata! Basta! Pentru ziua de azi îmi este de ajuns și am obosit și îl aștept pe Bill să dorm împreună cu el…

*

După ce m-am întins în pat, am respirat profund de mai multe ori pentru a mă liniști și a realiza *un vid mental*. Am reușit! Nimic!

Să nu gândesc nimic! Sunt îngrijorat, chiar speriat și în același timp sunt curios în privința viselor, coșmarurilor și revelațiilor pe care o să le trăiesc în somn. Unde o să călătoresc, pe cine o să întâlnesc, cu cine o să mă cert și mai ales… pe cine o să iubesc? Ieri noapte am visat că citeam câteva cuvinte pe o coală de hârtie: „Eu o să trăiesc și după ce o să mor“. M-am întrebat ce mai e și cu prostia asta, dar am auzit o voce în spatele meu, era a unui bărbat pe care nu-l vedeam, dar nu aveam curajul să întorc capul spre el. S-a apropiat de mine, i-am simțit respirația caldă și mi-a șoptit: „Eu nu aparțin acestei lumi și tu… de asemeni“. M-am trezit țipând și plin de transpirație pe tot corpul, dar după aceea am început să râd împreună cu cel care se afla în spatele meu. Râdea și el și am coborât împreună într-o vale acoperită cu o iarbă verde și înaltă și am ajuns la un pârâu și ne-am despărțit, adică nu l-am mai simțit în spatele meu…

Altădată, am citit în somn o frază scrisă pe o hârtie specială, ca un pergament: „Ești singur, dar în nopțile de neliniște, insomnie și pustiu caută-mi privirea, cere-mi ajutorul, voi încerca să ajung la tine înainte de a se lumina.“ Am copiat fraza într-un carnet, poate carnetul învelit în piele de Cordoba, trebuie să-l caut prin bibliotecă și să-l găsesc neapărat. Dar cum ți-ai amintit? Ești un mincinos și un impostor atunci când pretinzi că nu ai trecut și ai uitat totul, până și numele tău! Nu-i adevărat! Am o „memorie selectivă“ așa cum am o „privire selectivă“. Îmi amintesc ce vreau și văd numai ce vreau și ce este frumos…

Pisica Bill a știut că nu dorm și a sărit în patul meu. Cum simte acest animal… nu, această ființă, că sunt tulburat, nu pot să dorm, chiar dacă am luat două somnifere?! Se rotește în jurul meu pentru a afla unde se ascunde durerea, apoi mi se apropie de cap, se lungește pe pernă sub braț, lângă umăr, precum o vioară, și începe să toarcă. Încearcă, prin acele sunete uniforme și monotone, să mă adoarmă. Pisica Bill. Uneori pisica Bill mă privește în ochi cu atenție și cu dorința de a comunica prin tăcere cu mine. I-am simțit de multe ori voința de a intra într-o relație de afecțiune cu mine. Pisica Bill mă iubește cu adevărat. De multe ori mă întreb dacă nu

cumva *a fost trimisă* pentru a-mi ține companie și a nu uita că *acolo sus cineva mă iubește*. Poate ea este natura în stadiu primordial, fără nicio diferență între animal și uman. Dintre… uman și animal. Uneori am impresia că amândoi călătorim pe o pajiște cu iarbă verde dintr-o livadă cu pruni înfloriți, ori la malul mării, iar sunetele valurilor se confundă cu torsul pisicii… Și deodată simt că trăiesc o fericire inexplicabilă, o bucurie eliberatoare de toate angoasele, iar trupul îmi pare ușor, luminos, strălucitor, fără niciun gând. Am reușit să creez acel vid mental și spiritual și să plutesc într-un mediu primitor și binecuvântat…

Cineva mă ține în brațe și mă strânge la piept cu iubire…

*

Azi mi-a telefonat Beni. Nu! Mint! Iarăși mint! Eu l-am sunat și nu a fost surprins, dar eu am fost surprins pentru că mi-am propus să nu mai vorbesc cu nimeni la telefon și am constatat că nu mi-am respectat promisiunea. Avea o voce gravă, i-am spus că vreau să știu ce mai face și dacă și-a alcătuit o formație muzicală. A început să-mi vorbească cu un glas schimbat despre proiectele pe care le are, intenționează să realizeze un album, apoi a continuat să-mi spună ce articole au apărut în presă despre el și pe ce loc se află în clasamentele muzicale… Am îndepărtat receptorul de la ureche și m-am întrebat furios: „De ce i-ai telefonat? Cum ai putut să faci această prostie?“ El nu-ți telefonează decât rareori și atunci nu vorbește decât despre… „Eu! Eu și numai Eu!“ Am mai schimbat câteva cuvinte și ne-am propus reciproc să ne vedem în curând și eventual să cântăm împreună într-o formație de jazz. Am lăsat cu grijă receptorul pe aparat pentru că eram tentat să-l sparg sau să-mi dau câțiva pumni în cap.

Ce îndemn ascuns și cum se explică nevoia de a-l căuta pe acest om pe care îl detest și în același timp mă fascinează?! Are un ascendent asupra mea? Nu! Avem o valoare cel puțin asemănătoare ca interpreți de muzică de jazz. Și atunci?! Trebuie să recunosc…

Are o detașare, răceală, rigoare în gândire și o claritate în expunere… În schimb este… infatuat, megaloman, mitoman, fanfaron, impostor și chiar cinic… Într-o împrejurare oarecare, nu mai știu unde și când, i-a spus în față unui coleg din orchestră care se afla cu noi la masă: „Când te-ai născut tu, Dumnezeu era plecat în concediu!“ O dublă și insuportabilă insultă! În raport cu colegul nostru, care după părerea lui era lipsit total de talent, și în raport cu Dumnezeu care ar fi fost un simplu funcționar la primărie aflat în concediu de odihnă. Au fost câțiva care și-au manifestat nemulțumirea, cel vizat s-a ridicat de la masă și de atunci nu l-am mai văzut niciodată. Cum își permite un om să calce în picioare un alt om în fața celorlalți, care sunt martori? Care este explicația inumanității și a lipsei de respect pentru celălalt?! Crezi că tu o să găsești răspunsul acestei probleme care a preocupat mulți filosofi?! Nu! Nici vorbă! Dar vreau să știu, așa, pentru… folosință personală! Există oare o „lapidare verbală?“ Omul scos în piața publică și insultat, și scuipat, și lovit nu cu pietre, ci… cu vorbe dure ca un bolovan care poate ucide! Nu-mi este suficient! De ce „micul demon“ care a avut această îndrăzneală nu este și el, la rândul lui, scos în piața publică și lapidat cu vorbe și chiar cu pietre?! De ce?! Poate din cauza lipsei de reacție spontane a celor care se află în prejma lui și sunt autorii morali ai acestor demoni pe care îi întâlnim și îi suportăm în fiecare zi! Dacă toți i-am fi răsturnat masa în cap, niciodată nu și-ar mai fi permis să facă o asemenea afirmație. Dar noi am îngăimat un oarecare dezacord, apoi am continuat să mâncăm și să bem alături de el… Și eu cum am procedat? Am tăcut ca un laș! Frică! De cine? Supunere în fața agresorului? De ce? Întrebări fără răspuns… Fiecare are un sclav ascuns în sufletul lui…

Pe scurt… „La difficulté vers/avec l'autre“ și imposibilitatea de a spune: „Je suis un autre“ sau „Je est un autre“… Dar cine a zis: „L'enfer c'est l'autre?“ Da! A avut dreptate! Infernul este celălalt…

Cine sunt autorii? Trebuie să recunosc… nu mai știu și nu fac din asta o „amnezie selectivă“. Dar sper… sper să-mi amintesc într-o zi…

*

…sunt prea sever cu mine și trebuie să mă justific pentru fiecare decizie sau act. Să-mi explic poziția și hotărârea, dacă am procedat bine sau rău și asta uneori mă obosește, mă complexează și mă oprește să fiu spontan și firesc. Mă situez mereu într-un balans al stărilor sufletești. Pe de o parte sunt un revoltat, un rebel, un protestatar, „un cântăreț angajat în cetate“, cum a zis un ziarist, pe de altă parte vreau să știu dacă am procedat bine și nu am greșit fără să-mi dau seama. Mereu în paradox și conflict! Nu am avut o culoare și nici nu am ținut un steag în mână. Uneori a trebuit să aleg tabăra din care să fac parte, dar cu o mare ezitare și cu un puternic conflict interior. Am fost mereu alături de cel care a suferit, alături de victimă… „Spune-mi pe cine alegi dintre agresor și agresat și îți spun cine ești?“, așa ziceam când mă întâlneam cu prietenii după o manifestație sau un protest. Naivități! Prostii! Utopii!

De la un timp m-am schimbat… Trăiesc o detașare, o retragere, o desprindere, uneori o indiferență activă și fără implicare într-un eveniment. Nu văd nicio cauză în care ar merita să mă angajez și să acționez. Poate am obosit, dar… Suntem teribil de manipulați mental, folosiți, intoxicați și uneori descopăr un fals care se ascunde cu abilitate în spatele unui eveniment. Peste tot același raport: „pradă și prădători“! Se vorbește despre efecte, însă se ascunde cauza ce a produs evenimentul și minciuna prin omisiune stăpânește lumea… Bine-bine! Dacă toate acestea sunt limpezi pentru mine, de ce nu am o explicație clară cu Beni?! Să-i spun așa: „M-am săturat de aerele tale de superioritate și du-te la dracu'!“ Nu am răspuns! Cel mai bine ar fi să-l uit cu desăvârșire

și poate în această clipă sunt asasinul virtual al unui om. Îl scot în piața publică și îl „lapidez prin… uitare, totala și profunda uitare“… Și totuși, dacă Beni are dreptate și nu poți să reușești în viață decât dacă ești sigur pe tine, arogant, sfidător și cinic? Poate este singura soluție pentru a izbuti să-ți atingi scopurile! Trebuie să te bați, să lovești cu pumnii și cu coatele, să calci în picioare pentru a nu fi călcat de alții… Ei bine! Eu nu pot să respect această lege a junglei și de aceea am rămas singur la bătrânețe. Unica soluție este… să-l uit cu desăvârșire pe Beni și pe toți cei care îi seamănă, să-i șterg definitiv din amintirile mele…

Să vedem dacă o să-ți respecți promisiunea și dacă o să realizezi o „uitare selectivă“ cum ai pretins că ai adoptat…

Oprește-te! Gata! Basta! Mai bine refugiază-te ca întotdeauna în muzică… Ascultă pianul și vocea lui Ray Charles sau Stevie Wonder, amândoi orbi cu adevărat, care au purtat ochelari negri… Poate este de preferat să fii un orb adevărat, dar să interpretezi muzica astrelor…

*

…a sunat telefonul! Mi-am propus să nu mai răspund la niciun apel. Dar sunetul strident și enervant mă face să tresar, orice control al gesturilor este îndepărtat ca prin farmec și parcă mâna se îndreaptă singură spre receptor. Era Olivier, fiul meu. Am fost surprins când i-am auzit vocea și pentru câteva fracțiuni de secundă nu am auzit nimic. Aflase de la maică-sa că am vorbit cu ea la telefon și a vrut să știe ce mai fac și cum o duc cu sănătatea. Sufletul îmi tremura, încercam să mă stăpânesc și să rămân lucid. I-am propus să ne vedem la bistroul din Place Gambetta și înainte de a ne lua rămas bun mi-a spus: „Eu te iubesc, papa, chiar dacă nu te văd decât rareori!“

Înmărmurit! Stupefiat! Bulversat! A trebuit să respir adânc de câteva ori pentru a-mi reveni. Poate nu sunt chiar atât de singur

când am afirmat că nu am familie, nu am pe nimeni… Am căutat în dulap un costum pe care nu-l mai pusesem de mult timp, am găsit o cămașă asortată și pantofi potriviți. Parcă aveam o întâlnire cu o mare personalitate sau m-aș fi dus la un concert.

Am ajuns cu un sfert de oră înainte de ora stabilită pentru a-mi stăpâni emoția și controla gesturile. De la un timp nu mai pot să-mi urmăresc mișcările, răstorn obiectele, ciobesc farfuriile… Vorbesc cu mine și îmi spun: „Acum trebuie să speli castronul și să-l pui în dulap".

L-am văzut din depărtare și l-am recunoscut imediat. Înalt, zvelt, voinic, mersul elegant și ochii privind înainte. Imediat i-am observat prestanța, calitate nativă de care eu am fost privat o viață întreagă. Nu era un tânăr care nu putea fi remarcat și asta m-a bucurat enorm. Când m-a zărit, mi-a făcut un mic semn cu mâna și eu am încercat din nou să-mi stăpânesc emoția. S-a așezat la masă, a cerut o cafea, s-a sprijinit cu un cot de un scaun și m-a privit de parcă ne-am fi văzut cu o zi înainte. L-am ascultat cu atenție, nu l-am întrerupt, nu i-am pus întrebări. Îl priveam și refuzam din nou să mă duc cu gândul când era copil și când… „Nu-nu! Privește-l și ascultă-l și bucură-te de prezența lui. Atâta tot!" La început a fost și el puțin emoționat și mă privea cu atenție. Îmi lăsasem acasă ochelarii de orb și bastonul, dar cred că îmi strângeam ochii și clipeam des și la un moment dat m-a întrebat:

— Ai probleme cu ochii?

— Nu-nu! Uneori… și nu mi-am continuat fraza.

— Sunt student la Sorbona, mi-a zis el și după aceea nu l-am mai auzit. Ceva a intervenit în gândirea mea, nu am înțeles și a trebuit să-mi spun: „Deci Sorbona este la Paris și eu trăiesc la Paris, chiar dacă am vrut să uit în ce oraș trăiesc și în ce țară este Parisul". Primește în fiecare lună banii pe care i-am promis, îmi mulțumește, are o prietenă și prieteni cu care petrece sărbătorile și sfârșitul de săptămână… Și eu nu am făcut niciun comentariu, am simțit nevoia să-l ascult, să-mi povestească despre el pentru a

umple timpul cu amănunte de când nu ne-am văzut și astfel să se realizeze o continuitate după despărțirea noastră.

— Dar tu ce faci? m-a întrebat. Mai cânți jazz la pian? Cred că la trompetă ai renunțat după ce ai fost bolnav.

— În ultimul timp nu am mai cântat, i-am răspuns. Am un proiect să scot un album și să susțin un concert cu o formație de jazz.

— Sigur că o să mă inviți și pe mine?

— Neapărat! am răspuns și mi-am dat seama că era prima dată când zâmbeam, chiar dacă spusesem o minciună, dar mă simțeam mulțumit și fericit că stăteam de vorbă cu fiul meu.

L-am invitat la un restaurant din apropiere. El a ales o masă cu fața spre trotuar pentru a privi trecătorii. Eu m-am așezat pe un scaun aflat într-o poziție opusă pentru a nu vedea pe cineva dizgrațios care să mă indispună prin înfățișarea lui. Și mi-am zis: „Ai înnebunit cu adevărat bătrâne, bine că gândurile nu se văd!"

Povestea, avea gesturi expresive, dezinvolte și din nou am avut senzația că ne văzusem de foarte puțin timp. O comunicare firească. Îl ascultam cu plăcere, dar îi auzeam doar vocea. Îl priveam cu acea intenție ascunsă de a sesiza… insesizabilul, ființa lui ascunsă ce s-a alcătuit de-a lungul anilor alături de mine, adică de cel care am fost și nu mai sunt. Și-a amintit că am compus o bucată muzicală pentru pian plecând de la cântecul lui Brassens: *Les copains d'abord* și nu uitase că am avut un cult al prieteniei și al prietenilor.

— Te întâlnești deseori cu gașca de prieteni pe care îi ai?

Am legănat din cap și am adăugat:

— Rareori și nu ca înainte… I-am vorbit despre proiectul de a-mi cumpăra un pian și s-a oferit imediat să meargă cu mine și să mă ajute să-l aduc acasă. Niciun cuvânt despre maică-sa, doar că lucrează mult și este mereu ocupată și nervoasă.

— Așa cum o știi! mi-a spus el.

Nu am făcut nicio remarcă, nici măcar că pianul pe care îl avusesem rămăsese acasă. Cândva îi spusesem: „Fericirea este echilibrul interior și exterior, și eu sunt un dezechilibrat".

— Acum… ți-ai găsit echilibrul, papa?

Surprins! Șocat!

— Am spus eu asta? Îți mai amintești tu așa ceva? Îl caut de o viață și poate mai importantă este căutarea decât rezultatul.

A ridicat privirea și ochii noștri s-au întâlnit într-o deplină înțelegere.

Am mai rămas împreună, am ieșit din restaurant, ne-am îmbrățișat și am stabilit să ne întâlnim în curând pentru a cumpăra împreună pianul. L-am condus cu privirea și el a întors capul înainte de a coborî în metrou. Am schimbat un gest din mână în semn de rămas bun.

Întorcându-mă acasă, am trecut prin micul parc din apropiere, m-am așezat pe o bancă și am trăit o clipă de lumină și iluminare. „Întâlnirea cu el a însemnat câteva clipe de echilibru și acum pot să spun că sunt cu adevărat… fericit.“

*

Ura! Mi-am amintit cine a spus: „Je est un autre“ Da! Baudelaire! Nu-nu! Rimbaud! Mai mult ca sigur Rimbaud! Iar „L’enfer c’est l’autre“ – Sartre! Bravo! Deci nu sunt chiar atât de idiot și tembel cum m-au considerat Valter sau Beni. De data aceasta nu a mai funcționat „memoria selectivă“. Deschid un dicționar și îl caut pe Rimbaud. „Je dis qu’il faut être voyant, se faire voyant. Le poète se fait voyant par un long, immense et raisonné dérèglement de tous les sens“. „Dérèglement“? Bulversare, dezechilibru, tulburare… Poate eu trăiesc această perioadă de bulversare și dezechilibru pentru a-mi găsi echilibrul, ordinea și seninătatea. A vedea este a se vedea pe sine văzând. Poate pentru a fi văzător și clarvăzător trebuie să treci printr-o perioadă de orbire și tulburare, ca în cele din urmă să deschizi ochii și să vezi ce alții nu văd… Dar peste tot și peste toate… „Je pense, donc j’en ris.“ Da! Să râd și să mă amuz de tot ce trăiesc…

Ascultă! Ești atent?! Ai auzit? Cine este la pian? L-am recunoscut! Chick Corea! Dă volumul mai tare și urmărește ritmul și polifonia acestui pianist de geniu! Hai! Sufletul îți dansează și întreg trupul vibrează. În curând o să mă duc cu Olivier să-mi cumpăr un pian! Dar până atunci… ascultă și vezi…

*

În fiecare zi găsesc pe computer două sau trei mesaje de la Relli. De multe ori închid computerul fără să le citesc. Trăiesc „une peur panique“ de parcă acest neprevăzut ar constitui o amenințare la adresa liniștii mele și nu sunt pregătit să iau act de ceea ce reprezintă și nici să mă las tulburat de prezența ei. Amintirile evocate mă întorc în trecut și nu vreau să-mi amintesc acea perioadă care ar putea să mă oblige să revăd și alte episoade din viața mea. Îmi spune că m-a iubit și mă iubește și acum, chiar dacă au trecut… nu citesc cifra anilor și observ că îi este încă viu fiecare amănunt pe care l-a trăit alături de mine. Scrie inteligent, folosește cuvinte alese fără ostentație sau exagerare în dorința de a mă surprinde și epata… Gândirea, spiritul de observație și evocare mă impresionează și caut o explicație, dar nu găsesc decât că este profesoară, are un nivel superior de gândire și de compunere a unui text. Îi caut defecte, dar nu le găsesc… A repetat de mai multe ori că nu m-a iubit pentru că aș fi fost o vedetă de muzică de jazz și nici pentru că îi plăcea trompeta sau pianul la care cântam, dar când a locuit la mine o perioadă a văzut mai multe cărți în bibliotecă și a fost surprinsă. Cum?! Un cântăreț care vrea să interpreteze muzica lui Stan Getz sau Count Basie citește romane, cărți de istorie și se uită la albume de pictură?! Cine a mai văzut așa ceva?! De multe ori îi vorbeam despre perioada de după război, povestindu-i multe evenimente și amănunte care au impresionat-o. Eu le aflasem din poveștile lui François, al doilea soț al mamei, care era istoric. Ei-ei! Ce să zic și ce să fac?! Când aud cuvântul istorie îmi

vine să trag cu pistolul! Am aruncat Istoria la coșul de gunoi al… Istoriei! Și poate din cauza ei am vrut să-mi uit până… și numele! Dar unde au dispărut cărțile? E adevărat că aveam sute de discuri și cărți și îmi plăcea să citesc. Poate au rămas la nevastă-mea când am plecat de acasă? Mai mult ca sigur că sunt acolo…

Relli este din ce în ce mai prezentă în viața mea… chiar dacă este absentă, ori poate tocmai de aceea! Nu știu cine a zis sau unde am citit că iubirea în absența iubitului este mai puternică decât dacă s-ar consuma în realitate pentru că imaginarul este mult mai bogat și emoționant. Mă întreabă dacă am telefon pentru că ar vrea să vorbească cu mine și să-mi audă vocea. Vrea să știe dacă am telefon mobil, iPhone, profil pe Facebook, toate chestiile astea care au apărut în ultimul timp. Doamne ferește! Abia mă descurc să citesc mesajele pe computer și de fiecare dată când îl deschid trăiesc o imensă panică să nu-mi rup degetele sau să nu mai știu ce urmează să fac pentru a continua această aventură ce mă sperie și mă terorizează. Ar vrea să corespondăm… nu știu ce a zis… și să ne vedem în timp ce vorbim. Ah! Da! Cameră web! Da! Așa a zis! Doamne ferește! Să mă vadă pe mine? Să-mi vadă mutra și cât am îmbătrânit și cât sunt de urât?! Nici vorbă! M-am repezit în baie și m-am uitat în oglindă. M-am îngrozit! Aproape că nu m-am recunoscut și îmi venea să-mi dau palme. Apoi am izbucnit în râs! Ce ar fi să vadă cum arăt?! Se spune că nu poți să faci dragoste sau să râzi de unul singur. Ei bine! Poți să râzi când vezi în oglindă o mutră ca a mea!

Am închis computerul. Ufff! Bine că am scăpat! Nu i-am răspuns nici cu obișnuitele mesaje scurte și politicoase. Sunt tentat să mă ascund undeva, să mă ascund de mine, să uit de mine… Cineva s-a insinuat în intimitatea și liniștea mea și eu vreau să uit de mine… Un hoț de suflete a vrut să-mi deschidă ferestrele interioare… Până acum am reușit, printr-o amnezie selectivă, să uit aproape totul, chiar și numele, dar în continuare aș vrea să fac abstracție de ființa mea, de trupul meu, de gândurile mele care mă înnebunesc…Văd o femeie dezbrăcată, lungită într-un pat, cu sânii mari,

cu picioarele desfăcute și cu sexul ispititor care mă cheamă spre el… în el… Gata! Basta! Respiră adânc, inspiră și expiră de mai multe ori și alungă orice gând…Vid! Vid interior și vid mental…

*

Aș vrea să-mi amintesc dacă și când am fost fericit. Așa! Un amănunt întâmplător și mărunt care mi-a provocat o bucurie spontană.

Nu mai știu când, dar locuiam în apropierea unei păduri. Poate Bois de Vincennes. Da! Parcă… Când nu aveam vreun concert sau nu cântam într-un bar, seara mă plimbam pe aleile care șerpuiau printre copaci și înconjurau un lac. Aveam nevoie de aerul curat pe care îl simțeam în nări, ascultam foșnetul crengilor înverzite legănându-se la o adiere de vânt, priveam cerul înstelat și uneori vedeam luna plină ce arunca o lumină difuză în acel univers mirific. Când ieșeam din parc, drumul traversa un pod ce trecea pe deasupra unei căi ferate. Podul era protejat de un gard înalt pentru a se evita orice accident și de fiecare dată când mergeam pe acolo îmi spuneam: „Dacă aș vrea să mă sinucid și să mă arunc când trece trenul, ar trebui să escaladez gardul. Nu cred că ar fi o treabă ușoară!“ Mă amuzam la acest gând care a revenit de mai multe ori de-a lungul vieții… Așteptam trecerea trenului care pentru mine constituia „Marele spectacol“. Pe acolo circulau trenurile de legătură dintre cartierele mărginașe și centrul Parisului: ROR. Și eu așteptam pe pod… De multe ori aveam bucuria de a vedea un tren care trecea în viteză cu vagoanele luminate de parcă era un dragon ce arunca flăcări pe nări și de fiecare dată scoteam un strigăt de surpriză și bucurie că așteptarea nu fusese zadarnică. Trăiam o senzație de fericire! Trenul era întâlnirea pe care o doream intens, cu nerăbdare și emoție. Se spune că umorul sau starea de bună dispoziție sunt provocate de „le mécanique plaquer sur le vivant“ și cel mai bun exemplu este gagul din filmele mute în

care excela Charlie Chaplin. Dar senzația pe care o trăiam când vedeam trenul trecând în viteză era de o natură superioară gagului. Mai întâi nevoia de a se confirma așteptarea – senzația de suspendare în timp – pentru că uneori nu trecea niciun tren și eram dezamăgit și plecam de acolo trist… nevoia de surpriză și de privire îndreptată spre trenul cu vagoanele luminate ce treceau în goană pe sub pod… și nevoia inconștientă de bucurie și fericire pentru că trenul era doar un pretext care mă transpunea într-o stare secundă… Și eu strigam și țipam cuprins de o exaltare și frenezie fără margini…

Ce ușor puteam să fiu fericit înainte! Poate ar fi bine să mă duc din nou la marginea pădurii și să aștept pe pod trecerea unui tren în plină noapte… Sau să fac mai des „un trou dans la mémoire“ și să nu mai alung trecutul și amintirile… cel puțin plăcute…

*

M-am hotărât să răspund la telefon și să nu mai am nicio ezitare atunci când o să îl aud sunând. O să ridic receptorul cu un gest normal. Ce dracu'! De cine îmi e frică și de ce să rup orice contact cu persoanele care mă caută?! Rămâne de văzut pe cine o să caut eu… Zis și făcut! Chiar în clipa asta aud telefonul. Tresar ca de fiecare dată la acest sunet strident și enervant care mă calcă pe nervi. Poate nu stai prea bine cu nervii… bătrâne! E Olivier, fiul meu, care mă întreabă când vreau să mergem împreună să cumpărăm un pian sau o orgă electronică pentru că a descoperit un magazin cu diverse instrumente muzicale și cu prețuri destul de mici. Am stabilit ca a doua zi să ne întâlnim în parcul din apropiere. Zis și făcut! Sunt mulțumit că Olivier nu a uitat de proiectul nostru, că o să am un pian, dar se pune problema unde o să-l așez în această garsonieră atât de mică. Am început să aranjez lucrurile în cameră, mai ales că Olivier nu a venit niciodată la mine și nu poate să vadă în ce dezordine trăiesc. Am strâns fotoliul-pat, am tras masa

mai la perete, am pus aspiratorul, am spălat pe jos în bucătărie și după câteva ore am privit cu satisfacție camera care arăta destul de bine. Mi-am propus ca în fiecare săptămână să aranjez prin odaie, să fac ordine și să pun aspiratorul. Doamne! Ce praf era și în ce debandadă trăiam! Pisica Bill s-a speriat și s-a ascuns în bibliotecă. Poate s-a întrebat ce m-a apucat să fac atât zgomot și de ce am schimbat mobila în casă. Nu am uitat să-i arunc nisipul din tăviță și să-i dau de mâncare. Amândoi eram foarte mulțumiți și împăcați că am făcut o treabă bună.

Mi-am preparat o cafea și am căutat un disc să ascult puțină muzică, când am auzit telefonul zbârnâind din nou. Evident că am tresărit ca electrocutat, dar am apucat să respir adânc, să mă liniștesc și să răspund cu o voce normală.

Era… Beni! Ce surpriză! Nici mai mult și nici mai puțin decât… Beni! Voce gravă, cuvinte rostite rar și cu același aer important și superior de parcă mi-ar anunța că a început un nou război mondial. Am schimbat câteva cuvinte formale și de politețe, apoi mi-a spus că a primit o subvenție, vrea să formeze o orchestră de jazz și mă invită să fac parte din acel grup. Am tăcut foarte surprins de propunerea făcută, dar și pentru că nu voiam să mă grăbesc, să-i dau un răspuns negândit și să nu par foarte interesat. Mi-a precizat că ar vrea la început să facă un program de jazz retro cu muzica anilor ’60 și cu cei mai mari compozitori și instrumentiști din epocă. Mi-a înșirat mai multe nume pentru a mă impresiona. Și… eu nu am rostit niciun cuvânt.

— Ce zici? Cred că vrei să faci parte din orchestra mea?

— Dragă Beni, și am făcut o pauză reținând cuvintele „orchestra mea“. Îți mulțumesc pentru invitație, dar am primit recent o altă propunere și în curând o să încep repetițiile, așa că…

Tăcere la celălalt capăt al firului. Cred că nu putea să-și imagineze că îl refuz. Sunete neclare în receptor, cred că a tușit de câteva ori, apoi a zis:

— Bine! Cum vrei, dar să știi că invitația mea rămâne valabilă și mi-ar face plăcere să cântăm împreună. La revedere…

Ultimele cuvinte au fost rostite fără gravitatea și importanța celor de la început. Nu cred că s-a așteptat la un refuz atât de răspicat. Eu! Omul secund și tratat cu un aer de superioritate.

Așez ușor receptorul pe telefon, îmi frec mâinile cu un gest de satisfacție și îmi stăpânesc un zâmbet. Ei! Dragă Beni! M-am săturat de aerul tău infatuat, arogant, megaloman și… uneori chiar cinic! Acum ai avut tonul celui care îmi face o mare favoare. Gata! Basta! Ai avut ce ai meritat de mult timp!

Ei! Și de ce ai procedat așa?! Poți să-mi răspunzi? Un act de demnitate și de refuz al superiorului care vrea să mă facă să accept un rol de subordonare, dar ascuns într-un act de favoare. Nu suport ierarhia imbecililor! Ai auzit? Aaa! Domnul este demn, mândru, moral și… Ești un *conard*! În vremurile astea vorbești despre demnitate și moralitate?! *Merde!* De o mie de ori *merde!* Singura lege este cea a interesului și a câștigului! Ai văzut ce a spus pianistul tău preferat, Thelonious: „Muzicienii nu au timp să se ocupe de asta. Trebuie să cânte, să compună și să câștige bani“. Ai auzit? Să cânți și să câștigi bani! Cât mai mulți bani! „Money! Money! Money“. Trăiești într-o societate în care singura lege este „la tyrannie de l’argent“. Și tu vii cu chestiile astea demodate! Băiatule! Unde te trezești?! Poate era mai bine să cânți într-o orchestră și să nu mai stai singur acasă! Nu cu acest preț, chiar dacă… „Par gentillesse, j’ai perdu ma vie.“ Cine a zis? Gura! Și mai lasă-mă în pace! Cred că nevastă-mea a avut dreptate când a zis că am vrut să aflu și să cunosc mai multe decât am putut să aflu și să cunosc! Domnule Pascal! Nu pricepi că este dincolo de puterile tale această „synthèse de l’en-soi et pour-soi“ și trăiești într-o permanentă contradicție și paradox? Nu e nicio esență și nicio sinteză și cu asta… basta!

Pisica Bill a simțit că se întâmplă ceva special cu mine. Mi-a sărit în brațe și a început să toarcă. Muzica ei monotonă „à la

Ravel“ mi-a făcut bine. Era ca o mângâiere... Am simțit din nou o bucurie ascunsă, profundă…

Și din nou mi-am zis: „Ce ușor și simplu poți să fii fericit“.

*

Am găsit în computer trei mesaje trimise de Relli. Îmi spune că sunt din ce în ce mai prezent în gândurile și viața ei. Îmi povestește cum a petrecut ziua. Mai întâi la școală, are o nouă directoare care vrea să-și dea importanță și organizează multe ședințe cu toți profesorii. Apoi s-a întors acasă, a corectat câteva teze, după aceea s-a ocupat de copii și a pregătit cina. Și la urmă spune: „Trăiesc în fiecare clipă cu tine în gând și îți vorbesc mereu“.

Nu pot să comentez…

Își amintește ce muzică interpretam: de la gospel, blues, jazz cool până la jazz hard… și chiar făceam aranjamente inspirate din Mozart, Chopin și Vivaldi. De la mine a aflat că Vivaldi a fost la început preot. Eu am uitat acest mic amănunt, dar ea… Evocă șefii de orchestră și interpreții despre care i-am vorbit și ascultat și care mi-au marcat cariera de trompetist și pianist de jazz: Louis Armstrong, Gleen Miller, Benny Goodman, Stan Getz, Dolly Parton, Ray Charles, Nat King Cole, Duke Ellington și inevitabilul John Coltrane. Nu a uitat afișele de pe pereți care reprezentau spectacolele în care am cântat și mi-a descris desenul, culorile și numele meu imprimat cu litere mari. Surprins! Siderat! Încântat! Am senzația că a trăit alături de mine cu o intensitate extremă, a reținut amănunte din viața mea pe care eu le-am uitat și își amintește și câteva cuvinte pe care le rosteam de preferință: „loialitate, credibilitate, stupefiant, scandalos“… dar în special „halucinant, aiuritor și năucitor...“

Înțeleg și trebuie să admit că legătura noastră nu a fost chiar atât de pasageră și am fost împreună mai mult timp… nu știu câtă vreme, dar nu s-a redus la câteva zile sau săptămâni… Și iarăși nu-mi amintesc sau nu vreau să-mi aduc aminte…

Intenționează să vină la Paris să-mi facă o vizită într-un week-end sau să mă duc eu la ea… Nu am reținut țara și orașul în care locuiește. Am uitat sau am făcut un blocaj mintal de câteva secunde, așa cum obișnuiesc uneori. Ei! Nu se pune problema nici să vină ea la mine și nici să mă duc eu la ea. Este bine că putem să corespondăm, să ne aducem aminte, adică ea... să își aducă aminte câteva întâmplări pe care le-am trăit împreună, dar aici se oprește totul. Nici vorbă de o călătorie cu avionul. Înainte călătoream destul de mult cu turneele din țară sau străinătate, dar acum… era să zic la bătrânețe? Nici vorbă! Nu mă văd ducându-mă la aeroport și plecând nu știu unde… Am pus punct și cu asta… basta! Caramba!

Înainte de a-și lua rămas bun, m-a rugat insistent să-i comunic adresa și numărul de telefon pe care îl putea găsi și pe internet, dar ar fi vrut să aibă acordul meu. Și ultimele cuvinte: „Te-am iubit imens și te mai iubesc și acum“.

Hm! Ce poți să zici? Doar un zâmbet! Și trebuie să recunosc că mi-a făcut plăcere. Nu cred că am rostit vreodată aceste cuvinte pe care le găseam stupide și romantice, întâlnite în romanele de dragoste și filmele de la Hollywood…

Deși, dacă stau să mă gândesc, nu e rău să auzi spunându-ți-se „te iubesc“. Cu toate că nu cred în aceste cuvinte, ceva misterios se produce în mine… Ce culoare am eu, dacă un om poate avea o culoare? Înainte aveam culoarea neagră, apoi gri, albă, acum culoarea mea este albastră… un trup și o minte iradiind culoarea albastră, despre care nu știu de unde provine și ce reprezintă.

*

Privesc prin cameră afișele în care sunt prezentate concertele pe care le-am susținut în țară și străinătate. Pereții sunt aproape complet acoperiți și nu ar rămâne decât să lipesc pe tavan viitoarele afișe… dacă vor mai fi și… dacă voi mai cânta într-un concert. Am ascultat discurile și am privit DVD-urile pe care le-am

înregistrat ca solist sau ca membru al unor orchestre de jazz. Transpus! Transfigurat! Cum am uitat de mine și de ce am vrut să uit de mine?! În timp ce ascultam un solo de trompetă sau o improvizație la pian, m-am întâlnit cu vechea mea identitate, dar după un *lung ocol în neștiutul uitării voite*. În timpul unei improvizații la pian, eram cel pe care îl ascunsesem în suflet și despre care nu am vrut să mai știu nimic. De ce? Chiar acela am fost eu? Ascult un solo de trompetă? Da-da! *Pas mal! Pas mal*. Citesc numele meu pe un afiș, încep să zâmbesc și apoi chiar râd! Păi bine, domnule, nu ai fost chiar un începător și ai avut mult succes! Auzi cum ești aplaudat! Ovaționat! Chemat din nou la rampă! Imediat mi-a crescut moralul și mi-am umflat pieptul. Asta ai fost, dar cine ești acum? Poate actor și personaj al acestui jurnal… Am fost tentat să iau trompeta și să cânt, dar groaza că vecinii vor reacționa imediat prin urlete și bătăi în pereți m-a determinat să renunț. Am alungat imediat ispita și am continuat să ascult discurile și DVD-urile înregistrate cu câțiva ani înainte.

Printre casete și discuri, găsesc câteva pagini scrise de mână. Îmi recunosc imediat scrisul. Citesc primele rânduri, dar nu știu cu ce ocazie le-am scris. Da! Parcă am fost invitat la Conservator, să țin câteva prelegeri despre muzica de jazz. Da! Atunci le-am scris… Citesc la întâmplare: „J'ai écouté une cassette de John Coltrane enregistré en 1967. Trane – on l'appelais comme ça – est mort six mois plus tard d'un cancer… Il a revolutionné le jazz: sa musique était faite d'alternantes inédites dont logique de la complexité venait de Bob Parker. Pour lui, le jazz était une expérience mystique et l'énergie spirituelle qu'il insufflait à ses intruments tendait à produire l'ascension vers l'Un".

Nu e rău scris și nici gândit! Nu eram chiar atât de prost și tembel cum au zis Beni sau Valter! Continui să citesc cu emoție și curiozitate:

„Je ne suis pas encore parvenu á ce stade de magie et á ce niveau extatique. Je n'ai composé que quelconques morceaux, pour le reste… Je fais du jazz de répertoire, j'essaie d'être un bon interprète, j'ai de l'imagination musicale et ça m'aide á improviser sans

peine, á me lancer parfois même dans l'improvisation collective qui este une aventure lourd d'émotion et de passion"…

Ei! Iar am încurcat-o! Primele fraze păreau să facă parte dintr-o prelegere ținută în fața studenților. Cea de a doua frază parcă ar aparține unui jurnal… Acum nu fac pe cel care și-a pierdut intenționat memoria, dar sincer să fiu nu mai știu când le-am scris. Oricum, nu e rău că am găsit aceste pagini care îmi confirmă nevoia permanentă de a mă căuta, cunoaște și re-cunoaște, chiar dacă nu am reușit nici până acum, era să zic la bătrânețe. Și încă ceva. În jazz, improvizația individuală, când se întâlnește cu cea din întreaga orchestră, se ridică la o înălțime sublimă, extatică, care te face să te întâlnești cu ceilalți instrumentiști într-un limbaj muzical neprevăzut, transcendental. În acele clipe solistul și orchestra formează un singur instrument care concurează cu o orgă ce răsună tumultuos într-o catedrală. Am trăit și eu pe culmile fericirii când am cântat un solo din trompetă, iar ceilalți din orchestră au fost alături de mine într-o armonie completă și perfectă care până la urmă constituia un singur Om…

Dacă cineva a spus: „Le livre est une arme et le verbe tue" nu-mi pare rău că am ales muzica pentru că în această alternativă *distrugere-construire-iubire-și-iarăși-ură-și-distrugere*, care a dominat timpul de-a lungul istoriei, muzica nu face decât să înalțe un imn bucuriei, iubirii de frumos și de magic. Îmi pare bine că nu sunt un scriitor pentru că nu vreau să am în mână o armă și un verb care ucide…

Ei! Destul cu filosofia, mai bine ascultă-l pe Count Basie în *Blue and Sentimental* sau *Blue Skies*…

*

Evit să mă culc… Am vise, coșmaruri, plec din această lume și nu pot intra în lumea somnului odihnitor. De câte ori mă lungesc în pat la miezul nopții, închin o rugăciune fără rugă și mă adresez cuiva neștiut pentru a mă proteja și a mă conduce într-o lume a

somnului și a odihnei. Călătoresc în alt spațiu și alt timp, întâlnesc personaje bizare, monstruoase, în peisaje pe care nu le-am văzut niciodată. Corectez partituri, lipesc afișe pe zidurile caselor, pierd trenuri și rămân singur într-o gară, sparg o trompetă, distrug cu toporul un pian, mă încurc în corzile de sârmă și mă zbat strigând până mă trezesc din somn. Iau calmante și somnifere cu pumnul și abia în zori adorm epuizat de atâta zbucium și neliniște. Mă trezesc obosit, cu dureri de cap și amețeli… Poate toate aceste stări se datorează perioadei în care am consumat „iarbă“ și am băut. Am băut vreme de câțiva ani, după care am urmat o cură de dezintoxicare. Și apoi, într-o zi, mi-am zis: „Stop!“ Și nimeni nu a crezut că o să am voința necesară de nu duce la gură un pahar cu whisky. Ei bine! M-am lovit cu capul de pereți, mi-am strâns mâna în ușă și m-am dus la spital pentru că îmi fracturasem câteva degete… Dar de atunci niciun drog și nicio picătură de alcool…

Îmi revine mereu în minte… Beni. Mă obsedează! De ce Beni de care m-am despărțit definitiv? Am crezut că îl pot alunga din amintirile mele… fără amintiri. Știu! Nu ne putem stăpâni gândurile, obsesiile, frustrările, umilințele, regretele, reproșurile, păcatele neasumate. Dar de ce Beni? Poate despărțirea dintre noi nu a fost clară și radicală? O ambiguitate ce se vrea elucidată și cordonul invizibil care ne legă se vrea tăiat definitiv. O să mă gândesc altădată și o să încerc să-mi explic... inexplicabilul care mă obsedează.

De multe ori îmi apare în gânduri… Relli! Chiar ea! O visez că facem dragoste, îmi arată trupul ei subțire, sânii proeminenți, mâinile cu care își mângâie sexul trecând cu degetele peste clitoris și se masturbează. Și mă cheamă să o sărut și s-o pătrund… Apoi dispare ca prin farmec, asemenea unui fum care a înlocuit un trup de fum și nu lasă în urma ei decât un parfum de orhidee și smirnă… Nu înțeleg de ce a plecat într-o țară aflată în război de zeci și zeci de ani și care promovează „la culture de la peur“... Apartenență? La ce? Pământ, istorie, trecut, părinți, familie, spirit? Da! Înțeleg! Și sunt de acord! Dar eu nu aparțin nimănui și nu mai știu dacă m-am născut aici sau aiurea… Știu că trăiesc la Paris și atâta tot!

Nu aparțin decât muzicii și cerului înstelat deasupra mea! Înainte participam la ceea ce se petrecea în jurul meu. M-am săturat până la greață să tot aud lozincile: „politiquement correct“, eu prefer „politiquement incorrect“ sau „historiquement incorrect“ ori „societate de spectacol“ sau „societate de consum și autoconsum“. Gata! Caramba! Mi-am pus degetele în urechi și sunt surd la toate aceste refrene de idiotizare colectivă. Am fost un revoltat, un rebel, un anarhist, un noncoformist și nu am făcut parte dintre cei care au fost considerați „la géneration avec les couilles molles“. Aș fi vrut să mă aliez la mișcarea „altermondialistă“ sau să fiu alături de cei care au manifestat în lumea întreagă sub emblema „indignaților“, dar nu aș fi putut să trăiesc într-un cort așezat pe stradă. Sunt un om care a înțeles să spună „bonjour veillesse“. Am mai zis și o repet… Nu am părinți, familie, nici frați, nici surori… doar pe Olivier, fiul meu. Atâta tot! Există un cuvânt care ar putea să mă definească? L-am uitat! În ultimul timp fac liste cu cuvinte pe care le-am simțit ca niște ființe vii care îmi vorbesc și îmi cer să le dezmierd. Da! Ura! Am găsit! „Partenogeneză“. Mă duc repede și caut în bibliotecă un Larousse. Cred că nu l-am lăsat la soția mea! Da! L-am găsit! „Partenogeneză. Reproducere fără fecundație, fără bărbat, într-o specie sexuală diferită. Caprice étonnant de la nature.“

Da! M-am născut dintr-un capriciu al naturii sau dintr-o greșeală a naturii și îmi asum această particularitate pe care nu o cunoaște nimeni, pentru că altfel m-ar considera nebun, un adevărat nebun! Și chiar cred că nu sunt în toate mințile.

Totul este să nu mori idiot.

Nu-mi rămâne decât un zâmbet de bucurie…

*

Ce legătură este între pisica Bill și… Armstrong?! Încă o dată îmi dau seama că mintea mea a luat-o razna. În fiecare noapte Bill vine în pat și doarme alături de mine. Perfect! Dar când ascult cum

toarce și produce acele sunete monotone de mosorel ascuns, în același timp aud trompeta lui Armstrong. Hm! Asta mă pune pe gânduri… negândite pentru că se întâmplă ceva bizar cu mintea mea! L-am văzut și ascultat pe Armstrong într-un concert. Sublim! Voiam să mă urc pe scenă și să-l îmbrățișez. Îl văd și acum pe „Regele trompetei“ cu zâmbetul lui care îi acoperea aproape toată fața, dinții albi, strălucitori, obrajii umflați în efortul de a sufla în trompetă. După ce termina un solo întindea mâna spre muzicantul din apropiere pentru a-i comunica și împărtăși bucuria trăită. Îl aud și acum cântând! În timpul spectacolului, au intrat în sală câteva persoane care s-au așezat în primul rând. Ulterior am aflat că era președintele Nixon care se întorcea dintr-o călătorie în Rusia și a vrut să-l asculte pe „Monarhul încoronat al jazzului“.

Ei! Ipocritule! De ce minți? Văd că nu ți-ai pierdut total memoria și nu ai uitat spectacolul cu Armstrong! Da! Dar ce legătură se face în capul meu când mă gândesc la pisica Bill și în același timp îl aud pe Armstrong?! Ei! Este ceva ce nu merge cum trebuie în mintea mea și poate… poate de aceea uneori mă amuz și trăiesc o bucurie singulară în vertijul care se produce în capul meu…

*

Ieri am coborât în stația de metrou Hôtel de Ville și m-am îndreptat spre Place du Châtelet. M-am așezat pe o bancă în micul parc ce se află în jurul Turnului Saint Jacques. Zi frumoasă cu cer senin și soare. Mi-am ridicat privirea spre acest turn care mă fascinează de fiecare dată când îl văd. Proporțiile, etajele, patru îngeri ce se află la ultimul nivel… *Gargouilles*! Da! *Gargouilles* prin care se scurge apa de ploaie, relicve din civilizația străveche… Am rămas mult timp plimbându-mi privirea pe fiecare detaliu, apoi mi-am retras ochii pentru a avea o viziune de ansamblu. Cântecele călugărilor benedictini răsunau în sufletul meu.

Vocile unui grup de copii mi-au spulberat starea de liniște și reverie pe care o trăiam. Nu departe de banca pe care stăteam s-a oprit un grup de elevi și o profesoară a început să le explice câteva

aspecte din istoria acestui turn. La început nu am dat prea multă atenție, am vrut să plec, dar povestea pe care o spunea profesoara mi-a atras atenția. Înainte, în jurul Turnului Saint Jacques exista o mănăstire destul de mare în care trăiau aproape cinci sute de călugări care se numeau iacobini, de la numele… Iacob. De aici plecau pelerinajele care se îndreptau spre Santiago de Compostella, localitate aflată în nordul Spaniei. În timpul Revoluției Franceze din 1789 mănăstirea a fost distrusă în totalitate, călugării au fost alungați, iar revoluționarii au luat numele de… iacobini, cei mai intransigenți și radicali dintre rebeli. Iată! Călugărilor le-au fost smulse sutanele, unii dintre ei au fost omorâți, mănăstirea distrusă, fiind înlocuiți de cei care au îmbrăcat hainele revoluționarilor iacobini cu fesul roșu. Poate după aceea s-au îndreptat spre Bastilia pe care au dărâmat-o până la temelii și unde se afla Marchizul de Sade care ispășise mai mulți ani de pușcărie…

Am rămas câteva clipe încercând să-mi amintesc cum se numeau cântecele călugărilor de la Mănăstirea Solesmes, apoi, încântat de această prezentare făcută de profesoara care avea un glas plăcut, m-am ridicat de pe bancă, trecând pe lângă statuia poetului Nerval, găsit spânzurat în apropiere de Châtelet. Poate înnebunise, aidoma multor altor poeți și pictori ajunși în lumea celestă: Hölderlin, Van Gogh, Nietzsche și alții… Văd că te pricepi la nebuni!

Da! Mi-am amintit! Călugării de la Mănăstirea Solesmes intonau liturghia în acorduri gregoriene… Am un CD și o să-l ascult când o să mă întorc acasă…

Știu că o să mor în somn, alături de pisica Bill, dar până atunci să-l ascult pe Armstrong și să mă bucur de ziua de azi și poate de mâine… dacă voi trăi…

*

Mi-am continuat plimbarea și am intrat în piața din fața Théâtre de la Ville. Lume multă, cordoane de polițiști, agitație, voci în megafoane… Am încercat să-mi continui drumul, dar un polițist,

îmbrăcat cu o uniformă ce părea a unui gladiator, mi-a făcut semn cu mâna acoperită de o mănușă rigidă să ocolesc piața. Am trecut dincolo de bariere și m-am fofilat printre cei care manifestau. Atmosfera îmi era cunoscută de pe timpul când ieșeam și eu în stradă și protestam. Am reținut cuvântul *blasfemie*, care era repetat prin porta-voce. Despre ce este vorba, m-am întrebat eu curios. M-am apropiat de un grup în care un bărbat explica motivul acestei manifestații. În Théâtre de la Ville urma să se prezinte spectacolul *Sur le concept du visage du fils de Dieu* de Romeo Castelluci. Cel care vorbea văzuse cu o zi înainte spectacolul și a început să-l povestească pe scurt. Două personaje, un tată bătrân și decrepit care urina pe el stătea de vorbă cu fiul lui care îl ajuta și îl consola. Până aici nu mi s-a părut nimic anormal. În fundalul scenei, pe întreg peretele, se afla o imagine uriașă a lui Isus având coroana de spini pe cap. Nici asta nu era prea bizar... Pe parcursul piesei și pe măsură ce bătrânul intra în agonie, imaginea lui Isus se degrada. Dar la sfârșit, când tatăl și-a dat ultima răsuflare, fiul, într-o furie disperată, a aruncat o oală cu excremente pe chipul lui Isus, blestemând. Imaginea lui Isus a dispărut. Ei?! Ce să zic?! Oamenii din jur comentau aprins, se întrerupeau, erau agitați, nervoși, indignați, revoltați. Alții erau mai îngăduitori evocând libertatea de gândire și expresie. Imediat au fost contraziși de o tânără: „Libertatea mea se oprește la libertatea celuilalt". Mi-am întors privirea spre ea. Era agitată, revoltată, dar îmbrăcată îngrijit, și purta un tricou cu un decolteu larg pe sânii proeminenți, care mi-au atras atenția și privirea. Imediat a intervenit un domn mai în vârstă „Avem libertatea de a prezenta un spectacol, dar și libertatea de a protesta!" Toți au fost de acord și în față și-a făcut loc un tânăr care a început să spună cu o voce baritonală și bine stăpânită. „Domnilor! Nu este vorba de cristianofobie! Cred că vă amintiți de cartea lui Salman Rushdie *Versetele satanice* și de scandalul produs în lumea musulmană. În urmă cu câțiva ani, un cotidian danez a publicat o caricatură a lui Mahomed, care avea capul în formă de bombă. Recent, publicația *Charlie Hebdo* a publicat un număr intitulat „Charia Hebdo" care avea pe prima pagină o caricatură a lui

Mahomed sub care stătea scris: «100 de coups de fouet, si vous n'etes pas morts de rire!» A doua zi sediul publicației a fost incendiat. Nu credeți că s-a depășit codul galben al suportabilității?!" Toți cei din jur și-au rostit la unison acordul, urmat de strigăte de revoltă și indignare. „Nu putem râde de orice și nimic să nu fie respectat și sfânt", a adăugat o femeie de lângă mine. „Dumnezeu e mort și eu sunt Dumnezeu! Parcă așa a zis cineva?" a continuat tânărul privindu-mă intens. Nu am știut ce să-i răspund...

Am plecat într-o stare de spirit agitată, contrariat, intenționând să văd piesa și întrebându-mă: De ce înainte aș fi participat intens la protestul lor, poate aș fi luat cuvântul, iar acum? Am tăcut. Nu e vorba de indiferență, dar trebuie să recunosc că este o detașare, o desprindere nu de ceea ce se petrece în jurul meu, ci de cunoașterea nivelului doi sau trei care stă ascuns în spatele fiecărui eveniment. Nu vreau să mă las manipulat, folosit, intoxicat… În zilele care au urmat am citit ziarele și m-am interesat de afacerea „Les croisés de l'antiblasphème". Manifestația fusese inițiată de L'Institut Civitas care este o organizație catolică integristă și naționalistă. Trebuie să recunosc dorința unora de a face scandal, de a provoca și de a profita de pe urmele publicității…

Mi-am continuat plimbarea, am traversat podul peste Sena și ca de fiecare dată m-am oprit și am privit apa care curgea pe sub pod. Și deodată un gând: „Isus n-a coborât de pe cruce și de atunci îl tot hulesc și schingiuiesc. Este singurul Rege care domnește fără regat de două mii de ani". Am plecat mai departe îndreptându-mă spre Notre Dame. Recunosc că nu sunt nici laic, nici ateu, nici agnostic, nici credincios și nu-mi fac rugăciunea înainte de a mă culca, dar cred că este ceva în noi neterminat și nedeterminat, care ne depășește și poate… poate ar fi bine să nu uităm să ne spunem: „Iubește și fă ce vrei"…

*

Azi noapte am visat că m-am întâlnit cu mine, cel din realitate, doar că eram în vis. Și stăteam de vorbă cu mine. Ne priveam ochi

în ochi și El, adică eu, care eram în vis, îmi spunea: „Aș vrea să fiu iubit de cineva sau mai degrabă să iubesc pe cineva.“ Și Eu i-am spus: „Ce ți-a venit așa, deodată?!“ „Nu știu dacă am iubit pe cineva cu adevărat și nu știu dacă am trăit fericirea de a fi iubit și a iubi. Sau poate am iubit o femeie, dar am uitat-o, sau l-am iubit pe Olivier când era copil… Dar acum aș vrea să fiu iubit cu blândețe și candoare... cu multă candoare. Uneori sunt tentat să plâng și să spun cuiva: «Iubește-mă să te iubesc! Sau… te iubesc pentru a mă iubi»… Dar fratele meu mi-a spus la telefon: «Să nu plângi niciodată». Deci eu am avut un frate care se numea Vlad, pe care l-am uitat, și poate tu ești fratele meu care mi-ai apărut în vis...“

Și m-am trezit liniștit. El a dispărut din visul meu și eu am continuat să visez, poate am visat-o pe Relli pe care o aștept să mă iubească și s-o iubesc… Apoi pisica Bill a venit lângă mine, simțise că se petrecea ceva special și s-a lungit lângă brațul meu, a început să toarcă și am adormit liniștiți amândoi…

*

Nu deschid decât rareori televizorul, dar ieri seară… am căzut pe o știre neobișnuită. În America a fost realizat un film intitulat *L'innocence des musulmans* în care Profetul Mahomed era prezentat având cele mai teribile vicii, de la pedofilie până la incest. Filmul a fost transmis prin internet și văzut în lumea întreagă. În toate țările musulmane au avut loc manifestații care s-au soldat cu zeci de morți și chiar cu uciderea unui ambasador american în Libia. Se poate vorbi de „islamofobie?“ Nu au trecut decât două sau trei zile, săptămânalul *Charlie Hebdo* recidivează și publică o caricatură a Profetului Mahomed, care era așezat într-un căruț împins de un rabin. Textul era: „Pourquoi nous disons non au pacte bugetaire?“ La această nouă provocare s-au produs manifestații și proteste în Europa, Orient, Asia și care s-au soldat cu incendierea clădirilor, arderea steagurilor și multe victime…

Mi-am amintit că fusesem martor la manifestația de la Théâtre de la Ville, care contesta piesa de teatru considerată blasfematoare și cristianofobă, urmată de caricaturile publicate în *Charlie Hebdo*, mai apoi incendiat. M-am bucurat că nici atunci nu m-am lăsat impresionat, manipulat, folosit, intoxicat de cei care au organizat manifestația și că nu am devenit „un idiot util“ sau un simplu instrument pe care să-l folosești când și cum vrei. În lumea în care trăiesc este extrem de dificil să disting ce este adevărat și ce este fals… sau intenționat fals.

Ce este important se petrece întotdeauna în secret…

Și peste toate acestea… un zâmbet…

CARTEA A DOUA

Ultima şansă

„Ah! Quand je vous parle de moi, je vous parle
de vous. Comment ne le sentez-vous?Ah!
Insensé qui crois que je ne suis pas toi!“

Victor Hugo, *Contemplations*

„C’est comme si ma vie m’était à chaque seconde donnée, comme ma vie devenait à chaque seconde plus sensible. Je suis vivant. Je suis encore plus vivant. Je suis toujours vivant. Je ne suis plus qu’une sourse de vie.“

Saint-Exupéry, *Pilote de guerre*

Astăzi mi-am propus să fac ordine prin casă. Olivier va veni în curând și nu doresc să vadă în ce mizerie trăiesc. Am început cu bucătăria: am spălat vasele, aragazul, chiuveta și am șters faianța de pe pereți. Vai-vai! În ce murdărie trăiam și cum de nu am văzut nimic? Este normal! Sunt un orb, dar… nu acasă. Am intrat în cameră și cu o privire extrem de severă am încercat să văd ce se poate schimba și aranja. Am început cu hârtiile și corespondența ce se aflau pe jos și care trebuiau aruncate. Apoi am împins dulapul mai spre perete, am strâns fotoliul-pat și am aranjat scaunul lângă masă. Ei! A venit rândul să pun aspiratorul! Este o mașină pe care o detest deoarece produce un zgomot care mă scoate din minți. Mi-am pus în urechi *boule quiès* și am început atacul din hol, trecând prin bucătărie, culoar, cameră și iarăși în hol. La sfârșit, am respirat ușurat și am încercat să-mi găsesc calmul. Am auzit o voce în mine: „Le vrai bonheur est dans le calme d'esprit". Da! Dar adevărata fericire se întâmplă atunci când nu mai auzi zgomotul diabolic al aspiratorului care parcă te aspiră în infernul terestru.

Mi-am făcut o cafea, m-am așezat în fotoliu, am privit în jur și am constatat că încăperea arăta destul de bine.

Olivier mi-a propus să mă însoțească să-mi cumpăr un pian. Mă uit la ceas. Deodată, aud soneria. Mă grăbesc să-i deschid ușa. M-a îmbrățișat, am aprins lumina pe culoar și am intrat în cameră.

— N-ai fost de mult pe la mine…

— De un an sau poate chiar doi… Nu s-a schimbat nimic, a constatat el rotind privirea în jur.

Pisica Bill l-a recunoscut și a sărit în brațele lui. Abia acum mi-am dat seama că în timp ce pusesem aspiratorul, Bill se ascunsese speriat pe undeva prin casă.

— Bonjour, Bill! Ce mai faci? și a început să-l mângâie, iar Bill i-a răspuns torcând fericit și așezându-se comod pe genunchii lui. Nu ai prea mult spațiu, papa, și a privit din nou camera cu mobila și obiectele destul de înghesuite. Nu știu unde o să punem pianul. Nu te-am întrebat niciodată de ce ai plecat de acasă, dar mi se pare destul de dificil să trăiești singur aici…

— Da! Nu am prea mult spațiu, dar…mă simt bine…

— N-ai pat! Cum dormi?

— Am fotoliul pe care stai tu și se poate transforma în pat… Seara îl deschid și pun un scaun la picioare…

Mă privește îndelung, dar nu insistă și văd în privirile lui surpriza și dezacordul. Zărește trompeta agățată pe un perete.

— Mai cânți la trompetă? Ai avut vreun concert?

— În ultimul timp…

— Bine ai făcut. Ai fost destul de grav bolnav de plămâni și ar trebui să renunți… Poți să cânți la pian…

— Da, e adevărat, am spus eu aplecând din cap și după aceea mi-am dat seama că nu am vrut să recunosc nici față de mine că nu mai pot să cânt la trompetă și de aceea l-am refuzat pe Beni când m-a invitat să intru în orchestra lui. Deci! Am vrut să uit și am reușit să nu-mi amintesc că am fost în spital și am fost operat… toracoplastie. Parcă așa s-au petrecut lucrurile...

— Spune-mi, papa… Pentru că suntem numai noi doi, adică fără mama, despre care nu m-ai întrebat nimic…

— Da-da! Ce mai face maică-ta?

— E bine, lucrează mult, la fel de activă și agitată. Dar voiam să-ți spun… Nu mi-a vorbit niciodată despre tine. Nu te cunosc aproape deloc… Nu știu unde te-ai născut, dacă ai avut familie,

părinți, frați, surori… A! Da! Îmi amintesc că ai plecat undeva în străinătate când a murit fratele tău…

— …O să-ți povestesc altădată…

— Așa mi-ai spus de multe ori… Ce s-a petrecut în viața ta și de ce ai vrut să uiți până și cele mai mici amănunte din trecutul tău? De altfel, tu nu ai nici trecut și parcă nici prezent, doar clipa de față…

— Ei! Exagerezi!

— Te-am admirat și ai fost pentru mine un model… Am asistat la mai multe concerte și eram fericit când publicul te aplauda și ovaționa… Dar ce m-a impresionat cel mai mult e că… ai fost „un artist cetățean, un spectator angajat“, cum spuneai tu și făceai o politică profesională. Ai fost un revoltat, un protestatar, un rebel, un iconoclast… Nu ți-au plăcut icoanele și nici portretele oamenilor politici… Te duceai la manifestații, aveai prieteni și… nu cred că ai fost înscris în vreun partid sau sindicat, așa mi-a spus mama, dar erai…

— Nu am fost înscris în niciun partid… Tatăl meu fusese comunist… Mama se certa deseori cu el și îi spunea că dacă după ’56, când a fost Revoluția din Ungaria, după ’68, când a fost Primăvara de la Praga și după 1980 când a fost Mișcarea Solidaritatea din Polonia… dacă după toate aceste evenimente, cineva mai rămâne comunist, este ori un fanatic și un ignorant ori un idiot… Se certau deseori între ei…

— Deci… ai avut un tată care a fost comunist… Poți să-mi vorbești despre el?

— Acum nu am dispoziția necesară…

— Iar mă refuzi… Pe bunicii din partea mamei i-am cunoscut, părinții tăi muriseră înainte de a mă naște. Nu știu nimic despre mama ta, tatăl tău, despre copilăria ta… școala, liceul, studiile de muzică… Nimic! Absolut nimic! Ai fost un taciturn sau cum îți spunea cineva – „Mutulică“.

Am tăcut amândoi îndelung.

— Și acum ai renunțat la muzică și la viața socială. Cum se explică?…

Iar am tăcut, nu știam ce să-i spun, era o poveste prea lungă și prea complicată.

— De curând, când am trecut prin fața la Sorbona, mi-am amintit că atunci când aveam șase sau șapte ani, mi-ai arătat piața unde studenții au manifestat în ’68 și arborau steaguri roșii și portretele lui Mao…

— Îți amintești tu, asta?

— Da! Și încă ceva… Mi-ai vorbit de Yves Montand, care fusese simpatizant comunist, făcuse un turneu prin țările din Est, nu se implicase în evenimentele din ’68, apoi a devenit un apărător al disidenților ruși și a ținut un discurs anticomunist la televiziune, care i-a atras dezaprobarea PCF…

— Nu mai știam că ți-am vorbit despre...

— Ai cântat în orchestra care îl acompania?

— Da! Eram debutant și un prieten mi-a făcut favoarea… Cred că erau ultimele lui concerte… Se născuse în Toscana și se numea Ivo Levi. Tatăl lui era comunist, unchiul era fascist. Unchiul i-a incendiat casa și tatăl lui a hotărât să plece cu familia la Marsilia. Copil fiind, se juca în stradă cu alți copii și mama îl striga de la balcon: „Ivo monta!“ adică „urcă în casă“ și de aici și-a luat numele de Montand. A cunoscut-o pe Edith Piaf, a făcut un turneu în America, a jucat în mai multe filme ale lui Costa Gavras și s-a căsătorit cu Simone Signoret… Un mic emigrant italian care a devenit un star internațional.

— Dar văd că ai o bună memorie și de ce spui deseori… nu mai știu? Nu cumva este un joc, papa? De cine te ascunzi?

Am tăcut îndelung amândoi. El se uita pe fereastră, eu îmi întorsesem privirea spre bibliotecă. Din apartamentul alăturat se auzeau voci și o melodie arabă.

— Și spuneai că dormi pe fotoliul-pat și cu un scaun la picioare?

— Da! E destul de comod…

— Papa! Trebuie să schimbi ceva în viața ta. Nu-ți spun să te întorci acasă, deoarece știu că dacă ai plecat… Dar e nevoie să-ți cumperi un pat. Te ajut să mergem la un magazin, însă la fel de important este să-ți cumperi un pian, o pianină, o orgă electronică sau un sintetizator… Muzica îți este vitală și poate de aceea a murit ceva în tine și ești atât de singur… Și oricum să nu mai cânți la trompetă, dacă faci un solo o să fii la pământ…

— Bine, așa o să fac, dar mai întâi să am un pian, sau ceva mic care să intre în camera asta…

— Perfect! Bate palma!

*

Ne-am îndreptat spre Rue des Pyrénées unde știam că este un magazin cu instrumente muzicale. Am văzut o ușă deschisă și am făcut un pas înăuntru. O persoană din interior mi-a făcut semn că intrarea este pe cealaltă ușă, iar Olivier m-a luat de braț și m-a dirijat într-acolo. Și mi-am zis: „Tot făcând pe orbul, am început să nu mai văd, dar idioții ăștia de ce țineau o ușă deschisă când intrarea era pe cealaltă ușă?!"

Un magazin imens cu diverse tipuri de piane, piane cu coadă, piane-orgă, piane cu orchestră integrată, sintetizatoare, piane numerice… Febril! Emoționat și excitat. Treceam cu degetele peste clape și la atingerea lor simțeam că renasc și mă întorc spre lumină… Diverse mărci, dar în special japoneze: Kawai, Yamaha… Un tânăr s-a apropiat de noi și ne-a întrebat cu ce ne poate ajuta. Am cerut câteva amănunte, cataloage și apoi ne-a lăsat singuri pentru a ne decide. Rezonanțele erau profunde, textura claviaturii acoperită cu fildeș, culorile erau rafinate și diverse, de la negru abanos până la maron castaniu, iar pedalele străluceau. Aveam mereu în minte să aleg un pian de mici dimensiuni pentru a nu ocupa prea mult spațiu în garsonieră. Olivier mergea alături de mine fără să vorbească. Nu am uitat că îmi trebuie un instrument cu *acoustic control* care îmi poate permite reglarea volumului

pentru a nu deranja vecinii. După un timp, mi-am dat seama că nu mă pot decide imediat, am luat mai multe prospecte, am trecut pe lângă vânzător și i-am spus că voi reveni, dar cu siguranță voi cumpăra un instrument. În clipa aceea mi-am dat seamă că nici măcar nu m-am uitat la prețuri, dar eram sigur că nu voi ezita să cumpăr un pian.

Am ieșit din magazin și Olivier a întors capul spre mine și am înțeles din privirea lui că aveam o expresie entuziastă și chiar fericită. L-am invitat să luăm prânzul la un restaurant din apropiere de Place Gambetta.

Ne-am așezat la masă, am ales meniul și i-am propus că bem câte un pahar de șampanie pentru ieșirea noastră fructuoasă. Era un semn de recunoștință pentru inițiativa lui de a mă scoate din casă și de a cumpăra un pian, dar și plăcerea de a sta alături de fiul meu pe care nu îl văzusem de mult timp. Privirile noastre s-au întâlnit și amândoi am zâmbit mulțumiți pentru această zi petrecută împreună. În așteptarea mâncării, Olivier a scos din buzunarul hainei un ziar: *Charlie Hebdo* care apăruse cu titlul „Charia Hebdo".

— Ai aflat că ieri au incendiat sediul ziarului? și a fluturat paginile.

— Da, sunt la curent, și am început să-i povestesc aventura trăită cu o zi înainte și desfășurată în fața la Le Théâtre de la Ville.

Olivier, văzând că sunt la curent cu istoria acestor proteste și manifestații, a făcut o remarcă privitoare la cartea lui Salman Rushdie, *Versetele satanice*. Nicio carte până acum nu a produs un cutremur de asemenea proporții între musulmanii din lumea întreagă, în special în Iran și Anglia. Mă refer la cărțile din ultimul secol, dar să nu uităm *Biblia, Coranul... Capitalul* lui Marx și *Mein Kampf* a lui Hitler...

— Dar văd că ești bine informat cu privire la cărțile care au schimbat fața lumii! i-am zis eu cu sinceră admirație și cu un ușor accent de umor.

— Da... M-a preocupat, dar să revin la zilele noastre... A început un război cultural și religios împotriva așa-ziselor cristianofobii sau

islamofobii. Clasa politică a condamnat ferm aceste manifestații care confundă libertatea de gândire și expresie cu atitudinea violentă a integriștilor și extremiștilor catolici sau arabi. Dar tu ce părere ai?

— …Sigur că sunt pentru libertatea de gândire și expresie care a fost mult timp interzisă de anumite regimuri totalitare. Nu sunt de acord cu un amalgam între politic și religios. Dar, oare, nu s-au găsit și alte teme pentru a ne distra și a râde?! Au dispărut toate subiectele care ne pot amuza? Mai ales că sunt anumite sensibilități pe care trebuie să le respectăm. Pot fi și *les bombes textuelles*, nu numai bombe incendiare…

— Așa am zis și eu… Dar papa, constat că ești interesat de ceea ce se „întâmplă în cetate“, cum ziceai tu. Mereu activ, revoltat și protestatar.

— Nu cum eram înainte… Sunt mai prudent, mai rezervat, mi-e teamă de manipularea și intoxicarea unor acțiuni cu scopuri ascunse…

— Iată că a sosit mâncarea, dar mai întâi să ciocnim cupele cu șampanie!

Din restaurant se auzea o muzică plăcută și atmosfera mi-a provocat o senzație de liniște și relaxare. Nu mai priveam în jurul meu pentru a nu găsi o figură care să-mi fi displăcut. Din când în când mă uitam la Olivier cu acea încântare pe care o trăiește fiecare tată când își privește fiul.

— Papa! Dar nu m-ai întrebat nimic despre mine… Ce fac, ce studii urmez?

— Este adevărat, dar acum mă bucur de prezența ta. Știam că ești la Sorbona.

— Da! Urmez studiile la Facultatea de Drept și Finanțe-Gestiune. Mă interesează, dar nu pot să spun că mă pasionează. Toată lumea este de părere că este o facultate de viitor… Să vedem ce va fi… Am o prietenă, mă întâlnesc cu ea de câteva ori pe săptămână. Pot să te asigur că nu fumez, nu mă droghez și nu beau prea mult. Câteodată mai multe sticle cu bere…

— Faci sport?

— Rugby!

— Bravo! Sport bărbătesc! Tu ești voinic, înalt și puternic. Cred că ești apreciat de antrenor… În altă ordine de idei. Sper că primești prin bancă banii pe care ți-i trimit lunar?

— Da! Îți mulțumesc și de fiecare dată îmi spun: „Papa nu m-a uitat nici luna asta“, și a zâmbit.

— Sus paharul! Să mai cerem o sticlă cu șampanie!

*

...noaptea trecută am visat sau am trăit în vis viața reală…

Eram pe un drum de țară care traversa lanurile de grâu verde. Era o zi de toamnă cu cer senin, soare, cald și priveam colinele care erau de o parte și alta a drumului. Liniile orizontului erau ondulate și curbele molcome ale dealurilor parcă îmi mângâiau privirile. Liniștea câmpului era tulburată doar de câteva stoluri de grauri care zburau prin copacii care străjuiau drumul. Și câmpul era din nou cuprins de o liniște pe care o ascultam ca pe o muzică astrală.

Deodată, în stânga, am zărit doi câini. Unul era de culoare maro, celălalt negru. Mergeau destul de încet pe câmp și parcă amușinau o urmă a unui iepure. M-am oprit privindu-le înaintarea ce continua în paralel cu mine. Credeam că sunt câinii unui vânător și îi așteptam apariția. Nimic! Niciun vânător! Dar câinii mă zăriseră și s-au oprit. Amândoi au întors capul spre mine și mă priveau din depărtare. Am mai făcut câțiva pași și m-am oprit și eu. Am rămas nemișcați – și ei, și eu – mai multe minute privindu-ne reciproc. La început eram calm și încercam să înțeleg de ce le-am atras atenția. Cu cât trecea timpul, aveam impresia că în siluetele lor cu capul întors spre mine aveau ceva amenințător și mi-am zis că poate sunt câini vagabonzi, sau chiar câini sălbatici. Pentru a evita să-i provoc, nu mi-am continuat drumul și m-am întors. Imediat ce câinii au văzut că mă mișc, au început și ei să meargă în paralel cu

mine, dar din ce în ce mai aproape. Îmi auzeam pașii pe drumul de țară, dar trăgeam cu ochii spre câini și ei își continuau drumul pe marginea câmpului.

Când am făcut o excursie în munți, într-o vale am văzut o turmă de oi păzită de mai mulți câini ciobănești. Imediat după ce câinii mi-au simțit prezența, s-au îndreptat spre mine lătrând. S-au apropiat înconjurându-mă și lătrând sălbatic, arătându-și colții și capetele transfigurate de o agresivitate ce mă transformase deja într-o pradă. Din depărtare am auzit vocea unui cioban: „Stai jos, domnule. Lungește-te pe pământ!“ Așa am făcut și furia câinilor s-a mai domolit, dar le vedeam boturile de fiare de pradă, iar dinții parcă erau pregătiți să mă sfâșie în bucăți. După sosirea ciobanului, câinii s-au domolit și mi-am continuat drumul, dar eram foarte speriat și epuizat.

Eu mergeam pe drum, ei au continuat să înainteze în paralel cu mine prin iarbă și din când în când întorceau amândoi capul în direcția mea.

La o răspântie a drumului m-am oprit. Am zărit în depărtare că și-au continuat drumul prin lanurile de grâu. Am respirat ușurat și am rămas câteva minute nemișcat pentru a mă liniști.

Am intrat într-un cătun cu puține case. Se însera, soarele era la apus și incendiase cerul și orizontul. Un bărbat și o femeie stăteau în mijlocul drumului cu privirile spre cer și arătau cu mâna în depărtare. De sus se auzeau strigătele unor păsări și am reușit să văd un cârd imens de păsări ce zburau și se roteau în cerc, apoi își continuau zborul într-un unghi perfect având în frunte o pasăre care le deschidea drumul. Am auzit vocea bărbatului care spunea: „Sunt gâște sălbatice! Se întorc în țările calde“, iar femeia a confirmat. Am rămas mai multe minute privindu-le zborul elegant și acompaniat de strigătele lor care realizau o simfonie celestă…

M-am trezit din somn și m-am întrebat ce semnificație ar putea să aibă cei doi câini care m-au însoțit pe lanurile unduioase ale câmpului, și ce simbol aș putea să descopăr în zborul gâștelor sălbatice spre care mi-am îndreptat privirea?... Câinii erau prieteni

sau dușmani? Țipetele păsărilor erau de bucurie, de căutare?... Sau pur și simplu fericirea de a zbura la asfințitul soarelui spre o destinație știută numai de ele?

Dar tot ce am văzut și am auzit s-a petrecut în realitate sau într-un vis real? Și cum ar putea fi un vis… real?!

…sau eu am *rêves lucides*, adică visez, gândesc și în același timp dorm… sau poate visele sunt izvorâte dintr-o viață anterioară și se prelungesc până la mine, în cazul acesta cine am fost în urmă cu mulți ani și cine sunt acum?

*

Azi am fost la magazinul de muzică să comand pianul. Am găsit un pian de mai mici dimensiuni care să poată încăpea în garsoniera mea. Culoarea este neagră-sidefie, clapele albe, pedalele argintii, liniile rafinate și mi-a făcut multă plăcere să cânt câteva melodii. Imediat mi-a venit în minte un cuvânt: „epifanie“. Nu mai știu exact ce reprezintă, poate sacrul manifestat în profan. Poate… profanul, adică pianul, manifestat în sacrul pe care îl reprezintă muzica. Dar mai termină domnule cu chestiile astea! Încetează!

I-am atins din nou clapele de parcă aș fi mângâiat o femeie. Am verificat rezonanța, are și *acoustic control* care îmi permite să reglez volumul pentru a nu intra în conflict cu vecinii. L-am plătit, urmează să-l livreze acasă peste câteva zile. Este un pian Yamaha, o marcă renumită și am încredere în produsele lor. Am mai cântat pe un pian de proveniență japoneză. L-am plătit, dar nu am avut curajul să mă duc la bancă să văd câți bani mai am disponibili în cont. Fie ce o fi!

Am ajuns acasă într-o bună dispoziție și am vrut să-i telefonez lui Olivier să-l anunț de isprava pe care am făcut-o. Am căutat prin agende numărul lui de telefon, dar l-am găsit numai pe cel de acasă și m-am ferit să sun pentru nu a da peste fosta mea nevastă. O să mai caut să văd dacă am numărul lui de mobil.

Pentru că azi am fost destul de întreprinzător, am deschis computerul și am reușit să găsesc pagina cu mesajele primite prin e-mail. O mulțime de reclame, dar printre ele și câteva mesaje trimise de Relli.

Își amintește de o mulțime de împrejurări trăite împreună și că a fost la mai multe spectacole unde am cântat la trompetă. Pomenește un detaliu care m-a șocat. Aveam un bluzon de piele de culoare cărămizie… Da! E adevărat! Păi, atunci fata asta nu minte! Nu m-a uitat chiar dacă au trecut mai mulți ani și mereu a încercat să mă găsească până când mi-a descoperit adresa prin internet. Și mai zice că eram un bărbat bine: înalt, voinic și cu prestanță! Hm! Nu eram totuși cum arăt acum… Dacă ar vedea cum sunt azi, cred că și-ar schimba părerea. În închipuirea mea ea ascultă în fiecare zi muzică de jazz, chiar și în mașină când se duce la școală. Este profesoară… Ieri a ascultat Miles Davis. Cântecele interpretate la trompetă îi amintesc de mine. Și culmea culmilor… Am reușit să descopăr pe internet o fotografie de-a ei! Ei! Aici am rămas *bouche bée*. E frumoasă, domnule! Ochii strălucitori, părul blond ce îi acoperă capul cu eleganță, ovalul feței ușor prelungit, decolteul îi descoperă ușor sânii, un lanț de aur la gât, iar zâmbetul… parcă îmi adresează un surâs și îmi vorbește. Ei! Nici nu îndrăznesc să mă uit la ea, atât este de frumoasă.

Uimit! Perplex! Ce să-i răspund? Poate mâine o să fiu mai inspirat. Acum să mă odihnesc puțin după această surpriză ce m-a extenuat. Sublimul, frumosul și plăcerea pot fi uneori epuizante! Dar dincolo de toate acestea trăiesc bucuria și chiar fericirea unei zile binecuvântate.

*

Azi a sosit pianul mult așteptat. Doi tineri vânjoși și cu brațele tatuate au izbutit să-l strecoare prin culoarul strâmt și l-au adus până în cameră. L-au așezat între fotoliu și dulap. Se încadrează foarte bine și se află într-o armonie de culori cu celelalte mobile.

Le-am mulțumit celor doi tineri strecurându-le câteva monede în palme, apoi am închis ușa și m-am întors în cameră. Am privit intens pianul fără să-l deschid, de parcă o persoană străină ar fi intrat în casă și ar fi trebuit să fac prezentările de rigoare.

Am tras scaunul în fața pianului, i-am deschis capacul și am așezat palmele pe clape cuprins de o emoție greu de stăpânit. Primele note… Înfiorat! M-am lansat în câteva improvizații de parcă aș fi fost surprins de faptul că am trăit până acum fără pian și fără muzică. M-am oprit după mai mult timp, puțin obosit de incursiunea realizată. Și deodată, căutând printre partituri, am văzut că pe una din ele erau scrise câteva cuvinte. „Parfois, lorsque j'écoute les premières notes d'une mélodie que j'aime, j'ai la sensation qu'elles coulent, goutte á goutte, dans mon âme. Instants de fulgurante émotion et d'extase."

Când am scris aceste fraze și ce legătură au cu ritmul blues pe care l-am cântat până acum?! Nu cumva strădania de a uita totul a fost răsturnată de prezența muzicii?!

Degetele au început să plutească pe clapele pianului fără niciun efort și treceam cu ușurință de la o melodie la alta. Am preferat stilul retro al anilor '40 și '50. Epoca glorioasă a jazzului de înainte de război, reprezentată de Duke Ellington, Benny Goodman, Woody Herman sau Charlie Parker ori Stan Getz.

Mă opream la o bucată, apoi improvizam și în cele din urmă reveneam la motivul inițial. *Enchaînements harmoniques*. Ei! Dacă aș avea o baterie și un contrabas lângă mine aș realiza imediat o mică orchestră. Poate voi avea șansa să cânt alături de alți doi sau mai mulți instrumentiști. Involuntar mi-am ridicat privirea spre trompeta care era agățată de un cui pe perete. Parcă i-aș fi cerut iertare că nu pot să o desprind de acolo, dar dintr-un instinct de protecție m-am ferit s-o iau, chiar dacă aș fi vrut să aud câteva note și „să ridic un solo"… Ah! Ce rău îmi pare că am fost bolnav! Și imediat am auzit o voce în mine, parcă era a lui Boris Vian… scriitor, actor de teatru și trompetist care nu a ezitat să scrie: „J'irai cracher sur vos tombes!" Poate ar trebui să scuip încă de acum nu pe

mormântul altuia, ci pe al meu și totuși, cu orice risc, să cânt la… trompetă.

Uneori îmi opresc curiozitatea de a cunoaște și chiar să mai răsfoiesc câteva cărți pentru că totul se oprește la: Á *quoi bon?!* Pentru ce acest imens efort de-o viață?! Mereu oscilația dintre bucurie și îndoială? Nu-nu! Dacă mai există muzică în lumea asta merită să trăiești cât mai mult pentru a auzi în fiecare zi o melodie, așa cum călugării din mănăstiri se trezesc dimineața și își spun o rugăciune în genunchi.

Am preferat jazzul clasic sau middle-jazz ori mainstream și am pus accentul pe improvizație, în care zbor pe aripile muzicii și simt că Dumnezeu este mai aproape de mine. M-am întors deseori la jazzul anilor ’27-’29 în epoca în care Fletcher Henderson a fost unul dintre primii inovatori ai limbajului de jazz, iar Benny Carter s-a afirmat ca inventator al saxofonului. Am trecut prin toate stilurile: muzica neagră, blues, gospel, jazz-rock, bebop, free-jazz sau swing craze…

Și deodată m-am oprit speriat. Am uitat să pun în funcțiune *acoustic control* și am cântat ca un nebun de parcă n-aș fi atins clapele unui pian de ani de zile. Ascult în jurul meu! Niciun zgomot în pereți, în calorifer sau în tavan. Am scăpat, dar trebuie să mă opresc și să nu exagerez în destrăbălarea mea.

Mă lungesc în fotoliul-pat. Așez o mână sub cap, închid ochii și sufletul îmi este inundat de o bucurie imensă ce a izbucnit ca o lumină supranaturală. Poate aceasta este Fericirea?! Am rămas nemișcat trăind extazul întâlnirii cu muzica. După aceea, nu știu cât timp a trecut, mi-am amintit că am spus cândva „Eu nu mai simt iarba sub tălpile mele“ sau „Când sunt singur aș vrea să sărut pământul“. Dar azi, chiar dacă eu am fost cel care gândea cândva astfel, înțeleg că în această căutare se ascunde taina vieții mele care mă salvează de fiecare dată… în muzică. Oscilez mereu între cuvânt și do diez. Mă aflu în continuare în această fractură mentală și sufletească. Cineva străin se află în mine și îmi decide actele

și destinul. Schizo! Schizofrenie lucidă! Ar fi de preferat să rămân la... do diez…

La întrebarea *Á quoi bon?*, adică la ce folosește toată agitația și suferința de-o viață când ajungem tot acolo cu un bulgăre de pământ în gură?! aș răspunde: „Pentru că sunt câteva note muzicale de proveniență divină“.

*

…m-am lungit în pat. L-am așteptat pe Bill, pisica adorată, „Le Chat Botté“ să vină lângă mine, așa cum face de fiecare dată când mă odihnesc. Îl strig de mai multe ori! Nimic! Îl caut alarmat știind că nu a putut să iasă din casă. Îl găsesc ascuns într-un dulap din bucătărie. Se speriase de zgomotul pe care l-am făcut cu muzica mea. L-am luat în brațe și ne-am întins în pat. Deodată, a început să miaune disperat. Nu l-am văzut niciodată atât de supărat. I-am promis că nu o să mai cânt jazz la pian, dar el nu a încetat. S-a smuls din brațele mele și s-a îndreptat în goană spre locul unde îi dau să mănânce, parcă spunându-mi că am uitat să-l hrănesc de mai multe zile. Vai! Are dreptate! L-am uitat fără să vreau să-l uit! M-am îmbrăcat și m-am dus repede la un magazin din apropiere să-i cumpăr ceva de mâncare. A fost un bun prilej să iau și pentru mine cele necesare prânzului, onorându-mă cu o sticlă de șampanie în cinstea zilei în care am început să cânt din nou jazz: o adevărată renaștere și înviere. Ieșind din magazin am constatat că nu-mi luasem ochelarii de orb și bastonul alb de nevăzător. Ei! S-a produs oare acel mic declic ce anunță o schimbare?! Casierița, care mă cunoaște, a avut o privire întrebătoare ca și cum ar fi constatat ceva deosebit. Acum am înțeles… Nu am văzut nicio persoană cu înfățișare urâtă, dar înainte să plătesc, am zărit o femeie grasă și cu sânii atât de mari încât se sprijineau de tejghea. În rest, totul mi s-a părut normal… Hei-hei! Mă preocupă însă o întrebare: „O să mai joc rolul de orb care vede, sau am încetat?“ Văzând și făcând. Mă grăbesc să mă întorc acasă și să-i dau

de mâncare lui Bill care mi-a reclamat hrana prin multiple miorlăituri și proteste.

La prânz, în timp ce mâncam și după ce Bill m-a iertat urcându-se în brațele mele, am ridicat paharul cu șampanie și m-am întrebat în cinstea cui să-l închin? O persoană? O ființă?! Pauză! Niciun gând! Poate pentru Olivier care nu m-a uitat și este fiul meu… În rest! Sunt singur! Cu desăvârșire singur! Nu! Imensă greșeală! Poate este Relli? Azi am început să cânt din nou jazz și am înviat dintr-o moarte care a durat mult timp. O imensă bucurie mi-a inundat sufletul și am băut șampania cu o plăcere profundă, de parcă mi s-ar fi acordat un premiu pentru o regăsire uitată și ignorată până acum.

Și deodată un gând… Adesea realizăm din întâmplare ceea ce n-am putut realiza prin străduință și muncă. Eu m-am întors la muzică sau așa trebuia să se întâmple?! Sau nimic nu e întâmplător? Și liniștea sufletească, mentală și nopțile fără coșmaruri și vise, le putem dobândi când renunțăm la adevăr? Ei! Iarăși o grozăvie! Cum e posibil? Să nu căutăm diferența dintre minciună și adevăr? Dintre bine și rău? Încetează! Mai bine să te oprești! Basta! Bine-bine! Cum se armonizează cu muzica pe care o fac, considerată arta supremă prin abstracția ei și prin nefolosirea cuvântului? Cum să opresc aprobarea sau negarea? Am fost mereu tentat să spun NU decât Da! Oprirea acordului sau a negației înseamnă oprirea gândirii și a lucidității pentru că nici să afirmi și nici să negi nu este bine din pricina „netemeiniciei egale a lucrurilor cercetate". Ei! Iar complici lucrurile! Las-o baltă! Sau mai simplu, „păstrează măsura", chiar și atunci când împrejurările sunt „ne-mă-su-ra-te". Mai concret… Nu ar fi trebuit să particip la manifestația din fața Le Théâtre de la Ville. Ar fi fost mai bine să trec nepăsător și să-mi văd mai departe de drum. Nepăsător! Indiferent la tot ce se petrece în jurul meu! Indiferența celor pentru care „altul nu există". Este oare o soluție? Da! Pentru cei mai mulți dintre noi, dar eu de ce n-am putut să fiu așa? Și atunci… De ce mă mir când constat că sunt singur, doar cu pisica Bill?! De ce nu

recunosc că momentele de fericire supremă le trăiesc doar atunci când ating clapele pianului sau cânt un solo la trompetă?

*

Nu pot să nu-mi amintesc… o amintire, eu care am vrut să uit tot trecutul și să trăiesc numai Ziua de Azi. Văd că memoria a apărut… sau nu mai fac efortul de a uita! Ceva s-a schimbat în mine! Da-da!

Un bătrân a fost lovit de un biciclist… Era pe stradă… O mașină a Salvării a trecut întâmplător pe acolo. I-am făcut semn disperat să oprească. L-am însoțit la spital. M-a privit de parcă m-ar fi întrebat cine sunt. Ochii lui s-au înfipt în mintea și sufletul meu. Ajunși la spital, l-au pus pe o targă și l-au dus într-o rezervă pentru a-i face primele analize și a-i acorda îngrijirea de urgență. După câteva zile, am vrut să aflu cum se mai simțea „bătrânul meu". Nu știam cum se numește, dar o tânără își amintise de mine și de bătrânul care fusese internat în urmă cu câteva zile. Am intrat în rezervă. Dormea. Când a deschis ochii, nu m-a recunoscut, apoi imediat mi-a zâmbit și mi-a făcut semn să mă așez mai aproape. Mi-am tras scaunul lângă patul lui. M-a privit din nou cu recunoștință și am simțit că îmi caută mâna. Am întins palma și… în clipa aceea mi-a tras mâna și mi-a sărutat degetele. Am închis ochii. Nu am putut să suport… După mai multe minute, în care am stat amândoi nemișcați, mi-am retras mâna, m-a ridicat de pe scaun, i-am făcut un semn de rămas bun, el și-a aplecat capul și a clipit din ochi de mai multe ori, apoi am părăsit rezerva fără să rostesc niciun cuvânt, încercând să-mi revin și respirând adânc de mai multe ori…

Ei! Cum se împacă această întâmplare cu ideea „netemeiniciei egale a lucrurilor" și preferința indiferenței? Ar fi fost mai bine dacă aș fi trecut pe lângă acel bătrân care fusese lovit, așa cum au

făcut alți trecători? Cum să-mi găsesc liniștea, împăcarea, seninătatea spre care tânjesc de-o viață? Cum să nu mai fiu singur, doar cu pisica Bill… „Le Chat Botté“? Am totuși… muzica…

Ei! Încă o cupă de șampanie pe care o închin lui Relli… și să nu mai pretinzi că ești singur. Cum se explică faptul că primești multe mesaje de la Relli care îți spune că este fericită că te-a descoperit, nu te-a uitat niciodată și… te iubește? Cum de rămâi insensibil la aceste strigăte și în același timp constați că ești singur, doar… cu pisica Bill? Ești un mare idiot! Ai vrut să uiți totul, chiar și numele, dar dacă ea îți amintește o întâlnire importantă din viața ei, nu o respingi și nici nu consideri că este falsă, atunci de ce nu vibrează nimic în sufletul tău?! Te-ai întrebat dacă ai iubit vreodată o femeie cu adevărat? Nu cumva ești un infirm și nu poți să iubești pe nimeni și de aceea ai rămas singur?

Da! Ai dreptate! Am iubit o femeie până la disperare, dar în absență, atunci când m-a părăsit. Dar asta ar însemna să mă întorc în trecut și eu refuz… orice amintire, în special cele triste. Atunci am compus câteva bucăți muzicale, nu știu pe unde se află partiturile! O să le caut, cred că ar merita pentru că erau destul de inspirate. Am iubit muzica și nu-mi explic de ce și cum am putut să trăiesc fără muzică atât de mult timp. Acum am un pian, pot să cânt și în fiecare zi regăsesc bucuria de a trăi *în* și *pentru* muzica de jazz.

Ei! Dar ce faci cu Relli? Ea vrea să vină pentru câteva zile să te întâlnească la Paris. Sau să mă duc eu la ea. Nu-nu! Nu pot să mă gândesc să iau avionul și să ajung într-o țară în care se duce un război de câteva zeci de ani. Două comunități care se detestă și se urăsc reciproc! Străzile sunt pline de soldați cu puștile agățate de umeri și cu privirile încruntate. Nu-nu! Imposibil! Să vină ea la Paris? Nici asta nu merge! Este măritată, are doi copii, iar eu sunt… cum sunt, adică refuz să mă uit în oglindă, atât sunt de urât și bătrân. Poate nu ești atât de bătrân și nici atât de ramolit, dar este o scuză pentru a nu lua o decizie care ți-ar tulbura viața… adică

singurătatea și… nu ești capabil și nu ai nici curajul de a-ți asuma acest… risc! Da! Cam așa este…

Sau cum ai zis cândva: „Nu am trecut, nu am amintiri, nu sufăr?“ Atunci pentru ce trăiești? Pentru muzică, și numai pentru muzică! Am fost un idiot care s-a bătut pentru niște idioți și acum am încetat să fiu un…

„La richesse de la vie est faite de souvenirs oubliés“. Cine a spus?… J’ai oublié...

*

Olivier a venit cu o chitară și un tambur african. Nu știam că știe să cânte la chitară, deși este începător. Am sărbătorit botezul pianului și am cântat împreună. Am trecut prin mai mulți pianiști și cântăreți care îmi sunt dragi mie: Errol Garner, Petrucciani, Count Basie, Keith Jarett și chiar am făcut câteva ocoluri plecând de la Bach. S-a ținut destul de bine după mine și am fost plăcut surprins că nu m-a părăsit când am făcut câteva improvizații. Uneori schimba chitara cu tamburul african în care demonstra că are un simț al ritmului perfect și am trăit împreună câteva clipe de reală bucurie. După fiecare bucată, întindea mâna și eu o atingeam cu un zâmbet larg de parcă aș fi fost Louis Armstrong care râdea cu toată fața și cu dinții lui albi.

În timp ce cântam, am auzit telefonul sunând. Nu i-am dat importanță crezând că cel care mă căuta va renunța sau va crede că nu sunt acasă. Nimic nu mă enervează mai mult decât sunetul strident și exasperant al telefonului. Îmi venea să urlu de furie. În sfârșit, ne-am întrerupt și am ridicat receptorul pe care îmi venea să-l mușc. M-am stăpânit să nu urlu un „Aloooo“, apoi am auzit un glas de femeie.

— Pot să vorbesc cu Pascal?

— Da… Dar cine sunteți?!

— Relli… am auzit eu în receptor un glas aproape imperceptibil.

— Care Relli?! Nu vă cunosc! și eram gata să trântesc receptorul.

Abia în clipa aceea mi-am amintit…

— Am schimbat mai multe mesaje prin computer, aud eu o voce pe care încep să o recunosc.

— …

— Nu te speria! și simt că ar fi tentată să râdă. Nu te anunț că o să vin la Paris să te văd, dar am reușit să-ți aflu numărul de telefon și mi-a făcut plăcere să-ți aud glasul…

— …dar cum ai reușit să-mi găsești numărul de telefon?

— Mă pricep la informatică și aș putea fi angajată de CIA, KGB și MOSAD la un loc… Glumesc! Am căutat pe mai multe site-uri și în sfârșit te-am găsit, așa cum am găsit și adresa de e-mail. Ce mai faci?

— Cânt muzică de jazz cu fiul meu, și întorc privirea spre Olivier, care are o expresie nedumerită de parcă m-ar întreba: „Cu cine vorbește papa? Cine este femeia care îl caută?“

— Bine! Mi-ar face plăcere să vă ascult… O să revin altă dată când poate o să te găsesc singur. La revedere…

— La revedere… reușesc eu să rostesc și să-mi revin din șocul pe care l-am trăit.

Așez receptorul puțin tulburat. Trăiesc un amestec de surpriză plăcută, bucurie și îngrijorare. Cineva s-a introdus în liniștea mea și a reușit ca prin glasul pe care l-am auzit să reconstitui câteva frânturi din amintirile pe care imediat le înlătur, de parcă mi-ar fi frică. Poate e numai un instinct de protecție, eu, care am vrut să uit totul, iată, sunt tras înapoi cu câteva zeci de ani…

I-am propus lui Olivier să ieșim și să mâncăm la bistroul din colțul străzii. Este o zi frumoasă cu cer senin și un soare blând.

— N-am știut că ai luat lecții de chitară! i-am spus după ce am mâncat o salată și am ajuns la cafea.

— Nici eu nu știu aproape nimic despre tine, dar mi-a plăcut că am cântat împreună. Știam că ești un minunat pianist de jazz, dar nu știam că poți improviza inspirat din muzica lui Bach!

— Ai remarcat?

— Evident! Și m-ai trecut prin diverși compozitori și interpreți, asta poate ca să-mi cunoști nivelul?

— Nu în mod special, dar m-am lăsat antrenat și am constatat cu plăcere că mă urmezi îndeaproape cu acompaniamentul la chitară și chiar la tamburul african. Ai un ritm excelent și ai văzut că săream după scaun…

Am râs amândoi și am mai cerut câte un pahar cu vin roșu.

— Papa! a reluat Olivier discuția privindu-mă în ochi. Să nu te simți obligat să-mi dai explicații despre convorbirea pe care ai avut-o la telefon. Te-ai despărțit de mult timp de mama și eu nu vreau să vă judec pe niciunul dintre voi. Mă bucur că ne-am regăsit și acum putem să cântăm amândoi. În rest… este viața ta și numai a ta…

— Nu vreau să-ți explic și nici să mă justific, dar sunt într-o situație cu totul bizară. De la un timp am primit mai multe mesaje prin internet… Cred că îți imaginezi că nu sunt un bun cunoscător în acest domeniu. Am reușit să citesc unele mesaje și am aflat ce-mi spunea persoana care mi le trimitea… Ne-am cunoscut în urmă cu câțiva ani și acum a descoperit adresa mea de e-mail și vrea să știe ce fac și chiar… Imaginează-ți! Îmi spune că mă iubește! Și am izbucnit în râs, urmat de Olivier care era puțin surprins.

— Nu te întreb când ai cunoscut-o...

— Nu mă feresc de tine, dar… Dacă tu ai 18 ani și eu eram căsătorit cu mama ta… cred că povestea s-a consumat în urmă cu vreo 20 de ani și poate mai mult…

— Și-a amintit de tine după atâția ani?!

— Și zice, adică ea zice… Că nu m-a uitat niciodată și m-a căutat mereu și nu m-a găsit decât acum… „Nu te-aș fi căutat dacă nu te-aș fi găsit“.

— Cine a spus cuvintele astea?

— Nu mai știu… Ei! Nu e o poveste amuzantă?!

— Deci ai putut să provoci o pasiune care a durat atâția ani! Bravo, papa! Acum nu cred că te mai simți singur.

— Ei! Tot singur sunt… Mi-a plăcut solitudinea, dar am fost mereu printre ceilalți, implicându-mă în diverse controverse pe care le-aș fi putut evita. O să vorbim altădată. Dar acum cineva mă iubește virtual. Realul a fost înlocuit cu virtualul și poate este mai bine. Trăim într-o societate de *reality show*. Se face amor la telefon! Totul este abstract și nu mai avem probleme! Zice că îl ascultă pe Miles Davis, un cântăreț celebru la trompetă, și se gândește la mine… Nu știe că nu mai cânt la trompetă…

— Dar dacă vine să te vadă? Ce o să faci?

— Da-da! Chiar așa a zis!

— Ei! Ai încurcat-o, papa! Să te văd pe unde o să scoți cămașa când o să sune la ușă și o să-ți sară de gât?

— Doamne ferește! Nu i-am dat adresa… Mi-a cerut-o de mai multe ori!

— Eu cred că dacă ți-a găsit adresa e-mail și numărul de telefon, asta e în stare să-ți afle și adresa unde locuiești!

— Că bine gândești și bine grăiești! Și ce o să mă fac?! Nu! Este exclus! Mi-a spus că este măritată și are doi copii.

— Ei! Poate vine și cu copiii și vor locui la tine. O să vadă că nu prea e loc în garsoniera ta pentru încă trei persoane. Dar unde trăiește? În ce oraș?

— În străinătate!

— Unde? În ce țară?

— Nu știu! Reușesc de fiecare dată să uit, însă sunt sigur că nu în Europa!

— Cu mijloacele de transport actuale nu este nicio problemă, oriunde ar locui, în câteva ore poate să aterizeze la Orly…

— Da… E adevărat! Și ce o să fac? zic eu stupefiat și în același timp amuzat de scenariul pe care îl face Olivier.

— Nu știu! O să te descurci tu, că nu ești chiar atât de bătrân cum vrei să crezi… Ei! Felicitări, papa! Sus paharul!

— Te sărut, Olivier, și m-am bucurat că am cântat împreună și am stat de vorbă…

*

Când am sosit acasă, Bill mă aștepta în spatele ușii. Ieșise din ascunzătoare după ce terminasem să „facem zgomot". Pentru el, muzica este un simplu zgomot. Sau, poate, cine știe, și lui îi place să asculte jazz? Mi-am scos haina, pantofii, mi-am pus papucii, l-am luat în brațe pe Bill și am intrat în cameră. M-am lungit în fotoliu, am început să-l mângâi pe Bill și să mă gândesc cum am petrecut ziua de azi… Repet! Pentru mine este important azi și numai azi… A fost o zi plăcută: muzică, Olivier care m-a acompaniat, Bill… Nu cumva ar trebui să adaug la aceste bucurii și faptul că am vorbit la telefon cu Relli? Și de ce evit să spun că am trăit o zi plină de satisfacții și chiar puțină fericire?! De ce nu mai știu să mă bucur de… bucuriile mici ale fiecărei zile? Iată! Cerul este senin, soarele este blând, ai cântat și ai vorbit cu fiul tău! Nu este destul să spui: „Da, domnule! Am fost fericit"? Dacă ești conștient, înseamnă că ai făcut un pas înainte și încerci să ieși din groapa în care te-ai afundat până acum. Nu cumva trăiești o „mică re-naștere și o mare în-viere" de care nu vrei să fii conștient ? Până acum te-ai considerat prea bătrân pentru a trăi altceva decât „ziua de azi"… Nu cumva era o inconștientă pregătire pentru Moarte?! Nu cumva credeai că ești prea bătrân pentru a mai cânta muzica preferată în numele căreia ai trăit toată viața, adică muzica de jazz, chiar dacă acum nu mai poți cânta la trompetă, ci doar la pian? Ei! Multe nedumeriri, dar constat că merită să mai trăiesc, chiar să fiu fericit pentru micile întâmplări de fiecare zi. Nu-nu! Oricum nu mă întorc în trecut și nu am amintiri! Nu pot să nu mărturisesc că am cunoscut-o destul de bine pe Relli, că poate am fost primul ei bărbat și că mă impresionează, chiar mă emoționează, căutarea și nevoia de a vorbi cu mine. Dacă încă mai am emoții, tot este bine

și poate nu sunt chiar atât de bătrân, ramolit și tembel, cum cred eu, sau cum mă prefac, chiar dacă joc rolul unui orb care… vede…

Hai, Bill, să ne culcăm…

*

Nu pot să dorm… Am luat două somnifere și nu reușesc să alunec în somn. „Mașinăria gândirii din creier“ funcționează mai departe… Vreau să dorm și în același timp îmi este frică să cobor în visele ce mă trimit în altă lume, populată de personaje pe care nu le-am cunoscut niciodată, în coșmarurile care îmi cuprind sufletul și trupul cu aparițiile unor peisaje dantești, alteori divine… Citesc manuscrise îngălbenite de timp, scoase dintr-o catedrală din timpul Evului Mediu, parcurg partituri și cânt la violoncel, instrument pe care nu l-am cunoscut niciodată, și din nou mă întorc în peisaje lunare acoperite de stânci, mări fără apă, dealuri pustii și apusuri de soare fără soare în care omul este absent…

Întrebările revin cu o obsesie anormală… Sunt crucificați, alții răstigniți în aceleași și aceleași halucinații lucide… În fond, de ce evit să gândesc și să înțeleg de ce am adoptat postura unui orb amnezic care și-a uitat numele? Poate pentru că am luat cândva o decizie să văd și să nu mă gândesc doar la ziua de azi și la clipa pe care o trăiesc… A fost o hotărâre sau o respingere a tot ce am trăit până acum?! Și în fond ce s-a petrecut cu tine pentru a lua această decizie atât de radicală, aproape nebunească, încât nu poți s-o mărturisești nimănui, nici măcar lui Olivier, care crede că ești un tată normal sau că te-ai retras puțin din viață după ce ai fost bolnav de plămâni și nu ai mai putut să cânți din trompetă? Ei! Atunci?! Ai curajul să privești în urma ta, chiar dacă ai declarat că nu ai trecut, nici amintiri, nici familie și trăiești doar pentru pisica Bill?!

Unde s-a produs ruptura din mintea, sufletul și trupul tău? Și în special când ai cunoscut schizofrenia pe care o trăiești lucid și ți-o asumi cu destulă dezinvoltură? Nu mai vreau să înțeleg nimic, să judec pe nimeni, să-mi pun nicio întrebare, să aflu ce se ascunde

în spatele unui cuvânt rostit de cineva. Comedia de fiecare zi a încetat pentru mine! Dar când și de ce? Când am înțeles că nu pot să am acces la nici cel mai mic adevăr și trăiesc într-o farsă totală și generală! Comedie! Parodie! Carnaval! Nu am nevoie de un adevăr absolut pentru că este imposibil și fiecare deține adevărul său, dar este necesar un adevăr cât de mărunt care să te facă să nu-ți pierzi pământul de sub picioare, să nu uiți ironia și umorul și chiar încrederea și speranța în ziua de mâine! Și mai ales, în omul de lângă tine! Vreau să strâng ceva în palme și nu am găsit nimic, doar praf și nisip. M-am ascuns în spatele unor ochelari negri de orb, așa cum m-aș fi ascuns într-o pădure, într-un vârf de munte sau într-o cabană pe o plajă pustie în care să nu întâlnești pe nimeni. Poți să trăiești și într-un oraș cum este acesta, în pace, solitudine, tihnă și fără să mai citești afișele care te invadează de peste tot. Port niște ochelari de orb și un baston, dar mai întâi mi-am scos scoicile de pe ochi și mi-am smuls lipitorile de pe trup pentru a mă elibera de minciunile tăinuite în mine… morbid și bolnăvicios! Legea fără lege, ordinea fără ordine, moralitatea fără morală, dreptatea fără drept… toate aceste abstracții mi se par o glumă crudă pe seama unei lumi cu adevărat oarbe și dominate de idioți și castrați. Aaa! Dumneata ești adeptul nihilismului, un curent de mult timp depășit, absurdul camusian sau ionescian… pesimismul, anarhismul și doctrinele revoluției permanente, negativismul total! „Déjà vu, mon cher! Încetează!“ Și atunci? De unde și când ai fost ispitit să închizi ochii, dar să vezi prin niște ochelari negri de orb?! Filtrezi lumea, dragul meu! Așa cum unii filtrează apelurile la telefon. Nu-nu! Te contrazic cu vehemență! Trăiesc o pauză, am făcut o oprire, apoi am urcat o treaptă pe o scară de lumină… Sunt popasuri pentru odihnă, respirație adâncă, pace, rugăciune, meditație, faptă, sacrificiu, transfigurare… O să-mi urmez drumul, dar nu cum a fost cel dinainte, nu știu cum va arăta cărarea șerpuitoare din viitor, dar sunt convins că va fi o potecă străjuită de zei, cu o lumină strălucitoare pe care o s-o zăresc de la înălțimea unui munte… Da! Sunt un smintit, un nebun, un paranoic și azi e o zi

pe care o însemn în agendă cu roșu pentru că de mult timp n-am vorbit cu cineva despre mine… Adică Eu… cu Mine…

Chiar dacă nu sunt de acord cu adepții fanatici ai lui Freud și cu psihanaliștii care spun că totul s-ar ascunde în copilărie, trebuie să recunosc că… tatăl meu, înainte de a dispărea, era profesor de istorie și filosofie. Avea o bibliotecă imensă cu zeci, sute și chiar mii de exemplare. Nu mi-a impus să citesc, dar pe la vârsta de 12 ani găseam pe colțul biroului câteva cărți și îmi făcea semn… să le iau și să le răsfoiesc. Și așa a început aventura cunoașterii a „ceea ce rezistă în timpul istoric și în timpul vieții mele". Mama era profesoară de muzică și după-amiază făceam cu ea exerciții la pian și îmi spunea că am un talent deosebit pentru muzică. Mă duceam la școală, dar pentru că aveam o memorie foarte bună, în timp ce profesorii predau, nu trebuia să-mi pierd mult timp să-mi pregătesc lecțiile și să scriu temele. Și uite așa, au trecut anii între cărțile oferite de tatăl meu, muzica predată de mama și în cele din urmă anii petrecuți la Conservator. Tata m-a nenorocit prin cărțile pe care mi le-a dat să le citesc, mama m-a fericit prin universul muzical pe care mi l-a deschis. Istorie și filosofie, filosofie și istorie, dar și Mozart, Beethoven ori Bach…

Am urmat Conservatorul. Profesorii erau mediocri și chiar... Apoi, am făcut parte din mai multe orchestre simfonice și am cântat la Paris, Viena, Berlin și Londra. Am abandonat muzica simfonică și m-am îndreptat spre jazz pe care îl ador, el mă ține în viață și mă trezește la viață, făcându-mă să iubesc încă viața, chiar cu ochelarii negri de orb… Dar totul a fost bine și frumos până când tatăl meu a dispărut! Da-da! Într-o zi a plecat de acasă la facultate și nu s-a mai întors. Era profesor de istorie și filosofie. L-am căutat peste tot și poliția a făcut multe investigații, ani de zile, dar nu au găsit nicio urmă… nici măcar cadavrul ascuns într-o pădure sau eșuat la malul mării… Nu am putut să ținem nici măcar un doliu de câteva zile… O enigmă? Un mister? O taină? Cuvinte fără conținut precum o nucă fără miez sau un strigăt fără noimă! Și atunci… și atunci, după lungi nopți fără somn, m-am întrebat din nou: ce rezistă în timp, timpul meu, al nostru și al celorlalți de-a

lungul timpului fără timp? Am găsit un cuvânt „impermanență“ care mi-a convenit. Adică nimic nu rezistă de-a lungul vremii și totul este în van… Am intrat pentru câteva luni în spitalul de nebuni. Acolo m-am simțit cel mai bine. Râdeam și înjuram! Erau minunați cei cu care împărtășeam viața de fiecare zi, dar în special nopțile… Unii voiau să se ducă acasă, alții își invitau nevestele să se culce în patul lor, însă cel mai vesel era Miki, care zicea că aude mereu soneria unui telefon. Punea mâna la ureche și vorbea cu prietenii, colegii de birou, nevasta, amantele… Despre el știam totul și cineva a început să scrie ce vorbea la telefon. Noi ne tăvăleam de râs și el era fericit că putea să evadeze în felul acesta… După ce am ieșit din spital, au fost diverse evenimente despre care nu vreau să-mi amintesc nimic! Absolut nimic!

…mi-am reluat repetițiile în Orchestra Simfonică a Radioului, îmi dobândisem interesul de a trăi și eram prezent la toate repetițiile. M-am întors din nou la muzica de jazz și am cântat mult timp în diverse concerte din țară și străinătate.

După aceea m-am îmbolnăvit de plămâni și am făcut o operație de toracoplastie, adică mi-au tăiat jumătate din plămânul stâng și uite așa nu am mai putut să cânt la trompetă. În spital am avut mult timp să meditez și am recitit câteva cărți pe care le îndrăgeam și le-am considerându-le necesare „elucidării de sine“. Da! Am uitat căsătoria care a fost un eșec total, apariția lui Olivier de care m-am ocupat foarte mult când era copil și elev, apoi am plecat de acasă… Și iarăși au fost diverse întâmplări despre care nu vreau să-mi amintesc nimic. Dar mă bucur că Olivier m-a căutat și ne-am regăsit și am cântat împreună jazz. Acum refuz să citesc ziarele, să mă uit la televizor, să aflu ce se petrece în lumea întreagă pentru simplul fapt că nu se întâmplă nimic, adică se repetă la nesfârșit același masacru de fiecare zi de când suntem moștenitorii lui Cain, adică ai celui care și-a ucis fratele, pe Abel! Ei! Lasă domne! Te întorci tocmai la ei? Da! Și când Dumnezeu l-a întrebat pe Cain ce știe despre fratele lui, el i-a răspuns: „Sunt eu paznicul fratelui meu?“. Adică o crimă adăpostită cu viclenie în indiferență! De cine?! Dar un amănunt care se uită! Cain nu a fost pedepsit din

dorința Celui de Sus, asta înseamnă că noi toți suntem moștenitorii unui ucigaș și ducem mai departe acest blestem și pedeapsă. Oare trăim într-o prelungită nedreptate și o lipsă de adevăr de când lumea?! Poate de atunci… în privirea celuilalt vezi imediat o agresiune, o respingere?! Dar și un interes, o iubire, o compătimire… Când ai ucis un om este o crimă, dar când ai ucis câteva mii de oameni este un masacru și totuși nimeni nu e vinovat. „Istoria nu are niciun sens, nu duce nicăieri. Este doar o mișcare permanentă“. Cine a zis? O continuă rotire cetrifugă ce se derulează în binomul: „distrugere-regenerare, speranță-distrugere“. Nu ducem nimic până la capăt... O luăm din nou de la început… În fiecare zi o Apocalipsă și o Înviere! Și atunci? De ce să-mi fac probleme? Poate greșesc, poate nu înțeleg nimic din această farsă grotescă… sau poate cu adevărat este o comedie și trebuie să ne amuzăm și să râdem, dar cu o mare doză de inconștiență… Sau poate Marele Inchizitor a avut dreptate când i-a spus lui Isus: „Să nu mai vii și să ne lași liniștiți.“ Nu mai avem nevoie de nimeni și ne vedem în pace de marasmul în care trăim în fiecare zi.

Și acum ce faci? Îl mai aștepți pe tatăl tău? Nu! El este în mine așa cum s-a spus că fiecare trăiește cu tatăl său în el. Și în rest ce faci? Cânt muzică de jazz la pian acompaniat de Olivier. Acum da! Am un pian, mă bucur de iubirea pisicii mele Bill și mă gândesc destul de des la Relli. Cred că nu întâmplător a apărut în viața mea și poate cineva a trimis-o și i-a spus: „Vezi ce faci cu orbul ăla care nu e orb și vede mai bine și mai departe decât mulți alții… poate într-o zi o să te vadă și pe tine“.

*

Deci am trei bucurii pentru care merită să trăiesc: Pisica Bill, muzica de jazz și eventual… Relli. „Bine-bine! Ai putea să fii fericit dacă ai evita și alte situațiii!“

Care? Ia să te aud? „Ai rămas un revoltat!“ Dacă ceva mă nemulțumește, nu pot să tac sau să nu acționez. „Nu mai fi un rebel!“

Nu pot și nu vreau! Fac parte dintr-o „rasă de temerari“ și aș vrea să scriu cu litere de foc pe ușa mea: *Cutezanță*! „Ho-ho! Ce cuvinte mari! Nu mai fi tentat să contrazici!“ Dacă nu sunt de acord… contrazic, dar cu politețe și uneori chiar cu blândețe! „Nu te mai lăsa dominat de sentimente negative și refractare!“ Nu pot să fiu în acord dacă nu cred în intenția, voința și finalitatea celorlalți! Sunt un eretic și nu accept nicio dogmă! „Taci atunci când ceilalți vorbesc!“ Atunci când ceilalți vorbesc și urlă precum șacalii, tac, dar după aceea rostesc ce am de spus și nu urlu alături de lupi! „Iartă!“ Da! Iert, nu aștept să-mi ceară iertare și după aceea chiar pot să uit! „Iubește!“ Ei-ei! Nu pot să iubesc pe oricine, chiar dacă s-a spus: „Iubește și fă ce vrei!“ Cine a rostit cuvintele astea a avut dreptate… dar era dreptatea lui. „Iubește-ți fratele!“ Da! Doar dacă este cu adevărat frate! „Iubește-ți dușmanul!“ A! Nu! În niciun caz! Nu sunt un bun samaritean, dar nu pot să-l urăsc. Îl resping și îl îndepărtez cu mijloace pașnice. Nu pot să iubesc trădătorii, spionii… delatorii sau sicofanții, cum le zicea la Atena sau la Veneția. Nu mai știu! Pe culoarele Palatului Dogilor sunt câteva „guri“ în zid în care se puteau arunca denunțuri. Și dogii se turnau între ei, dar și pe locuitorii Veneției. Delațiunea, turnătoria, denunțul, cârtițele, „les taupes“, „les mouchards“, „les indicateurs“ sunt meserii rentabile și se cunosc de când lumea. Am compus o bucată pentru trompetă care se intitula *Iuda Femeie*. „Iubește-l pe cel care te-a trădat!“ În niciun caz! Nu suport trădarea… nu numai trădare de frate, vânzare de oameni, dar în special de prieten! Așez prietenia mai presus de iubirea unei femei. Și nu am avut parte de adevărați prieteni, doar foarte puțini… „Zâmbește!“ Da! Nu pot să mă hlizesc ca un idiot în fața unui idiot care spune numai idioțenii! „Relaxează-te!“ Da! Stau lungit, respir adânc, fac meditații, încerc să uit de mine. Uneori reușesc, dar de cele mai multe ori rămâne o urmă de încordare sufletească și mentală pe care nu izbutesc să le îndepărtez. „Fă un compliment“. Da! Sunt politicos, vorbesc cu un zâmbet pe față și uneori spun! „Vai! Ce frumoasă sunteți!“. Poate

am zâmbetul dobândit pe scenă, dar… Și nu uit să mulțumesc pentru orice gest gentil. „Ce cuvânt preferi mai presus de orice cuvânt, chiar de cuvântul iubire?“ Cuvântul „candoare“ și nu o să-ți explic de ce! „Fii bun cu ceilalți și în special cu tine“ Da! Ai dreptate! Nu sunt bun cu mine, sunt sever, am un spirit critic devastator, în primul rând cu mine, apoi cu ceilalți, dar cu ceilalți mă stăpânesc. „Joacă-te cu un copil!“. Când am fost în scuarul din apropiere m-am jucat cu un copil care a venit spre mine. Și chiar am făcut câțiva pași de dans. Să-ți spun un secret: iubesc mult copiii și animalele și uneori… nu oamenii, așa, în general, ci un om, un bătrân, un bărbat frumos care merge frumos, o femeie elegantă cu o privire distinsă… privirea și ochii sunt foarte importanți pentru mine… Și încă un secret! Ție îți pot mărturisi! Acum câteva luni m-am dus în cimitirul Père-Lachaise. Am mers de-a lungul aleilor și deodată, ce idee mi-a venit? Să mă opresc în fața cavourilor, să îi salut pe cei morți, să duc mâna la tâmplă și să fac o plecăciune, dar am uitat să iau trompeta și să cânt pentru ei. Un gardian mă urmărea, simțea că se petrece ceva bizar cu mine. Dar i-am salutat pe cei dispăruți și asta mi-a provocat multă plăcere și bucurie, ca și cum ei mi-ar fi răspuns! Da-da! Parcă am auzit un glas spunându-mi: „Rămâi cu bine și nu uita să trăiești frumos!“ De atunci am început să iubesc tăcerea, liniștea, nerostirea nerostitului grăit în tăcere. „Dar ai uitat să privești un arbore sau o floare? Tu care faci pe orbul“. Nu! Nu! Atunci când văd o floare sau un arbore îmi trag ochelarii pe nas și privesc și respir și miros. Nu am uitat nici plajele pe care am stat întins la soare. Lumina Greciei însorită de zei! „J’aime le soleil, la nudité et la lumière“. Stâncile în formă de femei alungite pe care le-am văzut la insula Hydra. Nu am uitat mările și lacurile în care am înotat. Pluteam fără să mă mișc în Marea Moartă… care nu e moartă. Înot foarte bine și aproape că „exist în apă“ care este un mediu preferat! „Fă-ți un cadou!“ Da! Iar ai dreptate! Dar nu am această deprindere! Am fost toată viața un om pe care nu l-au interesat banii. Eram de acord cu ce îmi

dădeau impresarii. Nu mă târguiam ca la piață! Ce mă ține în picioare este încrederea în mine, în puterile mele. În spirit sunt milionar, dar în realitatea asta de *merde* sunt tentat în special să cumpăr un lucru util, poate m-am contaminat de societatea utilitaristă bazată pe spiritul de consum și comercial. „Hei! Acum că am ajuns la sfârșitul discuției noastre, vreau să-ți pun o întrebare esențială. Dorești să te retragi din viața activă pentru că totul ți se pare farsă, ipocrizie, iluzie, utopie, carnaval… Nu ducem nimic la bun sfârșit, zici tu… Porți ochelari de orb și baston alb. Nu ești nici pesimist, nici optimist, ești partizanul lucidității și raționalității… Și atunci cum vine chestia asta? Adică vrei să fii un rebel și te consideri că faci parte dintr-o «rasă de temerari», iar pe de altă parte te retragi din viața activă și te mulțumești să privești spectacolul străzii și al vieții? Ori ești un luptător, ori te retragi într-o chilie sau îți păstrezi ochelarii de orb! Nu cumva nu trăiești o schizofrenie lucidă, cum pretinzi tu, ci o schizofrenie efectivă și maladivă?“

Da! Te-am ascultat cu atenție… Aparent ai dreptate. Nu poți să fii revoltat și în același timp… detașat! Ce coincide se opune sau mai exact ce se opune coincide. *Coincidentia oppositorum*. Poate este firea mea… destinul meu… Mereu în conflict, în contradicție, în paradox, de fapt nu cumva este imposibil să ieșim din această dispută cu noi și cu lumea? Depinde cât de lucizi suntem și cât vrem să ne înțelegem pe noi și lumea în care trăim… Altceva nu am să-ți spun…

„În concluzie, nu ai căzut la examen, dar ai mari lipsuri și nu uita! «Iubește și fă ce vrei». Dar mai întâi iubește, deși am impresia că ai uitat să… iubești. Și încă ceva: «Nu m-ai fi căutat dacă nu m-ai fi găsit». Ai fost un om mort, faci pe mortul, dar ești mai viu decât oricine ar crede că este viu! N-ai scăpat de mine! Mai am câteva întrebări să-ți pun!“

Dar tu cine ești? Cine ești și cum ai îndrăznit să-mi pui atâtea întrebări indiscrete și chiar insolente?! Ai auzit?

„Da, dar mai întâi nu mă privi cu atâta insistență și în special nu te uita la picioarele mele și la genunchi care sunt puțin dezgoliți! Te-ai declarat orb și ar fi necesară puțină discreție și decență…“

Ei! Distinsă doamnă, dacă o să asiști la un concert de jazz în care o să cânt la pian, o să închizi ochii și o să te transpui până într-acolo încă o să juisezi de plăcere. Dacă o să mă auzi cântând un Count Basie sau o melodie de-a lui Duke Ellington, nu o să mai ai acest aer inchizitorial! Auzi ce îți spun? Dacă m-ai fi auzit interpretând la trompetă *Bucket Blues*, piesă compusă de regele absolut, Louis Armstrong, atunci mi-ai fi sărit de gât și mi-ai fi umplut gura cu o sărutare nesfârșită și în plus ai fi auzit în spatele tău un șobolan care ar fi plesnit de râs! Bucurie și plăcere. Ei-ei! Distinsă doamnă! Și în special fermecătoare *madame*! Nu știi ce înseamnă să asculți un concert în care se interpretează *Boogie Woogie*! Un individ s-a aplecat pe balcon cuprins de extaz încât a căzut pe băncile de la parter. L-am văzut! Am fost martor! Nimeni nu moare trist când ascultă muzică de jazz, fiin'că și țărâna este veselă și dansează sub tălpile noastre. Ei! *Boogie Woogie* strigă de-a lungul și de-a latul și suflă tristețea și amână suferința în colțurile unde și cangurii le pot auzi. Și dansezi! Te salți din scaun, îți miști fesele rotunde, începi să-ți învârți pulpele și torsul, țâțele îți tremură, sfârcurile sânilor sunt întărite și pe figura ta se așterne un imens zâmbet cu o plăcere de orgasm, nu numai intelectual, ci și senzual, de care se molipsesc și peștii din acvariul învecinat!

„Ei-ei! Distinse domn și jazz-man! Toate bune și frumoase! Păi cum stăm cu afirmația pe care ai făcut-o că nu te mai interesează adevărul? Nici cel puțin așa, un adevăr mic și pitic și chircit? Cum stăm cu chestia asta, stimate domn?“

Păi, e foarte simplu, fericită doamnă, dacă ai încetat să dansezi și să-ți rotești fesele în fața mea și vrei să mă asculți. „Suspendarea judecății“.

„A! Vrei să spui «să nu gândești și să nu judeci?»“

Te rog să mă lași să vorbesc și să nu te grăbești. Șterge-ți sudoarea de pe față, strânge fusta care s-a ridicat până peste pulpe, căci se văd chiloții… și ascultă-mă! Suspendarea judecății nu înseamnă să nu gândești sau să fii un idiot declarat, înseamnă să nu judeci prin antiteze, atât lucrurile sensibile, de suflet, de carne, cât și lucrurile inteligibile, adică de minte. Refuzul de a accepta sau de a respinge un lucru. Dacă judeci, înseamnă că ești obligat să accepți sau să respingi un fapt, un om, și asta elimină seninătatea, liniștea, pacea sufletească! M-ai auzit dumneata?! „Dacă am înțeles eu bine, domnule jazz-man și filosof, dumneata crezi că nu este nicio diferență între agresor și agresat, între victimă și călău, între ucis și ucigaș? Toți sunt de-a valma și atunci ai dobândit mult râvnita netulburare? Am înțeles eu bine?“

Nu-nu! Nici vorbă! Oprirea aprobării sau a negării înseamnă numai un popas al cugetării. Nu afirmi ceva și nu negi pentru simplul fapt al „temeiniciei egale a lucrurilor cercetate“. Păstrarea măsurii, a echilibrului, a grabei de a da un verdict. Suspendarea judecății este întemeiată pe cel care judecă… obiectul judecății și cele două împreună! „Mai simplu! Îmi scrântești mintea! Mai bine cântă la trompetă sau la pian. Nu mai filosofa atâta!“

Dacă ai pronunțat cuvântul ăsta, îmi amintești de cineva care a spus: „Nimeni nu e vinovat intenționat“. Abia când ai cumpănit totul cu egală măsură, numai după aceea poți să afirmi cine este ucigașul și cine a fost ucis, dar atunci ai intrat în starea de judecată, a neliniștii și a îndoielii… Și uneori descoperi că victima devine agresor și invers! N-ai spus tu că: „L’esprit de la vérité et non négociable consistant á dire ce qui est vrai et ce qui est faux en ce monde, lequel est une falsification générale et une illusion du néant.“

„Da! Sunt cuvintele mele! Recunosc, stimate jazz-man“.

Atunci credeam că se poate găsi un remediu la tenebrele și enigmele pe care le trăim. Dar acum m-am lecuit.

„Vrei să fii mai scurt, stimate domn! Care este soluția?“

Nu există nicio soluție! Ori suspendarea judecății și netulburarea, imparțialitatea, pacea, solitudinea, tihna, ori… gândirea și judecarea unei situații, a unui om și implicarea în frământare și suferință…

„Ei! Dar văd că dumneata gândești profund! Înseamnă că nu ești un bun pianist de jazz. Nu se poate să faci și una și alta!“

Aveți parțial dreptate, dragă și frumoasă doamnă! Cineva m-a nenorocit dându-mi câteva cărți să le citesc, altcineva m-a făcut fericit că m-a așezat la pian și mi-a repetat de sute de ori cum să ating o clapă. *La touche! La touche!* striga mama cu vehemență. Eu nu am ieșit zdravăn din acest paradox, sunt un smintit, un nebun, și de aceea am hotărât să uit totul și să mă declar un orb care vede când… vrea el să vadă…

„Bine-bine, stimate și dragă domnule jazz-man ! Încă un cuvânt! Cum poți să-ți justifici prezența la manifestația din fața Le Théâtre de la Ville?“

Acolo am picat din întâmplare, dar recunosc că nu am spus Da, ci mai curând Nu. De mult timp am luat decizia să abandonez orice poziție, însă asta nu înseamnă indiferență, ci doar o repliere pentru a vedea mai clar lucrurile sau cum se spunea în urmă cu câțiva ani „un martor tăcut și angajat“. Am trăit mereu în conflict cu mine. Am fost și sunt un om sfâșiat de contradicții! Supunere, acceptare, resemnare și în același timp rebel, anarhic, iconoclast și în special un contestatar.

„Nu m-ai convins! Îmi pare rău!“

Dar nu poți să contești că vrând să ies din această schizofrenie lucidă am reușit să-mi uit trecutul și să joc rolul unui orb care totuși… vede.

„Da! Aici nu te pot contrazice.“

Dar dumneata cine ești, frumoasă doamnă? Abia acum îți văd chipul. Parcă semeni cu Relli? Mi-a trimis o fotografie și poate eu am vorbit cu ea, chiar dacă se află la câteva mii de kilometri? Ei! Ai un chip fermecător și un corp care știe să danseze în ritmul

muzicii de jazz. Este esențial! Data viitoare o să-ți cânt un blues sau un maxixe, un cântec pe care îl poți auzi în Harlem în interpretarea unei orchestre de swing. Dar acum nu vreau să pleci, aș dori să facem dragoste. Te rog să-ți scoți rochia de pe tine, chiloții, sutienul… Așa! Ești superbă! O să te sărut peste tot, în cele mai intime părți ale trupului și o să te pătrund cu bucuria celui care crede că poate numai iubirea trupească și carnală este adevărată și merită să trăim pentru ea…

*

Azi mi-a telefonat Valter… De mult timp nu am mai avut nicio veste de la el. M-a invitat să cânt într-o formație de jazz „cu totul specială". Mi-a explicat cum stăteau lucrurile. Într-o sală de expoziție din Place des Victoires va expune pictorul Jean Dolande care este un artist original. Expoziția este intitulată: *Le chemin de chiottes* și în ea expune tablouri-obiecte cu diverse teme: „Génocide, Terrorisme, Famine, Trafic d'organes, Drogues, Pédophilie, Pollution". Ideea mi-a plăcut și imediat am fost de acord, dar am vrut să știu ce avem noi de făcut și ce rol va juca muzica de jazz. După expoziție suntem invitați să cântăm într-un bar din apropiere, apoi ieșim în Place des Victoires și cântăm pentru trecători și locuitorii din zonă, care vor ieși la ferestrele ce se vor lumina în toată piața, însă o să cântăm și pentru plăcerea noastră. „O să vezi ce multă lume o să fie și ce succes o să avem!" Ideea mi s-a părut originală, dar i-am spus că eu nu mai cânt la trompetă, ci doar la pian. „Hei! Bătrâne! Ce, asta e o problemă?! Îl cărăm noi și dacă nu, găsim o cămilă să-l transporte". I-am spus că o să-l invit și pe fiul meu, Olivier, care cântă la chitară, iar Valter a adăugat să-l chem și pe Beni…

Zis și făcut! A urmat să mă anunțe când o să facem câteva repetiții și când va avea loc *Expoziția-concert*.

Azi o să-i telefonez lui Beni. Să văd ce o să zică ticălosul de Beni când o să-l invit la concertul propus de Valter! El! Îngâmfatul și megalomanul să fie invitat tocmai de mine, ăla, un etern elev, care se ocupă de toate, numai de muzică mai puțin. Ei! Am și eu o satisfacție, dar trebuie să mă amuz fără ranchiună sau resentimente. Să nu uit să-i telefonez lui Olivier. Cred că ar fi prima lui ieșire în public.

*

Azi-noapte… am visat…

Bătrâne! Tu îți dai seama ce faci în fiecare zi când îți termini orele de exercițiu la pian și asculți discurile și CD-urile de jazz?! Ei! Ia spune și mărturisește! Notezi tot ce îți trece prin capul ăsta bezmetic și turmentat! Bravo, domnule pianist! Păi cum vine chestia asta? Este un jurnal și tu scrii tot ce trăiești, chiar dacă trăiești anapoda și chiar demențial! Noroc că nimeni nu poate citi aberațiile pe care le așterni pe… hârtie. Sau poate ai pretenția și îndrăzneala că scrii un roman și în plus crezi că ești scriitor! Un romancier! Hai! Lasă-te de glumele astea și poate o să înțelegi că îți pierzi timpul degeaba și nimeni nu o să-ți dea nimic de… pomană și nimeni nu o să-l citească! Nu este suficient că taică-tu te-a nenorocit cu cărțile pe care ți le-a dat să le citești și tu… ai făcut marea prostie să le citești! Hai! Încetează! Acum vrei să te ridici la rangul de scriitor, adică mai precis: „jazz-man-scriitor-și-filosof". Ai umor! Tot e bine! Sunt tentat să izbucnesc într-un hohot de râs! Unde ai auzit tu că a existat un asemenea specimen?! Nu consideri că este prea mult și peste puterile tale și te faci de râs chiar în fața ta?! Să nu afle nimeni că te compromiți definitiv și nu o să mai ai curajul nici să ieși din casă. Ești „o-struțo-cămilă-plus-o-girafă" care cântă jazz la pian… Atâta tot și cu asta… Basta! Caramba! O să vedem noi până unde urcă aroganța și megalomania ta! Ce titlu ai vrea să așezi pe prima pagină a acestor scrieri? Poți să-mi răspunzi? Păi-păi! Nu m-am gândit,

dar dacă m-aș gândi aș îndrăzni să spun: *Însemnările unui cântăreț de jazz ratat*. Nu! Nu e bine! Șterge cuvântul „ratat“ că poartă ghinion și nu sună bine. Poate: *Însemnările unui cântăreț de jazz nebun*. Nu-nu! Șterge „nebun“. Oamenii au nevoie de un om care a reușit, de un erou, un superman, o vedetă, un star, nu de cineva care a eșuat în toate domeniile sau este nebun… Cred că cel mai bun titlu ar fi: *Jurnalul unui cântăreț de jazz*. Da! Excelent!

Ei! Ne-am luat din nou cu vorba! Ai zis : „Azi noapte am visat“. Da-da! Revin! Am visat că fusesem invitat la un party de prieteni, cântăreți de jazz. Și după ce am mâncat, am băut… am băut destul de mult… am constatat că mașina în care erau instrumentele muzicale s-a rătăcit sau va întârzia. Cineva a pus muzică de dans. Nimeni nu s-a împotrivit. Deci! Am început cu toții să dansăm într-un ritm frenetic și, în plus, m-am văzut prins în iureșul și entuziasmul celorlalți. Am simțit că trupul, nervii și sentimentele și-au amintit de perioada în care eram student și îmi petreceam nopțile în cluburi dansând până în zori. Acum am intrat imediat în ritm strigând de plăcere, am schimbat partenerele, și până la urmă…m-am așezat într-un fotoliu, obosit și transpirat. Senzație de plăcere, bucurie și euforie! Beție lucidă! Uitasem de tot și de toate și în special uitasem de mine pentru simplu fapt că trupul vorbise și se exteriorizase în ritmul nebunesc al dansului. Bravo! Deci realizasem ce mi-am propus de mult timp: „abolirea gândirii și a judecății“. Vid în cap, iar trupul fusese prins într-o senzație de euforie și entuziasm vital. Conștiința și luciditatea fuseseră suspendate, iar carnea și nervii luaseră locul celui care îmi dirija comportamentul… După un timp, în care savuram în tăcere bucuria și extazul, rar trăite de mine, s-a așezat pe un fotoliu alăturat o tânără și a intrat în vorbă cu mine. Parcă era aceeași tânără pe care o întâlnisem cândva și cu care făcusem dragoste. O vedeam dar eu eram mereu în acea „stare secundă“ a evadării în fericire. Mi-a spus că m-a urmărit în timp de dansam și a fost impresionată și contaminată de bucuria expresiei și a trupului meu. Nu am comentat și mă uitam la ea, dar parcă o vedeam printr-o

perdea de fum… După un timp, am auzit că a rostit câteva cuvinte. Avea un glas plăcut și sincer: „Sunteți un om inspirat!“ a zis ea. „Cum adică?!“, am îndrăznit eu s-o întreb, parcă trezit de această constatare neobișnuită. „Expresia pe o care o aveți… În zâmbet și în privire e ascuns un sâmbure de lumină și extaz pe care numai oamenii aleși și inspirați îl au… Și încă ceva ce nu are legătură cu trupul care se mișca armonic și parcă însingurat. Sunteți un om ocrotit de providență, dar… singurul dușman pe care îl aveți sunteți dumneavoastră înșivă!“.

Am privit-o intens în ochi și i-am spus: „Ascultă domnișoară! Cred că ești Pithia din Delphi sau o voce, un oracol, o ghicitoare, un medium… Spune-mi, cine ești în realitate?“

Pentru că nu mi-a răspuns, am întins mâna și am privit-o îndelung în ochi și ea se uita la mine intens… Și ca întotdeauna în timpul visului, atunci când crezi că o să ai o dezlegare a misterului, tânăra a dispărut din fața mea și eu am ieșit din vis și am intrat în lumea aceasta…

Tulburat! Răvășit! Amețit! Respiram adânc și repetam cuvintele ei care mi se păreau incredibile și… încercam să sper la o ultimă explicație.

Pisica Bill a simțit că m-am trezit și nu mai pot să adorm. A venit lângă mine, a făcut câteva rotocoale pe lângă pernă, și-a găsit un loc bun, a început să toarcă și eu am adormit în curând…

Important este că o lungă perioadă nu am mai avut coșmaruri și am „trăit un vis divin“ propunându-mi să nu-l uit și chiar să repet cuvintele acelei fete pe care din prudență nu mai vreau să le reproduc pentru a nu le înlătura farmecul și a nu le provoca dispariția…

*

Am găsit în cutia poștală mai multe scrisori de la Relli. Nu știu ce să cred despre fata asta! Trăiește o iluzie sau m-a iubit și mă iubește cu adevărat de-o viață? Vrea să vină la Paris să mă vadă,

să mă îmbrățișeze, să trăim împreună câteva zile și nopți la un hotel și să ne plimbăm pe Champs Elysées. Nu știu unde locuiește, de fiecare dată când rostește numele țării și al orașului în care trăiește simt o scurtă amnezie, de parcă aș întrerupe un fir electric între neuroni și apoi discuția revine la normal. Deci „amnezia voită“ funcționează, adică uit ce… vreau să uit. Dar de ce? De mai mult timp fac „colecții de cuvinte“, așa cum unii fac colecții de timbre sau de cutii de chibrituri. De câteva zile repet la nesfârșit cuvintele „halucinant, haos, năucitor, ineluctabil și stupefiant“. Poate că eu trăiesc într-o stare halucinantă vecină cu haosul. Sau pur și simplu o… aiureală! Când mă trezesc în plină noapte și nu mai pot să adorm, în loc să iau un somnifer, repet cuvintele… Bill, care doarme pe perna mea, se trezește și mă privește de parcă m-ar întreba: „Ce se petrece cu tine și ce reprezintă cuvintele astea?“. Eu îl mângâi pe cap, apoi pe corp, el își așează capul pe pernă și adormim amândoi…

Dar Relli… nu-mi dă pace și „tulburarea“ despre care am vorbit și-a făcut apariția. Credeam că nimic nu mă poate neliniști și cu atât mai puțin o… femeie. Iată ce scrie în ultima epistolă trimisă prin poștă:

„N-am crezut niciodată în iubirea ta. Mă întreb de ce se întâmplă acum, atât de târziu și de anapoda? Și tu și eu suntem niște oameni anapoda și smintiți! Nu pot să-mi explic! Nu pot să înțeleg! N-ar fi trebuit să fie așa! N-ar fi trebuit să rămâi atâta timp în sufletul meu! Nu avem nicio șansă, decât a dorului, a lipsei, a nevoii de compensație a golului. Ele gravitează într-un vertij, creează în jurul lor un vid. Și totuși vor să trăiască? De ce? Pentru ce și pentru cine? Legea absurdului are și ea limita ei! Dar cum și tu și eu suntem niște oameni absurzi, nicio limită nu există! Te iubesc fără nicio speranță și finalitate! Uneori este obositor să nu poți strânge în brațe ființa iubită, să nu o poți vedea înainte de culcare, să nu o poți îmbrățișa când nu ți-e bine, să nu te alinte și să nu îi simți căldura liniștitoare… Aș vrea să-ți cuprind trupul în

brațe, să-mi amintesc pielea ta mătăsoasă, să te mângâi, să te miros, să-mi deschizi picioarele, să-ți simt trupul puternic rostogolit peste mine, să mă pătrunzi și să juisăm împreună într-un strigăt comun de bucurie și extaz..."

Ei?! Ce să zici și ce să gândești?! Stupefiant! „Une illusion du néant", chiar dacă ea există într-o realitate și țipătul ei de bucurie ajunge până la mine…

Dacă o să mă trezesc în plină noapte, cum se întâmplă de obicei pe la ora trei, o să repet cuvântul: „stupefiant" și o să încerc să adorm…

*

Iată, după atâtea vești bune, azi am avut o cădere sufletească inexplicabilă. Buff! Cât mai jos și iarăși gândul sinuciderii și al alienării au apărut în toată splendoarea lor. Înainte, când mă bărbieream și mă vedeam în oglindă, îmi spuneam: „Să nu te sinucizi și să nu înnebunești". Acum au revenit… Poate vreau să fac prea multe lucruri și nu fac nimic bun… Mă irosesc fără rost și ar trebui să rămân numai într-un singur domeniu: MUZICA DE JAZZ. Dar acum nu știu cum să scap din această încercuire și asalt sufletesc care îmi dau târcoale și îmi încolăcesc ca un șarpe sufletul și mintea. Mă simt paralizat. Sunt tentat să mă lungesc în pat, să închid ochii și să uit de mine… Iată! Am vrut să-mi uit trecutul, amintirile, acum vreau să uit chiar de mine ca ființă vie… sau poate ceva a murit în mine de mult timp și nu pot recunoaște pentru că nu am o cunoaștere exactă a existenței mele și nici… a morții mele. Nu știu când și de ce am murit… fiind totuși în viață…

Am lăsat apa să curgă în cadă și mi-am propus să fac o baie. Îmi place apa, mă simt ca în lichidul amniotic al nașterii și parcă mă ajută să-mi recâștig puterile și să intru în viață. Nu aș putea să mă sinucid înecându-mă. Este prea puțină apă și încercarea mea ar fi stupidă. Marat a murit în baie, dar a fost asasinat de tânăra

Charlotte Corday… Eu sunt singur, doar cu pisica Bill care a intrat în baie să vadă ce se întâmplă cu mine. Am asigurat-o că totul este OK, apoi a ieșit liniștită și cred că s-a dus în colțul în care i-am pus mâncarea de fiecare zi.

Am fost mereu interesat și chiar fascinat de URÂT și RĂU. În spitalul în care am fost internat, înainte și după ce am fost operat de plămâni, întâlneam pe holuri, în sala de mese și chiar pe culoare o femeie care era urâtă, desfigurată de natură, și de fiecare dată când o vedeam avem tentația să mă uit nepermis de mult și insistent la ea. A observat și m-am jenat, dar eu am continuat să fiu magnetizat și chiar hipnotizat de chipul ei fără chip omenesc. Silueta era mult adusă din spate, o cocoașă ce mă trimitea cu gândul la Quasimodo… iar fața era nu ca a unei mumii, ci avea ceva inuman, diavolesc, în special ochii cu o fixitate stranie… Nasul pornea acvilin, apoi se ridica în sus, ceea ce îi dădea un aer de saltimbanc, o marionetă vie, o apariție grotescă care se mișca și chiar vorbea. Într-o zi mi-a adresat câteva cuvinte, cred că m-a întrebat de ce mă uit cu atâta insistentă la ea, dar eu nu am reușit să scot niciun cuvânt și am plecat bulversat de lipsa mea de reacție…

Femeia aceea îmi revine cu persistență și insistență în gânduri, așa cum un fluture ar trece prin fața mea sau o molie mi-ar da târcoale pentru a mă devora ca pe un pulover învechit de vreme…

Nu o să spun nimic despre femeia pe care am văzut-o într-un autobuz… o femeie în vârstă, puțin aplecată de spate, cu toată fața tatuată. La început am crezut că s-a murdărit pe obraji și pe frunte din cauza machiajului, apoi am remarcat că era tatuată pe toată fața. Oamenii din jurul ei o remarcaseră și din decență își întorseseră privirile… Fără comentarii!

Un caz similar este Beni. Revine mereu în amintirile mele… fără amintiri. Și nu știu de ce. De ce cred că Beni este un om rău? De fiecare dată când îl întâlneam aveam senzația că îmi transmite o energie negativă, care mă făcea imediat să intru în alertă și să mă apăr de ceva inexplicabil. În al doilea rând, avea un aer sigur pe el,

arogant și chiar sfidător și cinic, de parcă toți erau niște idioți și numai el știa ce înseamnă muzica de jazz.

Nu cred că Binele sau Răul se pot separa cu un cuțit și tăia în bucăți rotunde ca un salam, dar cred că sunt unii oameni care au în ei ceva malefic, diavolesc, satanic și își acoperă chipul cu un surâs binevoitor, amuzat și chiar plăcut, dar, dincolo de cortina aparentă, emană și transmit o forță și o energie negativă, paralizantă, distrugătoare și…

Apa din cadă s-a răcit. Nu am nicio speranță că în baie va intra o femeie precum a fost Charlotte Corday, să-mi pună capăt zilelor, așa că ar trebui să ies din cadă. În timp ce mă ștergeam cu prosopul, mi-au apărut în față două imagini pe care le-am văzut ieri în metrou.

Lăsasem acasă ochelarii de orb, sau mai exact îi uitasem pe măsuța din hol. Stăteam pe un scaun, nu puteam să închid ochii și priveam în jurul meu spectacolul uman care mă atrăgea involuntar. În fața mea era o femeie cu un cățel în brațe. Nimic special. Cățelul era un caniș cu părul alb, stufos, mare și creț până la sprâncene. Stăpâna îl ținea în brațe. Și ea avea părul alb, stufos și cârlionțat de parcă ar fi vrut să imite cățelul. Și deodată mi-a apărut un gând hilar: „Cine ține pe cine în brațe? Cățelul pe femeie sau femeia pe câine?“. Am reușit să nu izbucnesc în râs, tușind de mai multe ori și smulgându-mi privirea de la ei.

Nu puteam să călătoresc liniștit și mai aveam câteva stații până unde urma să cobor… În fața mea era un bărbat de vârstă mijlocie, al cărui păr bogat atârna până aproape de umeri. Am înțeles că este un gay și nu am simțit ostilitate pentru că… nimeni nu e perfect. Dar, din când în când, făcea un gest prin care își îndepărta părul cu mâna, apoi își clătina capul într-o parte și alta și la urmă mă privea în ochi. Credea sau spera că și eu sunt gay și asta mi-a provocat un imens hohot de râs interior, nu pentru confuzie, dar din cauza gestului perfect împrumutat de la femei și pe care îl executa cu abilitate, eleganță, gingășie și dezinvoltură… Nu am reușit să mai asist

la această scenă, nu am izbutit să închid ochii, am căutat instinctiv în buzunare ochelarii de orb, nu i-am găsit, m-am ridicat din scaun și am coborât la prima stație. Eram departe de unde intenționam să cobor, dar am respirat ușurat și mi-am alungat surâsul de pe chip. Am devenit și eu un om normal în toată anormalitatea-normală în care trăiesc și am așteptat un alt metrou. Și cum să fii trist în această lume plină de umor? Nimic… dar nimic nu mai este tragic! Și cum să nu râzi de acest spectacol minunat și involuntar al străzii și al metroului?!

Ei! Acum să agăț prosopul în cuierul din baie, să-mi pun un halat, să intru în cameră și să fac câteva exerciții la pian. Mi-am recâștigat buna dispoziție pe care trebuie să o am zilnic și nu-mi rămâne decât să-mi amintesc de Miles Davis, Charlie Parker, Stan Getz, Mike Garson, Gayle Moran și Patrick Artero…

*

Trebuie să trec în colecția de cuvinte pe care să le repet la infinit: Jazz-man. Eu sunt un jazz-man și nimic altceva! Nu trebuie să gândesc decât că sunt un jazz-man și trăiesc în muzică „l'émotion á fleur de peau, l'énergie et la générosité". Și pot să adaug Show-man, mai ales că trăim într-o „société du spectacle" în *reality-show*. Dar *reality* reprezintă și adevăr, realism, veridicitate, autenticitate… Iar ai început să… *déconner*! Iar ai început să spui prostii, absurdități, stupizenii, adică să te gândești la altceva decât la muzică! Rămâi, domnule, potolit și încetează să mai ieși din sonoritățile pianului…

Să nu uit ritmurile: blues, funk, soul și să-mi amintesc de Grappelli, Chick Corea și percuționistul Christian Vander, care a format un cvartet și un club în amintirea lui Coltrane: „un oratorio extraterrestre".

Azi am făcut câteva exerciții la pian timp de aproape două ore. Nici nu știu când a trecut. Nu mi-am pierdut dexteritatea degetelor,

a ritmului, a improvizației pentru că acolo mă verific dacă mai știu să cânt jazz la pian și trăiesc o detașare apropiată de extaz.

*

Azi am primit… Iarăși „azi“ de care nu mă pot elibera … Am primit o scrisoare prin poștă de la Relli care avea un moto: „Tu vois mon derrière dans la glace? – Oui. – Tu les trouves jolies, mes fesses? – Oui, très“ (*Le Mépris,* de Jean-Luc Godard).

Să citesc mai departe scrisoarea…

„Am zburat alături de tine… Nu pot să-mi explic. Nu pot să înțeleg. Nu am simțit niciodată că mă desprind de la suprafața pământului și acolo mă unesc cu tine, iar trupul a început să-mi vibreze și să își piardă conturul într-un extaz spiritual și sexual. Înălțarea, plutirea și unirea cu tine în aer, în eter, într-un loc în care trupurile noastre au dispărut, rămânând numai extazul, plăcerea, tremurul, vibrația, pierderea și contopirea cu tine. Un punct incandescent de lumină în aer, reverberând impulsuri luminoase… Înțelegi? Te întreb încă odată! Înțelegi? Nu! Relația dintre noi nu aparține înțelegerii și rațiunii. Un mister care nu se poate dezlega pentru că este «l'indicible, inégalable et inébranlable». Este nerostitul și negrăitul care face să existe relația dintre noi. «Le vrai problème, ce ne sera pas de raconter, ce sera d'être entendu». Și noi, în sfârșit, ne auzim și ne iubim. Dar să revin… Am spus că am zburat către tine… Probabil că au fost câteva secunde, dar am simțit mai multe senzații în intensitatea lor pătimașă, arzătoare și asurzitoare în liniștea lor deplină. O cascadă care se prăvălea nu în jos, ci în sus, spre cer, sfidând toate legile gravitației. Te îmbrățișez pentru că numai cu tine se poate întâmpla totul… și numai cu tine trăiesc în gând clipă de clipă“.

În plic era și o pagină datată într-o altă zi.

„S-a vorbit de multe ori despre «eros, philia, agapé, sophia» și uneori s-a abuzat de aceste noțiuni. Nu înțeleg de ce în descrierile erotice, nu mă refer la cele pornografice, s-a uitat sărutul?! Îmi

place să fiu sărutată pe gât, pe ceafă și în special pe ureche. Acolo parcă se ascunde o scoică ce ar imita sexul, cu un ecou profund ce traversează întreg trupul până la vârful picioarelor. Se uită lobul urechii, acel mic clopoțel asemănător cu un mic clitoris, care are darul să sune începerea unui voiaj inițiatic. S-au uitat mângâierile nu numai preliminare, dar și în timpul iubirii. S-a uitat mirosul pe care îl simți când îți treci nările peste trupul dezgolit și simți o diferență a parfumurilor diferitelor părți ale trupului… dar și al transpirației. Brațele au un parfum diferit de al gâtului, al pulpelor sau al gleznelor! Există un miros al singurătății, al angoasei, al durerii sufletești, al suferinței fizice și al spermei, dar și parfumul ce îl emanăm în timpul acuplării… Și să nu uit sărutul pe buze, acel mic sărut pe gura ce rămâne întredeschisă și așteaptă împreunarea gurii și a limbii. Nu sunt o pudică sau ipocrită și nu pot să neg că mi-ar plăcea să-mi săruți sexul și să-ți simt limba trecând peste clitorisul excitat. Dar este numai un detaliu dintr-un buchet de flori pe care îl aștept să fie culcat peste trupurile noastre… Îți amintești că am trăit toate aceste senzații împreună… toate aceste clipe? Uneori, când sunt singură acasă… Iartă-mă că sunt atât de lipsită de pudoare să-ți povestesc… când stau în pat și mă gândesc intens la tine… mă masturbez și juisez de câteva ori imaginându-mi că fac dragoste cu tine …

Aș vreau să vin la tine și tu să mă aștepți la aeroport. O să port o pălărie și tu o să ai un jurnal în mâna dreaptă. Glumesc! O să ne recunoaștem imediat pentru că eu nu m-am schimbat și nici tu, chiar dacă au trecut mulți ani…“

*

…cum pot să nu mai dorm pentru a evita visele?! Este oare posibil? Am vrut să-mi uit tot trecutul, să adopt poziția de orb, dar stă oare în voința și puterea mea de să fiu „intenționat insomniac“? În somn mor și altcineva, un străin, îmi locuiește trupul. Un străin care îmi este cu desăvârșire străin pentru că duce altă viață decât a mea. Adică… poate este un gladiator, un sportiv, un om care

merge mult și este neobosit. Aud în mine două voci: Prima voce: „Le monde est un endroit incompréhensible“. Cealaltă voce răspunde în altă limbă: „Atunci de ce vrei să înțelegi ceva?“ Prima voce: „Cum pot să deosebesc minciuna de adevăr?“ A doua voce: „De ce ești preocupat de această problemă? Lasă pe alții să-și frământe creierii pentru a găsi o soluție“. Prima voce: „Ce este adevărul? a întrebat Pilat din Pont“. A doua voce: „Și tu vrei un răspuns?! Ești stupid!“ Prima voce: „Și dacă ar fi să-ți răspund… Nu este nicio deosebire! L'ultime vérité de l'homme, c'est qu'il se contredit sans cesse. Nu se poate să ieși din paradoxul cunoașterii“ A doua voce: „Și atunci care este soluția?!“ Prima voce: „Nu există nicio soluție, nicio scăpare, nici chiar în somnul tău care nu este somn, ci doar un conflict cu tine însuți! Ai auzit, caraghiosule?! «Ferme ta gueule» și nu uita să faci câteva improvizații după Billie Holiday, *Billie's Blues*, melodia ei preferată, sau Nat King Cole ori Ella Fitzgerald…“

Mă trezesc cu greutate, ies din somn ca dintr-o apă mocirloasă și cu trupul obosit, capul în vertij, mușchii picioarelor și ai brațelor încordați de parcă aș fi depus o muncă sisifică toată noaptea. Ce ar fi dacă mi-aș imagina un „Sisif fericit“? Un om care împinge toată viața un bolovan, și când ajunge în vârful muntelui bolovanul alunecă la vale, iar el reia efortul urcării muntelui?! Și este totuși fericit pentru că a înțeles că strădania lui nu are niciun înțeles și niciun sens… ori sensul nonsensului…

Mă sperie faptul că nici prezența pisicii Bill nu mă mai ocrotește de nopțile negre și chinuitoare în care cobor. Aș vrea să rămân în picioare sau să stau într-un fotoliu și să nu adorm. Dar cum ar fi posibilă o viață fără somn și fără vise?

*

Valter mi-a telefonat și mi-a spus că o să începem câteva repetiții pentru spectacolul care va avea loc în curând. Programul este următorul: un aperitiv la un restaurant chinezesc, vizionarea expoziției, o demonstrație a pictorului care va „sparge câteva obiecte

simbolice“, un spectacol de jazz într-o sală din apropiere și la urmă ieșirea în Place des Victoires unde vom cânta pentru trecători și locuitorii din jurul pieții. A insistat pentru ultimul aspect deoarece lumea va deschide ferestrele, va ieși în balcoane și la urmă toți ne vor ovaționa. „Vom avea un succes extrordinar pentru că este mai puțin obișnuit să cânți într-o piață în care locuiesc mulți burghezi și granguri“, m-a asigurat Valter.

I-am telefonat imediat lui Olivier și i-am anunțat programul prevăzut, data și ora le vom afla ulterior, „dar mai mult ca sigur săptămâna viitoare“, am adăugat eu. S-a bucurat că va fi prima dată când va cânta într-o formație de jazz. I-am simțit în voce entuziasmul, dar și faptul că tonalitățile și timbrul vocii lui sunt foarte asemănătoare cu ale mele, de parcă aș fi vorbit eu la cele două capete ale telefonului. Constatarea mi-a produs o imensă emoție și plăcere și am încercat să o înțeleg și să o explic, dar am renunțat…

*

Am fost la doctor să fac un control la plămâni. În sala de așteptare am văzut un copil de vreo cinci ani care se amuza cu o jucărie. Erau trei spirale de diferite culori și el trebuia să treacă niște bile de-a lungul spiralelor, care se încurcau puțin în traseul lor. De fiecare dată când reușea râdea și era încântat. Aș fi vrut să mă așez pe parchet alături de el și să ne jucăm împreună. De ce? Pentru că în rotirea bilelor nu aș fi depus niciun efort mental, adică nu aș fi gândit, ci pur și simplu m-aș fi amuzat. Fii mai clar! Este știut că gândim cu ajutorul cuvintelor și dacă nu folosim cuvintele poate… poate reușim să nu mai gândim. Și ce vrei să spui cu chestia asta?! Aș vrea să… nu mai folosesc cuvintele și, deci, să nu mai gândesc. Bravo! Încă o nebunie. Bine, domnule! Dar tu trebuie să fii dus din nou la spitalul de nebuni unde ai mai fost! Este absurd tot ce afirmi! „Arrête avec les bêtises!“

Nu-nu! Doar două fraze și m-am oprit… Cuvântul poate ucide, vindeca și elibera. Sunt idei bine cunoscute! *Déjà vu*, de acord!

Dar eu de ce mă las prins în această capcană? Eu am muzica și mi-ar fi suficient! De ce mă interesează cuvintele, fac liste, scriu pe bilete pe care le ascund prin buzunare: „orgueil et ambition, béatitude, tendresse, paix intérieure“. Poate pentru că trăiești într-o țară dominată de „cartésianisme, latinité et laïcité“ și nu poți ieși din logos, adică din cuvânt și Dumnezeu. Nimeni din lumea asta nu a încercat să nu gândească și să nu se folosească de cuvânt! Și atunci? Ce sunt prostiile astea? Unii fac mantre, alții se roagă pe un șirag de mărgele, rozarii sau mătănii. Am citit mai de mult timp *Pelerinul rus* în care Serafim din Sarov parcurgea zeci de kilometri spunând o singură rugăciune, apoi rostind un singur cuvânt: Isus. Iar Simion Stâlpnicul a trăit patruzeci și șapte de ani pe o coloană. Cum a fost posibil?! Un adevărat: „nebun întru Hristos, un vizionar, un iluminat“. Cum îți imaginezi că se poate trăi în afara cuvântului și a lui *ratio*?! Aberații, dragă prietene! Am impresia că trăiești într-o adevărată peșteră a lui Platon, dar nu ai nici măcar iluzia și naivitatea de a lua umbrele drept realitate! Se spune că „La început a fost cuvântul!“ Poate nu este adevărat! Poate la început a fost muzica astrelor, a constelațiilor, a cosmosului și nu este exclus că și *nimicul sau vidul* să fi avut mici reverberații.

Nu se poate trăi în afara cuvântului! Înțelege odată, pentru Dumnezeu! Este exclus, dar pentru tine există o altă soluție! Să trăiești numai și… numai în muzică… Ai înțeles? Ai priceput odată pentru totdeauna? „Ferme ta gueule“! Nu-nu! Mai am ceva de spus!

În copilărie un prieten mă poreclise „Mutulică“, apoi porecla a fost preluată de soția mea. Vorbesc puțin și nici acum nu-mi place să ascult când unul nu spune nimic, ci doar un *bla-bla* fără sfârșit. Mă interesează ideea și nu am răbdare pentru amănunte, dar și ele au valoarea lor. În schimb, am muzica, artă absolut abstractă care este dincolo de orice cuvânt! Dar opera? Dar dansul?! Baletul și rolul corpului în ritmul muzicii? Dar Nijinsky în *L'Après-midi d'un faune* de Debussy?! Dar cântecele gospel ori soul?! Și cu asta, basta! Caramba! În curând o să cânt într-o formație de jazz și

poate atunci o să fiu cu adevărat fericit… Și să nu o uit pe Relli!... Muzica și iubirea!... „L'action, l'art et la mort“. Hai! Lasă prostiile! Du-te și fă câteva solfegii la pian că ți-au amorțit degetele!...

*

Cineva a sunat la ușă. De obicei întreb cine mă caută și nu deschid ușa la necunoscuți. Azi însă… Nu era o persoană care îmi oferea ceva de vânzare sau venită să-mi ceară bani. Era un tânăr care mi-a spus că era coleg cu Olivier la Sorbona și că stabilisem un *rendez-vous* pentru astăzi. Uitasem! Cu adevărat nu-mi aminteam. L-am invitat să intre în casă. L-am avertizat că la mine este dezordine... un adevărat haos. Am avut șansa că dimineața strânsesem fotoliul-pat și era puțin spațiu în care ne-am putut mișca. L-am invitat să ia loc în fotoliu, iar eu am rămas la masa de lucru.

Tânărul avea un aer plăcut, chip frumos, cu trăsături distinse, dar imediat mi-am spus: „Nu te înșela că ești un bun fizionomist pentru că uneori aparențele înșeală, dar nu întotdeauna“. A început să-mi povestească unde ne-am cunoscut. Fusese la un concert de jazz, după spectacol a reușit să ajungă în cabină și m-a felicitat, intimidat de întâlnire. A urmat cursurile de muzică pentru a cânta la trompetă. Nu a putut să uite că l-am îndemnat să cânte muzică de jazz. Apoi a vorbit cu Olivier despre mine pentru că sunt colegi la Sorbona, urmează aceeași facultate – Facultatea de Finanțe și Gestiune. I-am propus să-l servesc cu o cafea și el a acceptat cu un gest de mulțumire, aplecând capul, ceea ce mi-a plăcut. Întâmplător aveam cafea caldă în cafetiera de la bucătărie și m-am întors repede în cameră. Tânărul privea cărțile și discurile cu o reală curiozitate. M-am jenat să-l întreb care îi este numele, dar am sperat că în timpul conversației îmi voi aminti. M-a întrebat dacă am citit cartea lui Stephane Hessel *Indignez-vous!* din care s-au vândut un milion de exemplare numai în câteva săptămâni. I-am

răspuns că am auzit de această carte, dar nu am citit decât câteva comentarii favorabile în presă. Imediat s-a scotocit în buzunarele largi ale vestonului și mi-a înmânat o cărțulie destul de subțire.

— Dar acum să vă spun pentru ce am venit la dumneavoastră, a început el să spună cu o voce plăcută și cu aerul celui care pregătise dinainte ceea ce voia să-mi comunice. Nu fac parte din nicio organizație, partid sau sindicat și nu sunt influențat de mișcările mondialiste, ecologiste sau anarhiste, a ținut el să-mi precizeze de la început, de parcă nu mai avea răbdare să-mi comunice gândurile care îl preocupau.

Tonul era schimbat, nu pentru un discurs, dar aveam convingerea că îmi va explica destul de clar și repede ce l-a adus la mine.

— În lumea întreagă și în sute de orașe au avut loc manifestații împotriva tiraniei piețelor financiare mondialiste care amenință democrația, pacea, libertatea…

Glasul îi era puțin declamator și mobilizator, dar plăcut în entuziasmul pe care îl simțeam cu evidență.

— Totul a început cu mișcarea *Occupy* care a asediat Wall Street-ul pentru a denunța abuzurile capitalismului financiar. Bursa și speculațiile au luat locul unei politici care demonstrează rapacitatea prădalnicilor bancheri. *Le pouvoir du fric*. Băncile Lehman Brothers, Goldman Sachs, Barklay, J.P. Morgan au pierdut miliarde de dolari sau au dat faliment, dar nimeni nu a fost găsit responsabil și vinovat.

— Au fost totuși procese?

— Dacă aveți puțin timp vă explic situația celor care se numesc *traders*, *brokers* și *money machines*. Înainte exista o economie reală, industrială, productivă, iar acum este o economie virtuală unde banii nasc… bani prin speculații abile, fără acoperire sau creare de valori. Un mediu damnat al vampirilor financiari, al „consultanțelor fiscale“ și al „optimizării contabile“ care găsesc „paradisuri fiscale“ – Luxemburg, Liechtenstein, Elveția – unde nu plătești impozite, dar ai ca firmă o cutie poștală. Și atâta tot! Cu cât câștigi mai mulți bani, cu atâta… nu plătești impozite!

— Ai amintit de băncile Goldman Sachs și Lehman Brothers!

— Da. Goldman Sachs reprezintă un imperiu cu șapte sute de miliarde de dolari buget și treizeci de mii de salariați. De două ori bugetul Franței. A lansat proiectul ABACUS prin care a vândut case americanilor și imediat după ce nu au mai putut plăti ratele și dobânzile le-au expropriat. După ce s-a îmbogățit în timpul crizei „subprimes“, a fost unul din instigatorii „crizei euro“ falsificâd conturile din Grecia și mizând contra monedei unice europene, iar o bancă din Germania a dat faliment. „Cultura Goldman“ este condusă de ideea: „Nu numai să reușești, dar să-i distrugi pe ceilalți“. Pradă și prădători! Au infiltrat oamenii lor în guvernul american, cel englez și în Comunitatea Europeană. Obama a vrut să impună în sistemul financiar „regularization“, dar nu a reușit. Goldman este contra… monedei euro și a Europei. Criza actuală a capitalismului financiar din lumea întreagă se datorește acestui „cazino“ care se întinde peste tot ca o caracatiță și transformă planeta într-o vastă loterie… Un război mondial subteran nedeclarat, dar eficace…

— Ai amintit și de Lehman Brothers…

— Da… Prăbușirea băncii a început în 2008, care a anunțat un cataclism financiar mai rău decât cel din 1929, când a avut loc marea criză din America și Europa. Peste șase sute de miliarde de dolari au dispărut ca fumul de țigară. Planeta financiară a tremurat, a început recesiunea… Nu mai vorbesc de contribuabilii care s-au ales cu buzele umflate, adică trei milioane de victime, care mai speră în van să-și recupereze banii… Acum Al Capone nu mai folosește mitraliera, ci apasă pe mai multe taste ale computerului și într-o clipă câștigă câteva milioane.

— Dar cred că patronul a fost judecat și condamnat?

— Richard Fuld, ultimul patron, a trecut prin diverse comisii de anchete parlamentare și acum își petrece liniștit zilele la Londra, după ce a primit cu câțiva ani înainte patru sute șaizeci de milioane de dolari și „bonus and stock-option“. Puteți să vă imaginați?! Un alt caz special este acela al lui George Soros. Un speculant al

falimentelor care se pretinde un „filosof ratat“. În 1992 a băgat în buzunar un miliard de lire pariind că banca Angliei va fi obligată să-și devalueze moneda. Apoi a început o operă de mecenat și a finanțat diverse acțiuni din lumea întreagă, în special în Est. Deci, după ce îți umpli buzunarele cu bani, vrei să apari ca un binefăcător, te declari moștenitorul filosofului Karl Popper și apari în opinia publică precum un personaj onest și generos… Vai-Vai! Ce om amabil și cum se gândește el la suferința și sărăcia celorlalți! Nu este singurul care s-a convertit la acțiuni filantropice și de mecenat. După ce și-au garnisit bine seifurile cu miliarde de dolari, ce și-au zis acești domni onești? Să le dăm și celorlalți ceva bani prin acțiuni de caritate în Asia sau Africa... S-au găsit destui să-și liniștească conștiințele, printre care: Bill Gates, Warren Buffet, Michael Bloomberg – primarul orașului New York – și mulți alții. Familia Rothschild nu a participat la aceste acțiuni, pretinde că de opt generații face donații în diverse domenii…

— Cineva spunea că un bancher este cel care îți vinde contra cost o umbrelă când este soare și îți ia umbrela când începe să plouă, dar fără să-ți mai restituie banii dați…

— Foarte bună definiție! Extraordinară! Rezumă totul… și cu umor!

— Și ce a urmat? Adică mă refer la băncile care au dat faliment…

— Băncile au fost subvenționate de stat și ele au continuat speculațiile. Dar au urmat în cădere și alte bănci, J.P. Morgan Chase, Barklay și multe altele… Cunoașteți Afacerea Madoff?

— Am auzit, dar nu știu nimic special…

— Bernard Madoff – sau cum i se zicea, Beni – este singurul gangster din întreaga istorie care a delapidat cincizeci de miliarde de dolari și până la urmă a fost condamnat la o sută cincizeci de ani de închisoare. A mai fost unul în Islanda care a fost arestat…

— Dar ce au primit păgubașii, adică micii acționari?

— Trei milioane de victime care și-a depus banii în banca lui? Nimic! Praful de pe tobă! Sau procese care se vor judeca ani de

zile… I-au furat și pe bogați și pe săraci, fără nicio diferență de clasă socială și religie. Se zice că i-a furat și pe cei pe care îi întâlnea la sinagogă. A pierdut bani regizorul Spielberg, iar lui Elie Wiesel i-a golit buzunarele cu douăsprezece milioane de dolari….

— Cine este Elie Wiesel?

— Premiul Nobel pentru Pace…

— Bine-bine! Dar cum se explică această paranoia speculativă?

— Se spune că Madoff era un pervers narcisist și avea un accentuat cult al eului, dar și al banilor care îi dădeau iluzia că este invincibil și își poate permite orice. Dar să nu-l uit pe compatriotul nostru, traderul francez Jérôme Kerviel care a păgubit banca Société Generale cu cinci miliarde de euro și acum este în proces și a fost condamnat. Și încă unul de-al nostru! Adică doi! Fabrice Tourre la banca Goldman Sachs și Michel Iksil la J.P. Morgan Chase care au păgubit fiecare banca cu câte două miliarde de dolari.

— Văd că ești foarte bine informat!

— Da… V-am spus că sunt student la Facultatea de Finanțe și Gestiune. Fiul dumneavoastră este alături de mine și ne consultăm uneori… Vă rog să nu vă pierdeți răbdarea, dar Mișcarea despre care vreau să vă vorbesc a început în America – *Occupy Wall Street.* În Zuccotti Park tinerii și-au așezat corturile în care au rămas zeci de zile. Mișcarea s-a propagat în multe orașe din Statele Unite și s-a extins în Anglia, Germania, Elveția, Chile, Portugalia, Spania – *Indignados! Indignados!* – Grecia, Israel și a ajuns până în Australia. În total: șaizeci și două de țări. Se mai poate adăuga și acel grup numit Les Yes Men care contestau cu mijloace artistice și cu umor…

— De unde ai aflat toate aceste amănunte? Văd că ai fost interesat și ești foarte bine documentat!

— V-am spus… Sunt student la Facultatea de Finanțe și Gestiune, coleg cu Olivier. Este profesiunea mea… Recent am văzut filmul *Margin Call* care tratează tocmai falimentul băncii Lehman

Brothers. Vă recomand să-l vedeți. Și mai sunt încă două filme pe care trebuie să nu le pierdeți: *Indignados* de Tony Gatlif și *Wall Street* de Oliver Stone. O să înțelegeți mai bine proporțiile acestei mișcări a tinerilor revoltați. Cineva a spus, parcă Göring sau Goebbels: „Când aud cuvântul cultură sunt tentat să scot pistolul“. Eu când aud cuvintele justiție socială… morală sau etică… sunt tentat să scot mitraliera și să trag în rafale peste tot…

— Bine. O să mă duc să văd filmele recomandate. Dar ce pot să fac pentru voi? am spus eu puțin surprins și dezorientat de cele auzite.

— Vrem să organizăm și noi aceste manifestații ale Indignaților, să instalăm corturi în care să rămânem mai multe zile… Mai întâi ne-am propus să facem demonstrația pe Canalul Saint Martin, apoi dacă o să primim aprobarea de la poliție o să manifestăm în Place Bastille sau... „occupons la Défence“…

— Înțeleg acest strigăt de alarmă, am intervenit eu. Pentru acei *Indignados* este importantă mobilizarea tinerilor, renașterea solidarității, a regăsirii demnității pierdute și dobândirea valorilor fundamentale. Dar care este obiectivul concret, programul de acțiune al revendicărilor și al reformelor pentru a înlocui civilizația de consum, materialistă și cantitativă printr-o civilizație calitativă care poate avea o semnificație și un sens pentru viața fiecăruia dintre noi?…

— Da! Aveți dreptate! a zis el încurajat de înțelegerea mesajului și imediat a scos din buzunarele largi ale hainei o broșură: *De l'indignation á l'engagement – Foi et politique.* Noi suntem *La Génération Y* care s-au născut după '80. Vă amintiți că Generația '68 a vrut și parțial a reușit să schimbe o societate anchilozată într-o mentalitate desuetă. Astăzi, media de vârstă în Adunarea Națională este de 60 de ani. Scopul nostru este să spunem răspicat: „Și noi existăm!“ Trăim sub dominația și autoritatea imbecililor!

— Vreți să faceți o revoluție?

— Nu! „La Révolution est l'œuvre satanique par excellence.“

— Joseph de Maistre…

— Aveți o bună cunoaștere și memorie!

— Nu… Mi-am amintit întâmplător… Într-o vară, niște prieteni ai mamei ne-au invitat la Nisa. Am zărit printre cărțile din bibliotecă o carte a lui Joseph de Maistre. Ei! Nu știam nimic despre acest Joseph, am luat cartea și am citit-o pe plajă… Așa am aflat că revoluțiile sunt opere satanice, dar lumea a avut parte de mai multe revoluții începând cu Anglia, America, Franța și Rusia… Cine știe? Poate în anumite momente ale istoriei este necesar să întorci lumea pe dos și s-o iei de la început…

— Am văzut că aveți multe cărți în bibliotecă în afară de albume, discuri, casete și DVD-uri, dar nu mi-am imaginat că un trompetist de jazz…

— Ei! Am mai dat și eu o raită printre cărți…

M-a privit îndelung cu un aer de surpriză și uimire.

— Îmi amintesc de un interviu dat de pianistul de jazz Thelonious Monk care a răspuns la întrebarea ce e jazzul: „Muzicienii nu au timp să se ocupe de asta, e treaba fanilor".

— Da! Și eu am citit acel interviu, dar Thelonious este un pianist excelent și poate de aceea nu am ajuns la nivelul lui pentru că m-am rătăcit și în alte domenii…

— Nu cred, sunteți prea modest…

— Ei! Am suflat și eu într-o goarnă și nici asta nu mai pot să fac. M-am resemnat și cânt doar la pian, i-am spus să-l asigur că nu sunt cel care credea că aș fi.

A gustat din cafea și iarăși m-a privit îndelung în ochi de parcă ar fi vrut să afle mai mult decât a aflat până acum.

— Dacă ai înțeles că în spatele acestui cult al *Vițelului de Aur* se află multe forțe politice, economice, bancare, bursiere… companii și concernuri… naționale și mondiale… Cum o să pătrundeți și să rupeți chiar aceste rețele de interese și complicități în care aproape nimeni nu are acces? Aveți un program concret?

— M-ați întrebat de program… Nu aș vrea să vă plictisesc, dar avem și noi un program în domeniile social, financiar, al democrației participative pe verticală. Nu numai să ne indignăm, adică să

fim revoltați, rebeli, dar să ne angajăm pentru o etică de convingere și responsabilitate. Pentru noi, acum, este necesar să ne manifestăm indignarea față de această criză generalizată la nivel național și mondial – criză nu numai economică, financiară, dar morală și spirituală… situație de nesuportat și de neacceptat, apoi vom propune reforme și vom alege lideri care vor conduce și continua Mișcarea…

Tăcem amândoi dorind să ne înțelegem reciproc.

— Și în fond… Ce altă soluție ar fi? Să rămânem acasă, tăcuți, resemnați, împăcați cu această situație, *complicité passive* sau să ieșim în stradă… Nu cumva tăcerea noastră ar fi considerată și complicitatea noastră?! Sunt situații în care trebuie să alegi de partea cui ești!

— Totuși, te întreb? De ce ai venit la mine și ce pot face eu pentru voi?

— …V-am ascultat la un concert de muzică de jazz, după ce ați coborât de pe scenă privirile noastre s-a întâlnit și m-ați privit în ochi cu insistență de parcă ne-am fi cunoscut de mult timp. M-ați îndemnat să cânt muzică de jazz și de atunci am luat lecții la trompetă. Nu am putut să uit cum ați cântat… sentimentele și transpunerea pe care le-am trăit, apoi mi-am spus: „Acest om nu trișează, va trebui să-l caut și să vorbesc cu el". Iată pentru ce am venit la dumneavoastră!

— Și acum?

— Puteți să treceți pe la Canalul Saint Martin unde ne vom așeza corturile, să vorbiți cu tinerii de acolo, să cântați și să ne susțineți moral?

— În principiu sunt de acord, dar să nu-mi pretinzi să vin cu cortul meu și să locuiesc acolo, pentru că nu am vârsta voastră și acum a început să fie cam frig…

— Nici vorbă! și am râs amândoi.

— Să-mi lași coordonatele dumitale și să rămânem în contact. Îți dau și numărul meu de telefon…

Tânărul a scris pe o coală de hârtie numele, adresa și numerele de telefon, s-a uitat îndelung în ochii mei, s-a ridicat și ne-am luat rămas bun. Înainte de a închide ușa, mi-a aruncat din nou o privire, și a plecat capul în semn de mulțumire și recunoștință.

Am citit numele: Paul Guy. Aș vrea să-l mai întâlnesc pe acest tânăr. Poate o să-l invit cu ocazia primului concert.

*

Ei! Acum ce faci bătrâne?! „Tout est nickel.“ Pe unde scoți cămașa și pe ce scară vei coborî? În urmă cu câteva zile ai vrut să nu mai rostești niciun cuvânt, să ieși din „logos“ și să rămâi mut, adică să nu gândești! Acum ce faci? O să-ți iei cortul și o să-l așezi în stradă alături de tinerii care vor dansa și vor cânta. Tu nu mai poți să cânți nici la trompetă, așa că… Ai pretins că ești un rebel, un revoltat, un anarhist, un iconoclast… Ai în față o situație în care poți să-ți manifești nesupunerea de o viață și acum… Nu știu… O să mă mai gândesc. Dar m-ar amuza să stau alături de acei tineri, să tremur și să cânt, chiar dacă nu mai pot să cânt la trompetă…

Să-l chem pe Bill să mă consoleze și să dormim un somn fără de sfârșit… O pisică nu vine când o strigi pentru că nu e câine. Nici asta n-ai aflat până cum?!

*

…iarăși Relli. Îmi povestește care a fost programul de fiecare zi, ce a văzut, pe cine a întâlnit, ce citește și viața din familie. M-am întrebat cum poate să trăiască două vieți paralele. Uneori îmi telefonează și simt în vocea ei bucuria și chiar fericirea de a vorbi cu mine și mai ales „de a-mi auzi glasul“.

Și-a amintit că am fost împreună la mare și am locuit la un pescar care avea o casă în apropierea plajei. Ieșeam deseori cu el la pescuit. Ne trezeam în zori, ne urcam în barca lui, urmați de

bărcile celorlalți pescari și, când soarele apărea la marginea orizontului, erau trase năvoadele din apă. Clipă divină! Peștii străluceau și se zbăteau în plase, soarele își întindea strălucirea de-a lungul mării și al valurilor, glasurile pescarilor semănau cu cele din luntrea lui Caron de pe râul Styx, dar făceau un drum în sens contrar, se întorceau din lumea morții, a lui Hades, a Infernului, în lumea celor care trăiau… Morții înviaseră și reveneau printre noi și noi eram siderați de acest spectacol care ne trimitea în alt univers…

Într-o zi, și-a amintit cum mă bărbieream într-o oglindă agățată în perete, și mi-a urmărit gesturile până la cele mai mici detalii. Ar fi vrut să facem dragoste și eu am simțit dorința ei și m-am lungit în pat, cu spuma de ras pe față, și ne-am iubit și am râs ca doi nebuni.

Ieri mi-a telefonat doar pentru a-mi auzi vocea, am schimbat câteva cuvinte, apoi mi-a spus în șoaptă de parcă ne-ar fi auzit cineva care ar fi putut să intervină în convorbirea noastră : „Știi! După ce închid telefonul, vocea ta mă obsedează și se prelungește într-o dorință de a mă iubi cu tine și chiar juisez cu tine, în tine și cu glasul tău“.

I-am ascultat cuvintele într-o prelungită tăcere. Nu am reușit să rostesc niciun cuvânt, apoi am auzit un glas venit din altă lume: „Halucinant! Tot ce trăiesc pare a fi o halucinație fericită!“

*

Am sosit la expoziția lui Jean Dolande cu mult înaintea invitaților. Am intrat în sală și am luat un catalog. Expoziția era intitulată *REDLINE* și avea drept moto: „L'artiste absorbe les réalités et pressent notre devenir“. Fraza mi s-a părut simbolică și am continuat cu interes și curiozitate lectura catalogului. „Pas de catastrophism, mais une prise de conscience nécessaire pour aborder les 20-èmes prochaines années avec une vision á moyen et long terme.“

„Drumul Roșu“ al pictorului trecea prin punerea în scenă a douăsprezece realități insuportabile: *Genocidul*, *Terorismul*, *Foametea*, *Drepturile omului*, *Traficul de organe*, *Drogul*, *Pedofilia*, *Poluarea*, *Minele antipersonale*, *Încălzirea planetei*, *Moartea pădurilor*, *Puterea nucleară*.

Mi-am continuat drumul prin sala de expoziție. M-am oprit în fața *Les Chiottes* în care erau expuse câteva sculpturi. Imediat m-am dus cu gândul la Marcel Duchamp cu vespasiana intitulată *Fontaine*, dar aici era cu totul altceva. Dominantă era culoarea roșie. Un roșu țipător, de sânge, alternând cu albul imaculat al purității și negrul ce sugera pământul. M-am oprit în dreptul sculpturii intitulată *Genocide*. Într-o *chiotte* – un vas de toaletă –, erau suprapuse mai multe cranii care formau o mică piramidă. Totul colorat într-un roșu-de-flacără-aprinsă. Mi-am continuat vizita temându-mă să nu apară cei invitați pentru organizarea concertului. *Traficul de organe* era așezat într-o *chiotte* și reprezenta bustul unui om secționat vertical în care se vedeau organele, iar mai jos, inima, plămânii și stomacul care urmau să fie vândute. Totul în culoarea roșie a sângelui…

Am trecut prin fața tablourilor care păreau că sugerează *Strigătul* lui Munch, dar în culoarea unui roșu incendiar. Din spate, am auzit și alți vizitatori care au intrat în sală, dar și invitații care vor forma orchestra de jazz. Atmosfera s-a spulberat și „alchimismul transcendental“ al artistului s-a îndepărtat…

Pe pictorul Jean Dolande l-am întâlnit de mai multe ori. Ne-am îndreptat unul spre altul cu plăcerea de a ne regăsi. Am simțit și de data aceasta o simpatie reciprocă și o comunicare amicală fără cuvinte. În urma lui au apărut și cei din gașca invitaților: Valter, Beni, Pierre, Boby, Olivier, pe care l-am prezentat celorlalți ca fiul meu, și chiar tânărul Paul Guy care era fericit că se afla printre noi.

Jean a început să ne anunțe programul. Vizionarea expoziției, apoi un pahar cu vin într-un bistro apropiat, concertul într-o sală

alăturată și după aceea ieșirea în piață pentru a interpreta câteva melodii.

— Voi cântați ce vreți, a spus Jean cu entuziasmul cunoscut și acompaniat de gesturi sugestive. Aș vrea să vă propun ca în bistro să cântați muzică cubaneză și argentiniană pentru a crea o atmosferă calmă, cu preponderență pianul, și și-a îndreptat privirea spre mine. Vă spun asta pentru ca dezlănțuirea muzicii să se producă în piață și să-i trezim pe adormiții noștri burghezi cu trompete și saxofoane… Nu fii îngrijorat, Pascal, pianul tău o să fie transportat pe un căruț de mai mulți băieți, așa că…

Am schimbat între noi câteva priviri și comentarii și nu am ocolit ochii lui Beni care parcă nu era de acord să mi se dea întâietate la începutul serii, el fiind, ca de obicei, personajul central și instrumentul de bază, adică trompeta.

Ne-am împrăștiat vizitând expoziția. Olivier și Guy mi s-au alăturat și au început să comenteze tablourile și obiectele expuse.

— …mă trimite cu gândul, a zis Guy oprindu-se în fața unei *chiotte*, la Duchamp, Andy Warhol sau Daniel Buren…

— Și eu am remarcat, dar, spre deosebire de *Pisoarul* lui Duchamp, *La chiotte* este suportul unor obiecte artistice care sugerează o idee.

— Artă minimalistă, *readymade*, a completat Olivier, spre surprinderea mea, și nu am putut să nu trăiesc o emoție admirativă pentru fiul meu. Nu păstrează urmele din cultura americană *a success story, star sistem*. Este cu adevărat original, chiar dacă trimite cu gândul la anumiți pictori experimentaliști, a concluzionat Olivier spre mândria mea.

Am intrat în bistroul de peste drum și am constatat că eram urmați de mai multe persoane decât avusesem impresia la început. Oameni de toate vârstele, dar în special tineri, băieți și fete care comentau, râdeau și provocau o atmosferă veselă și plăcută.

Cupele cu șampanie erau deja umplute și noi nu am avut decât să le bem și să le ridicăm în cinstea și onoarea lui Jean Dolande care se dovedea un bun artist, dar și un excelent *metteur en scene*.

M-am îndreptat spre pianul care se afla într-un colț, urmat de cei care formau mica noastră orchestră de jazz. Am început să cânt o bossa nova, o salsa și o rumbă în stilul sud-american pe care l-a recomandat Jean. Încă de la primele atingeri ale clapelor pianului am simțit emoția și bucuria unei regăsiri a ceva pierdut și redobândit cu o imensă bucurie. M-am lansat în ritmurile muzicii cubaneze și mi-am dat seama că începusem să dansez cu piciorul stâng, iar cu cel drept apăsam în ritmul cuvenit pedala pianului. Vocile, zgomotul celor din bistro s-au diminuat treptat și am simțit că le-am atras atenția și ne urmăreau cu surprindere și plăcere. Beni a intervenit cu câteva solo-uri de trompetă. Pierre susținea ritmul de salsa la baterie și folosea „periuțele“ pentru a nu acoperi celelalte instrumente. Contrabasul lui Boby rezona cu blândețe și precizie. Valter, la saxofon, a făcut să ne imaginăm că aveam printre noi un bariton și vocea lui caldă și plină ne învăluia ca prin farmec, iar lui Olivier i-am păstrat câteva fraze muzicale privindu-l în ochi și sugerând că a sosit și rândul lui.

Simțeam că nu mă pot opri din acest entuziasm interior și exterior, o adevărată orgie a muzicii pe care în mod absurd o uitasem și o părăsisem. Regăsirea unei iubite abandonate din prea multă rigoare, dorința de a uita și de a mă detașa de toți și toate.

Cum am putut să trăiesc această perioadă fără muzică?!...

Nu știu cât timp a trecut, dar tremuram de bucurie și fericire, cuvinte care până acum evitam să le pronunț de parcă îmi era frică să le rostesc. Jean Dolande a făcut câțiva pași spre noi și am înțeles că trebuie să ne oprim și să ne îndreptăm spre mijlocul pieței în care vom trăi triumful bucuriei. Olivier a venit lângă mine, era roșu în obraji, iar în surâsul lui am simțit că îmi este recunoscător și se bucură de relația dintre noi. Și eu mi-am zis: „Mi-am recâștigat fiul pe care nepermis și de ne iertat… îl uitasem…“

— Doamnelor și domnilor, vă rog să ne urmați în mijlocul pieței pentru a participa la ultima parte a programului nostru: „Apoteoza speranței“, a spus Jean cu glas răspicat.

Cei din sală au început să iasă pe rând și puțin dezorientați, nu știau în ce direcție să se îndrepte. Câțiva tineri care luaseră instrumentele, inclusiv pianul pe care îl așezaseră pe un căruț, ne arătau încotro să ne îndreptăm și unde să ne oprim. Am privit în jurul meu cu nedumerire, senzație pe care o împărtășeam cu Olivier și cu Paul Guy, deoarece piața era destul de spațioasă și înconjurată de mai multe clădiri. Cartier elegant și burghez prin excelență. Eram curios – cum vor primi spectacolul nostru?! Instrumentele erau așezate chiar în centrul pieței și noi ne-am ocupat locurile respective. Spre uimirea mea, oamenii care fuseseră în expoziție ne urmau, vorbeau între ei cu entuziasm, curioși de spectacolul unic care avea să înceapă. După ce au sosit și ultimii spectatori, Beni ne-a făcut un semn să începem concertul. Eram numai ochi și urechi, priveam în jurul nostru ferestrele luminate și ne lăsam antrenați în cântecele interpretate la trompetă și saxofon. La început mai timizi, apoi din ce în ce mai insistenți și provocatori, am făcut să răsune în plină piață melodiile lui Armstrong, Milles și Benny Goodman. După puțin timp, s-au deschis câteva ferestre, apoi pe rând, de la o clădire la alta, au apărut în balcoane cei cărora poate le întrerupsesem dineul, intrigați să afle cine sunt cântăreții care au îndrăznit să le tulbure liniștea. Nu a trecut prea multă vreme și am auzit aplauze în ritmul melodiilor și strigăte de entuziasm și bucurie. Jean Dolande a început să danseze și, cu pași largi, s-a apropiat de *une chiotte* care fusese adusă fără să remarc. Cu un ciocan care avea o coadă lungă, s-a îndreptat spre obiectul expus care strălucea în întunericul pieții, a făcut mai mulți pași de dans în jurul lui și l-a izbit cu putere, făcându-l țăndări. Am auzit o explozie de strigăte, țipete și aplauze pe care nu mi le imaginasem posibile. Noi ne-am continuat muzica, contaminați de entuziasmul ce ne înconjura și care cuprinsese ca prin farmec întreaga piață, acum alăturându-se și trecătorii…

Pe măsură ce cântam, eram cuprins de o frenezie greu de stăpânit și la un moment dat am început să fredonez melodiile lui Ray Charles, Nat King Cole, Barry White și Kenny Rogers. Involuntar, îmi impusesem alegerea melodiilor și a cântăreților trecând peste Beni care avea prioritate cu trompeta lui care atrăgea atenția. L-am privit pentru o fracțiune de secundă, el mi-a zâmbit, mi-a făcut un semn să continui să cânt și în clipa aceea a dispărut ca prin farmec orice rezervă și resentiment pe care le aveam până atunci. Cred că a fost prima dată când m-a „văzut, cunoscut și re-cunoscut" ca interpret de jazz, în comparație cu atitudinea de până acum, când nu mă vedea și nu credea că sunt un pianist care poate cânta alături de el.

„Muzica topește totul într-o alchimie de neînțeles."

După un timp fără timp în care am trăit o nebunie conștientă și dezlănțuită, Jean Dolande ne-a făcut semn că putem să ne oprim. Ovații, aplauze, strigăte de la balcoane, lume multă în jurul nostru, triumful era asigurat.

Ne-am îndreptat spre bar să ciocnim un pahar cu vin în cinstea succesului. Discuții, comentarii, aprecieri, toată lumea care ne urmase era fericită că avusese ocazia să asiste la acest spectacol. După miezul nopții ne-am despărțit, eu fiind acompaniat de Pierre și Guy cu care ne-am îndreptat spre un taxi, metroul nu mai funcționa la acea oră târzie din noapte.

*

Nu puteam să adorm.

Mă speria gândul că visele și coșmarurile mă vor cotropi în timpul nopții și voi pierde acea stare de satisfacție, bucurie și chiar fericire pe care o trăisem în această seară.

Am refuzat să iau somnifere. Pisica Bill a venit lângă mine și după două rotocoale în jurul capului s-a lungit pe pernă alături de

mine. O auzeam cum toarce și sunetul acela monoton și delicat m-a liniștit ca prin minune. Pisica Bill este chiar o minune și un miracol pe care le trăiesc cu ochii… închiși.

Și totuși… întrebările revin obsesiv! De ce ocolesc sau de ce îmi este frică să înțeleg pentru ce am vrut să uit totul: trecut, amintiri, familie, părinți, până într-acolo încât să nu mai vreau să știu care îmi este numele și chiar să joc rolul de „orb care vede“?! Și culmea! Să refuz să mai gândesc! Nu mai pot să ocolesc explicațiile și îmi este greu să suport această lașitate care mă dezonorează și îmi provoacă dezgust în raport cu propria persoană. „Ce dracu'? Nu am curaj să-mi spun verde în față care au fost motivele?“

De mâine las acasă ochelarii negri de orb și agăț în cuier bastonul alb. O să ies pe stradă și o să privesc oamenii – frumoși sau urâți, grași, diformi sau supli – și o să îndrăznesc să înțeleg de ce am fugit de mine și de ceilalți și poate o să mă regăsesc întemeiat și reînviat prin propriile mele forțe.

Noapte bună și pe mâine…

*

Relli îmi telefonează aproape în fiecare zi. Când îi aud glasul, tresar surprins. Emoționat! Mă caută puțină lume, dar vocea ei este cu totul specială. Mereu bine dispusă, veselă, cu un umor subtil. Vrea să-mi comunice diverse amănunte din viața ei de profesoară, dar nu se rezumă la detalii stupide și intră imediat într-o idee, uneori o metaforă generalizatoare. Vorbește cu mine de parcă am bea o cafea împreună la bistroul din colț. Sunt îngrijorat că va plăti prea mult convorbirile telefonice. Mă asigură că nu are nicio importanță și îmi povestește că are două pisici. Ei! Aici nu pot să nu o ascult. Îi împărtășesc iubirea mea pentru pisica Bill pe care o consider ca un dar făcut de providență. Îmi spune mereu că „Mă iubește așa cum m-a iubit întotdeauna și este fericită că m-a regăsit“.

Rămân mut și perplex. Nu mă întreabă ce simt eu pentru ea, dar îmi declară că atunci când rostește cuvintele „Te iubesc“ trăiește o mare bucurie, chiar dacă nu așteaptă să-i spun vreun cuvânt.

Am început să aștept în fiecare zi un semn de la ea, un mesaj sau un apel telefonic. Îmi fac programul în funcție de ea pentru că mă sună în jurul prânzului când iese de la școală. Vorbește din mașină și nu are nicio ezitare când conduce pe șoselele aglomerate. Este bine când știi că ești iubit. Și eu am nevoie să știu că reprezint ceva… pentru cineva… și nu vreau să aflu de ce.

*

Așa cum am promis, am lăsat acasă ochelarii negri de orb și bastonul alb. Este o zi cu soare, cer senin, dar destul de frig. Am uitat că suntem în plină iarnă. Am ieșit în oraș cu diverse treburi: la bancă, apoi să-mi cumpăr ceva de mâncare pentru că uit mereu să mănânc, dar în special să mă mai plimb cu metroul. Acolo este proba esențială pentru a vedea… cum văd acum lumea. De ce acum? Nu știu! Poate după concertul la care am participat s-a schimbat ceva în mine și în felul de a gândi și de a privi.

M-am urcat în metrou. Mi-am interzis să mă uit cu vechea mea curiozitate scormonitoare și poate indecentă. Dezbrăcam oamenii și încercam să ajung în ascunzișurile sufletelor. Acum doream ca totul să fie natural și să fac și eu parte din călătorii care se aflau în vagon. Nimic altceva! Nu mi-am putut interzice să îi privesc pe cei care stăteau pe scaune în jurul meu. Persoane de diverse vârste, femei, bătrâni, tineri zgomotoși care râdeau: black, white, arab, chinez, vietnamez… un bătrân mânca un sandviș care mirosea a carne prăjită, un rrom cânta la o vioară dezacordată, altul se scobea în nas și își sugea dinții. „Les portraits de leur âme sur leur visage.“ Ei! Spectacol! Dar nu de marionete și nici de saltimbanci! Spectacol al realității și în plus un spectacol gratuit! Gata! Basta! Și ai tăcut și vezi numai ce trebuie să vezi…

Înainte reacția mea era aproape involuntară. Cunoașterea prin intuiție se declanșa automat. Poate aveam acel „creier intuitiv“ sau al „treilea ochi“ care se puneau în mișcare și receptau imediat oamenii prin simpatie și empatie. Ei! Domnul Bergson! Parcă de la el aflasem de „logosul intuitiv“. Ghiceam! Profetizam! Eu care nu sunt profet și nici profesor! Mă jucam cu ei și le dădeam roluri imaginare. Poate era acel „al șaselea simț“ dezvoltat exagerat și care declanșa o voce interioară ce îmi spunea: „acesta este funcționar de bancă, ăla este rău și meschin, aia este incultă și proastă, aia e grasă și nespălată… aia își face manichiura în vagon“. Și uite așa nu puteam să stau liniștit în banca mea...

O femeie din fața mea a căscat cu gura mult deschisă, fără să-și pună mâna în dreptul gurii. Am întors privirea să nu-i văd plombele, dar și fără să simt nicio reacție interioară cum se petrecea în trecut. Unii sunt slabi, alții grași, diformi, dar… nu auzeam nicio voce și nu făceam nicio constatare. Priveam și atât tot. Pe o bancă din apropiere, o femeie avea un pulover în jurul taliei, dar mâneca îi ieșea dintre picioare și se legăna precum un falus. Am fost tentat să râd și chiar am scos un sunet, dar l-am reprimat imediat printr-o tuse falsă. Cum se explică schimbarea și de ce acum privesc altfel decât înainte când purtam ochelari negri de orb? „La mort dans l’âme?“ O angoasă perpetuă și teama de mediocritate. De ce nu mă aflu printre cei mai buni cântăreți de jazz?! Sunt prea multe întrebări la care nu pot să răspund acum. Principalul este că în clipa de față pot să privesc fără să judec sau să încerc să aflu cine se află în spatele unui chip. Indiferență? Apatie? Detașare? Sfidare? Cinism? Aroganță? Nimic din toate acestea. Și atunci? Poate am înțeles că lucrurile din realitatea apropiată trebuie considerate la adevărata lor valoare, chiar și atunci când sunt lipsite de valoare, să nu judec pe nimeni și să-mi reprim un glas interior care îmi spunea când vedeam un chip primitiv și imbecil… „Ăsta nu-i o lumină! Ăsta nu știe să meargă pe apă și să privească cerul!“ A trebuit să treacă mult timp pentru a înțelege că viața nu este atât de

grea, nici atât de urâtă și că este nevoie de seninătate pentru a dobândi liniștea sufletească și a ieși din conflictul interior și exterior cu ceilalți. Dar ultima explicație? Poate am regăsit muzica atunci când am cântat în piață și am văzut ferestrele luminate, oamenii ieșind în balcoane și aplaudând cu frenezie.

Armonie în real, dar și în abstractul muzicii de jazz.

*

Azi noapte l-am visat pe tata.

A venit la capul meu, m-a atins cu mâna pe umăr și mi-a spus:

— Vreau să vorbesc cu tine…

Nu l-am visat de mult timp. Îl uitasem așa cum am vrut să uit totul și toate și poate de aceea mi-a apărut în vis. S-a așezat pe marginea patului, eu mi-am ridicat capul pe pernă și m-am uitat la el. Era tatăl meu, nu aveam nicio îndoială. Privirea pătrunzătoare, chipul prelung, părul bogat, obrajii supți, pielea smeadă… un bărbat de aproape cincizeci de ani.

— De ce ai spus că eu îți dădeam cărți să citești și ai lăsat să se înțeleagă că eram profesor și aveam o bibliotecă mare?!

— …

— De ce nu răspunzi?

— …poate pentru că așa îmi doream să fii și să găsesc o explicație că am citit multe cărți, am zis eu surprins de întrebare, dar și recunoscând că am spus o minciună… față de mine și poate față de el.

— Dar cărțile le aveai de la mama și tot ea te-a îndemnat să cânți la pian, apoi la trompetă…

— Da, e adevărat…

— Și eu nu am fost profesor, ci medic și tu știi care a fost viața mea și de ce eram destul de absent de acasă?

— Da. Știu… Dar aș fi dorit ca viața noastră să fie altfel și să aflu…

— Ce să afli?

— Dacă tatăl meu, adică tu… mă iubeai? Știi cum se poate trăi o viață întreagă fără să ai un răspuns la această întrebare?

— Da, ai dreptate…

— Când erai acasă te certai mereu cu mama. Țipați și urlați unul la altul. Eu mă duceam în camera mea, mă lungeam în pat, îmi astupam urechile cu perna și plângeam…

Nu a rostit niciun cuvânt, m-a privit intens, a zâmbit cu afecțiune, parcă cu o urmă de regret și apoi a dispărut… M-am trezit. De ce mi-a apărut în vis tata? Poate a vrut să-mi spună să nu-l uit, să îmi aduc aminte de el, copilăria mea și de mama? Nu cumva este o explicație a dorinței mele de a uita totul și de a evita să-mi amintesc de tata? Nu cumva trauma se află ascunsă în copilărie și eu suport stigmatele ei până acum?! Poate ispășesc păcatele tatălui meu… păcate pe care le-a ignorat și nu le-a regretat?

M-am întins din nou în pat, mi-am căutat o poziție mai comodă, pisica Bill a venit pe pernă și a început să toarcă.

Da, tată! Nu te-am uitat, chiar dacă am vrut și poate de aceea am șters multe amintiri din memorie și acum trăiesc într-o amnezie voluntară. Am alungat-o pe zeița Mnemosyne – Zeița Memoriei – care s-a iubit în taină nouă nopți cu Zeus, născând cele Nouă Muze. Acum tu mi-a apărut în vis și amintiri. Și oare cu ce se încheie un capitol din viață, o copilărie fără tată, o experiență, o noapte, un vis?... Poate cu o împietrire sau cu blândețea înserării, cu începutul înțelepciunii care nu mai neagă nimic?... Sau rănile sufletești încă nu s-au vindecat definitiv și suport vinovăția și pedeapsa faptelor pe care le-a săvârșit tatăl meu… fapte pe care nu le-a regretat?

*

…Relli îmi povestește cu mult umor și veselie mici întâmplări din viața cotidiană. Îi iubesc râsul dezinvolt, plăcut, cu tonuri

calde și lipsit de acea sonoritate vulgară pe care o aud uneori! Chiar și felul în care râde un om este o modalitate de a-l cunoaște. Sunt prezent în viața ei în fiecare zi și poate în fiecare clipă. Cum să-mi explic această viață dublă? Sunt totuși… doar o prezență imaginară sau virtuală?! Și cum să iubești un bărbat pe care nu l-ai văzut de zeci de ani și acum îi auzi doar vocea?

Ieri mi-a trimis un mesaj: „Sunt într-o pauză la școală. Te-am visat… Eram într-o sală de concerte și tu cântai la trompetă cu o formație de jazz. După terminarea concertului, ați fost aplaudați și ovaționați mult timp. Un adevărat succes! Ai coborât de pe scenă, te-ai îndreptat spre mine și m-ai îmbrățișat. Eu eram atât de surprinsă, încât am avut impresia că o să mă prăbușesc, dar tu m-ai îmbrățișat a doua oară și am înțeles că vrei să le arăți celorlalți că suntem împreună și ne iubim. Am ieșit din sala de spectacol. Fotografi, jurnaliști, autografe… Ne-am urcat în mașină. Am ajuns într-o regiune muntoasă și ne-am oprit la un hotel. După ce am lăsat bagajele în cameră, am făcut o plimbare prin pădure pentru că tu știai cât de mult îmi plac pădurea, copacii, aerul pur… Ne-am întors la hotel, ne-am urcat în cameră, ne-am dezbrăcat, dar tu ai dispărut ca prin minune… Eu te așteptam neliniștită în pat și cu dorința mea să facem dragoste… Când m-am trezit din vis aveam mâinile între picioare și eram umedă… Acum trebuie să mă duc la școală și te sărut…“

Uneori am trăit în timp ce cântam acea „erecție-spirituală-mentală-și-emoțională“. Acum, după ce am citit rândurile scrise de Relli, simt nu o erecție fizică, ci a întregului trup care dobândește o nouă forță și vitalitate. Un corp ușor, fără greutate care se ridică într-o stare de levitație. O re-naștere corporală în fiecare fibră a mușchilor… „Nu mai sunt singur în trupul meu.“ Când am ieșit din baie, m-am privit în oglindă. Nu sunt chiar atât de bătrân pe cât credeam. Mușchii pieptului, ai brațelor și ai picioarelor își păstrează forma suplă și se vede că am făcut cândva sport. Va trebui să

mă duc la piscină, să fac mai multă gimnastică și să nu mă mulțumesc cu câteva genoflexiuni pe care le fac dimineața…

*

Valter… mereu prietenul Valter, mi-a propus să cânt într-un bar din Rue Mouffetard, care corespunde cu scuarul Contrescarpe dintr-un vechi cartier cu multe restaurante, trecători și turiști străini. Barul – Café Delmas – nu m-a încântat prea mult. Este spațios, însă locul pentru orchestră este destul de strâmt. Am acceptat pentru că economiile sunt pe terminate și nu știu din ce o să trăiesc. Formația este compusă din vechi prieteni: baterie, contrabas, pian, trompetă și chitară. L-am invitat și pe Olivier, dar el nu poate să vină în fiecare seară deoarece trebuie să se ducă la cursuri, la bibliotecă și este nevoit să învețe pentru facultate.

Într-o seară, după ce am terminat de cântat, l-am invitat pe Olivier să luăm cina împreună. Era o atmosferă plăcută și nu era prea frig sub radiatoarele suspendate.

— I-am spus mamei că am început să cânt împreună cu tine, a zis el privind-mă cu bucurie în ochi. Am făcut progrese la chitară și mama este foarte mulțumită. M-a întrebat despre tine, dar nu am putut să-i spun prea multe.

— …Nici eu nu știu ce să-ți spun despre mine! Vezi ce viață trăiesc, sunt destul de singuratic, cânt la pianul pe care l-am cumpărat cu tine, citesc… citesc prea mult…

— De ce zici asta? Și eu citesc pentru facultate... Ți-am spus că fac Finanțe și Gestiune, dar mă interesează Dreptul și Științele politice… Văd cât de mult suntem manipulați și folosiți… peste tot trucaje, intoxicări, farse, iluzii cultivate conștient, ipocrizii și ipocriți, carnaval, cabotinaj, pradă și prădători, trișori, o adevărată tragi-comedie…

— Da, ai dreptate… Nimic nu este serios sau tragic, totul este o farsă plină de umor…

— Mama a spus ieri că unii oameni politici sunt „manipulateurs pervers, narcissiques et diaboliques“.

— Ei! Nu e rău zis! Bravo! Să-i transmiți felicitări din partea mea. E bine că te interesează istoria, dar mai bine să-ți trăiești viața așa cum este. Altfel devine insuportabilă. Am cumpărat de curând două cărți: *Circus politicus* și *La Conjuration des imbéciles*. Tata zicea că „Toți suntem niște idioți utili.“ El fusese comunist și îl cita pe Lenin sau pe Stalin, nu mai știu exact…

— Continuă, de ce te-ai oprit? Vorbeai despre istorie?

— …este scrisă de învingători și este… cum să-ți explic? Ca un dulap cu mai multe sertare suprapuse. Noi cunoaștem doar primul sau al doilea sertar, dar mai sunt cinci sau șase și ultimul reprezintă serviciile secrete, industria de armament, sistemul financiar mondial, lobby-ul de influență, cercurile de putere și decizie, cârtițele care lucrează în subteran, dar nu scot mușuroaie de pământ la suprafață, ci munți de bani și aur… Cunoști importanța sistemului financiar și a speculațiilor bancare!

— Da…

Am vorbit îndelung cu colegul tău Guy. M-a invitat să particip la manifestațiile celor care fac parte din mișcarea *Indignados* și care vor avea loc pe Canalul Saint Martin. Să mergem împreună… Și cum ziceam… O bancă dă faliment, este salvată de stat și șeful băncii primește la sfârșitul anului bonusuri de milioane de dolari! Te apucă râsul și greața! E ca și cum un căpitan de vapor căruia îi eșuează vaporul, în final este recompensat cu o sumă de bani. Și în plus căpitanul mai și părăsește primul vaporul.

— Cum s-a întâmplat în Italia cu pachebotul *Costa Concordia*, al cărui căpitan a părăsit printre primii vaporul.

— Da! Exact! Ei! Lasă! Nu trebuie să ne ocupăm de aceste aspecte pentru că viața ar fi dificil de trăit…

— Mama… îți vorbesc mereu despre ea pentru că discutăm mult în absența ta… Ieri seară, mi-a arătat într-o revistă două fotografii: Goldmann Sachs și Lehman Brothers care prin speculații

bancare au provocat – alături de alte bănci și de alți factori – criza financiară actuală.

— Da! Sunt printre cele mai mari bănci de investiții care au dat faliment. Am discutat îndelung cu colegul tău, Paul Guy.

— Particip și eu la manifestație! Să-mi spui când te duci la întrunire! Criza nu este numai bancară, ci financiară, economică, socială, politică și ce este mai grav… psihică și morală. Nu avem un orizont și o speranță. Nu avem o credință! Spune-mi în ce să cred și poate o să cred cu deplină convingere! Și eu vreau să-mi găsesc o credință! Nu putem trăi împreună fără un minim de încredere și fără să ne împărtășim convingerile. Viața are nevoie de un sens… al vieții! Toate grupurile umane au nevoie de repere simbolice, de convingeri și de proiecte. Noi am depășit epoca bănuielii și neîncrederii, am ajuns într-un imperiu al cinismului și al neputinței de a privi lucrurile în față.

— Dar observ cu plăcere că te preocupă istoria actuală și ești la curent…

— Mă interesez… Istoria intră pe sub ușă ca o apă ce poate să-ți invadeze camera… Am acasă multe discuri, DVD-uri, cărți care au rămas de la tine. Mama se uită în fiecare seară la Telejurnal. Este contrariată, vorbește singură, strigă… Ieri seară a spus: „Când în Balcani a fost epurarea etnică au sărit cu toții și s-a declanșat un război pentru a înceta masacrul civililor. Când aceeași epurare etnică se produce în Orient nimeni nu spune nimic, fiind interzisă orice măsură de salvare a populației. Cum să mai trăiești în lumea asta?!“ și a țipat, aproape să facă o criză de nervi. „*Merde*, *merde*! De o mie de ori *merde*!“, a mai strigat. Tu știi prea bine cum face când se enervează…

— Da… Îmi amintesc, chiar dacă am vrut intenționat să uit… Dar trecând peste părerile ei… Când De Gaulle a auzit la o manifestație pe cineva strigând: „Mort aux cons!“ el i-a replicat „Vaste programme!“ Astăzi nu sunt numai proști, mincinoși, dar și ticăloși… Când spun o minciună, spun un adevăr și când spun un adevăr, spun o minciună…

— Ai zis că ai cumpărat două cărți. După ce le citești să mi le dai și mie.… Știi, papa, eu nu te-am întrebat niciodată de ce ai plecat de acasă, dar poate ar trebui. Aș vrea totuși să înțeleg și să te cunosc mai bine – pe tine, pe mama…

— Am evitat să-ți vorbesc despre acest subiect, am zis eu după un timp, surprins de întrebarea lui. Da! E adevărat! Acum ai o vârstă la care vrei să afli ceva și despre noi… Povestea este banală…

— Și totuși! Ați trăit câțiva ani împreună și viața voastră nu a fost atât de banală!

— Da. Ai dreptate… Ne-am întâlnit, ne-am iubit, apoi… ai apărut tu. Umpleai golul dintre noi și eu m-am ocupat destul de mult de tine. Când nu aveam spectacole sau concerte, mă lungeam lângă patul tău, te luam de mână și așteptam până adormeai și îți auzeam respirația abia șoptită…

— Continuă… Te rog, papa!

— În fond, vrei să știi de ce ne-am despărțit, de ce am plecat de acasă? După ce a trecut un timp, am constatat că neînțelegerea noastră pornește de la faptul că nu puteam să vorbim și să comunicăm… Parcă nu rosteam cuvintele în aceeași limbă!

— Cum adică?

— În primul rând pentru că pronunța cuvintele foarte repede și fără claritate… Eu eram obligat să o întreb ce a spus, ea se enerva și răspundea: „Ți-am zis!“ Și de aici pornea tot dezacordul… și cearta…

— Erau totuși convorbiri care continuau în mod firesc?

— Da! Dar ea avea un mod de a gândi… „Pot să nu fiu de acord cu tine și să gândesc altfel“, zicea ea. Și cum să reușești să porți un dialog cu cineva care de la început gândește și vorbește intenționat din alt punct de vedere? Conversația noastră se întrerupea…

— Bine! Dar nu cred că asta a fost cauza principală că v-ați despărțit?!

— Da! Ai dreptate! Este o femeie fermecătoare, frumoasă, se îmbrăcă cu gust, are simțul armoniei culorilor. E preocupată de

pictură, merge la multe expoziții, concerte… Are însă prea multe umori.

— Și asta ce mai e? a zis el cu un aer de reproș.

— …trecea foarte repede de la o stare la alta, de la calm și bună dispoziție, la nervozitate, nemulțumire, agresiune verbală și strigăte. Și atunci nu știam când pot să vorbesc cu ea și când nu. Cu trecerea timpului trăiam împreună fără să scoatem un cuvânt. Am ezitat mulți ani să mă despart de ea… Și într-o zi, mi-am spus că pot să trăiesc singur și am plecat în garsoniera pe care o știi și am preferat să dorm pe un fotoliu-pat și cu picioarele pe un scaun...

M-am oprit nemulțumit că a trebuit să-i fac această mărturisire prin care nu aș fi vrut să mă scuz și nici să neg că am avut o parte de vină și de responsabilitate pentru că l-am părăsit.

— Trebuie să recunosc că sunt un om dificil, extrem de dificil… trăiesc într-o altă lume. Poate a muzicii, nu am picioarele pe pământ și capul îmi este aiurea… Uneori nu pot să spun: „Sunt"…

Olivier a continuat să mănânce în tăcere, ridicând din când în când privirea spre mine, eu suportam greu ochii lui nedumeriți, nemulțumiți că aceasta a fost situația. Știu că ar fi preferat să rămân acasă lângă el și mama lui.

Valter ne-a văzut – trecea prin piață – și cu un strigăt de bucurie s-a așezat la masa noastră și a început să vorbească cu entuziasmul cunoscut.

*

Azi… Mereu încep cu *azi*! Poate pentru că ce scriu este un jurnal și în locul datei, scriu *azi*. Am băut o cafea, am mâncat o banană și am început să fac câteva exerciții la pian. Pisica Bill a venit lângă mine, nu s-a așezat pe pian, poate pentru că vibrațiile corzilor o deranjau. A găsit o poziție comodă pe bufet, de unde poate să mă vadă și a rămas acolo în timp ce căutam *les enchaînements harmoniques* între stilurile rock, electro și soundul francez. Mi-am

ridicat privirea spre Bill și am simțit că asculta. Avea ochii mari, urechile ciulite și o expresie de concentrare, contrar celei când era adormită sau chiar dormea… cu ochii deschiși. Am înțeles încă o dată că animalele și copiii înțeleg și simt muzica... chiar și plantele. Întotdeauna m-a surprins inteligența animalelor… „Tant que vous n’avez pas aimé un animal, une partie de votre âme sera toujours sans éclat et endormie.“ Iată! Mi-a revenit memoria! Sau poate am vrut să-mi amintesc aceste cuvinte. Sau poate sufletul meu a redobândit acel *éclat*! Înainte recitam versuri, dar am uitat cine a spus această frază!

Bill așteaptă să-mi continui exercițiile la pian. Nu vreau să-mi dezamăgesc ascultătorul și singurul spectator… I le dedic lui Mark Murphy care a împlinit zilele astea 80 de ani și care excela prin improvizațiile lui. A fost un tovarăș de drum al generației beat și și-a dedicat cele mai bune albume lui Jack Kerouac, autorul renumitului roman *Sur la route*. Am trecut prin Paul McCartney și Tom Jones, dar m-am oprit special la Whitney Houston, care dispăruse de curând. Am cântat melodia ei preferată: *I will always love you*… din care a vândut o sută patruzeci de milioane de albume…

*

Mi-am amintit despre tatăl meu, dar am uitat-o – fără să vreau s-o uit – pe mama și relația ei cu tata. Nu! Mint! „Jocul de-a uita și a ne uita“ îmi joacă o festă. Sau „l’homme sans passé“ este o iluzie! Nu mai știu ce am uitat și ce nu… Pe tata l-am visat și am stat de vorbă cu el… Dar mama?! Ce mi-a venit să mă gândesc la ea? Poate mi-e dor de ea pentru că mi-a pus degetele pe clapele unui pian și a stat ore întregi să mă învețe ce înseamnă să descifrez o partitură și o „cheie fa“. Albumele de fotografii și cutiile cu scrisorile de la tata au rămas dincolo, la soția mea. Nu am curajul să mă duc să i le cer. Este imprevizibilă! Poate să fie amabilă sau să-mi trântească ușa în nas…

Bine-bine! Mă întorc la tatăl meu care mă obsedează. Pretindea că a făcut studii de medicină, apoi a intrat în *Legiunea străină*, a luptat în Maroc și Nigeria, care pe timpul acela se aflau sub dominație franceză. Înțeleg că a făcut parte din „grupul sionist“, apoi din „grupul comunist“ al Partidului Comunist Francez, apoi din „grupul român“. Dar când a intrat în Serviciile secrete și apoi în Securitate, nu a mai fost vorba despre un angajament politic, ci de o funcție într-o poliție care știm ce rol joacă, precum toate polițiile din lume!

Am încercat să aflu ce loc au ocupat în istorie cele două regimuri totalitare care s-au petrecut în aceeași perioadă istorică. Nu am avut prea mult timp să citesc și să aprofundez aceste aspect, dar… Au fost ideologii comparabile cu o religie în care depui armele și crezi precum într-un text biblic sau o „Evanghelie politică“: devotament, supunere, fanatism, „gândire captivă“ și nu mai pui întrebări. Ești orbit și fascinat și exaltat în realizarea scopului propus, iar scopul scuză mijloacele, oricare ar fi ele, chiar asasinatul! Un mesianism, o transcendență ideologică ce nu mai ține cont de real, realitate și oameni, ci numai de scopul ultim care va realiza fericirea pe pământ. Bine-bine! Au fost Lenin, Stalin, Troțki, Mao, Pol Pot… În acea epocă „la France était rouge“: Maurice Thorèz, Georges Marchais, dar și Aragon, Sartre, Marguerite Duras și mulți alții… Erau și de partea cealaltă: Raymond Aron, Camus… Atunci se cânta o melodie: „Tout est pourri! Tous des salauds! Tout este faux! Rien n'est estimable.“ Poți să aderi la aceste idei fermecătoare și captivante, dar până când și unde ajunge fanatismul?! Aici este problema și aici se ascunde secretul tatălui meu pe care vreau să-l înțeleg, chiar dacă știu că nu voi izbuti… Când vezi că idealul propus cere mii și milioane de victime, atunci nu te oprești? Sau crezi că pentru a face o omletă trebuie mai întâi să spargi ouăle?! Dar dacă ce crezi că sunt simple ouă sunt adevărați oameni? Dacă și când te oprești?! Tatăl meu a fost comunist și după ce s-a aflat despre Gulagul rusesc, revoltele din '53 la Berlin, '56 Budapesta, '68 Praga, '81 Polonia… El nu s-a întrebat cum

este posibil ca idealul și credința lui să aibă ca rezultat sacrificarea a mii și milioane de victime?! Încă o dată… vreau să-l înțeleg pe tata, chiar să-l apăr și poate să-l iert, dar a făcut parte din Securitatea română… Aici toate argumentele raționale și sentimentale se opresc… Și atunci? Cineva a spus că „Între justiție și mama, o aleg pe mama“. Eu ce am de ales? Să invoc justiția, care să-l judece și să-l condamne? Sau să-l aleg pe tata, care poate a făcut anchete și a torturat oameni?!

Nu cumva dorința mea de a fi „un homme sans passé“ se poate explica în aceste amănunte legate de părintele meu despre care nu voiam să-mi amintesc?! Nu cumva domnul Freud a avut dreptate când a considerat că depresiile și nevrozele sunt ascunse în traumatismele sufletești din copilărie și adolescență? De ce nu am stat de vorbă cu el să-l întreb mai multe amănunte din viața lui? De la mama am aflat că bunicii și părinții lui se născuseră undeva în Ungaria, Transilvania, Bucovina sau Basarabia. Nu știa precis… Înainte de război s-au refugiat în Franța. Bunicul tatălui a plecat în Israel și a luptat în formațiile para-militare Haganah, Irgun sau Stern. Nu știa precis… Erau formații militare teroriste care luptau împotriva englezilor și a arabilor. De ce nu l-am întrebat care a fost viața și ocupația părinților lui când au venit în Franța și după ocupația germană? Unde au locuit în timpul Guvernului de la Vichy? Nu-mi explic tăcerea tatălui meu, dar și lipsa de interes din partea mea! Eram tăcut și timid în fața lui. Avea o prestanță și o autoritate care mă inhibau. De ce nu m-au dus la cimitir să aprind o lumânare sau să așez o piatră pe mormântul bunicilor mei? Aveam vreo 10-12 ani când am fost la înmormântarea unui văr al tatălui meu, mi-au așezat o *kippa* pe cap, ne-am îndreptat spre groapă, acolo erau mai mulți bărbați care trebuiau să asiste la depunerea în pământ. Cel decedat era așezat într-un lințoliu, iar rabinul cânta cu o voce disperată un cântec care m-a impresionat. Este singura amintire legată de familia tatălui meu…

Când mergeam în turnee prin Europa, intram uneori în câte o sinagogă și mă gândeam la tatăl meu… Nu știam să mă rog… Nu-l

judec, nu-l condamn, ci simt doar o dorință disperată de a-l cunoaște și de a-l iubi…

O tăcere, o simplă tăcere în mine și pentru el…

*

Împreună cu Olivier și Paul Guy ne-am îndreptat spre Canalul Saint Martin unde manifestau *Indignados*. Ajunși acolo, imediat mi-am amintit că am locuit cândva pe o stradă din apropiere și că deseori mă plimbam de-a lungul canalului. Priveam trecerea „les bateaux mouches“, apusul soarelui, rațele care se plimbau pe apă și chiar un „om pasăre“ care ținea în gură boabe de grâu și porumbeii i se așezau pe cap și mâncau grâu din gura lui.

Erau douăzeci sau treizeci de corturi colorate unde se aflau manifestanții. În jurul corturilor, tineri și tinere așezați pe saltele. Vorbeau, mâncau, cântau… Mai multe lozinci fluturau între două corturi: „Nici stăpâni și nici sclavi“. Paul Guy a fost imediat întâmpinat de doi tineri și ne-a prezentat celor care se aflau în jurul cortului ce-i aparținea. Când au auzit că sunt pianist de jazz, unul dintre ei a plecat imediat și după câteva minute – locuia în apropiere – a venit cu o mică orgă electronică, o baterie și două difuzoare. Mai mulți tineri s-au strâns în jurul nostru și unul dintre ei s-a ridicat în picioare și a început să ne explice pentru ce protestează și care sunt doleanțele lor. La sfârșit am fost prezentați, iar eu și Olivier – care avea chitara la el – am început să cântăm. Nu mai exersasem de mult timp pe o orgă electronică, dar după câteva încercări am început să cânt cu mare plăcere. La auzul primelor melodii, aproape toți au ieșit din corturi și s-a strâns în jurul nostru. Băteau din palme în ritm, unii dansau, alți cântau și treptat au fost cuprinși cu toții de un entuziasm în care eu m-am lansat cu o mare bucurie. Improvizam, dar îl lăsam și pe Olivier să aibă câte un solo la chitară și vedeam în privirea lui că îmi este recunoscător că voiam să se afirme. Treceam cu dexteritate prin cântecele interpretate de Barry White – *Long black veil*, Kenny Rogers – *I will*

always love you, Big Mama Thornton – *Swing it on home*, Andrés Segovia, unde Olivier a avut o lungă intervenție la chitară, Frank Sinatra – *Night and day*, James Brown – *Papa's got a brand new bag*, Count Basie – *It's the same old south*, Chucho Valdez – *Live in New York*, Lucky Dube – *Respect*, Stan Getz – *Autumn leaves* și multe… multe alte piese…

Când m-am oprit am auzit o explozie de aplauze, exclamații, strigăte și toți tinerii se înghesuiau să-mi strângă mâna și să mă îmbrățișeze. Pe Olivier nu l-am văzut mai multe minute, prins în vârtejul entuziast al tinerilor. Au fost aduse mai multe sticle de bere care au fost golite imediat și care au fost înlocuite repede cu altele, de parcă ar fi apărut printr-un gest magic.

Am rămas până la lăsarea serii și nu am putut să plec decât după ce soarele s-a oprit la asfințit, aruncându-și ultimele raze ce se întindeau și incendiau apa canalului. Am fost conduși până în apropiere de stația de metrou. Paul m-a îmbrățișat și mi-a mulțumit, iar Olivier dorea să se întoarcă a doua zi.

În urmă cu câtva timp nu mi-aș fi închipuit că o să trăiesc aceste clipe și o să ies din stările de *uitare*, *orbire* și *negândire* pe care le-am parcurs până acum…

*

Ninge la Paris.

Când m-am trezit, am văzut pe fereastră acoperișurile caselor așternute cu zăpadă. Fulgii erau mici și deși ca o perdea de voal alb. Imediat m-am gândit la cei care manifestau pe Canalul Saint Martin și am încercat să-mi imaginez cum vor suporta frigul. În cameră este destul de rece și am pus în funcțiune cele două radiatoare. Pisica Bill a rămas la căldură în pat. O liniște siderală acoperă casele și îmi provoacă un sentiment de reculegere și pietate. Nu cred că o să pot face exerciții la pian pentru a nu tulbura pacea, seninătatea și bucuria ce mă înconjoară și îmi scaldă privirile care au rămas țintuite pe fereastră.

Mă smulg cu regret de lângă geam, mă duc în bucătărie, îmi prepar o cafea, așez alături obișnuita banană și mă întorc în cameră. Ninsoarea s-a întețit și fulgi mari dansează prin fața mea bătuți de o pală de vânt. Rămân o vreme în această contemplație ce îmi provoacă un sentiment de farmec și extaz…

Văd pe masă mai multe reviste împachetate într-o coală albă de hârtie. Citesc cu atenție: „Bonjour Monsieur. En plus des deux magazines de Janvier, je vous adresse aussi, ceux de Février. *La Tour de garde* explique ce qu'est Harmaguédon. Bonne journée et bonne lecture. M. Girard".

De aproape un an, poate și mai mult, în fiecare lună găsesc în cutia poștală mai multe reviste trimise de „Monsieur Girard". Îmi telefonează să-i confirm primirea și îmi sugerează – cu o deosebită amabilitate – că dacă o să am timp ar prefera să ne întâlnim și să stăm puțin de vorbă.

Răsfoiesc revistele pentru a afla cine le trimite și care este conținutul lor: „Que nous enseigne l'exemple d'Abraham?", „L'honnêteté est-elle payante?" etc. Încep să citesc numărul recomandat *Harmaguédon* și înțeleg imediat că revistele provin de la *Martorii lui Iehova*.

Nu trece mult timp, și aud telefonul sunând. Din reflex – un prost reflex –, ridic receptorul. Domnul Girard! Mă întreabă dacă am primit revistele și dacă pot să-i acord câteva minute pentru a mă cunoaște. O voce plăcută, o politețe neexagerată și… Am cedat ca un naiv, așa cum fac de fiecare dată când cineva mă roagă ceva. I-am spus să vină la Café Delmas din scuarul Contrescarpe.

Într-o pauză de muzică, văd un domn care se îndreaptă spre mine. Mi-am zis: e Monsieur Girard! El era! L-am invitat la o masă și l-am întrebat ce ar vrea să bea. Între timp mă uitam la el fără insistență, refuzându-mi „privirea iscoditoare de fizionomist". Un bărbat cu o expresie plăcută, aproape de cincizeci de ani, un aer inteligent, dar nu mi-am putut respinge vechiul meu nărav și am auzit o voce: „predicator într-o sectă religioasă".

Am schimbat câteva cuvinte, nu știa că sunt cântăreț de jazz, și am vrut să nu-l întreb de unde îmi cunoștea adresa și numărul de telefon, dar nu am reușit să-mi reprim curiozitatea.

— Locuiesc în același imobil cu dumneavoastră… dar la intrarea B. Am remarcat numele… Pascal și eu sunt un „prieten“ al lui Blaise Pascal. Am găsit numărul de telefon în anuar…

Totul mi se părea perfect logic și convingător. Am mai schimbat câteva cuvinte despre barul în care cânt, mi-a spus că și el în tinerețe a fost un mare amator de muzică de jazz și uneori ascultă un post de radio care difuzează numai jazz.

— Ați văzut că în revistele pe care vi le-am trimis sunt comentate multe pagini din Biblie. Ați avut curiozitatea să citiți Biblia?

— Știți… Eu sunt pianist și trompetist. Nu am avut timp să citesc revistele, dar promit… În ceea ce privește Biblia, am citit – la recomandarea insistentă a mamei – *Ecclesiastul* și *Iov*.

— *Cartea lui Iov* a ținut el să precizeze. Da! Știți ce i-a spus Iov lui Dumnezeu? „Tu est un sadique, tu te délectes du malheur de l'innocent.“ Cuvinte grele… Și când prietenii lui i-au reproșat că a păcătuit, Dumnezeu a intervenit și a spus: „Seul Iov a bien parlé de moi“. *Ecclesiastul* reprezintă paginile cele mai filosofice din Biblie… Dar de ce v-a interesat Iov?

— S-a revoltat împotriva nedreptății făcute de Dumnezeu. Iubesc oamenii rebeli, revoltați, protestatari și iconoclaști… Poate de aceea în sinagogi, moschee și bisericile protestante nu sunt icoane și picturi… În schimb, în bisericile catolice și ortodoxe arta icoanelor – iconografia – este remarcabilă…

— Da… Aveți dreptate! Și am înțeles că am răspuns destul de bine la întrebarea lui, acesta reprezentând un îndemn pentru a continua să vorbească cu mine, eu fiind – bănuiesc – un interlocutor destul de interesant pentru ceea ce urma să-mi propună. Noi ținem în fiecare săptămână adunări în care discutăm despre multiplele legende și parabole din Biblie, dar nu numai… Suntem interesați de viața și preocupările fiecărui individ și la noi fiecare poate găsi sprijinul de care are nevoie…

— La noi? am ținut eu să precizez, adică *Martorii lui Iehova*?

A confirmat dând din cap, dar fără să rostească vreun cuvânt…

— Domnule Girard, am început eu să vorbesc, ridicând în același timp paharul cu vin și sugerându-i că îmi face plăcere să discut cu el. Trebuie să vă fac o mărturisire. Eu nu știu ce religie am…

— Cum este posibil?! m-a întrebat el privindu-mă cu o reală curiozitate.

— Pe scurt… Tatăl meu era evreu, ateu… mama catolică… citea Evanghelia și se ducea de sărbători la biserică. Când m-am născut, tatăl meu era plecat în armată, așa că în primele opt zile nu a fost nimeni să-i impună mamei să mi se facă circumcizia și am rămas cu prepuțul normal. Deci nu am avut înscris în carne alianța eternă cu Iehova. Nu am avut la 13 ani Bar Mitzva. La școală am învățat *Catehismul* ca toți elevii. Am avut prima comuniune și am o fotografie cu o uniformă albă și cu o cruce pe piept… Așa că…

— Dar tatăl dumneavoastră, ca evreu, era credincios? Ținea sabatul? Purta *kippa*? L-ați auzit vorbind despre Mishnah?

— Nici vorbă…

— Cred că nu purta *tsitsit*?

— Ce sunt aceia?

— Niște franjuri tradiționali… se poartă în jurul taliei…

— Nici vorbă...

— Și nici papiote la tâmple?

— Nici… Domnule Girard! Nu ați înțeles că tatăl meu a fost militar și purta uniformă de ofițer? Cum să poarte… papiote?

— Dar acasă, pe ușă avea… *mezuza*?

— Nu știu ce e aia! Dar când intra în casă aveam impresia că scotea ușa din țâțâni și o trântea cu zgomot!

— Ați aflat de la el cine au fost Maïmonide sau Flavius Josephus?

— Domnule Girard! Vă repet! Tatăl meu a fost ofițer, apoi a intrat în serviciile secrete și a fost toată viața devotat partidului

comunist. Apoi a fost troțkist, maoist… „Religia este opium pentru popoare.“ Aceasta era deviza lui! Avea o tradiție de militari. Se pare că tatăl lui, adică bunicul meu, luptase în formațiile paramilitare Haganah, Irgun și Stern înainte de declarația formării statului Israel… Dacă dumneata ai fi ținut sabatul ai fi fost arestat de tatăl meu, pe când lucra ca ofițer, ai fi fost băgat la „neagra“.

— Ce aia „neagra“?

— O carceră de un metru pătrat, cu ciment pe jos și fără pat! Așa era pe timpurile alea, acolo… și am ezitat să spun când și unde au fost timpurile acelea. Și asta nu e totul… Într-o vară, mama s-a dus să-i facă o vizită tatălui meu care era ofițer în *Legiunea străină* și se afla în Liban sau Iordania. Acolo a cunoscut o familie care aparținea bisericii reformatorului Marcion…

— Cine a fost Marcion? Nu am auzit de el!

— Un reformator care a predicat separarea *Vechiului Testament* care aparținea *Legii* de *Noul Testament*, care aparținea lui Hristos și Iubirii.

— Ei! Asta-i bună! Un eretic și un… blasfemator!

— Evident că mama nu a crezut, dar a citit mai multe cărți despre Marcion și vremea în care a trăit.

— Dar dumneavoastră cum vă simțiți? Evreu ori francez catolic? Sau invers? Cui vă rugați? Lui Iehova sau lui Hristos?! Sau la amândoi?...

— Nici… nici…

— Cum este posibil? Nu vă ridicați ochii spre cer? Credeți că este mai important tot ce se află sub picioarele noastre?

— …și eu mi-am pus aceste întrebări. Știți! Am răsfoit câteva cărți, dar…

— Sunteți ateu?

— Ei! Asta ar fi simplu, eu însă nu sunt atât de inteligent. Complic mereu lucrurile și mă încurc în ele…

— Sau poate sunteți agnostic?

— Nu! Nici asta!

— …poate cel mai corespunzător ar fi… Deist…

— Ce înseamnă? și mi-am dat seama că vrea să-mi dea o explicație.

— Deiștii cred că… Dumnezeu este un principiu impersonal, neidentificabil cu o persoană supremă și care ar supraveghea mersul lumii. Ei cred în Dumnezeu, dar nu sunt de acord cu o religie revelată.

— Da… Am înțeles… Dar tot ce mi-ați spus nu se află în dezacord cu preceptele Bibliei!

— Nu! Nici vorbă, dar este un alt fel de a gândi și a crede.

— Pentru mine… Moise, Isus, Mahomed, Buddha… toți merită să fie studiați și înțeleși și a continuat să treacă în revistă câteva amănunte despre cei amintiți. Am înțeles că cel pe care l-am considerat la început un simplu predicator al unei secte avea multe cunoștințe în diverse domenii ale teologiei. Poate sunteți panteist? a continuat el vrând să mă cunoască mai bine și să încerce să afle o explicație a credinței mele... necredincioase.

— Ce înseamnă panteist?!

— Dumnezeu este unitatea lumii, totul este în Dumnezeu. Se poate vorbi și despre un *panteism materialist*, adică Dumnezeu este suma a tot ce există. Dar asta mă duce cu gândul la Spinoza – „Deus sive natura" –, a completat el cu satisfacție că ignoranța mea i-a provocat prilejul să treacă prin mai multe dogme religioase. Iertați-mă! Am sărit de la una la alta… Așa pățesc când mă lansez și găsesc un bun interlocutor cum sunteți dumneavoastră…

Valter s-a apropiat de masa noastră și mi-a făcut semn că pauza s-a terminat și în curând vom începe să cântăm. Mi-am luat rămas bun de la domnul Girard, i-am cerut cartea de vizită și ne-am despărțit cu un zâmbet reciproc de satisfacție pentru întâlnirea noastră.

— Aveți aici adresa unde ne întrunim în fiecare duminică dimineața. Mi-ar face plăcere să ne vizitați și să mai stăm de vorbă… Ați fost foarte amabil și nu m-am înșelat când am fost atras de numele dumneavoastră… Pascal…

M-am îndreptat spre scenă puțin derutat de convorbirea avută cu domnul Girard. L-am lăsat să-și facă numărul și să-mi arate cât

de documentat este el în acest domeniu… Aș fi putut să-i spun de cele „trei procese și ruguri“ care ard de peste două mii de ani și despre care mi-a vorbit mama: Socrate, Isus și Ioana d’Arc. Din convorbirea avută nu am înțeles dacă eu cred în „cineva sau ceva“ și mi-am propus – cu puțină autoironie – să rezolv și această problemă pe lângă celelalte care așteaptă de mult timp o elucidare…

M-am îndreptat spre scenă… Și deodată…

În mintea mea se produce ceva bizar! Neuronii nu mai funcționează normal și poate de aceea visez mult noaptea, țin discursuri și am coșmaruri. Într-o străfulgerare… Mi-am amintit că René, al doilea soț al mamei, care era istoric, mi-a vorbit despre… Balfour, fostul ministru de Externe al Angliei. În 1917, da, parcă atunci, Balfour a făcut o „Declarație“, adresată lordului Rothschild, prin care era de acord să se formeze în Palestina – la acea vreme colonie engleză – un stat pentru poporul evreu… Până la urmă formațiile paramilitare Haganah, Irgun și Stern – despre care am amintit – au început să se lupte tocmai împotriva englezilor și a palestinienilor… Nu! Ceva se întâmplă cu mine! Sunt cu adevărat nebun! Ce legătură au toate acestea cu ce trăiesc?! Mi-am uitat numele și acum? Cine este acest domn Balfour care a apărut în mintea mea?! Dement! Paranoic! Ar trebui să merg la un medic neurolog sau psihiatru… Și poate totuși… este bine să fii puțin nebun și să te amuzi de tot ce trăiești…

M-am urcat pe scenă și am început să cânt câteva din piesele consacrate ale lui Petrucciani, Whitney Houston și Tony Bennet. Am uitat de tot și de toate…

De fiecare dată mă salvez în muzică…

*

Relli mă anunță că vrea să vină la Paris pentru o scurtă vizită de câteva zile. Nu știe când să cumpere biletele de avion, dar o să-mi comunice perioada ei de vacanță școlară. Îmi povestește mai

multe amănunte din viața de profesoară printre care… „Când am ajuns la școală, toți pereții erau acoperiți cu desene uriașe care reprezentau în diverse culori și atitudini falusuri în erecție și sexuri feminine. Am izbucnit în râs! Directoarea a susținut că desenele nu au fost făcute de elevii din școala ei. S-a declanșat o anchetă și scandalul s-a răspândit în tot orașul...“ Aș fi vrut să-i spun că în apropierea locuinței mele există un zid uriaș, lung de zeci de metri, al unui garaj dezafectat pe care „pictorii străzii“ desenează graffiti și își desfășoară talentul. De multe ori mă opresc și privesc cu surprindere și admirație această capacitate de a reda forme abstracte și chiar figurative la mari proporții… care nu sunt simple *mâzgăleli*. Zidul Berlinului a fost acoperit în întregime de desene și picturi. Dar asta nu exclude tentația către pornografie, obscenitate și vulgaritate care se poate constata în altă parte… și oriunde…

Depinde ce obsesii ai… sau de imaginarul personal și colectiv…

*

Relli și-a luat bilete de avion și va veni săptămâna viitoare. O să-mi telefoneze din timp să mă anunțe ora când va ateriza avionul și mă roagă să o aștept la aeroport. Și-a rezervat o cameră la un hotel de cinci stele. Bănuiesc că vrea să-mi spună că nu va cădea pe capul meu și că are mijloacele necesare să-și asigure un sejur plăcut. „Să nu mă aștepți cu flori la aeroport – a adăugat ea – pentru că nu vreau să fim ca într-o scenă de film prost. După mulți ani, El o așteaptă cu un buchet de flori și Ea este foarte emoționată“. Trebuie să recunosc că mi-a plăcut remarca, are umor și dezinvoltură în felul de a se comporta. Rămâne s-o cunosc mai bine…

Vestea nu m-a surprins, o așteptam, dar mi-a provocat tot felul de gânduri, preocupări și neliniști. O să mă scoată din tabieturile mele și… cum o să mă prezint ca bărbat? Nu m-am culcat cu o

femeie de mult timp! Dar poate nici ea nu vrea să facem dragoste… Nu mi-am dus gândul mai departe…

*

În timpul zilei lenevesc, mai citesc o carte sau o revistă, iar seara mă duc la Café Delmas unde cânt alături de prietenii mei. Pentru că este destul de frig, clienții sunt puțini, în schimb e plin de japonezi care se opresc să mănânce și să asculte muzică de jazz. Când nu sunt clienți, sau sunt doar câțiva la mesele din jur, facem pauze lungi, mâncăm sau bem câte un pahar cu vin și discutăm… Evident, se vorbește despre evenimentele curente și se fac comentarii despre ce s-a mai transmis la televizor. Trăim într-o societate de *reality show* pe care fiecare o interpretează în felul lui, dar în special în preajma alegerilor care vor fi în curând. Uneori se așază la masa noastră vechi clienți obișnuiți să vină aproape în fiecare zi, în special pensionari, care beau un pahar cu bere sau cu vin și nu se mai simt singuri acasă. Patronul îi cunoaște și acceptă pe toți. Evident, primul care atacă un subiect de actualitate este Beni. Cu aerul lui superior lansează idei, formulează judecăți, critică, condamnă și aruncă anateme spre „dreapta“, el fiind de „stânga“, fost comunist, fost troțkist și actual socialist… Valter este de dreapta și de aici începe polemica, contradicțiile și chiar insultele…

Nu intervin decât rareori. Mi se pare – spun asta cu modestie, dar și cu o autoironie, că „discuțiile lor sunt fără perspectivă istorică și fără o cultură a trecutului“ prin care ar putea să cunoască ce se ascunde dincolo de evenimentele actuale știute de toată lumea.

Printre „clienții abonați“, cum îi numește patronul pe cei care vin aproape în fiecare zi, se află și doamna Claire, o persoană mai în vârstă, foarte simpatică, cu vervă, umor și detașare.

— Să vă spun eu una bună! Mă ascultați? Terminați cu dreapta și stânga, nu e prea mare deosebire între ele, căci atunci când pun mâna pe putere uită imediat de promisiunile făcute în timpul campaniilor electorale. Minciună și iluzie! Demagogi și demagogie!

Asta-i de când lumea! În seara asta se transmite la televizor pe canalul L' Histoire o emisiune, și scoate o revistă din poșetă, citește cu atenție și cu ochelarii lăsați mult pe nas. „Trupul pierdut. Ce s-a întâmplat în timpul bătăliei de la Berlin, în rândul populației civile? Un film pasionant despre o istorie mult timp ascunsă." În primăvara lui '45 continuă ea cu un ton schimbat, foarte serios și grav când a fost bătălia Berlinului, sovieticii au cucerit orașul și după aia… ce au făcut ei?! Au violat… țineți-vă bine! Au violat între o sută și trei sute de mii de femei, iar zece mii s-au sinucis. Iată ce spune una dintre ele: „Când mi-au sfâșiat rochia, combinezonul și chiloții, dinții au început să-mi clănțăne involuntar. Eram împietrită. Niciun gust, numai frig. Coloana vertebrală era înghețată. M-am prăbușit lângă cuzineți și am simțit că mă înghite pământul".

Doamna Claire a lăsat hârtia din mână, și-a scos ochelarii și ne-a privit pe rând. Noi eram surprinși. Spunea de obicei anecdote cu mult umor, acum însă…

— Dar nu trebuie să uităm – a intervenit Beni cu aerul lui grav și puțin contrariat – că și soldații germani când au intrat în Rusia poate au făcut la fel! Asta nu scuză procedeul sovieticilor… Și să nu uităm că și soldații americani după ce au ajuns în Franța, au violat și au ucis…

— Stai așa, domnul meu! Eu nu știu ce au făcut germanii în Rusia. Este mai mult ca sigur că așa s-a întâmplat… Dar știu care erau raporturile ofițerilor și soldaților germani în Franța. Eram copil și mama mi-a povestit… Fetele tinere ieșeau în oraș cu ofițerii germani să bea o cafea sau să mănânce la un restaurant. Multe s-au îndrăgostit de ei, erau frumoși, bine îmbrăcați și amatori de iubire și… sex. În timpul războiului există o dorință intensă de a profita de viață… Teama de moarte! Arlety zicea: „Inima este franceză, dar curul este internațional". După război, femeile care au avut relații cu ofițerii germani au fost scoase în piețele publice, tunse, dezbrăcate în pielea goală, umilite și scuipate! Am văzut la TV documentare care prezentau imagini din acea epocă. Groaznic! În aceeași perioadă au fost multe „règlements de comptes" –

răzbunări – în care și-au pierdut viața mii de oameni. Ieșeai pe stradă, vedeai un vecin care credeai că a colaborat sau îl urai, scoteai pistolul și… Pac! Cădea jos mort… Au urmat epurările, procesele… Laval, Petain și multe altele… Voi sunteți tineri… Deci, stimate domn, lucrurile nu pot fi comparate și ai văzut ce spunea femeia aceea care a fost violată! „Îmi clănțăneau dinții, parcă împietrisem, aveam coloana vertebrală ca de gheață.“ Violul este o crimă… „Le diable est dans les détails“… Multe femei s-au sinucis, au refuzat să aibă copilul unui barbar… Și încă ceva! Îți poți imagina ce simțea o femeie care purta în pântece copilul celui care o violase și pe care trebuia să-l crească după aceea?!

— Doamnă Claire! a sărit Valter pentru a schimba discuția. Știam că de obicei spuneți anecdote și aveți mult umor! Hai să mai cerem încă un pahar cu vin și apoi să ne facem numărul nostru de muzică…

— Da, dragă! Ai dreptate, dar să reguleze ăia câteva sute de mii de femei? N-a fost o treabă ușoară…

— Dar și rușii erau mulți! Câteva armate și mii de soldați, a intervenit unul dintre noi pentru a atenua gravitatea faptelor evocate.

— Și tanchiștii erau dați dracului!

— De ce? a întrebat uimită doamna Claire.

— Păi, să conduci un tanc nu era o treabă ușoară. Îți trebuia forță, nu mai vorbesc de tunari… Ăia au tras câte un tun în fiecare seară…

— Dar să nu uitați să vedeți diseară emisiunea la televizor. Hai! Sunt de acord să mai bem un pahar cu vin! Este rândul meu să vă fac cinste și o să vă ascult cu plăcere dacă o să cântați un blues în ritm clasic, așa cum sunt eu clasică și mai în vârstă…

*

Cineva trăiește în mine… Un străin locuiește în trupul meu și apare doar noaptea în somn. Azi noapte am avut trei vise.

Primul: Eram șofer pe un camion foarte mare și lung, un camion de transport internațional. Voiam să parchez cu spatele într-o curte, dar poarta era foarte strâmtă și eu trebuia să orientez camionul în acel spațiu limitat. Priveam în oglinda din dreapta, apoi în cea din stânga, apăsam pe accelerație și mișcam camionul doar câțiva centimetri. Repetam aceleași mișcări și până la urmă am reușit să intru într-o curte destul de spațioasă, întrebându-mă de ce au făcut o intrare atât de strâmtă. Am oprit camionul, l-am scos din viteză, am respirat adânc și mi-am șters transpirația de pe frunte cu dosul mânecii.

Al doilea vis: Eram într-o fabrică… o turnătorie care producea oțel. Dintr-o cupă uriașă se descărca oțelul încălzit la câteva mii de grade care era de culoare roșie și scotea un abur încins. Eu eram îmbrăcat cu un costum special, aveam o cască, o mască și ochelari mari… Și aici s-a oprit visul…

Al treilea vis: Eram așezat pe un scaun la o masă și în fața mea era un caiet gros, cu multe file și eu scriam. Adică părea că sunt scriitor și nu făceam întâmplător treaba asta. Și scriam… adică am scris de mai multe ori cuvântul „dezagreabil“. Și m-am întrebat: „Eu sunt un om agreabil față de alții și chiar în raport cu mine sau dezagreabil?“ După aceea m-am ridicat de pe scaun, dar mi-am întors privirea și am reușit să văd că erau caligrafiate alte două cuvinte: *chemin d'espérance*.

Știu-știu! Sunt cărți de analiză și interpretare a viselor care pot umple o bibliotecă întreagă. Sunt cunoscute „visele premonitorii“ care îți prevestesc o întâmplare: accident, boală… „visele paradoxale“ pe care le ai înainte de a te trezi sau „les pulsions inconscientes et contenus refoulés qui se manifestent dans les actes manqués et dans les rêves“. Da! Da! Toată lumea cunoaște aceste teorii! Dar ce semnificație poate să aibă un șofer pe un camion de douăzeci de tone pe care voia să-l parcheze cu spatele?! Ce simbol are o uzină metalurgică de fabricare a oțelului? De ce scriam cuvintele *agreabil* și *dezagreabil*? Eu nu am fost niciodată scriitor și nu am compus nici măcar o poezie când am fost îndrăgostit de o fată! Și

atunci? Cine mă locuiește? Cine se află în mine și cine visează aceste vise?!

„Expérience de la nuit obscure et le séjour dans la vérité et lumière."

De unde știu aceste cuvinte? Poate le-am visat sau ele m-au visat pe mine?!

Se spune că dacă ai avut niște vise neplăcute, în cazul în care te culci și vrei să visezi continuarea lor, reușești. Ei, bine! Aș vrea să mă culc și să visez că o să conduc camionul… dar o să-l dirijez în perete și o să se lovească cu zgomot. Apoi scena care s-a petrecut în oțelărie… O să răstorn cuva cu oțel fierbinte pe jos și o să iasă milioane de scântei. Măcar să ne distrăm puțin și să râdem chiar și… în vise… Sunt convins că o să devin mai agreabil.

M-am trezit în plină noapte. Am băut multă apă din sticla pe care o țin lângă pat.

Am încercat să adorm, dar am luat preventiv două somnifere… Salvarea a venit când Bill a simțit că nu pot să dorm, a sărit în pat lângă mine și s-a lungit pe pernă …

Cine n-a iubit un animal, are un suflet pe jumătate uscat…

*

Relli m-a anunțat că peste două zile va sosi la Paris și mă roagă să o aștept la aeroport. Mi-a dat toate datele necesare pentru a evita orice confuzie.

Mi-am făcut o cafea și m-am așezat la masă. M-am dus apoi la pian și am cântat o melodie mai veche ce mi-a venit în minte: *Happy day*. Nu l-am uitat pe prietenul meu Petrucciani pe care îl consider unul dintre cei mai virtuozi pianiști de jazz! De fiecare dată când mă gândesc la el… îl văd… om, om… neom… refuz să-i privesc trupul care este răsucit ca o mică buturugă, dar îi remarc capul, în special mâinile care dansează pe clapele pianului. Dacă cineva nu crede în miracol atunci ar trebui să-l vadă și mai ales să-l asculte pe Petrucciani… Este un miracol întrupat…

M-am întors la masă și am încercat să mă liniștesc, să mă reculeg, să elimin neliniștea și chiar emoția pe care le trăiesc la gândul că va sosi Relli. A zis că și-a rezervat o cameră la hotel, deci nu va locui la mine, repet eu prostește pentru a încerca să mă calmez. Va fi necesar să fac o ordine riguroasă pentru ca garsoniera să nu pară a unui burlac neglijent și murdar. Cu ce să mă îmbrac? Deschid dulapul. Încerc să caut printre haine, dar poate nu va fi necesar să par excesiv de elegant pentru a evita să fiu caraghios… Este bine să-mi păstrez vestonul de catifea neagră și să-mi pun o cămașă albă! Poate ar fi mai artistic cu o cămașă grena? Ce dracu'! Sunt totuși un pianist de jazz... fost trompetist! Nu! Tot cu o cămașă albă este mai bine, negru cu alb se asortează… Trebuie să-mi tai unghiile și să mă duc la frizer. Părul mai scurt întinerește și vreau să am un aer… Nu știu cum să spun, dar mai tânăr. Și de ce mă preocupă ideea asta? Nu am idee cum sunt privit de ceilalți și nu vreau să mă uit prea des în oglindă când mă bărbieresc, dar… Dar când mă așez la pian și simt sub degete clapele, sunt altul… Sufletul, corpul, nervii, capul vibrează, trăiesc o stare de transfigurare și atunci nu mai sunt eu cel care merge pe stradă, ci altul… cu totul altul! Nu sunt nemuritor! Nici vorbă! Sunt invulnerabil! Nimic nu mă poate învinge sau distruge… Dacă nu aș fi avut muzica în care să mă refugiez și să simt fericire, de mult timp aș fi înnebunit sau m-aș fi sinucis! Nu mi-aș fi pus ștreangul de gât pentru că e prea complicat și trebuie să ai un cui rezistent, dar aș fi luat un pumn de somnifere și cu asta… basta… De multe ori, când mă trezesc noaptea și iau un somnifer, îmi spun: „Poți să deșerți flaconul în pumn, să înghiți toate pastilele și să bei multă apă… multă apă să se dizolve în stomac cât mai repede!“ Ei, bine! Nu duc gândul până la capăt, mă amuz, mă joc cu mine, deși cândva am spus că dacă pot să mă sinucid sunt definitiv liber…

*

Frizerul meu, domnul Ali, este un marocan simpatic pe care l-am cunoscut într-o zi când mă întorceam acasă. M-a oprit, mi-a

spus că m-a ascultat la un concert, m-a felicitat și m-a invitat în salonul lui fără *rendez-vous* și fără o oră precisă. Deschid ușa salonului de coafură și imediat Ali mă întâmpină cu un surâs amabil. Îmi scot haina și mă invită să mă așez pe scaun. Încerc să nu mă uit în oglindă și sunt atent la felul în care Ali înfășoară în jurul meu șervetul alb și pune o hârtie de protecție pe gât pentru nu se strecura niciun fir de păr. Ridic privirea. Zăresc un străin în oglindă! Chiar dacă mă văd în fiecare zi când mă bărbieresc, aici, oglinda fiind mult mai mare, cel pe care îl privesc îmi apare în alte proporții, cu un alt chip și înfățișare. Oare am îmbătrânit atât de mult, sau exagerez cum fac de fiecare dată dintr-o exigență disproporționată și necruțătoare?! Un cabotin... Chiar dacă îmi spun de multe ori și repet cuvintele ca o rugăciune: „Fii bun și îngăduitor cu tine!“

— Mai scurt și forma… *comme d'habitude*, spune domnul Ali care se învârte în jurul meu, are gesturi elegante precum un dansator și își pregătește foarfeca știind că nu-mi place să folosească mașina de tuns.

Nu trece mult timp și discuția alunecă spre evenimentele care se petrec cu ocazia Primăverii arabe. Ali este foarte mulțumit de stabilitatea pe care regele o asigură în Maroc. Când eu îi spun că în Tunisia, Egipt, Libia șefii de guvern au fost la conducerea statului zeci de ani, el îmi replică:

— Dar acum ce o să se întâmple?! Nu vedeți că situația nu a revenit la normal în nicio țară care a cunoscut o revoluție?

Nu insist, simt că este sceptic cu privire la schimbările produse și încerc să-mi refuz un gând care totuși persistă. Ciudată nu este tirania care a durat zeci de ani, ci incertitudinea pentru viitor. Cum să suporți un regim despotic de teamă pentru ziua de mâine? Oare este mai bine să trăiești în lipsă de libertate sau să riști și să-ți cucerești libertatea? Dar dacă Ali are dreptate? Schimbi un dictator și în locul lui apar fundamentaliștii radicali?! „La plupart des mouvements de libération ne font que remplacer une opression par une autre.“ Și atunci? Cursul istoriei nu are o raționalitate, iar conceptele de democrație, liberalism și neoliberalism poate că ar trebui să fie revizuite în funcție de fiecare țară; de istoria, tradiția,

religia, obiceiurile și cultura pe care o are. Uneori între democrație și economia de piață apar unele fenomene contradictorii și chiar de criză și revoltă.

Mă prefac preocupat de cât îmi va tăia din păr pentru a păstra cărarea la mijloc. Acum am un alt aer și parcă nu mai sunt atât de bătrân cum mi se părea înainte. *Pas mal! Pas mal!* Moralul mi s-a ridicat și nu mai am rezervele dinainte privitor la cum o să mă vadă Relli când o să ne întâlnim la aeroport. Prima impresie este esențială și poate o să trec examenul cu bine…

M-am ridicat de pe scaun, dar înainte de a-mi scoate șervetul, domnul Ali a vrut să mai facă ultimele retușuri: să taie un fir de păr rebel alb sau să corecteze perciunii. Ne-am despărțit strângându-ne mâinile, el rugându-mă că dacă o să am un concert să-l anunț. „Când o să treceți spre casă prin fața lui Ali. Și oricând sunteți bine venit!“ a zis el conducându-mă până la ușă.

*

În colțul străzii, Place Gambetta, am zărit la cinematograful MK2, afișul unui film care mi-a atras atenția: *L'Homme sans âge* realizat de Francis Ford Coppola. Mi-am propus să-l văd, nu am fost la un film de mult timp. „Un om fără vârstă“, mi-am zis, dar „Un om fără trecut?“ Încă nu s-a făcut un film despre un asemenea om și aș putea să joc acest rol ca actor, dar… mai întâi ar trebui să-l cunosc pe Coppola…

Dacă tot m-am oprit, am văzut la chioșcul de ziare o revistă care avea un titlu scris cu litere mari: „Les secrets de la mémoire“. Am cumpărat-o și am așezat-o lângă pat pentru ca într-o zi – când o să am mai mult timp – să o răsfoiesc și poate s-o citesc. Astăzi, după ce mi-am făcut siesta și înainte de a pleca în Place Moufftard, am deschis revista și după ce am trecut peste primele pagini, am ajuns la capitolul care mă interesa: „Les nouvelles cléfs de la mémoire“. De la început am fost atras de ideea că noi suntem ce ne amintim. Memoria este identitatea noastră, istoria vieții noastre

și ea dă un sens existenței. Imediat m-am întrebat de ce nu am vrut să văd și să aud ce se petrece în exteriorul meu, dar și faptul că nu am vrut să am amintiri, adică să-mi pierd conștient identitatea! Și atunci cine sunt și ce o să devin?

Am continuat să citesc cu interes articolul și am căutat o explicație la refuzul meu de a avea o memorie involuntară și sentimentală pe care o provoacă *la madeleine de Proust*. Adio amintiri, dar nu cumva memoria există involuntar? Am trecut destul de repede peste categoriile de memorie: perceptivă, procedurală, de cunoaștere, episodică și declarativă și m-am oprit la memoria autobiografică, un amestec de memorie episodică și semantică. Nu cumva acolo se ascunde dorința mea de a spune: „Eu sunt azi și identitatea mea este acum și azi!“ Am continuat să citesc cu o curiozitate crescândă pentru a obține o explicație analitică și chiar medicală dacă intenția de a „elimina memoria“ s-ar putea realiza. Avem un circuit senzorial pentru a înțelege lumea exterioară și altul emoțional. Eu am încercat să elimin circuitul senzorial pentru a nu fi receptiv la lumea exterioară, dar mi-am păstrat circuitul afectiv. Articolul prezenta un desen destul de amănunțit al creierului prin care se ilustra traseul informațiilor senzoriale prin diferitele părți din creier. În emisfera dreaptă a creierului este dezvoltată capacitatea artistică și muzicală. Poate de aceea când dorm pe partea stângă am vise mai plăcute pentru că las emisfera dreaptă să se odihnească. Iluzie! Glume! Eu o să am coșmaruri și vise din altă lume în fiecare noapte, indiferent pe ce parte o să dorm. M-am oprit la o frază: „Îmi amintesc ceea ce vreau să fiu, ce gândesc să fiu, viziunea pe care vreau să o am despre mine. Un pesimist își amintește de istorii triste, un optimist – invers. Eu vreau să fiu în armonie cu amintirile mele și cu ceea ce sunt“. Și eu vreau să fiu în armonie cu amintirile și trecutul meu, dar pentru că nu reușesc, am adoptat… o amnezie voluntară! Am reușit oare să aplic în viață această metodă? Parțial, da! Am o memorie selectivă! Refuz să fiu invadat de faptele și amănuntele neplăcute. În ultimul timp parcă

nu am mai simțit nevoia să fac acest efort, intrând poate într-un normal pe care înainte îl credeam anormal.

În articol sunt citați mai mulți medici neuropsihologi, diverse lucrări de specialitate. Sunt prezentate fotografiile mai multor personalități care au suferit de Alzheimer printre care: Charles Bronson, Annie Girardot, Emil Cioran, Rita Hayworth, Ronald Reagan și Margaret Thatcher.

Am închis revista cu regretul de a nu fi aflat despre niciun caz care a vrut să aibă o „amnezie voluntară", fără să își nege identitatea, păstrându-și o viziune asupra eului profund…

Sau poate acest lucru nu este posibil și eu încerc imposibilul, reușind parțial?... Nu cumva sufăr de Alzheimer și nu vreau să recunosc?...

…Poate vreau să-mi joc o farsă și să mă amuz fără să știu că râd…

*

Ei! A sosit ziua mult așteptată. Sunt la aeroportul *Charles de Gaulle* să o întâmpin pe Relli.

Am ajuns cu mult timp înainte, așa cum fac de obicei când plec cu trenul sau cu avionul. Nu-mi place să ratez plecarea dintr-un motiv stupid sau că am sosit prea târziu. Stau la un bar și beau o cafea. O muzică plăcută în surdină. Din când în când mă uit pe panoul care anunță sosirea avioanelor. Încerc să-mi imaginez cum vom petrece prima zi. O să mergem la hotel, o să-și lase bagajele, apoi o să ne ducem la un restaurant, apoi… nu mai știu. Seara o să mergem în Place Moufftard unde poate admira o mulțime de vitrine, după care trebuie să-mi fac programul de muzică. O să cinăm, o să stăm la un pahar de vorbă, apoi… o să ne întoarcem la hotel și… Ce se va întâmpla între noi?! Nu am făcut de mult timp dragoste cu o femeie…

Sunt puțin nervos, emoționat și îngrijorat… Trebuie să-mi păstrez calmul și să beau un pahar cu apă rece. Un gând îmi străbate mintea și nu știu cum să-l explic și nici de unde l-am aflat: „Iubirea nu e un sentiment, ci o artă“. Cine a rostit și de ce au apărut acum în mintea mea aceste cuvinte?!

Încerc să-mi imaginez momentul când vor ieși călătorii și Relli mă va căuta cu privirea. Poate o s-o recunosc cu ușurință, sau o să am ezitări și o să îmbrățișez pe altcineva. Au trecut mulți ani… Nici nu îndrăznesc să-i număr. Și ea s-a schimbat și eu… Ei! Azi dimineață am evitat să mă uit în oglindă când m-am bărbierit. Nu voiam să mă indispun…

Beau din cafea… O voce plăcută și senzuală anunță la microfon sosirea avionului. Mă ridic de la masă, las banii alături de nota de plată și mă îndrept spre ușa pe unde vor ieși călătorii. De ce evit să aflu din ce țară a aterizat avionul? Iarăși nebunia mea! Uit sau vreau să uit ce am citit și am privit! Iată! Strategia „amneziei voluntare“ funcționează, dar nu cumva o să uit s-o recunosc și ea nu o să știe spre cine să se îndrepte? Termină, domnule, cu prostiile astea! Aștept! Călătorii ies cu valizele în mână, sunt întâmpinați de cei care îi așteaptă, alții caută cu privirea dacă vor recunoaște pe cineva printre cei din holul aeroportului… Eu fac câțiva pași, apoi mă retrag pentru a avea o altă perspectivă. Văd o doamnă care ar putea să fie Relli. S-a oprit și mă caută cu privirea. Nu o recunosc și îmi este frică, o „frică albastră“ că o să-mi joc o farsă și o să refuz să mi-o amintesc. Și ea face câțiva pași puțin dezorientată, trăgând pe roți valiza de culoare neagră… Da! Ea este! Privirile noastre s-au întâlnit… O doamnă înaltă, blondă, părul scurt… nu prea scurt, până la umeri, zâmbetul deschis și… Se apropie de mine, spune ceva, dar nu aud și simt că mă îmbrățișează și mă sărută pe obraji. Apoi și unul și celălalt ne dăm seama că noi suntem cei de acum și cei de atunci… Ceva se prăbușește în mine și în același timp se înalță, o îmbrățișez la rândul meu, fără să rostesc vreun cuvânt și ne continuăm drumul îndreptându-ne spre ușa de

ieșire… Privirile noastre vorbesc mult mai bine și ne conduc spre stația de taxi.

*

În mașină a început să vorbească de parcă ne-am fi despărțit cu o zi înainte, cu un aer dezinvolt, bine dispus, privindu-mă din când în când, râzând și bucurându-se că m-a întâlnit. Povestea că în avion a cunoscut o doamnă foarte amabilă și simpatică și ar vrea s-o întâlnească în perioada în care va rămâne la Paris. Este profesoară și a venit pentru un stagiu la o facultate.

— Și eu am motivat acasă că vin la Paris pentru un colocviu, a zis ea privindu-mă amuzată, dându-mi să înțeleg că aceasta a fost explicația oferită soțului ei.

Am ajuns la hotel, ne-am oprit la recepție și când a fost întrebată dacă rezervarea a fost făcută pentru două persoane, ea a răspuns afirmativ și cu un aer de siguranță. Am înțeles că vom locui împreună… „Ei! Ce o să faci, bătrâne, măcar să nu uiți să te duci să-i dai de mâncare lui Bill, care așteaptă în fiecare seară..."

Ne-am urcat în cameră și am privit patul spațios și ferestrele care dădeau spre Rue de Rivoli. Se zărea muzeul Luvru și în depărtare Turnul Eiffel. „La Veneția și la Paris poți să vii în fiecare an și nu te plictisești", a adăugat ea încântată că se află aici.

S-a dus în baie să-și aranjeze părul. Vorbea, râdea, povestea… Eu nu puteam să mă concentrez și nu înțelegeam ce spune, dar nu asta era important. Îmi era teamă că reflexul meu interior exersat de mult timp nu va funcționa și o să refuz să-mi amintesc cine este. Vorbea din baie, iar eu o priveam rezemat de ușă. A scos un flacon de parfum și în clipa aceea am tresărit și am trăit senzația că recunosc acel parfum și persoana pe care o vedeam în oglindă nu îmi era străină… Folosea *Femme* și memoria olfactivă și-a făcut datoria și nu am putut s-o refuz…

S-a întors în cameră și a făcut un gest cu mâna prin care și-a înlăturat părul de pe obraz, a zâmbit, s-a apropiat de mine, m-a îmbrățișat, m-a sărutat pe buze… și în acel moment, poate datorită parfumului pe care l-am mirosit, a faptului că eram îmbrățișați și i-am simțit coapsele, pulpele lipite de mine, sânii proeminenți… buzele așternute pe buzele mele… în aceea fracțiune de secundă am „recunoscut-o“… M-am întors vertiginos în urmă cu mulți ani, amintindu-mi de toată ființa ei… Am strâns-o la piept, am sărutat-o intens și i-am simțit gura deschisă și limba ce mă căuta și amândoi ne-am întors atunci când ne-am despărțit fără să știm că ne vom regăsi acum, aici, în acest spațiu binecuvântat…

*

Am mâncat într-un restaurant care avea o atmosferă plăcută și lipsită de zgomotul obișnuit. Vorbea, povestea, trecea prin diverse evenimente pe care le trăise… mereu cu o bună dispoziție fermecătoare ce mă contamina. La un moment dat m-a întrebat:

— Dar tu de ce nu vorbești?

— Prefer să te ascult…

A continuat fără să-mi ceară alte explicații și asta mi-a plăcut, nu a insistat și a rămas în aceeași stare de spirit. Nu și-a schimbat starea și am apreciat. A trecut prin câteva evenimente din viața ei: încheierea studiilor, plecarea din țară, căsătoria, copiii – o fată și un băiat –, încercarea de a mă uita, dar nevoia permanentă de a ști ceva despre mine. Mă căuta pe internet și afla câte ceva din activitatea mea, dacă și unde participam la un concert. Știa că făcusem turnee la Viena, Berlin, Strasbourg și în alte orașe.

— Nu te-am uitat niciodată. Am încercat de zeci și sute de ori să înțeleg de ce nu ai vrut să rămânem împreună? Eu eram o puștoaică, iar tu erai o mare vedetă a jazzului. Dar cum de nu ai simțit că întâlnirea noastră nu era întâmplătoare și poate eram predestinați să fim împreună?! Erai acolo, ascuns într-o umbră a memoriei, iar într-o zi ți-am trimis… mi-am învins reținerea și

ți-am trimis un mesaj. Nu pot să-ți spun ce am trăit când am primit răspunsul tău! Vai, Doamne! Eram dincolo de nori și călătoream spre tine pe un „covor fermecat și luminat de lampa lui Aladin“.

Nu aveam nicio explicație, dar regretam lipsa mea de intuiție și acuitate în raport cu o ființă ieșită din comun. Încă o eroare de viață la care se adăugau și altele… și multe altele…

După ce am terminat de mâncat, s-a oferit să plătească consumația. Evident că am refuzat, dar am remarcat gestul. Ne-am îndreptat spre St. Michel să bem o cafea. Și-a amintit un bistro în care fusese ultima dată când vizitase Parisul. Aștepta să povestesc și eu ceva despre viața mea de când ne despărțisem.

— ...poate o să-ți pară straniu sau nu o să mă crezi, dar am vrut să uit, am început eu să spun. M-am străduit cu mult efort să uit multe evenimente din viața mea și să trăiesc… numai în prezent… „aici, acum și iar acum“, și privind-o în ochi, i-am atins mâna și ea mi-a reținut-o uitându-se în ochii mei cu o dorință imensă de a înțelege neînțelesul celor spuse de mine, însă fără să insiste în nedumerirea și surprinderea ei pentru atitudinea pe care o am… Nicio întrebare! Niciun cuvânt rostit! Și asta mi-a plăcut și am iubit-o nespus de mult. A zâmbit de parcă ar fi luat lucrurile așa cum sunt…

— Când te-am cunoscut erai un om bizar, special, tăcut, introvertit, destul de singuratic pentru un jazz-man. Parcă te păstrai numai și numai pentru muzică și nu mă surprinde că ai vrut să-ți uiți trecutul și dorești să trăiești clipa de față cu o mare intensitate… Îmi spuneai că… „Jazzul te face să dansezi și când ești trist“ și uneori dansam și plângeam… Când eram tristă ascultam „la musique du diable“. Știam că muzica gospel a fost la început muzică religioasă, revoltă, protest, dar după aceea swingul, bluesul se dansau pe stradă, fiind o muzică a bordelurilor, a petrecerilor, a barurilor, a bucuriei și a fericirii… Poate de aceea „swing“ înseamnă balans, legănare, mișcare ritmată… dans...

— Văd că ai o bună memorie! am zis eu cu o sinceră admirație.

— Te-am văzut la un concert când ai cântat la pian. Eram foarte aproape de scenă. Aveai o expresie transfigurată de bucurie și fericire. Erai în transă, în extaz… erai altul, cu totul altul, erai posedat de Dionysos…

— Vai! Vai! Doamna profesoară îl cunoaște pe Dionysos!

— Am făcut câțiva ani studii de greacă și mi-a plăcut mitologia… Iubesc zeii și zeițele. L-am iubit și pe Platon pentru că toată viața și-a consacrat-o lui Socrate!

Am fost tentat s-o întreb dacă nu locuiește în Grecia, dar vechea mea reținere de a nu întreba nimic despre spațiul și țara în care trăia mi-a interzis orice întrebare. De ce? Încă o nebunie? Sau există o explicație pe care mi-o refuz?

S-a apropiat de mine și mi-a așternut un sărut pe obraz privindu-mă intens în ochi.

Am ieșit din bistro și ne-am îndreptat spre Jardin du Luxembourg. Era o zi frumoasă, destul de friguroasă, dar cu cer senin și soare. Ne-am plimbat pe alei și ne-am apropiat de o fântână. Ne-am așezat câteva clipe pe o bancă, am privit fântâna, copiii care se jucau în jurul ei, apoi am plecat. Se făcuse târziu, am trecut pe lângă Panthéon, îndreptându-ne spre Place Moufftard. I-am arătat peretele unei case prin dreptul căruia treceam intenționat în fiecare zi, și pe care scria: „On peut aller loin avec un sourire“, iar Relli a zâmbit cu multă plăcere…

Drumul fusese lung și după o călătorie cu avionul, cred că simțea nevoia să ajungem cât mai repede și să se odihnească puțin. Toată echipa era prezentă: Valter, Beni, Tom, Guy. Am prezentat-o cu multă plăcere și chiar cu mândrie. Vedeam în expresiile băieților cât erau de surprinși că se află în compania unei femei atât de frumoase. Beni nu s-a abținut să-mi șoptească: „Bătrâne! Este chiar un top-model! Bravo!“

Nu lipsea nici doamna Claire care a vrut să o cunoască și și-a exprimat cuvintele de admirație, măsurând-o din priviri.

— Dar dragă, vorbești fără pic de accent! a remarcat imediat doamna Claire crezând că îi face un compliment.

— M-am născut în Franța, doamnă. Am plecat de mult timp, dar vin deseori la Paris, a zis ea cu același zâmbet și bună dispoziție.

Patronul, domnul Bernard, ne-a făcut semn să începem să cântăm. Mesele din salon erau aproape toate ocupate și seara se anunța destul de plină. Relli rămăsese cu doamna Claire la aceeași masă. Ne-am urcat pe scenă, ne-am ocupat locurile știute și abia atunci am constatat că Olivier nu venise. Nu aveam niciun motiv să mă ascund de el că eram însoțit de o doamnă, deși știu că aveam să trăiesc un „disconfort sufletesc" când urma să i-o prezint pe Relli.

Beni mi-a făcut semn să încep eu și din privirea lui am înțeles că în această seară voi fi „solistul" pentru a mă pune în valoare în fața frumoasei doamne cu care venisem. I-am zâmbit și am aplecat din cap în semn că totul va fi OK.

Am început cu Whitney Houston și am simțit că băieții din orchestră erau de acord cu acest omagiu, nu pentru că vânduse milioane de albume, dar fusese cu adevărat o „voce de aur". *I will always love you* era bucata mea preferată și am văzut că și câțiva dintre spectatori au recunoscut-o și au apreciat-o. Am continuat cu Count Basie, un pianist unanim apreciat, în special pentru că a păstrat stilul tradițional al jazzului. Am trecut și prin alți pianiști și cântăreți: Nat King Cole, Ray Charles, Charlie Parker, Oscar Peterson, Billie Holiday și inimitabilul Petrucciani.

Simțeam că cei din sală mă ascultau cu atenție și vorbeau mai puțin decât de obicei. Eu eram într-o „formă dezlănțuită" – dansam cu tot trupul, fiecare fibră se mișca, piciorul drept era pe pedala pianului, iar cel stâng se ridica în ritm până la nivelul pianului. Trăiam bucuria de a cânta poate și pentru că voiam să-i arăt lui Relli la ce stadiu am ajuns cu interpretarea muzicii de jazz, să-i prezint un omagiu și să-i fac o reverență pentru că a venit pentru mine la Paris. Dar era și o altă explicație. Bucuria… extazul… transfigurarea pe care o trăiam când atingeam clapele pianului… eram în altă lume și eram fericit…

Băieții mă urmau într-un ritm frenetic: strigau, băteau din palme… Guy la baterie era în delir… I-am făcut un semn lui Beni că este rândul lui și trompeta a sunat parcă chemându-i pe Louis Armstrong, Miles Davis, Charlie Parker… Beni trecea cu abilitate prin ritmurile de bepbop, hard-bop, jazz modal sau free. În sală, câteva perechi de tineri au început să danseze și spectatorii au intrat în ritm bătând din palme și aplaudând cu multă plăcere și bucurie.

În clipa aceea am simțit că eram cel pe care îl lăsasem în urmă când participasem la concertele și turneele din țară și străinătate. Și deodată… m-am ridicat de la pian, m-am îndreptat spre Beni, i-am cerut trompeta, el s-a uitat la mine uimit, nu știa ce vreau, apoi a înțeles, mi-a întins trompeta, l-am privit în ochi cu recunoștință și am început să cânt, chiar dacă toți cei din orchestră știau că de mult timp îmi era interzis.

O singură melodie… nu… două, apoi.... improvizație, numai improvizație… balans, swing, pomii înfloriți într-o primăvară timpurie, crengile bătute de o pală de vânt… un lan de grâu legănându-și spicele galbene… rotire, vertij, swing…

Am auzit sala aplaudând și strigând într-un entuziasm general și când am deschis ochii toți erau în picioare… M-am oprit, i-am privit ca prin ceață, i-am văzut pe toți, am zărit-o și pe Relli, i-am întins trompeta lui Beni, apoi m-am plecat mulțumindu-le tuturor și m-am întors la pian.

Poate a fost cea mai frumoasă seară din viața mea.

*

După ce ne-am terminat programul, patronul, domnul Bernard, a venit și ne-a felicitat, doamna Claire ne-a dat fiecăruia câte „une grosse bise“, iar eu i-am invitat la masa noastră și le-am oferit tuturor câte un pahar cu vin. Relli abia a reușit să găsească un loc alături de mine. Avea în ochi o lumină scânteietoare: încântare,

bucurie, fericire… și niciun cuvânt, doar a aplecat capul pe umărul meu.

Am mâncat împreună, am vorbit, comentând câte o bucată muzicală ce ne-a amintit de un cântăreț, pianist sau trompetist. Eu am regretat că nu am cântat o piesă de care sunt atașat de mulți ani: *Leave my heart in San Francisco*, interpretată de Tony Bennet.

Mult după miezul nopții, ne-am despărțit îmbrățișându-ne, fiecare îndreptându-se spre casa lui. Noi am căutat un taxi, iar Relli a zis:

— Mergem la hotel, ar fi firesc să avem același drum. De ce taci? m-a întrebat ea luându-mă la braț.

— Aș vrea să trecem mai întâi pe acasă… Eu am o pisică pe care o iubesc foarte mult și nu pot s-o las flămândă toată noaptea. Facem doar un ocol… nu locuiesc prea departe de hotel…

— Bineînțeles! a fost ea de acord și am simțit cum mă ia de mână și îmi caută privirea.

Când am ajuns acasă, l-am auzit pe Bill miorlăind. Mă aștepta în spatele ușii și când m-a văzut a început să fugă fericit într-o parte și alta. I-am așezat mâncarea în vasul special, carne și boabe, apoi i-am făcut semn lui Relli să intre în cameră.

Am fost inspirat că făcusem ordine și garsoniera nu arăta prea rău, era o dezordine suportabilă. Am ajutat-o să își dea jos mantoul și i-am făcut semn să ia loc în fotoliu. Eu m-am așezat pe scaunul de la masă. Ea a început să rotească privirea cu un aer surprins. Se uita la pereții acoperiți de o bibliotecă plină de partituri… multe partituri, discuri, casete, DVD-uri, cărți, albume de pictură și fotografii… Peste tot erau afișe de la concertele pe care le susținusem în diverse capitale din Europa, fotografii ale familiei, obiecte pe care le cumpărasem în călătoriile prin Orient…

— Locuiești singur? a întrebat aproape în șoaptă.

— …m-am despărțit de fosta mea soție, pe fiul meu îl văd deseori și cântă în orchestra pe care ai ascultat-o… De câțiva ani locuiesc aici…

— Văd că ai totuși un pian! a remarcat ea încercând să salveze situația.

— Da! L-am cumpărat de curând împreună cu Olivier. Fac exerciții aproape în fiecare zi…

— Dar unde dormi? a mai întrebat căutând cu privirea în jur. Ai o altă cameră?

— Pe fotoliul pe care stai… Este un fotoliu-pat destul de comod când îl deschid. Și nu i-am spus că uneori așez un scaun pentru picioare. Are loc și Bill care doarme în fiecare noapte alături de mine…

— Iartă-mă că te întreb. Dar ce ai făcut cu banii pe care i-ai câștigat în concertele și spectacolele pe care le-ai dat?

— …nici eu nu știu prea bine… am cheltuit mult… petreceri, mașini de colecție, droguri, băutură, avioane private… câteva apartamente, o casă la Nisa…

— Admiratoare…

— …poate… Toate au rămas la soția mea. Nu credeam că o să plec de acasă și de aceea nu m-am gândit să-mi cumpăr un alt apartament. Acum e prea târziu…

S-a ridicat din fotoliu pentru a evita orice comentariu, dar am simțit în glasul și privirea ei că este surprinsă de locuința mea. S-a îndreptat spre un perete pe care erau fotografiile de familie. Abia acum mi-am dat seama că în indiferența mea pentru trecut nici nu le vedeam.

— Cine este ofițerul din fotografie? a întrebat ea cu glas neutru.

— Tatăl meu. A fost în *Legiunea străină*, apoi a avut mai multe funcții militare și a lucrat în Serviciul secret…

— În Serviciul secret?! și s-a întors spre mine privindu-mă surprinsă. A făcut spionaj? Pentru cine? De ce taci?

— Pentru mai mulți…

— Am citit o carte despre femeile spion printre care se numără și Mata-Hari, care s-a născut în Olanda. A fost soția unui ofițer din armatele coloniale, s-a inițiat în dansurile orientale din Indonezia. După ce a divorțat, a venit la Paris. Avea un șarm extraordinar, era

fascinantă, dar fără niciun ban. A fost acuzată de spionaj în favoarea germanilor și a fost condamnată la moarte în 1917. Au apărut multe cărți despre spionii englezi, americani, ruși… *Grupul de spioni englezi de la Oxford*, care au făcut spionaj în favoarea sovieticilor și apoi s-au refugiat la Moscova. *Grupul de savanți americani de la Los Alamos*, care au furat secretul fabricării bombei atomice și l-au transmis Kremlinului…

— Te-a interesat acest domeniu?

— Da!

— Mai trebuie să adaug și *Grupul cineaștilor și actorilor de la Hollywood*, care au fost nevoiți să plece în Europa din cauza anchetelor conduse de Edgar Hoover. Recent a rulat un fim despre el, dar nu m-am dus să-l văd. Trebuie să ai o minte și un caracter cu totul special… mai ales când faci dublu-spionaj. „Les taupes“, cârtițele care sapă pe sub pământ pot schimba cursul istoriei… Nu mi-ai vorbit niciodată despre tatăl tău și mama ta. Nu știu nimic despre familie, studiile pe care le-ai făcut sau orașul în care te-ai născut. Încă de când ne-am cunoscut cred că doreai să-ți atribui *le droit á l'oubli.* Când toată lumea se străduiește să aibă o cultură a memoriei tu ești partizanul uitării?! Mereu pe invers…

— Poate involuntar… dar și din motive pe care încă nu le cunosc…

— Dar doamna cu pălărie largă, voaletă și guler de vulpe argintie… Cine este?

— Mama… A fost profesoară de pian și ea mi-a așezat prima dată mâinile pe clapele unui pian și tot ea mi-a dat multe cărți să citesc. Înainte am spus că tatăl meu m-a îndemnat să citesc. Fals! Mă mințeam pe mine însumi…

— De ce?

— Poate că voiam ca tatăl meu să fi jucat un rol destul de important în copilăria și adolescența mea… în educația mea… Dar minciuna nu a rezistat prea mult timp și acum am mărturisit că sunt un mare impostor și falsificator, nu în raport cu ceilalți, ci în raport cu mine. Este un caz destul de rar! și am început să râd.

— Mama ta era îmbrăcată după moda de după război, a schimbat ea discuția pentru a nu intra în amănunte. Ce eleganță și distincție! și s-a întors spre mine de parcă ar fi vrut să vadă cum arăt acum după ce mi-a văzut părinții. Poate o să-mi povestești cândva mai mult despre tine, chiar dacă ai vrut și poate ai reușit să-ți uiți trecutul și să ai o memorie selectivă…

— Sunt exact cuvintele pe care le folosesc și mă bucur că ai avut intuiția lor. Trebuie să-ți mărturisesc că este vorba de o „neștiință de a trăi“, sau de a trăi numai și numai în muzică și asta nu-i posibil. Nu sunt un pește care înoată într-un acvariu cu muzică. Sunt totuși un om-pește și cum poți să scoți peștele din apă fără să moară?! Sau poate parțial sunt un om mort…

— Încetează cu exagerările! Ascultă-mă… Am făcut un curs pentru pregătirea copiilor care au dificultăți de vorbire și de înțelegere. Atunci am aflat că avem un creier emoțional. Înainte știam că emoțiile, sentimentele, anxietățile, angoasele, temerile, bucuriile, fericirea se ascund în suflet, unii spuneau în „suflul uman“ și chiar în inimă, poate de aceea spunem când trăim o durere acută: „mă doare inima“. Ei bine! Nu este așa! Totul se ascunde în cap, adică în creierul emoțional. Acolo se află cabina de pilotaj care înregistrează și conduce toate stările noastre sufletești. În lobul stâng se ascunde locul rațiunii, al logicii, dar și al tuturor stărilor emoționale.

— Ei bine! Eu am avut un accident cerebral tocmai pe lobul stâng și de atunci am rămas cu trei puncte albe care poate au anulat toate stările emoționale și sufletești!

— Încetează să mai glumești! „La mémoire est dans la chair.“ Tu mi-ai scris această frază și m-a impresionat… Gata-gata! Nu mai dramatiza! Și de ce ai o viziune atât de tristă? Nu crezi că sunt și motive pentru care merită să trăiești? Ai uitat Frumosul care…

— Vorbe mari și desuete… Nu! Nu l-am uitat, dar tu ai uitat Urâtul, fără de care nu ar fi Frumosul? Banal…

— Care?

— Este mult Urât în care trăim! Nu mă refer numai la oameni, dar vampirismul reciproc și violent în relațiile umane… Trăim într-o societate dominată de agresiune și canibalism în fiecare zi și în fiecare clipă… Ducem o viață lipsită de sens și semnificație! Sensul-lipsei-de-sens! Totul în imanent, nimic în transcendent. Nu mă refer numai la prigoniți și prigonitori, agresați și agresori, dar… Cine mușcă mai repede pe celălalt! Asta a fost de când lumea și așa va fi și în viitor.

— Ai dreptate, dragul meu! „La guerre de chacun contre chacun." Toată lumea știe și trăiește la fel mai departe!

— Nu spun nimic nou… Trebuie să recunoști că până acum nu a existat niciodată o „violență legitimă" la acest nivel dramatic și josnic! Pe fiecare stradă, în fiecare oraș și în fiecare țară, este cultivată o cultură a agresiunii deliberate și afișate. Cine urăște mai mult pe cine? Când trec pe lângă anumiți oameni văd că au o expresie încruntată, agresivă, îmbrăcați în așa fel încât îmi provoacă teamă și sunt tentat să trec pe celălalt trotuar. În fiecare noapte aud din apartamentele vecine țipete, urlete disperate de femei și copii bătuți. În blocul în care locuiesc, în urmă cu câteva săptămâni, cineva a aruncat pe fereastră un copil de cinci ani…

— Sunt de acord cu tine… S-a ajuns la o „estetică a violenței", începând de la jocurile video pe care le practică aproape toți copiii cu interes, curiozitate și pasiune. Sunt lipiți de ecran și trag cu pistoalele până la disperare. Vezi pe expresiile lor că trăiesc în acea lume virtuală deplin angajați, dominați, subjugați… Se ajunge până acolo încât... ne place să ucidem. Crima a devenit suprema bucurie…

— Dar în toată această lume… nu generalizez… în această lume dominată de haos și lipsită de responsabilitate și simț moral, nimic nu mai e dramatic, nimic nu e tragic… Totul se transformă în spectacol, în deriziune și autoderiziune. Râdem unii de alții și nu știm cât de idioți suntem… Aș putea să adaug… războaiele care acum se numesc „preventive". Trăim într-o junglă elegantă, cu mănuși albe și ochelari de aur, dar care e pregătită cu un Kalașnikov

gata să tragă! Nu judec și nu condamn pe nimeni… *adieu culpabilité!* Nimic nu compromite pe nimeni! Orice ai face, orice ai zice! Nimeni nu este responsabil și vinovat. Dar eu nu pot să trăiesc într-o lume ca asta! Trebuie s-o suport și nu am decât o salvare… O singură salvare! Un zâmbet și… Muzica! Și poate pe tine… Și tot este bine că mă pot scufunda ca un pește în muzica-din-acvariu în care îmi duc viața de om-pește…

— Hai! Primește-mă și pe mine în acvariul tău și să înotăm împreună…

— Bine! Te primesc, am zâmbit și m-am apropiat de ea, am îmbrățișat-o și i-am sugerat că puteam pleca.

Pisica Bill a simțit că o să rămână singură. Se încolăcea printre picioarele mele, ținea capul ridicat și mă privea îngrijorată. Am mângâiat-o și poate a înțeles că nu o s-o las prea mult timp singură.

Înainte trăiam doar pentru o pisică și pentru muzica de jazz. Pare o glumă, dar este adevărat! Acum aș putea să spun că ar merita să trăiesc și pentru Relli care mă iubește cu sinceritate pentru că nu m-a uitat după atât de mulți ani și a venit să mă vadă… Un adevărat miracol… înfăptuit!

Dar să nu-l uit pe fiul meu, Olivier…

*

Am luat un taxi și ne-am îndreptat spre hotel. Relli a cerut de la recepție cheia, am urcat cu liftul și am intrat în cameră. Pe fereastră se zărea Parisul *by night* feeric luminat. După ce ne-am pus mantourile în garderobă, am deschis televizorul, chiar dacă nu mă interesa nimic din ce se transmitea la ora aceea, însă voiam să fac ceva și să ies din starea de așteptare, neprevăzut și neliniște. Am auzit o voce în mine care mă salvează de fiecare dată prin umor și autoderiziune: „Ei! Ce o să faci acum, Don Pasquale?“ Relli vorbea din baie, spunea ceva, dar pentru că apa curgea, nu o auzeam. Apoi a închis ușa și am înțeles că vrea să facă un duș. Mă uitam la televizor și nu vedeam nimic și nu înțelegeam nimic.

Stăteam ca un idiot pe marginea patului și așteptam „derularea evenimentelor“ de parcă eram în același timp actor și spectator și priveam din culise cum se va desfășura scena. Ușa de la baie s-a deschis și Relli a apărut într-un halat alb care îi lăsa descoperite pulpele. Același zâmbet și bună dispoziție ca și cum nu ar fi călătorit cu avionul, nu ar fi fost la bar să asculte jazz și nu ar fi fost aproape trei dimineața. Pentru că a lăsat ușa de la baie deschisă, am înțeles că este rândul meu să fac un duș. M-am executat cu promptitudine și am fost mulțumit că am închis ușa în urma mea. Încercam să am mișcări calme, apa caldă să mă liniștească, dar febrilitatea și neliniștea mă dominau în pofida voinței mele de a fi „stăpân pe situație și pe mine“.

Am ieșit din baie îmbrăcat tot cu un halat alb și am văzut-o pe Relli lungită în pat și uitându-se la televizor. A făcut câteva comentarii privind timpul probabil de a doua zi și era mulțumită că nu va ploua și ne vom putea plimba prin Paris.

A întins mâna spre mine, mi-a luat palmele între mâini și a început să-mi mângâie degetele. M-am întors spre ea, i-am deschis halatul și am privit-o îndelung… Când am văzut-o la aeroport – pentru că era îmbrăcată cu un mantou negru – am avut reprezentarea ei ca siluetă, proporții și mers elegant… Acum parcă era altcineva și trupul ei dezgolit… mă fascina și inhiba… Am privit-o îndelung fără să rostesc niciun cuvânt, apoi s-a întors spre mine, m-a îmbrățișat și ne-am sărutat…

Atingerea trupului îmi dădea o senzație de căldură și în același timp… S-a retras puțin și am început să o sărut pe umeri, pe gât, pe ceafă, pe sâni… am zăbovit mai mult timp asupra sânilor pe care i-am cuprins în căușul palmelor și apoi am început să-i sărut sfârcurile, să fac conturul lor cu limba și să-i sug puțin și chiar să-i cuprind cu dinții… sfârcurile erau excitate și aruncând o privire spre ea, am văzut că avea ochii închiși și gura ușor întredeschisă…

Un sunet strident, insuportabil… Am tresărit cutremurat și m-am cambrat… Am înțeles că era telefonul. Aparatul se afla pe noptiera de lângă ea. Nu a ridicat receptorul. Sunetul de clopoțel în alertă a

continuat cu o insistență diabolică și ea a înțeles că nu poate să evite convorbirea. Era soțul ei care vorbea într-o limbă necunoscută mie. O căutase toată ziua și nu știa nimic despre ea. Răspundea monosilabic în aceeași limbă. După câteva clipe am simțit-o contrariată, și a închis enervată telefonul.

S-a întors spre mine, am rămas nemișcați, apoi m-a îmbrățișat, a respirat adânc și am început amândoi să râdem ca doi nebuni.

*

Ne-am trezit în plină noapte. Ne-am descoperit amândoi cu o senzație și un sentiment de surpriză și plăcere… Ne-am îmbrățișat și mâinile noastre se căutau reciproc, avide, însetate… palmele și degetele își prelungeau mângâierile de-a lungul trupurilor… ne chemam plini de o curiozitate grăbită, febrilă, apoi cu pauze calme, lungi, insistând pe un amănunt al corpului… Am început să o sărut pe umeri, pe gât, pe ceafă, pe sâni… brațele le-am parcurs prelungindu-mi sărutările și nu am ocolit șoldurile, pulpele până am ajuns în dreptul sexului… Am aprins veioza, voiam s-o văd, dar am reușit să întorc becul pentru a rămâne totuși în penumbră… M-am ridicat puțin și i-am străbătut cu privirea tot trupul, din cap și până în picioare… miracol înfăptuit… și ea mă privea printre gene transpusă, transfigurată… cu un zâmbet care întruchipa fericirea… M-am aplecat puțin, i-am deschis pulpele și sexul a apărut în toată splendoarea lui… Nu m-am grăbit și abia după multe secunde m-am apropiat și am început să-l sărut trecând cu buzele și limba peste clitorisul excitat pe care am început să-l rotesc în gură… După câteva secunde mi-a luat capul între palme și m-a tras spre ea pentru a-i desface pulpele și a o pătrunde… Trupul ghemuit spre umeri, pulpele mult desfăcute, mâinile țineau picioarele pentru o și mai mare deschidere, iar corpurile noastre au fost cuprinse de o frenezie în care se zbăteau forțele ascunse ale plăcerii și ale împlinirii de sine și reciproce… Apoi a venit rândul ei să se ridice peste mine, să-mi facă câteva *fellation* și să mă

iubească de parcă am fi fost un singur corp, un Centaur sau Laocoon, iar juisarea a fost concomitentă, de mai multe ori, până am uitat de noi și ne-am prăbușit într-un extaz obosit, împlinit și divin…

*

Am luat micul dejun la restaurantul hotelului, apoi am plecat să vizităm Parisul. În trecut am evitat să joc rolul de ghid, însă de data aceasta îmi făcea plăcere să mă plimb cu Relli și să-i arăt „ferestrele deschise ale Parisului". Ea le cunoștea destul de bine, se născuse aici, dar simțeam că îi face plăcere să le revadă cu mine. Era o zi cu cer senin, soare, destul de cald pentru această iarnă. Am trecut prin fața la Saint Chapelle și Notre Dame, am urcat spre Saint Michel și am trecut prin fața Universității Sorbona unde învăța fiul meu.

— Și eu am învățat la Sorbona, a ținut să precizeze Relli.

— De câte ori trec pe aici și mă uit la statuia lui Montaigne, pentru că eu am un spirit *méchant*, îmi amintesc că Sorbona avea și funcția de cenzor…

— Când?

— Pe timpul lui Rabelais. În urmă cu câțiva ani, ajungând pe aici cu cineva care provenea din Europa de Est, acesta m-a întrebat dacă în timpul Revoltei din '68 s-a tras cu armele împotriva manifestanților pentru că nu vede nicio urmă de gloanțe pe zidurile clădirilor. Eu i-am răspuns: Nu a fost nimeni împușcat! Asta s-a petrecut în '56 în Ungaria, aici suntem în Franța, este o mică deosebire…

Am luat un taxi și ne-am dus în Montmartre, oprindu-ne în Place du Tertre unde am mâncat la un restaurant. Pictori, desenatori, fotografi, mulți străini, animație și bună dispoziție. Priveam totul de parcă ar fi fost prima dată când ajungeam prin aceste locuri. Oare și ea trăia aceleași sentimente? Relli mi-a propus să intrăm în biserica Sacré Cœur în care a privit îndelung icoanele,

apoi a vrut să treacă pe la Lapin Agile, amintindu-și de o seară petrecută cu soțul ei în acel restaurant, dar de data asta dorea să privească aceleași locuri alături de mine.

Vorbea cu bună dispoziție, râdea, povestea despre soțul ei care este patronul unei tipografii și nu-l interesează prea mult locurile pitorești și cu tradiție culturală. Când a fost ultima dată la Paris el a refuzat să intre în Sacré Cœur și a preferat s-o aștepte la un bar. Nu am întrebat-o dacă are o altă religie sau este catolic. Apoi s-au fotografiat pe scările care coborau de la biserică spre oraș. I-am propus să vedem un muzeu sau să ascultăm un concert la Biserica Madeleine, dar ea mi-a spus:

— Vreau să stăm împreună, să vorbim și să-mi povestești despre tine…

Pentru că se însera, i-am telefonat patronului să mă scuz că nu pot să vin la bar deoarece… A înțeles imediat că trebuie s-o însoțesc „pe distinsa și frumoasă doamnă“, așa s-a exprimat.

Am cinat pe Avenue Montaigne și am ascultat un chitarist care cânta pentru cei care se aflau la mesele din afara localului. I-am povestit despre perioada în care fusesem „pianist-bar“ la Hôtel Plaza – nu departe de aici – unde am văzut numeroși artiști, cântăreți, oameni de stat, mulți americani și arabi. În apropierea hotelului, într-o clădire impozantă, aveam un prieten scriitor care lucra noaptea ca portar și în același timp scria romane. Acolo o cunoscuse pe Marlène Dietrich care locuia într-un apartament. Nu mai știam nimic despre scriitor, dar mi-a lăsat una dintre cele mai plăcute amintiri din acea perioadă. La Hôtel Plaza l-am întâlnit pe Ray Charles, care susținuse un concert la Paris și într-o seară am cântat împreună. Păstrez acasă câteva discuri pe care mi le-a dăruit cu acea ocazie.

Când am ieșit din restaurant, era aproape miezul nopții. Prin reflex mi-am amintit, am tresărit și…

— Ce s-a întâmplat? m-a întrebat ea cu o curiozitate puțin alarmată.

— Nu te supăra… Poate ți se pare caraghios și chiar stupid, dar mi-am adus aminte că nu i-am dat să mănânce lui Bill…

— Nu este nicio problemă, te înțeleg perfect. Și eu am o pisică și o ador… Mergem imediat la tine…

Ne-am urcat într-un taxi și în câteva minute am ajuns acasă. Bill îmi auzise pașii, mă aștepta la ușă și începuse să miorlăie de fericire, dar poate și de foame. Am așezat mantoul în cuier și i-am pus în vas mâncarea preferată. Noi ne-am dus în cameră și Relli s-a așezat în fotoliul bine știut. A început din nou să se uite în jur pentru a mă cunoaște mai bine și poate era impresionată de lucrurile aglomerate din cameră. Și-a îndreptat privirile spre fotografiile de pe pereți…

— …rândul trecut ai început să vorbești despre tatăl tău…

— Nu-mi face plăcere să mă întorc în trecut… Ți-am spus că nu am trecut și vreau să uit totul... Ce vrei să bei? Whisky, Martini sau vin roșu…

— Prefer Martini… e mai slab…

M-am dus în bucătărie, am căutat în dulap sticla cu Martini, am luat două pahare, în timp ce Bill se învârtea printre picioarele mele, mulțumindu-mi că nu l-am uitat.

Am intrat în cameră, am adus paharele și am pus un disc cu Ray Charles pentru că îl amintisem de curând. Când îl aud, parcă o ploaie caldă de primăvară îmi acoperă tot trupul și îmi dă o stare de liniște, calm și bucurie.

— Și ce ziceam? am întrebat-o eu.

— Spuneam că nu te cunosc decât foarte puțin… Nu mi-ai vorbit niciodată despre tine… Știu doar că ești interpret de jazz, iar ăsta este un bun prilej să-ți spun că ieri seară când ai cântat ai fost sublim și te-am iubit imens…

— Pot să-ți cânt și acum la pian, dar la ora asta vom avea parte de vociferări și bătăi în calorifer…

— Nu-nu… renunț și… te ascult. Dacă nu vrei să vorbești, putem să facem dragoste…

— Prefer, dar fotoliul-pat nu cred că ar suporta două persoane, așa că…

— Nu-nu! Am o altă soluție! Văd că ai ascuns o plapumă lângă fotoliu. O întindem pe parchet și facem dragoste acolo…

— *Pas mal*! și am zâmbit la propunerea ei, bine-dispunându-mă la gândul că ne vom iubi pe parchet și simțind că sunt mai relaxat și mai puțin crispat că nu mai trebuie să vorbesc despre mine.

Ascultam împreună muzica lui Ray Charles și deodată, am auzit un zgomot la ușă. Cineva zgâria cu ghearele… Era Bill care terminase de mâncat și acum voia să fie și el alături de noi. Era un membru al familiei și a simțit nevoia să-i dau atenția cuvenită, imediat mi-a sărit în brațe și a început să toarcă…

— Nu știu ce ți-am spus… nu știu ce nu ți-am spus… de multe ori mă mint și pe mine pentru a evita să mă întorc în trecut și să-mi răscolesc memoria…

— Chiar așa? m-a întrebat ea surprinsă, așezând paharul pe masă cu grijă pentru a nu provoca nici cel mai mic zgomot…

— Dar poate ar fi mai bine să facem dragoste decât să vorbim, am zis eu schimbând starea de spirit și chiar trăind cu plăcere ideea.

— Nu-nu, te ascult…

— Bine… Azi am fost în Biserica Sacré Cœur și acum în plină noapte mă spovedesc înaintea domniei voastre, Mare Preoteasă Pythia de la care nu vreau să aflu viitorul, ci doar să-i povestesc trecutul… Și în fond ce vrei să știi despre mine? Mai bine vorbește-mi despre tine și îți promit…

A fost puțin surprinsă de întrebare și a ezitat dacă să mă refuze, dar în același timp am simțit un sentiment de inconfort.

— Da… Recunosc că nu m-am așteptat să schimbăm rolurile, dar nu vreau să crezi că evit sau că am intenția să ascund ceva… În acea perioadă, adică după ce ne cunoscusem și trăisem împreună câtva timp, tu ai plecat pentru concert la Viena. După ce ai venit, așteptam în fiecare zi să-mi telefonezi. Eram agățată și hipnotizată de aparatul telefonic care nu mai suna… Așa a trecut un

timp… Îmi era teamă că o să-mi pierd mințile. I-am spus mamei că vreau să plec din Paris… Terminasem Facultatea de Limbi Străine, secția franceză-engleză. Urmasem un curs de teologie politică plecând de la *Tratatul Teologico-Politic* de Spinoza.

— De ce tocmai… Spinoza?

— Aveam o colegă la Facultatea de Filosofie care era preocupată de acest filosof. Îmi vorbea mereu despre el. Mi-a dat câteva cărți, nu am înțeles aproape nimic din *Etica* și atunci mi-am spus: Chiar sunt atât de idioată să nu pricep nimic?! Am început să citesc și să aprofundez… Dar în special m-a interesat viața lui.

— Ce poate fi pasionant în viața unui filosof? De obicei sunt niște oameni retrași și singuratici…

— A trăit la Amsterdam și provenea dintr-o familia de *conversos*. Nu-nu *marrani*, *conversos* erau arabii convertiți…

— Ce înseamnă *marrani*?

— Evrei convertiți la catolicism proveniți din Portugalia. A terminat o școală evreiască și citea intens Talmudul. Nu se cunoaște exact care îi era poziția, dar la 23 de ani a fost excomunicat din sinagogă și condamnat la un *herem* – blestem extrem de sever. În realitate fusese condamnat la cea mai cumplită pedeapsă: „singurătatea“. „Nimeni să nu aibă cu el vreo relație scrisă sau verbală.“ A păstrat toată viața un palton străpuns de cuțitul unui necunoscut care a vrut să-l ucidă. Nu a fost primit nici de comunitatea creștină ce aparținea celei de a Doua Reforme. S-a consacrat muncii manuale, a șlefuit lentile pentru telescoape și a… scris.

— Dar în cele din urmă a fost iertat?

— Nu. După 1948, când a luat ființă Statul Israel, s-a propus să se ridice această condamnare, dar forurile religioase nu au fost de acord.

— Dar când a fost condamnat?

— În 1620…

— Deci… după aproape patru secole… Nu-ți promit că o să-l citesc, dar m-ai contaminat la „spinozism“…

— Spinoza în limba spaniolă înseamnă spinosul, și cred că seamănă puțin cu tine pentru că uneori erai… spinos ca un cactus… Dar acum parcă te-ai mai schimbat, și a surâs insinuant.

— Spuneai că i-ai spus mamei tale că vrei să pleci din Paris? Unde?

— Aiurea și după câteva zile mi-am făcut bagajul și am plecat… în Israel. Mama este evreică și…

— Și tatăl meu era evreu. A fost o perioadă când a vrut să plece și el acolo. Avea bunici care luptaseră în formațiunile paramilitare Haganah și Stern, care aruncaseră în aer un hotel în care locuiau englezi. Era foarte mândru de fapta lor… Continuă!

— …Acesta a fost un motiv în plus să mă ocup de studiul pe care îl începusem, „raportul dintre religie și politic“. Pe scurt și în imagini, cum se spune la televizor. Pentru că aveau nevoie de profesori de engleză și eu terminasem secția de franceză-engleză, am început să predau engleza. Încercam să te uit, dar nu puteam… Nu așteptam să-mi telefonezi, dar… Între timp sosise și mama și am întrebat-o dacă m-ai căutat. Ea mi-a răspuns… adică a legănat din cap în sens negativ și a evitat să mă privească în ochi. Și așa au trecut câțiva ani. Mă gândeam mereu la tine, făcusem o obsesie, o astenie, aveam insomnii și luam multe… foarte multe somnifere și medicamente. Într-o zi am descoperit că pot să-ți iau urma prin internet și să aflu pe unde umbli și ce concerte ai susținut. Între timp, l-am cunoscut pe… viitorul meu bărbat. A insistat mult timp și până la urmă am acceptat să mă căsătoresc cu el. Dar eu tot la tine mă gândeam. Avem doi copii, o fată și un băiat și… Fata este extrem de atașată și am o relație bună cu ea, băiatul este mai independent și mai distant.

— Dar bărbatul tău cu ce se ocupă?

— Este om de afaceri și conduce o tipografie. Este destul de ocupat… Cam asta-i toată povestea vieții mele. Dar am uitat esențialul. Într-o zi mi-am spus: „Dar mare idioată ești! De ce nu-i trimiți un mesaj prin e-mail și să vezi dacă îți răspunde?“ Și așa

te-am descoperit, mi-ai răspuns și acum… Iată-mă aici!... Acum este rândul tău să-mi povestești despre tine. Să nu mă refuzi!

— Mai bine să-ți spun ce am visat azi noapte! L-am visat pe James Dean în filmul *La Est de Eden*. E actorul meu preferat pentru că a fost un rebel și a reprezentat generația *rock'n'roll* și *blue jeans*.

— Te rog! Încetează!

— Sau să-ți povestesc alt vis… Se făcea că asist la opera *Boema* care era reprezentată la Teatrul Antic din localitatea Orange. Voci sublime și eu strigam de bucurie și plăcere…

— Nu insista… De ce ai vrut să ai o amnezie selectivă?

— Pentru că… dacă nu gândești, nu ai trecut, nu suferi... ești fericit și nu rămâne decât… „Iubește și fă ce vrei.“ Cine a spus-o?

— Nu știu… Te rog, poate și tu ai nevoie de mine să-mi povestești…

— După cum știi, m-am născut în Franța, am făcut liceul la Paris… Am început bine autobiografia?!

— Încetează să mai glumești! Poți și tu să fii o clipă serios?!

— E greu, mai bine mi-ai spune să cânt la pian sau să aștern plapuma pe parchet… și să ne iubim…

— Continuă…

— Am terminat Conservatorul, secția pian… Am dat câteva concerte într-o formație de tineri… Ei! Atunci, poate atunci s-a produs accidentul… adică mama a divorțat de tata și…

— Și? m-a îndemnat ea văzând că m-am oprit și nu sunt dispus să mai continui.

— Mama m-a inițiat în tainele pianului, dar tot ea lăsa în fiecare zi o carte pe colțul biroului care era aproape de pian… Și eu m-am trezit între iubirea pentru muzică, exercițiile și solfegiile la pian și iubirea și curiozitatea pentru lectură… o imensă curiozitate de cunoaștere… Eram „între“, suspendat în acel spațiu-fisură-ruptură, dar și legătură între două lumi: a cărții și a muzicii. Am rămas toată viața într-o falie din care m-am desprins cu durere și am ales muzica. Dar să revin… la tatăl meu. Cineva a spus că trăim

toată viața „sub semnul benefic sau malefic al tatălui“. Poate a fost și semnul meu… S-a născut undeva în Ungaria sau Transilvania ori Bucovina, nu știu exact. Știa câteva limbi: maghiara, germana, rusa și româna. Era evreu și nu intru în amănunte privitoare la religia mea, oricum, mama era catolică. Nu știu unde a urmat Facultatea de Medicină, dar a fost un timp doctor într-o policlinică de stat. Tânăr fiind, a plecat în Franța, a intrat în contact cu grupări sioniste și s-a încadrat în „grupul maghiar“ al emigranților de la Paris. Atunci a cunoscut-o pe mama. Iubire mare și mare iubire! S-au căsătorit. La scurt timp s-a înrolat în *Legiunea străină*. Am păstrat câteva fotografii de-ale lui în uniformă de militar. Era un bărbat frumos, cu prestanță, voinic și avea un aer autoritar. Numai bun pentru a fi ofițer! Venea uneori acasă, dar nu mi-l amintesc decât foarte puțin. A luptat în Nigeria și Maroc de unde îi trimitea mamei ilustrate și fotografii – într-una era călare pe o cămilă! Pentru mine tatăl meu reprezenta o fotografie într-o ramă de aur așezată pe șemineul din salon. Mama era profesoară de pian și dădea lecții unor copii de vârsta mea cu care mă jucam, râdeam și la care uneori dormeam. În ’40 tata s-a întors la Paris. A ieșit din *Legiunea străină* și a intrat în rețeaua Partidului Comunist Francez condus pe atunci de tovarășul Clement, care nu era altul decât slovacul Eugen Fried căruia i s-au alăturat după război Münzenberg și Arthur London. Toți erau „agenți“, nu „spioni“, așa pretindeau ei, atașați Internaționalei a III-a Comuniste. Eugen Fried a avut mai multe amante printre care o femeie care provenea din Ungaria sau nu, din România. Din relația lor la Moscova s-a născut o fată, apoi au revenit la Paris și fata a fost crescută de soția lui Maurice Thorèz... În spatele tuturor se afla Kominternul. Toți aveau o singură religie și credință, „marxismul“, un singur Dumnezeu, Marx, iar scopul lor era distrugerea structurilor și valorilor unei țări pentru a deschide calea „internaționalismului proletar“, contrar ideilor de patrie și națiune. Toate aceste amănunte le-am aflat de la mama. Simțea nevoia să-și descarce sufletul cuiva și nu mă găsea decât pe mine.

— Îți amintești cum se numea ultima amantă… dacă se poate spune așa… ultima femeie care a născut o fată la Moscova și a revenit mai apoi la Paris?

— Nu cred … Este mult timp de atunci… Poate… Poate Ana Parker… Nu știu precis…

— Parker este o firmă de stilouri…

— Poate un nume apropiat…

— Te-am întrebat intenționat! De ce ai spus că ai vrut să-ți uiți trecutul și amintirile? Văd că ai reținut destule amănunte povestite de mama ta.

— Nu vreau să-mi amintesc anumite evenimente și reușesc, dar altele le scot la suprafață și pot să vorbesc despre ele! Mă crezi că îmi reglez și auzul? Când fosta mea soție vorbea, eu nu o auzeam, sau mai bine zis nu voiam să o aud și reușeam… Ea vorbea și eu mă făceam că o aud și o ascult și astfel trăiam într-o deplină armonie, pentru că de fapt vorbea singură…

— Lasă-te de glume! Povesteai despre tatăl tău…

— Da… Tata a rămas la Paris, dar venea târziu și se culca foarte obosit. Uneori ne jucam împreună „de-a soldații“, îmi arăta un pistol care era ascuns sub haină și eu trebuia să-l caut ca să-l smulg de sub centură. Și-a continuat activitatea de comunist în „grupul român“. În ’45 a fost trimis în România. A intrat în Serviciul secret ca șef de regiune. Pentru rezultatele bune obținute, a fost transferat în Securitate, iar după câțiva ani a fost scos din cadrele active și a lucrat ca medic. Mama se ducea deseori la el, pe unde se afla, dar nu mă lua și pe mine. Mă lăsa la mătușa Melanie care îmi devenise a doua mamă. Parcă prin ’78, tata a venit la Paris și a refuzat să se mai întoarcă acolo. Nu știu dacă a fost expulzat pentru că făcea spionaj, sau spionaj dublu… Toate aceste amănunte le-am aflat după mulți ani. Din acea perioadă îmi amintesc doar discuțiile dintre mama și tata, certurile, strigătele și urletele care aveau loc aproape în fiecare seară pentru că mama nu era de acord cu tot ce făcea el. Îl considera un fanatic, un orb ce se punea în slujba unor asasini care își justificau acțiunile prin folosirea

oricărui mijloc și în numele „necesității istorice, a unor cauze umaniste de egalitate, justiție socială și libertate“. Erau cuvintele pe care le auzeam aproape în fiecare seară. Singurul lucru pe care îl reproșez mamei este că nu m-a lăsat să vorbesc mai mult cu tata. Poate mă ferea, dar eu am simțit nevoia descifrării personalității celui care a fost părintele meu biologic. Și poate aș fi scăpat de această necunoaștere și culpabilitate neiertată a tatălui meu. Ești mulțumită de povestea mea?!

— Încetează să mai glumești! Te rog… Tu te simți vinovat pentru tot ce a făcut tatăl tău?

— Nu direct, ci… indirect și aș fi vrut să fac ceva care să îndrepte tot răul pe care l-a comis… Și dacă ți-aș spune că în anumite amănunte te-am mințit pentru că am vrut să mă mint și pe mine? Ce ai zice? Un ticălos mincinos și un impostor! „La haine de soi.“ Un nebun! Asta sunt! Ai auzit bine!

— Liniștește-te! Despre ce este vorba? Continuă! Te ascult! Te rog! Te rog frumos…

— Mama se ducea deseori la el și mă lua cu ea…

— Ai spus că tu rămâneai singur la Paris cu mătușa Melanie. Parcă așa ai zis…

— Da! Te-am mințit! Pentru că voiam să fie așa și să nu-mi amintesc. Nu doresc să mă întorc în trecutul care mi-a stigmatizat copilăria, mutilat adolescența și viața întreagă… Un trecut malefic, diabolic, de care am vrut să scap… Așa! Cum ziceam… Petreceam acolo vacanțele de iarnă și vară. Aveam la dispoziție hoteluri de lux la munte, la mare… mașină la dispoziție pentru că avea un grad mare sau era șeful șefilor… Nu îl vedeam prea des… Rămânea cu noi o zi sau două, vorbea mereu la telefon, adică era chemat la telefon, avea gardă de corp și… eu suportam greu această situație pe care nu mi-o explicam. Adică? Cine este și ce face tatăl meu care refuza să vorbească limba franceză în fața celorlalți și vorbea numai cu noi, dar în șoaptă…

— Te ascult! De ce te-ai oprit?

— Într-o vară ne-am dus din nou la el. Eu refuzasem s-o însoțesc pe mama, dar ea a insistat atât de mult și mi-a spus să nu o las singură, așa că până la urmă am cedat. Devenise șeful unei mari regiuni și avea o responsabilitate importantă. Nu mă interesa ce grad avea, ce făcea și unde lucra, chiar dacă știam. Într-o zi a venit la noi o mătușă, sau poate nu era mătușă, dar era rudă cu noi, adică cu tata… A intrat în casă, mama a primit-o cu plăcere, au stat de vorbă și pentru că eram în salonul alăturat le-am auzit convorbirea. Nu știu de ce mă aflam acolo! Mai vrei puțin Martini?

— Da!

— Cu gheață?

— Nu! Este bine și așa… Te ascult…

— Doamna care venise era căsătorită cu cineva, adică cu un văr al tatălui meu și acela era arestat… iar tatăl meu era șeful instituției și… El nu era obligat să participe la anchete sau interogatorii pentru că era șeful șefilor, dar… Femeia aceea aflase de la cineva care lucra acolo că soțul ei era bătut, torturat și lăsat fără medicamente… Era bolnav și ieșise de curând din spital... Adică tatăl meu îl bătea pe vărul lui pentru că era „dușmanul poporului" și îi compromitea dosarul și ascensiunea…

— Și ce făcuse cel arestat?

— Nimic! Avea alte opinii și criticase regimul… „Dușman al poporului", așa se spunea atunci…

— Delict de opinie?!

— Da… Am ieșit din cameră… Nu am putut să suport ce spunea femeia aceea care plângea și scheuna ca un câine bătut și umilit, rugând-o pe mama să intervină pe lângă tata… După un timp am auzit ușa închizându-se, am înțeles că doamna plecase. M-am dus la mama. Era desfigurată, își frământa mâinile, îi curgeau lacrimi pe obraji și nu reușea să rostească niciun cuvânt… Știa destul de bine că orice intervenție pe lângă tatăl meu s-ar fi terminat cu un eșec lamentabil. Era de o încăpățânare feroce și agresivă! Apoi s-a dus în dormitor și a început să pună lucrurile într-o valiză și am înțeles că vrea să plecăm chiar atunci, în clipa aceea…

Mi-am făcut și eu bagajul, am ieșit din casă, ne-am dus la gară și după o noapte și o zi de călătorie am ajuns la Paris. De atunci nu l-am mai văzut niciodată pe tatăl meu și nici nu știu dacă a murit sau trăiește… După câțiva ani mama s-a recăsătorit cu un profesor de istorie, un om minunat, instruit și îi sunt recunoscător pentru cum s-a purtat cu mine. Pot să-l consider ca al doilea tată, sau ca un „tată spiritual". Îi plăcea să vorbească cu mine pentru că știam să-l ascult. Era specialist în cel de al Doilea Război Mondial și cunoștea foarte multe amănunte despre războaiele din Spania, mișcările fasciste din Italia, cele naziste din Germania, comuniste din Rusia, până la Războiul Rece. Eu plecam deseori prin turnee în străinătate, mă întorceam acasă, dar rămâneam destul de puțin…

— Iartă-mă că te întreb, tu nu ai niciun regret? Nu-ți asumi nicio… mustrare de conștiință?

— Nu una! O sumedenie! De exemplu… Când mă întorceam din turnee, mă duceam acasă cu diverse cadouri și pachete. Dar nu îi întrebam dacă le ajunge pensia și dacă nu cumva trăiesc în sărăcie. Erau amândoi la pensie și veniturile erau destul de mici. Puteam să le dau mai mulți bani lunar, să trăiască și ei omenește. Ei bine, eu nu m-am gândit la asta și de multe ori am mustrări de conștiință, iar atunci când îmi apar în vise le cer iertare…

Am respirat adânc și i-am privit ochii uimiți și întristați.

— Da… acum te înțeleg de ce ai vrut să-ți uiți trecutul… Ai vrut să-l uiți pe tatăl tău, copilăria, adolescența… Complexul lui Oedip înseamnă că fiul vrea să-și ucidă tatăl și să se culce cu mama. Tu nu ai vrut să-l ucizi, ci doar să-l uiți pe cel care a încercat să te ucidă pe tine…

— Da. Ai dreptate. Tatăl meu îmi apare deseori în vise, în coșmaruri, în strigăte și mă trezesc din somn. Bill vine lângă mine, își așterne capul pe pernă și așa izbutesc să adorm. Dar despre asta să nu vorbim! Acum vreau să văd doar prezentul și pe tine, am spus eu cu un glas schimbat. Înainte însă am refuzat să mă uit chiar și în jurul meu…

— Asta nu-i posibil…

— Am găsit o soluție. Mi-am cumpărat niște ochelari de orb, un baston alb și fac pe orbul!

— Nu e adevărat! Glumești sau îți bați joc de mine?

— Văd când vreau să văd și nu văd… când nu vreau să văd!

— Ești într-adevăr nebun!

— Nu! Ochelarii îi am în buzunar! Iată-i! Bastonul este aici…

— Și în fond de ce faci tot ce faci? Nu-ți cer explicații, doar câteva cuvinte pentru a înțelege… neînțelesul felului tău de a fi…

— Nu știu cum să-ți spun, este mai complicat, o experiență a falsității, a lipsei de onestitate, a răului, a răutății, ipocriziei, duplicității, minciunii, trufiei – „Ne le savais-tu pas? Tout este permis á un homme d'esprit.“ Lumea e urâtă, dar nu o condamn, pentru că vreau să aflu frumosul și binele, și până atunci mă ascund în spatele unor ochelari de orb… adică mă amuz, mă distrez, cânt jazz la pian, iau lucrurile la adevărata lor valoare...

— Nu m-ai convins… Nu te supăra, dar…

— Cum să-ți explic ceea ce și pentru mine e greu de explicat? Viața este voință, voința e efort, efortul e durere și deci… viață. Dar eu nu vreau să mai sufăr pentru că doresc să trăiesc o altă viață – a împlinirii și a bucuriei. „Nu plânge, nu râde, înțelege“… Aștept …

— Ce?

— Un miracol împlinit și înfăptuit prin seninătate și înțelepciune…

— Continuă… De ce te-ai oprit?

— Sunt oameni care spun „Da“ în fața vieții și oameni care spun „Nu“. Cei care spun „Da“ sunt oamenii care s-au născut prima oară, cei care spun „Nu“ sunt oamenii care s-au născut a doua oară, iar eu vreau să mă nasc a treia oară. Adică să găsesc o formă a existenței în care să conciliez „Da“ cu „Nu“ într-o armonie și seninătate care să nu excludă nimic, să înțeleg cât mai mult posibil și să nu mai simt durerea și apăsarea de a fi.

— Da! Frumos spus! Să te naști a treia oară… Dar cum îți explici că ai adoptat rolul unui orb care vede?

— Imaginează-ți o sală de teatru. Eu stau în spatele cortinei și privesc spectatorii. Mă uit fără ca ei să mă vadă, așa cum aș purta niște ochelari falși de orb și îi văd cum tușesc, cum se scarpină în nas, doamnele își aranjează chiloții cu un gest discret, vorbesc între ei tot felul de prostii… au un aer prețios și important… Eu văd totul din spatele cortinei-ochelarilor-de-orb și mă amuz, dar fără răutate sau cinism, mă amuz și încerc să reconciliez ireconciliabilul și să găsesc o armonie între toate contrariile pentru a descoperi bucuria de a trăi viața așa cum este… în pace cu mine și cu ceilalți…

— Nu seamănă cu privitul prin gaura cheii?

— Nu! Pe mine nu mă interesează cum fac amor cei de dincolo de ușă! Dacă se regulează prin față sau pe la spate! Cel mai amuzant spectacol este în metrou. Ești obligat să stai în fața cuiva și să-i atingi genunchii din neatenție sau să simți cotul unei femei grase care nu încape în scaun. Ești obligat să schimbi priviri cu cel din față, să asculți cum vorbește la telefon într-o limbă pe care nu o cunoști, să auzi cum își trage nasul sau cum își suge dinții. Unul cască cu o gură de crocodil, altul miroase a transpirație sau mănâncă un sandviș care degajă un miros de carne prăjită în ulei rânced… Ei! Să vezi și să auzi și să miroși toate astea este cu adevărat un spectacol al lumii…

— Maestre, mă uimești! Ești cu adevărat nebun! Nu este prea mult pentru un jazz-man?!

— Da! Este mult prea mult, dar ce să fac dacă am arta muzicii care îmi oferă anumite consolări trecătoare și mă ispitește la contemplare și umor…

— Incredibil, dar adevărat! și Relli a izbucnit în râs… un râs în care își ascundea uimirea și nedumerirea. Ești un actor și muzicant pe scena lumii! Apoi și-a îndepărtat ochii de la mine și a tăcut îndelung, de parcă toate explicațiile pe care i le dădusem nu ar fi fost suficiente.

A fost rândul meu să tac și să o privesc cu admirație și uimire pentru capacitatea de a înțelege și exprima ceea ce trăisem până acum și poate niciodată nu atinsesem o stare asemănătoare.

— Ei! A trebuit să vii tu de peste mări și țări și să zici: „Lazăr, ai fost orb! Acum o să ai ochii deschiși și o să vezi mai bine decât ceilalți“, la care Relli s-a ridicat de pe fotoliu, s-a apropiat de mine, m-a îmbrățișat și m-a sărutat.

Poate ce i-am povestit m-a ajutat să mă împac cu trecutul, „să cunosc senina siguranță a bărbăției“, iar amintirile să nu mai fie atât de dureroase.

Am băut din nou din pahare, privindu-ne în ochi cu atâta dragoste, încât nu am putut să suport și am vrut să găsesc un alt subiect pentru a continua conversația.

— Hai! Nu mi-ai spus ce s-a întâmplat cu acel filosof… Spinoza! Ți-ai continuat studiile?

— Da… Am citit și l-am înțeles mai bine, dar m-am orientat spre o temă apropiată… raportul dintre religie și politic, nu politică… Am trecut prin iudaismul mesianic alexandrin marginalizat prin rabbinism, apoi prin kabbala, m-am întors la Spinoza, adică la o morală și o activitate fericită ce implică o descoperire a corpului, a spiritului și care culminează prin „cunoașterea lui Dumnezeu“…

— Vai-vai! Mă uimești, doamnă profesoară! Ce studii abstracte și ce voință de înțelepciune! Cum de ai avut timpul necesar?!

— Stai! O să te las *bouche bée*! Nu m-am oprit aici! Am încercat să aflu ceva despre „elanul mesianic din secolul al XVII-lea“. Pentru că îmi petreceam multe ore la liceu unde predam engleza, aveam de corectat multe teze, apoi mă duceam la bibliotecă unde rămâneam până seara târziu. Poate era un mijloc de a nu mă gândi la tine, de a te uita. Fugeam în altă lume… Soțul meu a vrut de multe ori să divorțeze deoarece nu mă ocupam aproape deloc de copii și nu le pregăteam de mâncare!

— Al doilea soț al mamei era istoric. Mi-a vorbit și el despre mesianismul politic și revoluționar de care ai amintit. Umanismul

tolstoian, războiul din Spania, Revoluția din Germania, Rusia… tovarășii de luptă ai lui Lenin, Troțki, Stalin, Mao, cei care lansaseră ideea „viitorului luminos“ pentru a instaura pe pământ binele și egalitatea socială și care s-a transformat într-o apocalipsă utopică, milioane de morți stau mărturie.

— Pentru toate studiile mele am avut o satisfacție și o consolare! În acea perioadă părea că te uitasem și poate tot acest ocol prin religie și istorie nu-l făcusem decât ca să nu mă mai gândesc la tine și să-mi îndrept preocupările aiurea.

Am tăcut îndelung amândoi, mi-am înmuiat buzele în paharul cu Martini și am evitat să-i întâlnesc privirea, simțeam că este agitată după această confesiune care s-a învârtit mereu în jurul meu și al amintirilor de care nu se putea despărți…

Și deodată… Am văzut pianul. Pentru numele lui Dumnezeu! Cum l-am uitat?! Idiotule! M-am așezat la pian și mi-am amintit că avea un sistem care regla sunetele pentru a nu deranja vecinii. Am început cu Ray Charles, am continuat cu Petrucciani, Count Basie și Stan Getz… Cântam!… Eram sleit, eram terminat și parcă nu mai puteam să găsesc nici cea mai mică forță în mine, dar de fiecare dată când atacam o altă melodie prindeam puteri și eram beat de fericire. Îmi venea să țip și să urlu de bucurie! M-am oprit… Am ridicat paharul în onoarea ei, am strâns-o în brațe și m-am îndreptat… A înțeles că vreau să iau plapuma, s-a oferit s-o așeze pe parchet și cu mișcări lente și calme s-a dezbrăcat și m-a așteptat să vin lângă ea să ne iubim…

Eram îmbrățișați, ne sărutam peste tot, ne mângâiam, treceam cu buzele și limba prin cele mai intime părți ale trupului și îmi sugera să stau cu gura acolo unde urma să juiseze. În clipa aceea ne urcasem pe cele mai înalte culmi ale fericirii, dar am auzit un zgomot bizar care ne-a încremenit pe amândoi. Nu era sunetul strident al telefonului, era… un zgâriat insistent cu ghearele, iar zgomotul provenea de la ușă...

— Of! Dacă nu e soțul meu să-mi telefoneze, e pisica Bill care vrea să intre în cameră!

Într-adevăr, era Bill care zgâria la ușă, dorind să intre în odaie pentru că era obișnuit să doarmă cu mine în fiecare noapte. Știam că este insistent și uneori chiar sărise pe clanță și deschisese ușa. M-am ridicat, l-am luat în brațe, m-am dus în bucătărie, i-am dat de mâncare pentru a-l consola, l-am mângâiat și i-am urat noapte bună. M-am întors în cameră și m-am lungit alături de Relli care râdea de indiscreția pisoiului Bill.

*

Ne-am plimbat prin Paris, Relli dorea să profite de vremea frumoasă, dar și pentru că nu mai fusese de mult timp în acest oraș pe care îl iubea cu adevărat. Am străbătut Quartier du Marais, ne-am uitat la magazine, am ajuns în Place des Vosges, i-am arătat casa în care a locuit Victor Hugo, acum muzeu. I-am propus să intrăm. O vizitase de mai multe ori. Acum prefera să se plimbe și să luăm prânzul la unul din restaurantele înșirate sub coloane. După ce ne-am așezat la o masă, a început să vorbească despre Victor Hugo. Îl studiase la facultate și scrisese un referat. O ascultam cu greu, îmi era foame și…

— Cred că știi că a spus, încă de când era tânăr: „Vreau să fiu Chateaubriand sau nimic“. O imensă ambiție pe care nu a trădat-o niciodată.

— Da, am confirmat eu, înțelegând ce lacune am în cultură, chiar dacă am impresia că am citit multe cărți.

— A afirmat principiul libertății în artă. Cred că îți amintești de „bătălia literară“ dintre romantici și clasici care a izbucnit la reprezentarea piesei *Hernani*.

Chelnerul ne adusese lista de bucate și aștepta grăbit să ne decidem. Am ales repede două feluri de mâncare și, rămași singuri, Relli a continuat să-mi vorbească.

— Era extrem de critic la adresa lui Napoleon al III-lea care venise la putere printr-o lovitură de stat, a scris o culegere de povestiri satirice și a fost nevoit să plece din Franța, trăind douăzeci de ani în exil…

Ei! Auzind că Hugo fusese un revoltat, cum eram prieten cu toți rebelii, am încercat să fiu mai atent, chiar dacă începusem să o suspectez că ar face puțină paradă de cunoștințele vaste pe care le are. De la Spinoza la Victor Hugo mi se părea prea mult, dar am început s-o ascult cu interes…

— M-a interesat Victor Hugo nu numai pentru că era poet, dramaturg, dar și decorator și fotograf, ci și pentru că s-a preocupat de probleme sociale și abolirea pedepsei capitale. Când Hugo era în exil, Napoleon al III-lea l-a invitat în Franța și el a refuzat! Gestul lui de demnitate și sacrificiu a fost pentru mine ultima motivație a dizertației cu acest subiect…

— Așa îmi explic de ce îl cunoști atât de bine, am spus eu încercând să înlătur bănuiala că încerca să mă epateze și să mă impresioneze.

— Da! A revenit în Franța, a scris *Mizerabilii* și toată viața a fost condus de ideea că „Arta nu trebuie să caute numai Frumosul, dar și Binele“, spunând că „Geniul este un sacerdoțiu, iar poetul este ghidul care conduce oamenii la adevăr, deoarece Cuvântul este Verbul și Verbul este Dumnezeu“.

— Bravooo! Doamna profesoară! Măi, dar tu ești cu adevărat cultivată și deșteaptă! M-ai făcut praf! Profesoară de engleză, cercetătoare în Spinoza și acum… specialistă în Victor Hugo! Este totuși prea mult! și am izbucnit amândoi în râs.

— Și încă ceva! Hugo a avut mai multe neveste și amante, dar a spus: „Omul este o închisoare în care rămâne liber“.

Am aplaudat-o cu sinceră admirație și am sărutat-o cu o plecăciune. Chelnerul ne-a adus mâncarea comandată și ne-am dedicat câteva minute gustării stropite din când în când cu o gură de vin roșu.

Exact când am ajuns la cafea, telefonul mobil al lui Relli a sunat cu un semnal strident care m-a făcut să tresar. Credeam că este soțul ei care în fiecare zi îi cerea „o dare de seamă a celor petrecute la Paris“. Era însă doamna pe care o cunoscuse în avion, îi reamintea că în după-amiaza aceasta aveau întâlnire. Relli nu era prea încântată, dar pentru că promisese, a acceptat un *rendez-vous*.

În timp ce beam cafeaua și ascultam un chitarist ambulant, Relli m-a întrebat:

— Nu m-ai întrebat de ce nu am rămas împreună când ne-am cunoscut și am plecat din Paris…

— Nu-mi place să pun întrebări, vreau să mă bucur de prezența ta, poate mă interesează mai mult clipa de față când te privesc în ochi și nu-mi reprim dorința de a te săruta, i-am spus așternându-i un *bisou* pe obraz.

A zâmbit, mi-a mângâiat mâna și am simțit că nu este mulțumită de răspunsul meu.

— Și totuși… Faptul că nu te-am uitat după ce au trecut atâția de ani… că te-am găsit din întâmplare, nu crezi că ar merita să discutăm puțin?

— …Atunci ne-am întâlnit într-un moment nepotrivit. Se spune că pentru a reuși într-o împrejurare este necesar să te întâlnești cu cineva la „timpul și locul potrivit“. Eu nu eram o partidă bună pentru tine, nu te cerusem în căsătorie, eram un simplu cântăreț de jazz!… Așa că nu a fost să fie… dar este bine că este acum, și am zâmbit dorind să schimb atmosfera, iar convorbirea dintre noi să nu capete un ton grav.

— Dar nu m-ai întrebat nimic despre viața pe care o am acolo… familia, copiii… și nici chiar despre țara în care locuiesc. Așa… din simplă curiozitate…

— Mi-ai spus că ești profesoară de engleză, ai doi copii, o fată și un băiat, un soț, iar privitor la țara în care trăiești… Vreau să mă bucur de tine acum, aici și în această clipă!

— Nu vreau să insist, dar… Nu vrei să știi de unde vin, când plec?…

— Nu te-am întrebat pentru că… Sunt anumite sensibilități… apartenența, identitatea, fidelitatea față de anumite evenimente și nu doresc să le ating și nici să intru într-o polemică…

— Dar tu nu ai o identitate, o apartenență, o sensibilitate pentru locul unde trăiești?

— Nu… Uneori… uneori vreau să-mi neg strămoșii… un șir întreg de lași, tăcuți, fricoși, prudenți… Aș vrea să fiu un om liber de orice trecut, așa cum ți-am spus… Încerc să mă plasez dincolo de toate ideile preconcepute. Sau cum zice un poet: „Enervé par cette longue agonie d'un siècle suspect, je rentrais chez moi une nuit, rendu furieux par la misère et le mensonge dans lesquels j'étais apparu".

— Frumos! Cine a spus?

— Nu mai știu, dar în același timp îmi caut liniștea și armonia cu mine și cu ceilalți, așa că nu sunt un bun exemplu pentru tine…

Am continuat să mâncăm în tăcere și să ascultăm chitaristul ambulant căruia i-am oferit câteva monede și care ne-a mulțumit aplecând din cap și zâmbind.

— O să plec peste două zile, a zis ea cu un aer trist. Nu vreau să risc ca soțul meu să vină la Paris și să bată la ușă. Știe hotelul în care locuiesc…

— Putem să stăm la mine. Pisica Bill este destul de discretă, și am râs amândoi. Mai bine să ne grăbim să ne întâlnim cu doamna pe care ai cunoscut-o în avion. Cum se numește?

— Catherine…

*

Când am coborât în stația de metrou Palais Royal ne-am rătăcit puțin căutând ieșirea și am traversat Carrousel du Louvre trecând prin fața mai multor magazine care își etalau obiectele. Relli

a privit îndelung vitrinele și mi-a propus ca mâine să venim să cumpere o poșetă pentru că este mare amatoare, chiar dacă acasă are o mulțime și dintre cele mai variate.

Am trecut prin fața Comediei Franceze și și-a amintit că ultima dată când a fost la Paris cu soțul ei văzuse un spectacol Molière… Ne-am oprit la intrarea teatrului unde aveam întâlnire cu doamna Catherine. Din fericire, nu întârziasem și am continuat să așteptăm. O doamnă s-a apropiat de noi și imediat Relli a recunoscut-o, s-au îmbrățișat, iar Relli m-a prezentat „un prieten, cântăreț de jazz". Ea m-a privit cu interes și am constatat că era o persoană agreabilă și chiar o femeie frumoasă.

Ne-am îndreptat spre grădina din interiorul Palais Royal, trecând prin fața unei expoziții care imediat i-a atras atenția lui Relli. S-a oprit, a privit cu interes și m-a întrebat:

— Ce reprezintă aceste coloane de diverse înălțimi, colorate uniform și care îmi sugerează coloanele templelor grecești?

— Este o expoziție a sculptorului Buren, am zis eu fericit că nu i-am uitat numele.

— Bizar, a constatat Relli și Catherine a înclinat din cap în semn dubitativ.

Ne-am oprit la un restaurant de unde puteam să vedem grădina și copacii care ne înconjurau. Din păcate, din cauza iernii, pomii și florile parcă erau desenate în cărbune pe cerul de culoare gri. Mi-am amintit că fusesem invitat și dădusem un concert la Palais Royal, impresionant prin eleganța interioarelor.

Cele două doamne erau fericite că pot să vorbească și să constate cu plăcută surpriză că întâlnirea de azi se datorează celor câteva ore pe care le-au petrecut împreună în avion.

Pentru că nu voiam să intervin în convorbirea lor, un gând mi-a străfulgerat prin minte… De câteva zile, pe stradă și în special când am călătorit în metrou, nu am remarcat nimic deosebit, așa cum eram obișnuit „cu ochiul critic, bârfitor și cârtitor al estetului". Oamenii mi se păreau normali, fără prea multe particularități,

nici slabi și nici exagerat de grași… Nu le remarcam culoarea obrajilor. Nu ascultam ce vorbesc la telefoanele mobile. Poate pe viitor nu o să mai fiu obligat să port ochelarii de orb și bastonul alb, am constatat eu cu plăcere și cu o reală surpriză. O să privesc lumea așa cum este! Nici bună și nici rea! Nici frumoasă și nici urâtă! Să renunț de a-i privi și judeca pe ceilalți bazându-mă pe „aparențe care au rareori accesul la esențe“. Nu cumva refuzul de a-i vedea pe ceilalți însemna refuzul și teama… în special teama de a-mi asuma „le regard d'autrui“?! Oare nu cumva am inversat raportul pentru că am refuzat să aflu cum mă priveau și ce gândeau ceilalți despre mine? De meditat… Și totuși… Când sunt pe scenă și cânt într-un concert sau într-un bar, ceilalți mă privesc, iau act de ființa mea. Și atunci?! Unde se află linia de demarcație dintre viața privată și viața publică? Conexiunea dintre noi și lume se face prin intermediul ochilor! Privirea poate să aibă o pătrundere dincolo de aparențe, intuiție, sensibilitate… Și atunci? Poate pentru că vedeam prea mult și diform… monstruos! Cred că de aceea m-am ascuns în spatele ochelarilor de orb! Chiar dacă nu am o explicație logică și am început să detest acel *ratio*, acum simt că m-am împăcat cu mine și cu ceilalți! Da! Poate… poate… îndrăznesc să spun că armonia interioară pe care am început s-o simt se datorează și relației pe care o am de un timp cu această femeie frumoasă și poate iubirea atenuează și chiar șterge toate asperitățile, contradicțiile și paradoxurile pe care le-am trăit până acum… Nu am avut timp să găsesc și alte explicații ale acestei „schimbări de opinie și viziune“ – sună pretențios și caraghios – pentru că Relli mi-a atras atenția printr-un mic gest că doamna Catherine este medic psihanalist și ar vrea să fiu mai atent la discuția dintre ele.

Doamna Catherine văzuse de curând un film ale cărui personaje principale erau Freud și C.G. Jung. Nu am reținut prea bine titlul filmului, parcă *Dangerous Method*. Eu nu văzusem filmul însă am căzut întâmplător pe un articol publicat într-o revistă – uitată pe o masă la un restaurant – care era intitulat *Freud et Jung pour*

les nuls și am înțeles că nu era o cronică prea favorabilă. Nu mai știu dacă am citit vreo carte de Freud și nici de Jung, dar am avut un prieten care renunațase la Conservator și devenise psihanalist. Mă întâlneam deseori cu Pierre și el îmi vorbea despre: inconștient, refulare – în care se ascundeau actele „ratate“, iraționalul profund, complexul lui Oedip, teoria sexualității … și din tot ce îmi povestea înțelesesem că omul „n'est pas maître chez lui“, iar viața este dominată de instinctul sexual și impulsul morții. Toate bune și frumoase, dar Pierre, chiar dacă era psihanalist, avea multe rezerve privitoare la Freud și de la el am aflat că apăruseră numeroase cărți care îl criticau, reproșându-i o oarecare… impostură…

Relli și doamna Catherine continuau să vorbească, să se întrerupă, să aducă fiecare argumente pro și contra și am înțeles că Relli citise câteva cărți ale lui Freud, dar și ale lui Jung, pe care îl aprecia foarte mult.

— Dar domnul… scuzați-mă, nu v-am reținut numele, mi s-a adresat doamna Catherine.

— Pascal, am zis eu cu aerul celui picat întâmplător într-o discuție care îl depășea.

— Domnule Pascal, ce părere ai privitor la Freud și, poate ai auzit de *Le Livre noir de la psychanalyse*? O infamie! Nu-i așa?

— Am auzit, dar trebuie să recunosc că eu sunt pianist de jazz și nu prea cunosc acest domeniu. O să vă fac o mărturisire, și mi-am îndreptat privirea spre Relli. Ieri i-am povestit despre tatăl meu și mi-am dat seama că nu am simțit niciodată pulsiunea de a-l ucide și de a mă culca cu mama, așa cum este descris complexul oedipian.

Doamna Catherine m-a privit puțin surprinsă de faptul că auzisem de teoria lui Freud și a făcut o figură de parcă ar fi zis: „Pianistul ăsta de jazz nu e chiar atât de prost“.

— …nu numai că nu l-am judecat sau condamnat pe tatăl meu care a comis fapte pe care ezit să le calific, dar am coșmaruri și suport greu lipsa lui de căință și regret…

— „Transfer de personalitate“ și… „les faits refoulés“! a sărit doamna Catherine punându-mi imediat diagnosticul.

— Sunt de acord că forțe obscure pot domina omul care rămâne un mister, însă, repet, dacă nu am vrut să-l ucid pe tatăl meu, poate el a vrut să mă ucidă pe mine, dar în orice caz nu aș fi vrut să mă culc cu mama mea. Este aici un aspect care nu rezistă și poate că savantul uneori s-a înșelat… chiar dacă „personne ne peut nier le génie fondateur de Freud“, am completat eu cu un aer conciliant.

— Vă înșelați, dragă domnule, și m-a privit în ochi zâmbind pentru a diminua remarca. V-ați întrebat cumva de unde vine sentimentul de culpabilitate când nu există o greșeală personală? Din memoria de familie și poate din memoria colectivă! Am avut un pacient care trăia o angoasă pentru fapte pe care nu le-a comis. Sentimentul de culpabilitate avea drept ultim scop să ispășească pedeapsa celui care nu a recunoscut și nu a regretat faptele comise…

Remarca m-a șocat… Poate ispășesc o pedeapsă a celui care nu a vrut să-și recunoască vinovăția în timpul vieții?! Eu sunt responsabil pentru tot ce a făcut tatăl meu care nu a mărturisit și nu a regretat niciodată faptele săvârșite?! Nu se poate! Este prea mult!

Doamna Catherine m-a îndemnat să citesc mai multe cărți, s-a oferit să-mi dea o listă cu cele mai interesante volume și m-a sfătuit să nu citesc în niciun caz cartea intitulată *Freud, amurgul unui idol*, apărută recent – numele autorului nu l-am reținut – și care este o adevărată infamie. Din cele spuse, am înțeles că este medic psihanalist și un adevărat Discipol care nu poate să-și critice și nici să-și nege Maestrul căruia îi consacrase toată viața. M-am retras timid și am propus să mai bem un pahar cu vin roșu și eventual să luăm cina pentru că se lăsase seara în parcul de la Palais Royal.

Nu voiam să întârzii în Place Moufftard pentru a-mi face numărul de fiecare seară și a mă refugia cu mare plăcere în muzica de jazz. După ce am mâncat, mi-am cerut scuze și am plecat, urmând să o întâlnesc pe Relli la Café Delmas.

Pe drum mi-am amintit de remarca doamnei Catherine: „Cel care trăiește sentimentul de culpabilitate dorește să ispășească pedeapsa pentru vina pe care altcineva nu și-o recunoaște și nu o regretă." Siderat! Nu cumva este cazul meu și retragerea din lume se explică și prin faptul că mi-am asumat involuntar faptele tatălui meu care nu a mărturisit și nu a regretat nimic din viața pe care a trăit-o și în special din timpul anchetelor pe care le-a condus?! Bulversat! Amețit! Aveam tentația să mă opresc și să mă sprijin de un zid! Și deodată am auzit rostită de o voce străină o idee ca o sentință: „Le sentiment de culpabilité se déroule en l'absence de la conscience de la faute".

*

Am cântat împreună cu Olivier și cu ceilalți băieți din formație. Beni nu mi-a acordat rolul principal pe care mi-l cedase cu câteva seri înainte, dar am reușit să mă strecor și să impun câteva piese de-ale lui Petrucciani și Chick Corea – pe care îi am la suflet. În pauză, ne-am întâlnit la aceeași masă, iar doamna Claire era nelipsită cu verva și entuziasmul ei. Între timp sosise și Relli pe care i-am prezentat-o lui Olivier. Relli a rămas impresionată că am un băiat „atât de mare și frumos". Poate era prima dată după ce plecasem de acasă când Olivier mă vedea în compania unei alte femei. M-am simțit liber și nu am vrut să-i dau nicio explicație.

Am intuit că Relli și Olivier vor comunica destul de repede, găsiseră deja un subiect de discuție și am vrut să trag cu urechea la ce vorbesc. Olivier a întrebat-o „ce faceți, cu ce vă ocupați, unde trăiți, cum vă simțiți acolo?" În întrebările lui se ascundeau unele aspecte pe care le cunoșteam și am început să conversez la rândul meu cu băieții care erau alături de mine.

După ce ne-am terminat programul, mi-am luat rămas bun de la Olivier, de la băieți și am chemat un taxi. Nu am trecut pe acasă

pentru că îi lăsasem lui Bill destulă mâncare să-i ajungă pentru o zi și o noapte și ne-am dus direct la hotel.

Când am intrat în cameră, Relli a vrut să deschidă televizorul, dar eu am rugat-o să renunțe și să ascultăm un post de radio care transmitea… nu jazz, ci… muzică simfonică. Am căutat în frigider și am găsit o sticlă de Martini din care am turnat în două pahare. Am ciocnit, ne-am sărutat și ea s-a dus în baie să facă un duș.

Când a ieșit din baie era îmbrăcată cu un halat alb și avea părul strâns la ceafă. I-am privit silueta înaltă, subțire și elegantă de parcă atunci aș fi văzut-o prima dată. Am fost uimit de armonia, frumusețea și expresia ochilor care mi-au blocat orice gând, dar am auzit o voce în mine: „Doamne! Cât este de frumoasă!“

A fost rândul meu să fac un duș și încercam să mă relaxez sub apa fierbinte… intenționat foarte fierbinte pentru a-mi îndrepta senzațiile și gândirea spre altceva… Când am ieșit din baie, am văzut-o lungită în pat într-o atitudine relaxată, lascivă, cu pulpele descoperite, având în mână paharul cu Martini.

Muzica simfonică înlocuia orice cuvânt, dar după câteva minute a spus:

— Nu cumva este *Concertul pentru pian și orchestră nr. 1* de Ceaikovski?

— Ah! Bravo! Doamna profesoară are și… o vastă cultură muzicală! am zis eu cu adevărat surprins și am adăugat că acest concert era după părerea mea unul dintre cele mai frumoase din lume.

Am tăcut un timp și am ascultat cu atenție și emoție armonia acestei compoziții sublime. Deodată, s-a întors spre mine și m-a întrebat:

— Care este programul pentru mâine?

— Nu știu precis… Poate o să mergem să cumperi geanta pe care ai văzut-o în vitrină la Caroussel du Louvre.

— Da… Este o bună idee… Dar știi că mâine după-amiază trebuie să mă conduci la aeroport?

— ...

— De ce taci? Ce-i cu tine?!

Nu am reușit să rostesc niciun cuvânt, eram complet blocat: gânduri, sentimente, ființă…

*

Ne-am iubit toată noaptea… cu o imensă plăcere, bucurie, curiozitate, dar și cu un sentiment de disperare pentru că de a doua zi nu o să ne mai vedem… o imensă disperare sfâșietoare care încerca să păstreze în fiecare clipă câteva satisfacții imediate. Nu a rămas niciun centimetru din trupurile noastre neprivit, nesărutat, neîmbrățișat… cele mai intime, ascunse și întunecoase locuri pe care le luminam cu buzele noastre... sânii, umerii, brațele, pulpele, sexul – la care am revenit de mai multe ori –, picioarele și până și degetele și tălpile la care parcă mă închinam fericit.

Trupurile noastre se uneau și făceau un singur corp care se răsucea languros într-o parte și alta, prin față, prin spate, eu deasupra ei, ea deasupra mea, cu lungi pauze în care savuram acest delir al iubirii dezlănțuite și doritoare de a urca pe colinele nestrăbătute până acum de niciunul dintre noi...

Relli a spus că amândoi ne-am convertit la „*religia iubirii*“ și ne vedeam îmbrăcați cu pelerine albe, cu sandale în picioare, înaintând de-a lungul unui drum de țară pentru a intra într-o mănăstire de unde se auzea muzică gregoriană și de unde răzbătea un parfum de smirnă și tămâie…

Am adormit aproape în aceeași clipă de parcă fiecare ar fi fost o frunză ce ar fi căzut din același copac, și iarăși ne-am trezit unul în brațele celuilalt și ne-am iubit cu aceeași plăcere și bucurie ca și cum ar fi fost prima dată când am fi fost unul alături de celălalt. Am juisat împreună de mai multe ori și strigătele noastre însoțeau fericirea trupurilor, dar și a senzațiilor și a sentimentelor care fuzionau într-o simbioză perfectă…

Dimineața ne-am trezit și am privit aproape în același moment ceasurile pentru că era ultima zi de care urma să profităm din plin, dar și pentru că după-amiază trebuia să ajungem la aeroport.

Relli și-a făcut în grabă bagajul, profitând că nu avea decât o valiză în care a așezat câteva obiecte, pijamaua de noapte și trusa de toaletă cu farduri.

Era sărbătoare în sufletele noastre, dar și a naturii pentru că era o zi cu soare, cer senin, dar un frig care ne revigora trupurile.

Am luat un taxi, am coborât la Palais Royal și am ajuns la Carrousel du Louvre. Vitrinele erau atât de bogat aranjate, încât Relli s-a decis cu greutate în care magazin să intre. După aceea, s-a hotărât destul de repede pentru că a văzut o poșetă care i-a plăcut: dimensiune, culoare, formă… Am vrut să aibă o amintire din partea mea, dar când m-am îndreptat spre casă, s-a împotrivit, eu însă am fost hotărât să nu cedez.

Pentru că mai avea timp, ne-am îndreptat spre Centre Beaubourg pe care nu-l văzuse în călătoriile anteriore. A privit clădirea, a citit un afiș pe care scria: „L'art est pour presenter, contester, protester" și și-a întors spre mine ochii cu interes și insinuare deoarece simțea că este deviza mea. Am intrat în Biserica Saint Marie unde avea loc un concert de muzică simfonică. În program: Schubert, Rahmaninov și Dvořak. Nu am rămas însă prea mult timp pentru că trebuia să ajungem în grabă la hotel, să luăm bagajul și să ne îndreptăm spre aeroport.

Amândoi priveam pe furiș ceasurile de la mână de parcă ne ascundeam unul de altul pentru a prelungi șederea împreună și în același timp să nu întârziem și să riscăm pierderea avionului.

*

Ajunși la aeroport am fost prinși într-o mulțime de călători care își căutau agențiile de voiaj și erau dezorientați pentru că multe

zboruri fuseseră anulate din cauza unei greve. În sfârșit, am găsit agenția de voiaj, așezându-ne la rând amândoi de parcă am fi plecat împreună. Nu aveam curajul să ne privim pentru că nu voiam să acceptăm că în curând o să ne despărțim. Când am ajuns la persoana care verifica biletele de avion și pașapoartele, un tânăr care făcea parte din serviciul de securitate, a intervenit și m-a întrebat:

— Dumneavoastră cine sunteți? de parcă ar fi trebuit să mă legitimez, chiar dacă nu plecam și nici nu depășisem linia legală.

— De ce mă întrebați? Am condus-o pe doamna și nu am trecut dincolo de linia galbenă!

Relli a intervenit vorbind cu tânărul într-o limbă pe care nu o înțelegeam, ne-am retras câțiva pași, ne-am îmbrățișat privindu-ne insistent și ne-am despărțit. Înainte de a intra pe culoar, am văzut-o că s-a oprit, mi-a făcut un semn cu mâna de rămas-bun și după aceea a dispărut înconjurată de alți călători.

*

M-am întors acasă, dar am vrut ca drumul să se prelungească cât mai mult, de parcă îmi era teamă să rămân singur. „Ei! Ce faci acum Don Pasquale?!“ mi-am zis încercând să îmi păstrez buna dispoziție printr-un umor forțat. Pisica Bill îmi auzise pașii! Când am deschis ușa, a început să miorlăie de parcă mi-ar fi spus „Bun venit!“ Am luat-o în brațe și am mângâiat-o. I-am pus mâncarea în vasele de la bucătărie, am intrat în odaie, am privit în jur și fără să-mi scot haina m-am așezat la pian și am început să cânt melodiile mele preferate. Pe măsură ce cântam și mă abandonam, simțeam în spatele senzațiilor și al sunetelor o absență, o incapacitate de a mă salva în muzica ce avusese darul de a-mi dărui forța supraviețuirii ori de câte ori apăruse un obstacol pe care trebuia să-l depășesc. În timp ce cântam, auzeam în mine o voce care răsuna de multe ori, mai întâi în șoaptă… o șoaptă abia auzită, apoi un

strigăt, un urlet și la urmă din nou o șoaptă: „Vouloir-vivre! Voința de a trăi… voința de putere care înseamnă voința de a trăi… voința de a trăi și nu oricum… cine a spus că viața nu are niciun sens și se menține fără nicio rațiune?! Idioțenie! *Merde*! De o mie de ori *merde*! Suntem condamnați la libertate și nu numai… Suntem condamnați la iubire și fericire, dar nu știm să le cucerim cu răbdare în fiecare zi. Voința de a trăi în iubire, împlinire, dragoste, bucurie și fericire! Vorbe și numai vorbe! «Coloana orbilor!» Nu! «Coloana clarvăzătorilor și iluminaților!» Am fost orb până acum, fără trecut și fără amintiri, dar acum văd și îmi amintesc trecutul fără teamă și disperare. Și peste tot și toate… «ascension très haut, que peut le permettre l'ahurissante dépense physique de John Coltrane…» Poate pentru că nu mai pot să cânt la trompetă nu l-am uitat pe trompetistul John Coltrane… dar nu pot să-l uit nici pe preferatul meu, pianistul Petrucciani, acea buturugă răsucită cu două crengi înflorite care atingeau în ritm de blues clapele pianului".

*

Viața a continuat în același ritm sau aproape…

Vorbeam cu Relli în fiecare zi la telefon. Ajunsese cu bine acasă și regreta că nu cumpărase niciun cadou pentru copiii și soțul ei. Dar profitase și făcuse câteva cumpărături în aeroport. A fost o bună ocazie să-mi mulțumească pentru poșetă și să-mi promită că o să o poarte „o lungă perioadă", a adăugat ea.

Ne aminteam cum am petrecut împreună zilele când a fost la Paris. Ceas de ceas, clipă de clipă, ce am spus fiecare, cuvintele, interogațiile, senzațiile și sentimentele pe care le-am trăit când am făcut dragoste… ne întrerupeam, ne completam, „dar atunci când… dar atunci când ai venit spre mine și ai spus...". Cu ajutorul cuvintelor aveam senzația că retrăiam emoțiile de atunci și efectiv

puteam face dragoste chiar și în felul acesta; distanța dispăruse și eram unul alături de celălalt, unul în altul și amândoi împreună…

Seara mă duceam și cântam la Café Delmas, zăbovind mai mult ca de obicei și vorbeam cu băieții, adică trăncăneam verzi și uscate, lucru pe care înainte nu-l făceam. Pisica Bill era alarmată că ajung acasă cu întârziere și nu-i dau să mănânce la timp. Dormea cu mine și mă ierta pentru neglijența cu care o tratam. Dimineața mă trezeam mai târziu… mult mai târziu ca de obicei. Nu mai deschideam nicio carte… Nu făceam nici exerciții la pian. Simțeam o oboseală permanentă, o astenie, o lipsă de forță și depuneam pentru orice gest un efort imens. Această stare se accentua în special seara când cântam la pian la Café Dalmas. În fiecare zi pierdeam din putere și nu-mi explicam de ce. Ar fi trebuit să mă duc la doctorul Poireaux să-mi fac o radiografie la plămâni.

*

Băieții m-au invitat să cânt cu ei într-o orchestră destul de numeroasă într-un mic orășel din apropierea Parisului, adică la Beauvais. Concertele urmau să fie susținute timp de trei seri. Mi-am pregătit bagajele, costumele, cămășile și îl așteptam pe Olivier pentru a-l ruga ca în absența mea să vină acasă în fiecare seară să-i dea să mănânce lui Bill. Olivier întârzia și nu răspundea nici la telefonul mobil. Ce să fac?! Eram teribil de agitat și neliniștit! Am decis să-l iau pe Bill cu mine în speranța că voi găsi o gazdă care să mă primească cu o pisică, știind că numai unele hoteluri admit cazarea cu animale. Orele treceau! Olivier nu mai apărea și am înțeles că ratasem întâlnirea pe care o aveam cu băieții pentru a pleca cu mașinile lor. Am luat un taxi și am ajuns la Porte Maillot, de unde urma să iau un autobuz spre Beauvais.

Perfect! M-am liniștit! Am urcat în autobuz și am pus cușca în care era Bill alături de mine. După o oră și jumătate am ajuns la Beauvais și am coborât din autobuz. M-am îndreptat spre

compartimentul de sub autobuz în care pusesem geamantanul. Am așezat cușca pe iarbă. În clipa aceea din neatenție cineva a lovit cu piciorul cușca, iar Bill, speriat, a deschis ușița care nu era bine închisă și a fugit. M-am întins spre el, dar nu l-am putut prinde. Șoc! Panică! Disperare! Am început să alerg după el, dar nu-l vedeam nicăieri, poate traversase strada și se îndreptase spre casele care erau în apropiere. Am auzit pe cineva strigând, am întors privirea, un bărbat îmi atrăgea atenția că am uitat geamantanul și cușca lui Bill. M-am întors, le-am luat și am început să înaintez pe străduțele care înconjurau casele. Îl strigam cu o voce disperată, mă uitam prin locurile ascunse în care s-ar fi putut ascunde speriat de ceea ce i se întâmplase. Auzeam în mine un glas care rostea mereu: „Dacă l-am pierdut pe Bill?! Cum o să trăiesc fără el?!" Mă învârteam în cerc și o luam de la capăt. Nu era nicăieri. Mă opream, ascultam câte un zgomot și continuam cu încăpățânare să-l caut. Am depășit casele, am ieșit pe câmp, strigându-l din nou. Am revenit pe străduțele din jurul caselor. La un moment dat, am văzut în dreptul unei case o doamnă și în fața ei era… Bill. I-am făcut semn să nu vorbească și i-am sugerat să-l prindă cu amândouă mâinile. Așa a făcut, iar eu imediat am deschis cușca și am reușit să-l introduc acolo. S-a zbătut, nu voia să fie prins și pentru că nu m-a recunoscut m-am mușcat și zgâriat pe mâini. I-am mulțumit doamnei și am plecat spre un taxi care m-a dus până la Beauvais.

Am găsit gazda la care închiriasem o cameră, iar când mi-a văzut mâinile pline de sânge s-a speriat și a căutat o trusă de medicamente, dorind să-mi panseze rănile. Eu eram preocupat de Bill și după ce am deschis cușca am văzut că mergea, încercând să se orienteze prin cameră. M-am liniștit văzând că nu l-a accidentat vreo mașină și era în viață.

Eram extenuat, abia puteam să mă mișc, simțeam că mă prăbușesc și am făcut un pas înainte pentru a nu cădea. Doamna a remarcat și mi-a adus imediat un pahar cu apă și câteva pansamente pentru rănile de la mâini. M-am uitat la ceas să văd dacă nu am

întârziat la spectacol. Am întrebat-o pe gazdă unde se află sala de concerte și spre fericirea mea era destul de aproape. Trebuia să fac un duș, să mă îmbrac și să-i dau de mâncare lui Bill. Zis și făcut! Când am ieșit din cameră, am schimbat o privire cu Bill, fericit că amândoi am scăpat cu bine din această aventură. Rămânea o singură problemă! Cum o să cânt cu mâinile rănite? Aveam totuși degetele libere și părea că nu va fi niciun inconvenient.

La concert m-am descurcat destul de bine, dar nu am strălucit. Băieții nu au remarcat nimic și numărul mare de instrumentiști – aproape douăzeci – m-a ajutat să mă achit onorabil în interpretarea melodiilor pe care le cunoșteam. După concert, băieții s-au dus la un restaurant, eu m-am scuzat că nu mă simt bine și m-am întors acasă. Bill nu mâncase și mergea împleticindu-se. M-am hotărât ca a doua zi să îl duc la un cabinet veterinar. Înainte de a mă culca, a venit lângă mine în pat, și-a luat poziția preferată lungindu-se alături de mine în așa fel încât să-l pot mângâia.

Nu am putut să adorm și am luat două somnifere. Eram îngrijorat și aveam presimțiri sumbre. A doua zi, am găsit cu ușurință un cabinet veterinar. I-am povestit doctorului tot ce s-a întâmplat, nu părea prea impresionat, apoi l-a consultat pe Bill să vadă dacă nu are vreo lăbuță fracturată, după care i-a luat sânge pentru a-i face analizele. A dispărut din cameră și după câteva minute a apărut ținând în mână două coli de hârtie. M-a privit în ochi și mi-a spus:

— Analizele nu sunt bune, și a continuat să privească cifrele de pe hârtie. Are afectate ficatul, rinichii și vezica. Creatinina și glucoza sunt mult peste cotele normale. Nici celelalte probe nu sunt bune… Procentul e mult superior față de cel normal… O să-i facem o radiografie să vedem în ce stadiu este vezica…

O asistentă a adus un aparat și Bill a fost așezat în așa fel încât să i se poată face radiografia. Stătea cuminte și uneori își îndrepta ochii spre mine de parcă m-ar fi întrebat ce se întâmplă cu el. M-am stăpânit și am întors privirea…

— Am văzut vezica… Poate ar fi bine să-l operăm, dar există un risc. Acum o să-i punem perfuzii pentru a se întrema și a mai prinde puteri…

M-am dus în sala de așteptare, m-am așezat pe un scaun și în mine auzeam mereu un glas care rostea abia șoptit: „Cum o să trăiesc fără Bill și cum o să-mi răscumpăr vinovăția că nu am verificat dacă portița cuștii e bine închisă?! Și ce sens au toate întâmplările astea pe care le trăiesc?“

Am rămas acolo o vreme și m-am reîntors în cabinet. L-am văzut pe Bill întins pe o parte și cu o perfuzie. Am privit picăturile care curgeau încet de parcă i-ar fi numărat fiecare clipă din viață.

M-am adresat din nou doctorului și i-am povestit cum a ieșit din cușcă, cum a fugit și cum l-am găsit după două ore de căutare.

— Nu văd o legătură între tot ce mi-ați povestit și starea în care se află acum, mi-a spus el cu un aer rece și distant, de medic care nu se lasă impresionat de amănuntele care nu sunt legate direct de starea bolnavului.

— E posibil ca șocul pe care l-a trăit să fi declanșat în tot organismul disfuncția organelor pe care le-ați enumerat? O spaimă, o disperare poate opri nu numai funcțiile organelor, dar și viața! Când l-am prins nu m-a recunoscut și poate de aceea m-a mușcat și zgâriat pentru că nu voia să fie luat de cineva străin… Priviți-mi mâinile!

— Da. Ar trebui să vă pansez, și i s-a adresat asistentului care a venit cu o trusă și a început să-mi panseze rănile și să curețe sângele deja închegat. Va fi nevoie să luați un medicament, mi-a spus doctorul. Mușcăturile pisicilor sunt periculoase pentru că au în dinți un venin, și s-a îndreptat spre un dulap și a scos de acolo o cutie. Să luați o pastilă la douăsprezece ore.

Am luat cutia și am citit automat – *Augumentin* – de parcă acest amănunt mi-ar fi oprit gândirea și toate întrebările care mă asaltau ar fi dispărut. După ce am verificat că perfuziile funcționau m-am dus din nou în sala de așteptare. Mi-am îndreptat privirile spre ceas

și deodată mi-am amintit că spectacolul de azi era programat la matineu și deci nu mai aveam decât trei sferturi de oră să ajung la sala de concerte. I-am explicat doctorului și am ieșit în goană din cabinet.

Am ajuns în ultima clipă. Toți instrumentiștii erau pe scenă și eu am urcat cu puțin timp înaintea dirijorului. Mi-am ocupat locul la pian și cineva de lângă mine a remarcat pansamentele de la mâini întrebându-mă din priviri ce s-a întâmplat. Eu m-am mulțumit să zâmbesc și să-i sugerez că nu este nimic grav.

Am început să cântăm și mi-am amintit că la repetițiile pe care le făcusem la Paris dirijorul prefera jazzul clasic ce se armoniza perfect cu numărul destul de mare de instrumentiști. Am intrat repede în ritmul orchestrei și pentru câteva momente am uitat de tot ce trăisem înainte și m-am lansat cu mare bucurie în muzica de jazz. Uitasem chiar de rănile pe care le aveam la mâini și încercam ca pansamentele să fie cât mai puțin vizibile, chiar dacă nu reușeam perfect. Când a venit rândul meu ca solist la pian, am început să improvizez, urmat de baterie, contrabas, două chitare și în surdină viorile. Și, deodată, am sărit la muzica generației Beatles, Rolling Stones, Paul McCartney, Bob Dylan, Mick Jagger, Roger Daltrey, Bruce Springsteen… Dirijorul și orchestra au fost puțin surprinși și dezorientați, apoi toți m-au urmat cu mare plăcere și entuziasm. Am simțit că trăiesc o exaltare și o disperare ce se voiau manifestate în muzică și m-am dezlănțuit cu frenezie în piesele ce mi se iveau în minte și în trup de parcă nu mai reușeam să-i aud pe ceilalți muzicanți pentru că în mine striga disperat cineva. Nu puteam să mă retrag, până când am văzut că dirijorul îmi făcea semn că solo-ul meu se terminase și am putut cu greu să mă opresc acolo de unde plecasem pentru a uita de tot și de toate… dar mai ales de mine…

Concertul a avut mult succes, aplauze, ovații, strigăte… Am reluat câteva piese și la sfârșit m-am scuzat că am o problemă urgentă și nu pot să-i însoțesc la restaurantul unde fusesem invitați.

Am luat un taxi și am ajuns la cabinetul veterinar înainte de a se închide. Asistentul mă aștepta lângă Bill. Era încă sub perfuzii. Am întrebat dacă poate să-mi împrumute cadrul cu perfuzia urmând ca în ziua următoare să le restitui. A mișcat din cap în semn negativ și l-a așezat în cușca lui, urmând ca a doua zi să vin cu el la cabinet.

Am ajuns acasă și gazda m-a primit cu entuziasm pentru că și ea iubea animalele. Nu am avut răbdare s-o ascult și am intrat în camera pe care mi-o rezervase. Am așezat cușca lângă pat, l-am scos pe Bill care era întins pe un prosop și l-am privit îndelung. Eram convins că totul se va termina cu bine și a doua zi de dimineață ne vom duce din nou la cabinetul veterinar pentru o ultimă consultație.

M-am trântit pe pat. Nu aveam puterea să mă dezbrac și nici să-mi pun pijamaua. Mi-am scos pantofii și aveam senzația că trebuie să fiu pregătit pentru ceva, nu știam ce, dar… trebuia să fiu prezent urgent în fiecare clipă… Nu puteam să adorm. Ascultam respirația lui Bill și asta mă liniștea puțin. Am luat un somnifer. Am luat două și în sfârșit am adormit. M-am trezit în plină noapte. M-am aplecat spre Bill și l-am mângâiat. Respira adânc, ținea capul pe o lăbuță și parcă mă privea de acolo, de sub pleoapele închise. M-am culcat din nou și m-am trezit când încă mai era întuneric. Am mai stat o vreme în pat, apoi când am văzut lumină în ferestre m-am aplecat spre Bill.

Nu mai respira… Trupul îi era rigid… Murise…

*

Am anunțat că nu mai pot să particip la concertul din acea seară. Dirijorul era surprins și chiar enervat.

— De ce? m-a întrebat el cu o voce contrariată. Chiar dacă nu ai semnat niciun contract, totuși…

— Nu mă simt bine. Am avut o indispoziție azi dimineață…

— Ce fel de indispoziție?

— Am leșinat în baie și nu cred că aș face o figură plăcută să leșin pe scenă…

— Bine, te înțeleg și regret absența ta. Ieri mi-ai plăcut în mod deosebit…

Am închis telefonul. Nu era o minciună, dimineața mă trezisem în baie culcat pe jos, îmi pierdusem cunoștința, dar am reușit să mă ridic imediat.

Am plecat la Paris și pe drum l-am anunțat telefonic pe Olivier să mă aștepte acasă. Când am ajuns, Olivier mi-a deschis îngrijorat ușa. I-am explicat pe scurt și el nu mi-a pus nicio întrebare. Mă privea intens și îngrijorat.

— Nu te simți bine, papa?! Ar trebui să te odihnești puțin și să bei un pahar cu apă.

Mi-a adus un pahar cu apă, apoi l-am întrebat:

— Unde să-l înmormântăm? Este singura întrebare care mă obsedează de când…

Am tăcut îndelung amândoi. Ne-am așezat – el pe fotoliu, eu pe scaun. Nu ne priveam. Simțeam că Olivier este tulburat și regretam că îl supun la această probă.

— Nu pot să-l duc pe câmp… Cel mai bine ar fi să-l înmormântez lângă mama…

— Da! Este o idee bună! mi-a sărit el în ajutor.

— Există totuși o problemă. La creștini nu se pot înmormânta animalele cu oamenii.

— Găsim o soluție… Important este să intrăm în cimitir fără să ne vadă portarul. O să-l așezăm într-o cutie, învelită de mai multe ori într-un sac de plastic și totul o să aibă o aparență normală.

— Da! Este o bună idee…

Olivier s-a dus să caute o cutie de carton la magazinul din colț, a venit în goană, apoi l-am luat pe Bill și l-am așezat în cutie, având sub el prosopul de la cabinetul veterinar. Olivier l-a înfășurat de mai multe ori într-un sac de plastic. Refuzam să gândesc

orice gest, parcă nu eram eu cel care se mișca și trăia această clipă. Olivier a remarcat pansamentele de la mâini. M-a întrebat din priviri, nu i-am răspuns și el nu a insistat. Când totul a fost pregătit, am rămas amândoi în picioare privind pachetul în care era… Respiram adânc având senzația că nu mai pot să trag aer în piept. Olivier m-a prins de braț și m-a privit și eu am înțeles că trebuie să am forța necesară să înving acest moment.

— Bine! Bine! Să mergem, am reușit eu să spun și înainte de a ieși din casă m-am oprit, am privit locul preferat în care stătea Bill și mi-am făcut o cruce.

Ajunși la cimitir, Olivier a intrat primul, vrând să vadă dacă portarul era în ghereta lui și să nu riscăm să ne oprească. Mi-a făcut semn și l-am urmat. Ne-am îndreptat spre mormântul în care era îngropată mama. Mi-am reproșat că nu trecusem de mult timp să-i aprind o lumânare. S-a ivit o problemă pe care nu o prevăzusem. Cu ce o să săpăm pământul? Olivier a avut ideea să caute o sticlă, să o spargă și în felul acesta să înlocuiască o săpăligă. A găsit printre morminte o sticlă, a spart-o și ținând de gâtul sticlei a început să sape pământul care era destul de reavăn după ploaia de azi-noapte. La urmă, am așezat cutia în groapă și Olivier a acoperit-o cu pământ.

Ne-am oprit… ne-am oprit și eu nu puteam să plec fără Bill. După un timp, Olivier m-a luat de braț și m-a condus pe aleea dintre morminte. Nu am avut puterea nici să-mi întorc privirea spre locul în care rămăsese…

*

Viața a intrat aproape în normal, dar parcă era, totuși, anormală…

Vorbesc cu Relli în fiecare zi la telefon. Am anunțat-o despre dispariția lui Bill, dar când mi-a cerut amănunte i-am spus că nu

pot să vorbesc despre tot ce s-a întâmplat cu el. I-a fost dificil să înțeleagă tăcerea mea… de neînțeles…

Seara mă duc și cânt la Café Delmas. Rămân mai mult ca de obicei cu ei pentru că evit să mă întorc acasă și să nu găsesc pe nimeni. Ascult băieții care trăncănesc verzi și uscate, dar parcă nu îi aud. Mi se pare că nimic din ce spun ei nu mă interesează și tăcerea îmi face bine pentru că în compania lor nu mai gândesc nimic, dar absolut nimic și uneori, în anumite clipe, izbutesc acel „vid mental" pe care am vrut să-l dobândesc de mult timp și abia acum îl trăiesc.

Dimineața mă trezesc mai târziu ca de obicei. Simt o permanentă oboseală și o lipsă de forță pentru cele mai mici gesturi. Starea se accentuează în fiecare seară când trebuie să cânt la pian. Mă întorc acasă epuizat și de multe ori îmi scot doar pantofii și mă culc îmbrăcat. Nu înțeleg ce se petrece cu mine. Ar trebui să mă duc la doctorul Poireaux să-mi fac o radiografie la plămâni.

Ieri, după ce m-am trezit, mi-am făcut ce de obicei o cafea, am mâncat o banană, apoi m-a lungit în pat și am adormit. M-am trezit seara, i-am telefonat patronului și i-am spus că nu mă simt bine și nu pot veni la bar.

A doua zi, Olivier a sunat la intrare, m-am ridicat din pat cu greutate și i-am deschis ușa.

— Nu știam ce este cu tine și de ce nu ai venit la bar ieri seară!

— Nu s-a întâmplat nimic special… dar eram obosit…

— De ce? Ai făcut vreun efort?

— Nu, și am clătinat din cap ferindu-mi privirea.

— Papa! Nu arăți deloc bine… Ești palid și ai slăbit mult în ultimul timp. Abia acum îmi dau seama că ai obrajii supți și hainele curg de pe tine…

— Ei! Nu e nimic grav! am protestat eu râzând. Dar să-ți dau o pereche de chei de la ușă, dacă nu o să fiu acasă să poți să intri

și abia în acea clipă mi-am dat seama că anticipasem că poate voi fi absent de acasă, fără știu „de ce și când“.

*

Nu pot să mă liniștesc până nu voi avea explicația clară a morții lui Bill.

Cum de nu m-am gândit, după ce am venit la Paris, să mă duc la doctorul veterinar care îi făcea în fiecare an vaccinurile și îl știa foarte bine. Am intrat în cabinet și l-am rugat să trecem pentru câteva clipe în biroul alăturat. I-am povestit pe scurt ce se întâmplase la Beauvais: ușa de la cușcă nu era bine închisă, fuga lui și căutarea mea timp de două ore, consultul doctorului din Beauvais… La urmă, l-am întrebat:

— Când l-ați văzut acum o lună și i-ați făcut vaccinurile era perfect sănătos?

— Da! mi-a răspuns el cu fermitate și a luat fișa de consultație și a privit-o atent. Niciun simptom de boală…

— Atunci cum se explică faptul că medicul din Beauvais a constatat că analizele erau foarte proaste?

A tăcut și m-a privit în ochi.

— Doctore! V-aș ruga să uitați pentru câteva clipe că sunteți medic și să căutați o explicație rațională a morții lui Bill. Nu cumva a suportat un șoc atât de puternic, încât atunci când s-a văzut singur, funcțiile întregului organism au încetat?

În clipa aceea a intrat în cameră soția lui care era tot medic.

— Scuzați-mă! Am ascultat toată convorbirea dintre dumneavoastră. Au fost cazuri când o pisică a ieșit din cușcă, s-a speriat, s-a ascuns sub o mașină și a murit pe loc…

Niciun comentariu… Deci! L-am pierdut pe Bill din neglijența mea, s-a temut că l-am abandonat și șocul a fost atât de puternic încât toate organele au încetat să mai funcționeze și a murit a doua zi. Le-am strâns mâna, le-am mulțumit și am ieșit în stradă. Și din nou întrebarea: „Cum o să pot trăi fără Bill, mai ales acum, când am

aflat că moartea lui s-a petrecut din cauza neglijenței mele? Cine va putea să mă mântuiască de această faptă de care mă simt vinovat?“

*

După ce m-a consultat, doctorul Poireaux a spus că trebuie să mă internez în spital să-mi fac toate analizele, o radiografie la plămâni și un RMN.

I-am telefonat lui Olivier și i-am comunicat că o să mă internez în spital pentru câteva zile.

Am căutat să o liniștesc pe Relli, i-am spus că este un simplu control și că putem să comunicăm în fiecare zi la telefon și prin SMS. Când a auzit vestea internării la spital a tăcut îndelung și am crezut că s-a întrerupt convorbirea. Apoi a spus: „Dacă ai nevoie de mine mă urc imediat în avion și vin la tine!“ Am asigurat-o că nu este nimic grav, doar un control de rutină la plămâni. „Ca să îmi fie clar de ce nu mai pot să cânt la trompetă!“ am adăugat eu cu umor.

*

— Cancer la plămâni, am spus eu cu glas răspicat. Nu-i așa, doctore?!

El m-a privit cu uimire în ochi, parcă s-ar fi întrebat cum de am curajul să rostesc cele trei cuvinte înaintea lui.

— …sunt și tratamente care pot opri maladia și vom proceda cu multă atenție ca să nu avanseze. Important este ca tratamentul să fie făcut într-o fază incipientă…

*

În fiecare dimineață mă așteaptă în fața casei o ambulanță care mă duce la spitalul unde fac radioterapie. De obicei la spital nu

sunt prea multe persoane înaintea mea, dar am în buzunar o carte, în eventualitatea că m-aș plictisi. Asistenta medicală este o persoană foarte drăguță, blondă, surâs fermecător și când intru în cabinet, plăcile de plumb sunt deja pregătite. Plăcile de plumb formează o deschidere spre porțiunea care trebuie iradiată și în același timp o protecție pentru regiunea din jur. Am impresia că sunt pregătit ca un gladiator care va ieși în curând în arenă pentru a se lupta cu un adversar… până acum nevăzut. Într-o zi, am zărit pe brațul drept al lui Alice un tatuaj și ea mi l-a arătat cu multă plăcere ridicând manșeta bluzei albe. Eu am făcut un semn de admirație și am întrebat-o – tot prin semne – dacă nu are un tatuaj în spate, pe omoplați și chiar pe pulpe. A început să râdă înțelegând insinuarea și mi-a răspuns negativ.

Ajuns acasă mă simt obosit și simt nevoia să dorm.

*

Trecuseră vreo două săptămâni de când începusem tratamentul și oboseala se accentua. Eram nevoit să fac un mare efort pentru a mă trezi dimineața, să-mi prepar o cafea apoi… De multe ori nu mănânc la prânz și amân să mă duc să-mi cumpăr cele necesare de la magazinul din colț. Olivier vine deseori la mine, îmi aduce mâncare și în special fructe – știe că îmi plac foarte mult. Îmi povestește ce se petrece la facultate, critică anumiți profesori incapabili, nu evită să-mi spună ce fată iubește și că nu uită să folosească prezervative.

Astenia se accentuează. I-am spus patronului că nu pot veni la bar decât trei zile pe săptămână, dar în curând o să termin tratamentul și îmi voi relua programul ca în trecut. Domnul Bernard a fost imediat de acord și m-a asigurat că nu îmi va reduce din salariu.

*

— Papa! mi-a spus Olivier intrând în cameră. Nu mai poți să mai rămâi aici și să dormi pe fotoliul-pat. Am vorbit și cu mama. Este de acord să te întorci acasă, o să-ți pregătească o cameră doar pentru tine… Numai pentru o perioadă, după aceea, dacă vrei, te întorci aici… De ce taci? Te-am întrebat ceva și de ce nu-mi răspunzi?! Și încă ceva! Am văzut pe Wikipedia că ești un cântăreț de jazz care a avut mult succes. Ai făcut mai multe turnee în străinătate, ai dat concerte în diverse orașe din Franța. Sunt mândru de tine, dar tu vorbești prea puțin despre succesul tău. De obicei o vedetă se pune în valoare în orice situație…

— Poate eu nu sunt cu adevărat o vedetă și niciun star…

— Da… Acum înțeleg și să nu te superi că te-am întrebat…

— Să revenim… Apreciez că v-ați gândit la mine și mama ta a fost de acord, dar…

— Ce mai este acest „dar“ când te afli în această situație?! și am simțit că este puțin revoltat în fața ezitărilor mele.

— …îmi este greu să-ți mărturisesc… Ai cunoscut o doamnă pe care am adus-o de câteva ori la bar…

— Da! O doamnă frumoasă care venea pentru tine! Mi-a fost foarte clar și…

— Ea îmi telefonează în fiecare zi și nu aș putea să vorbesc în prezența mamei tale… Este o problemă de decență și respect pentru ea… Eu locuiesc la voi… și vorbesc cu altă femeie la telefon. Nu se poate!

— Înțeleg, dar putem să găsim o soluție. Tu ai spus că în orice situație se găsește o soluție… O să-ți pregătim camera din capătul apartamentului, așa că poți să vorbești în voie la telefon și nu te aude nimeni. Unde-i problema?!

— …ar fi o rezolvare, însă… în ultimul timp, când vorbesc cu ea, sunt tentat să-i spun: „Te iubesc și mi-e dor de tine“, cuvinte pe care nu le-am rostit… nu știu de când și poate niciodată, așa că…

Olivier a tăcut, s-a uitat la mine cu regret, dar și cu admirație și în special cu înțelegerea celui care vrea să fie singur atunci când vorbește cu iubita lui.

*

Radioterapia nu s-a dovedit eficace. Am fost internat în spital să mi se facă chimioterapie, ultimul tratament. I-am amintit doctorului că am doar un plămân și jumătate și de aceea nu am putut să mai cânt la trompetă de mult timp și am încercat să zâmbesc. El a dat din cap și și-a întors privirea fără să răspundă la remarca mea.

După ce doctorul a ieșit din cameră, nu a trecut mult timp și Olivier a intrat și mi-a strâns mâna bărbătește. Mi-a adus niște banane, struguri și portocale și le-a pus în frigider. Și-a tras un scaun lângă pat și m-a luat de mână.

— Papa! Ai un aer mai bun și totul va fi bine… Am stat de vorbă cu doctorul care tocmai ieșise din rezervă și l-am întrebat cum se explică faptul că boala s-a declanșat atât de repede, fără niciun semn care să ne avertizeze. Mi-a spus: „Tatăl dumneavoastră a suportat un șoc, un accident și poate aceasta este explicația..." și nu și-a mai continuat fraza. Imediat m-am dus cu gândul că moartea lui Bill poate a fost… cum să spun?... atât de greu de suportat, că organismul tău a cedat și s-a manifestat acolo unde avea o sensibilitate, adică la plămâni… De ce nu răspunzi?

— Nu știu ce să zic…

— Nu ți se pare bizar că un cântăreț de jazz să moară pentru că… iartă-mă… că pisica lui adorată a dispărut?

— Da… Pare caraghios… Absurd, ridicol, grotesc… Puțin spus! Caut un cuvânt… Scandalos! Nu. Epatant. Nu. Uimitor! Nu! Halucinant! Da! Asta e! Toată viața am trăit într-o stare de halucinație… iluzie, iar obiectele și lumea exterioară parcă nu existau. O senzație de absență și de lipsă a ceva esențial și indefinit… dar și de împlinire și transpunere atunci când cântam la trompetă pentru

că mă găseam în altă lume… Uneori parcă trăiam într-un halo. Un cerc luminos… o aureolă, o muzică astrală ce mă înconjura, poate pentru că jazzul a reprezentat pentru mine… o transfigurare și accesul la simțirea și cunoașterea altor înfățișări decât cele pământene…

Între noi s-a lăsat o lungă tăcere și privirile noastre nu s-au întâlnit.

— …nu pot să mă scuz nici că a fost un accident care ar fi putut să fie evitat! Trebuie să-ți spun ce a reprezentat pentru mine Bill… Dar mai întâi… să-mi adun gândurile. Repet! Toată viața am încercat să evadez din lumea reală și a cuvintelor…

— Dar ai citit foarte mult! Ai o bibliotecă plină de cărți!

— Tocmai de aceea citeam pentru a-mi confirma încă o dată că lumea muzicii este separată de cuvinte și este abstracție absolută…

— De ce ai tăcut?

— În urmă cu câteva zile m-am dus la bancă să văd ce bani mai am în cont. Am stat de vorbă îndelung cu Didier pe care îl cunosc de mult timp și se ocupă de drepturile mele de autor pe care ar trebui să le primesc din înregistrările de pe discuri, CD-uri, la radio și în diverse spectacole. Am vrut să profit de ocazie să trec banii pe care îi mai am pe numele tău …

— De ce ai făcut așa?

— Așa… Nu intru în amănunte… Didier mi-a povestit că știe „la langue des signes“.

— Ce înseamnă?

— Limbajul practicat de surdo-muți. La toate semnele exprimate prin mișcarea mâinilor și a degetelor se adaugă expresia feței, a ochilor, a privirii, a corpului, a modului cum reacționezi în fața celuilalt. A reușit să se înțeleagă cu un italian fără ca el să vorbească limba italiană…

— Și ce vrei să spui?

— Că ne putem înțelege și comunica fără cuvinte… Și cum îți spuneam… Muzica este eliberată de cuvânt, iar relația cu sine și cu ceilalți se face pe alte căi mult mai simple, directe și emoționale…

— Și Bill? Prin el ai intrat în lumea animalelor?

— Nu! Nu-nu! În lumea necuvântătoarelor, a ființelor care pot avea o relație mult mai profundă și sensibilă decât cea umană. Lumea muzicii și lumea „ființelor mici“ au multe aspecte comune.

— Bine, papa, dar ceea ce ne deosebește de animale este tocmai graiul, vorbirea, cuvântul, comunicarea care n-ar fi posibilă fără… „La început a fost cuvântul“ și „Logosul“ mai înseamnă și Dumnezeu…

— Foarte bine! Da! Exact! Să nu complicăm lucrurile… „Un cuvânt poate ucide, dar și vindeca“, însă de multe ori înșală, minte, trădează, umilește… Vreau să mă refer numai la un singur aspect: fidelitatea! Pentru că ai urmat cursuri de catehism la liceu, cred că știi ce s-a petrecut în Grădina Ghetsimani? Apostolii au adormit în timp ce Isus era plecat… Dar după ce a fost coborât de pe cruce, toți l-au părăsit: Maria, Maria Magdalena, apostolii… și a rămas singur…

— Mormântul era păzit de soldații romani, nu puteau rămâne acolo…

— Dar ar fi putut să se îndepărteze puțin și să nu-l părăsească după ce a murit. După ce a înviat a treia zi, a apărut în fața apostolilor la Emmaus. Cu timpul, s-a instaurat un obicei, al „privegherii“.

— Ce înseamnă?

— După ce o persoană a decedat, noaptea este chemată o vecină, este plătită și stă lângă coșciugul mortului. Nu-l lasă singur… Îl acompaniază, îl „priveghează“.

— În catolicism nu este acest obicei.

— Numai în ortodoxism. A doua zi, când coșciugul este dus la cimitir, apar bocitoarele…

— Adică?!

— Niște femei care plâng în cor, se vaietă, se jelesc și în fruntea alaiului este o fanfară… În schimb, am auzit mai multe cazuri în care un câine nu a părăsit mormântul stăpânului. Au fost persoane care i-au adus de mâncare și apă să bea, a preferat să moară, dar nu s-a mișcat de acolo. Înțelegi tu, băiatule?! Este vorba de fidelitate și poate între oameni acest sentiment este mai rar… În special de fidelitatea după moarte, când nu mai ai nicio speranță… însă nu te poți despărți de cel care a plecat pentru totdeauna…

— Da… Te înțeleg…

— Niciodată nu am simțit din partea unui om sau a unei femei… nici din partea mamei tale… candoarea, delicatețea, fidelitatea, sensibilitatea, discreția și grija pentru nopțile mele de insomnii ca atunci când Bill venea și se lungea lângă mine în pat, își așternea capul pe pernă și își așeza lăbuța pe mâna mea și așa reușeam să adorm… Fără coșmaruri și vise din altă lume din care mă trezeam țipând, iar el revenea lângă mine, alunga demonii ce mă chinuiau și mă consola din nou și eu adormeam în liniște. Când intram în casă venea la mine și parcă îmi spunea: „Bine ai venit!“ Nu mieuna când îi era foame, se rotea în jurul meu și eu înțelegeam sensul gesturilor lui. Uneori mânca alături de mine, îi așezam o farfurioară și el rămânea în brațele mele. Și toate astea fără niciun cuvânt, doar cu privirile lui în care simțeam că mă iubea și eu reprezentam totul pentru el… și el pentru mine. Din neglijența mea, nu am închis ușa cuștii, a murit. Nu știu… nu știu cum să ispășesc această greșeală de care mă simt vinovat și care a dus la moartea lui… Eu mi-am ucis sufletul și cum să mai pot să trăiesc fără…

— Da… Te înțeleg, dar te rog să-mi promiți că vei face un efort să trăiești… adică să trăiești pentru mine…

Am tăcut îndelung amândoi.

— Papa! Am încercat să te înțeleg și am căutat peste tot… M-am dus la biblioteca de la facultate și am cerut cărți în care se vorbește despre psihologia animalelor… Zeci! Sute! Fotografii!

Albume! Am găsit o pagină în care autorul contesta superioritatea omului asupra animalului. El zicea: „Când mă joc cu pisica mea, cine știe că ea nu simte mai mult decât mine că ne petrecem timpul împreună?“ Și tot el spunea: „Un animal este dotat cu un limbaj propriu și înțelege limbajul nostru mai bine decât înțelegem noi limbajul lui“.

— Este exact ce am simțit eu. Cine a spus asta?

— Nu mai știu, dar vreau să afli că sunt alături de tine și te rog… te rog din tot sufletul să faci toate eforturile să trăiești pentru mine…

Mi-am îndreptat privirea spre el și am văzut că este extrem de îngrijorat, după care i-am spus:

— Da! Îți promit că o să fac tot efortul să trăiesc pentru tine…

*

Stă lungit în pat… Are ochii închiși… Nu a rostit de mult timp niciun cuvânt și parcă nu mai respiră. Nu îndrăznesc să fac nicio mișcare. Am vorbit cu mama și am încercat să aflu de ce a plecat de acasă. Mi-a spus povestea ei, povestea lui și prin ce a trecut, apoi… tatăl lui, mama lui…

A fost un om extrem de vulnerabil, sensibil… hipersensibil și poate neadaptat la duritatea vieții. La toate aceste încercări, s-a adăugat și povestea lui Bill care a murit. Însă a fost un om extrem de puternic în domeniul muzicii de jazz, în care era cu adevărat strălucitor.

*

Ți-a plăcut să râzi, să trăiești în travesti într-un mare și permanent spectacol! Mă auzi, papa?! Ți-a plăcut comedia, farsa, carnavalul, muzica în care te refugiai, chiar dacă într-o zi mi-ai

spus: „Lumea este perfectă tocmai prin imperfecțiunea ei". Crezi că am uitat? Și acum ce faci? Ai fost un mincinos! Ai fost un mare mincinos! Asta vreau să știi! Mi-ai promis că vei trăi și nu mă vei lăsa singur a doua oară! Papa! Mă auzi! Ai fost cel mai mare mincinos! Auzi?! Auzi tu?! Și acum?! Ce să fac și cum o să trăiesc fără tine?...

*

…au fost ultimele cuvinte pe care le-am auzit rostite de Olivier… Sau poate nu… Am auzit o muzică, o melodie care mi se părea cunoscută și o voce… Da! Da! Vocea… El era! Da!... acum totul mi se pare liniștit și fericit…

septembrie 2011 – ianuarie 2013, Paris

Cine sunteți,
Bujor Nedelcovici?

Bujor
Nedelcovici
în dialog cu
Sergiu Grigore

